

GMINNY PROGRAM REWITALIZACJI MIASTA CIESZYNA

Data opracowania: kwiecień 2017

GMINNY PROGRAM REWITALIZACJI MIASTA CIESZYNA

Zamawiający:
Miasto Cieszyn

Data opracowania: kwiecień 2017

Wykonawca:

Kreatus sp. z o.o.
43-300 Bielsko-Biała, 11 Listopada 60-62

SPIS TREŚCI

1	WPROWADZENIE.....	7
2	METODYKA OPRACOWANIA DIAGNOZY OBSZARU ZDEGRADOWANEGO I REWITALIZOWANEGO ORAZ GMINNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI MIASTA CIESZYNA DO ROKU 2023	10
3	CHARAKTERYSTYKA DZIAŁAŃ PARTYCYPACYJNYCH W RAMACH OPRACOWANIA DIAGNOZY ORAZ GMINNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI MIASTA CIESZYNA.....	17
4	WYZNACZENIE OBSZARU ZDEGRADOWANEGO I OBSZARU REWITALIZACJI NA TERENIE MIASTA CIESZYNA	19
5	POGŁĘBIONA DIAGNOZA OBSZARU REWITALIZOWANEGO .	37
5.1	WPROWADZENIE	37
5.2	CHARAKTERYSTYKA OBSZARU REWITALIZOWANEGO.....	37
5.3	SFERA SPOŁECZNA	47
5.3.1	POMOC SPOŁECZNA	47
5.3.2	PRZESTĘPCZOŚĆ.....	56
5.3.3	AKTYWNOŚĆ SPOŁECZNA	59
5.3.4	RYNEK PRACY.....	66
5.4	SFERA GOSPODARCZA.....	67
5.5	SFERA TECHNICZNO-ŚRODOWISKOWA	75
5.6	SFERA FUNKCJONALNO-PRZESTRZENNA.....	79
5.7	PROBLEMY I LOKALNE POTENCJAŁY OBSZARU DO REWITALIZACJI..	84
6	ZGODNOŚĆ GMINNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI Z DOKUMENTAMI STRATEGICZNYMI I PLANISTYCZNYMI	92
6.1	DOKUMENTY NA SZCZEBLU PONADKRAJOWYM.....	92
6.2	DOKUMENTY NA SZCZEBLU KRAJOWYM.....	94

6.2.1	DŁUGOOKRESOWA STRATEGIA ROZWOJU KRAJU - POLSKA 2030	94
6.2.2	ŚREDNIOOKRESOWA STRATEGIA ROZWOJU KRAJU (DO 2020 ROKU).....	95
6.2.3	STRATEGIA ROZWOJU KAPITAŁU LUDZKIEGO 2020	96
6.2.4	KRAJOWA STRATEGIA ROZWOJU REGIONALNEGO 2010-2020	97
6.2.5	KONCEPCJA PRZESTRZENNEGO ZAGOSPODAROWANIA KRAJU.....	98
6.2.6	KRAJOWY PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA UBÓSTWU I WYKLUCZENIU SPOŁECZNEMU 2020.....	98
6.2.7	KRAJOWA POLITYKA MIEJSKA 2023	99
6.3	DOKUMENTY NA SZCZEBLU PONADREGIONALNYM	100
	STRATEGIA DLA ROZWOJU POLSKI POŁUDNIOWEJ W OBSZARZE WOJEWÓDZTWA MAŁOPOLSKIEGO I ŚLĄSKIEGO DO ROKU 2020	100
6.4	DOKUMENTY NA SZCZEBLU REGIONALNYM	101
6.4.1	STRATEGIA ROZWOJU WOJEWÓDZTWA ŚLĄSKIEGO „ŚLĄSKIE 2020+”	101
6.4.2	REGIONALNY PROGRAM OPERACYJNY WOJEWÓDZTWA ŚLĄSKIEGO NA LATA 2014- 2020.....	103
6.5	DOKUMENTY NA SZCZEBLU LOKALNYM.....	105
6.5.1	STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO MIASTA CIESZYNA	105
6.5.2	GMINNY PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE ORAZ OCHRONY OFIAR PRZEMOCY W RODZINIE NA LATA 2017-2020.....	106
6.5.3	GMINNY PROGRAM WSPIERANIA RODZINY MIASTA CIESZYNA NA LATA 2016 -2018 ..	107
6.5.4	GMINNA STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH MIASTA CIESZYNA NA LATA 2014-2020	108
6.5.5	STRATEGIA ROZWOJU MIASTA CIESZYNA NA LATA 2010-2020.....	109
6.5.6	PROGRAM POLITYKI ZDROWOTNEJ DLA MIESZKAŃCÓW MIASTA CIESZYNA NA LATA 2015-2017	110
6.5.7	GMINNY PROGRAM POPRAWY BEZPIECZEŃSTWA „BEZPIECZNY CIESZYN” NA LATA 2016-2020	110
6.5.8	GMINNY PROGRAM OPIEKI NAD ZABYTKAMI CIESZYNA NA LATA 2014-2017	111
7	ZAŁOŻENIA GMINNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI CIESZYNA DO ROKU 2023	112
7.1	WIZJA OBSZARU REWITALIZOWANEGO.....	112

7.2	CEL STRATEGICZNY, CELE OPERACYJNE ORAZ KIERUNKI DZIAŁAŃ REWITALIZACYJNYCH W CIESZYNIE WRAZ Z OPISEM PROJEKTÓW..	113
7.3	WYBÓR PROJEKTÓW REWITALIZACYJNYCH	116
7.4	POWIĄZANIA PROJEKTÓW REWITALIZACYJNYCH Z PROBLEMAMI ZIDENTYFIKOWANYMI NA OBSZARZE REWITALIZOWANYM, CELAMI REWITALIZACJI ORAZ KIERUNKAMI DZIAŁAŃ	117
8	ŹRÓDŁA FINANSOWANIA I HARMONOGRAM REALIZACJI PROJEKTÓW.....	151
9	KOMPLEMENTARNOŚĆ	161
9.1	KOMPLEMENTARNOŚĆ PRZESTRZENNA	167
9.2	KOMPLEMENTARNOŚĆ PROBLEMOWA.....	167
9.3	KOMPLEMENTARNOŚĆ PROCEDURALNO-INSTYTUCJONALNA	168
9.4	KOMPLEMENTARNOŚĆ MIĘDZYOKRESOWA	168
9.5	KOMPLEMENTARNOŚĆ ŹRÓDEŁ FINANSOWANIA.....	168
10	SYSTEM ZARZĄDZANIA GMINNYM PROGRAMEM REWITALIZACJI ORAZ MONITOROWANIE I OCENA STOPNIA OSIĄGNIĘCIA CELÓW REWITALIZACJI.....	170
11	ZASADY WSPÓŁPRACY Z PARTNERAMI	177
12	PARTYCYPACJA I KOMUNIKACJA SPOŁECZNA	191
13	OKREŚLENIE NIEZBĘDNYCH ZMIAN W UCHWAŁACH, O KTÓRYCH MOWA W ART. 21 UST. 1 USTAWY Z DNIA 21 CZERWCA 2001 R. O OCHRONIE PRAW LOKATORÓW, MIESZKANIOWYM ZASOBIE GMINY I O ZMIANIE KODEKSU CYWILNEGO.....	192
14	SPECJALNA STREFA REWITALIZACJI.....	193
15	SPOSÓB REALIZACJI GMINNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI W ZAKRESIE PLANOWANIA I ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO	194
15.1	NIEZBĘDNE ZMIANY W STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO	194

15.2	NIEZBĘDNE ZMIANY W MIEJSCOWYCH PLANACH ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO	195
15.3	MIEJSCOWY PLAN REWITALIZACJI	195
16	SPIS TABEL.....	196
17	SPIS MAP.....	199
18	SPIS RYSUNKÓW	200
19	ZAŁĄCZNIKI	201
19.1	ZAŁĄCZNIK NR 1 ZAŁĄCZNIK GRAFICZNY PRZEDSTAWIAJĄCY KIERUNKI ZMIAN FUNKCJONALNO -PRZESTRZENNYCH	201

1 WPROWADZENIE

Rewitalizacja to proces wyprowadzania ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych, który należy prowadzić w sposób kompleksowy, poprzez zintegrowane działania na rzecz lokalnej społeczności, przestrzeni i gospodarki, skoncentrowane terytorialnie¹ i realizowane na podstawie gminnego programu rewitalizacji. Rewitalizacja staje się obecnie kluczowym procesem rozwoju miast, przeciwdziałając negatywnym zjawiskom oraz stymulując pozytywne zmiany społeczne i gospodarcze. Służy m.in. zwalczaniu różnych niekorzystnych procesów, np. pogłębiania się ubóstwa, bezrobocia, migracji i innych problemów społecznych, dotyczących wytypowanych obszarów, w powiązaniu z poprawą warunków do rozwoju gospodarczego (np. nowe miejsca pracy), rozwoju infrastruktury publicznej (np. sieci komunikacji dróg i parkingów itp.) oraz poprawy stanu środowiska (np. zwalczanie tzw. niskiej emisji, likwidacja nielegalnych wysypisk śmieci itp.). Aktualnie rewitalizacja priorytetowo traktuje obszary z dominującą funkcją mieszkaniową, dla których powinny zostać zaplanowane zarówno działania prowadzące do zmian w infrastrukturze, jak też działania wpływające na zmiany społeczne. Dynamizacja przeobrażeń infrastrukturalnych w miastach i odejście od projektów typowo inwestycyjnych na rzecz wspólnych działań z mieszkańcami i dla mieszkańców – to tylko niektóre aspekty nowego spojrzenia na rewitalizację.

Celem rewitalizacji jest pełne przywrócenie do życia konkretnego obszaru, ale przede wszystkim dążenie do poprawy jakości życia jego mieszkańców oraz pomoc w zakresie odzyskania przez słabsze grupy społeczne zdolności do reintegracji na rynku pracy i uczestnictwa w sferze usług publicznych i konsumpcji. Dobrze prowadzona rewitalizacja to wieloaspektowa odpowiedź na lokalny kryzys związany z problemami społecznymi, gospodarczymi, środowiskowymi czy też przestrzennymi, których natężenie i kumulacja na danym obszarze są najwyższe.

¹ Ustawa z dnia 09.10.2015 r. o rewitalizacji (Dz.U. z 2015 r. poz. 1777 z późn. zm.).

Niniejszy dokument prezentuje *Gminny Program Rewitalizacji Miasta Cieszyna do roku 2023*, zwany dalej GPR. Dokument został sporządzony w oparciu o ustawę z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (Dz.U. z 2015 r. poz. 1777 z późn. zm.) oraz wytyczne w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020 z dnia 2 sierpnia 2016 roku, wydane przez Ministra Rozwoju. Zastosowano również wytyczne wynikające z dokumentu: *Zasady wsparcia Rewitalizacji w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020, datowane na styczeń 2017 roku*.

Obszar zdegradowany i obszar do rewitalizacji został wyznaczony Uchwałą nr XXIV/226/16 Rady Miejskiej Cieszyna z dnia 25 sierpnia 2016 r. w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie miasta Cieszyna.

Na podstawie Uchwały nr XXV/238/16 Rady Miejskiej Cieszyna z dnia 29 września 2016 r. w sprawie przystąpienia do sporządzania *Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Cieszyna* – rozpoczęły się prace nad opracowaniem *Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Cieszyna do roku 2023*, w które zaangażowani byli przedstawiciele wszystkich grup interesariuszy:

- mieszkańcy gminy, w tym obszarze rewitalizacji oraz właściciele, użytkownicy wieczystości nieruchomości i podmioty zarządzające nieruchomościami znajdującymi się na tym obszarze rewitalizacji, w tym spółdzielnie mieszkaniowe, wspólnoty mieszkaniowe i towarzystwa budownictwa społecznego;
- podmioty prowadzące lub zamierzające prowadzić na obszarze gminy działalność gospodarczą;
- podmioty prowadzące lub zamierzające prowadzić na obszarze gminy działalność społeczną, w tym organizacje pozarządowe i grupy nieformalne;
- jednostki samorządu terytorialnego i ich jednostki organizacyjne;
- organy władzy publicznej;
- inne podmioty realizujące na obszarze rewitalizacji uprawnienia Skarbu Państwa.

Opracowanie *Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Cieszyna do roku 2023* nastąpiło w ramach projektu pt. *Gminny Program Rewitalizacji Miasta Cieszyna wraz z rozwojem mechanizmów partycypacji społecznej*, współfinansowanego ze środków

Funduszu Spójności w ramach *Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020*, środków budżetu państwa oraz środków Gminy Cieszyn.

2 METODYKA OPRACOWANIA DIAGNOZY OBSZARU ZDEGRADOWANEGO I REWITALIZOWANEGO ORAZ GMINNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI MIASTA CIESZYNA DO ROKU 2023

Diagnoza **obszaru zdegradowanego (OZ)** i **obszaru do rewitalizacji (OR)** w Cieszynie przeprowadzona została w oparciu o zapisy ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji. Celem diagnozy było ustalenie, które tereny miasta powinny zostać zakwalifikowane jako obszary zdegradowane lub w stanie kryzysowym, jak również wytypowanie obszarów do rewitalizacji.

Zgodnie z art. 10 ustawy, za **obszar rewitalizowany uznano część obszaru zdegradowanego, cechującą się szczególną koncentracją negatywnych zjawisk, w której – z uwagi na istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego – Miasto Cieszyn zamierza prowadzić rewitalizację, przy czym obszar rewitalizowany może obejmować łącznie tereny o powierzchni nie większej niż 20% powierzchni gminy oraz być zamieszkały przez nie więcej niż 30% mieszkańców gminy.**

Diagnozę obszaru zdegradowanego i rewitalizowanego prowadzono w okresie od lutego 2016 r. do maja 2016 r.

W procesie wyznaczania obszaru zdegradowanego i rewitalizowanego jako szczególnie istotne uwzględniono następujące czynniki:

- koncentracja negatywnych zjawisk mierzona liczbą wskaźników odnoszących się do zidentyfikowanych czynników ocenionych negatywnie (pod uwagę brano przede wszystkim zjawiska społeczne, a w dalszej kolejności problemy gospodarcze, środowiskowe, przestrzenno-funkcjonalne itp.);
- znaczenie danego obszaru dla rozwoju lokalnego.

W procesie wyznaczania obszaru zdegradowanego i rewitalizowanego analizowano czynniki (wskaźniki) wymienione w tabeli 1.

Tabela 1 Wykaz wszystkich czynników (wskaźników) analizowanych w procesie diagnozy obszaru zdegradowanego i rewitalizowanego na terenie Miasta Cieszyn

1. Czynniki społeczne
<ol style="list-style-type: none"> 1. Liczba osób uzależnionych od alkoholu 2. Liczba osób długotrwale bezrobotnych 3. Liczba dzieci objętych dożywianiem 4. Koncentracja miejsc niebezpiecznych i potencjalnie niebezpiecznych 5. Dyslokacja przestępstw na terenie miasta 6. Dyslokacja osób korzystających z wsparcia psychologicznego według miejsca zamieszkania 7. Dyslokacja beneficjentów zasiłku stałego pomocy społecznej na terenie miasta według miejsca zamieszkania
2. Czynniki gospodarcze
<ol style="list-style-type: none"> 1. Dyslokacja podmiotów gospodarczych w skali miasta 2. Poziom wykorzystania potencjału gospodarczego obszaru w stosunku do jego znaczenia dla rozwoju miasta
3. Czynniki przestrzenno-funkcjonalne i techniczne
<ol style="list-style-type: none"> 1. Poziom dostępności komunikacyjnej obszaru 2. Poziom degradacji infrastruktury technicznej 3. Estetyka przestrzeni publicznej 4. Poziom zagrożenia hałasem
4. Czynniki środowiskowe
<ol style="list-style-type: none"> 1. Dzikie wysypiska śmieci 2. Poziom niskiej emisji 3. Koncentracja wysypisk śmieci

Źródło: Diagnoza obszaru zdegradowanego oraz obszaru rewitalizacji, 2016

Dla uzyskania skali porównawczej wszystkie czynniki analizowano w przeliczeniu na wskaźniki odnoszące się do 100 mieszkańców i/lub na 1 ha² powierzchni okręgu wyborczego, odnosząc je do przeciętnej wartości danego wskaźnika na poziomie gminy.

Podczas formułowania diagnozy wykorzystano dostępne źródła danych:

- dane ilościowe i dane jakościowe udostępnione przez Urząd Miejski w Cieszynie i jednostki organizacyjne;
- dane jakościowe uzyskane w ramach spotkań informacyjno-konsultacyjnych z interesariuszami rewitalizacji, które dotyczyły wyznaczenia problemów i potencjałów w Mieście Cieszynie;
- dane ilościowe zaczerpnięte z ogólnodostępnych źródeł;
- wnioski ze spacerów badawczych oraz inwentaryzacji tkanki miejskiej;
- wyniki badania ankietowego, dotyczącego preferencji użytkowników obszaru rewitalizowanego pod kątem jego dotychczasowych i projektowanych funkcji, przeprowadzonego w 2017 r.;
- wnioski ze spotkań Komitetu Sterującego ds. Opracowania *Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Cieszyna*², który dokonał m.in. oceny eksperckiej niektórych czynników jakościowych, co do których nie dysponowano danymi liczbowymi, jednakże z uwagi na ich znaczenie uwzględniono je również w procesie delimitacji obszaru zdegradowanego i obszaru do rewitalizacji³.

Przebieg prac prowadzących do wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizowanego był następujący:

1. Na terenie Miasta Cieszyn wyznaczono obszary z wysoką koncentracją problemów społecznych, takich jak np. bezrobocie, uzależnienie od alkoholu, dożywianie, przestępczość, korzystanie ze wsparcia psychologiczno-pedagogicznego, ubóstwo.
2. Identyfikowano oraz określono skalę występowania innych problemów: gospodarczych (np. alokacja podmiotów gospodarczych, poziom wykorzystania potencjału obszaru w stosunku do jego znaczenia dla rozwoju gminy), środowiskowych (np. zagrożenie hałasem i niska emisja) i przestrzennych (np. dostępność komunikacyjna obszaru, stopień degradacji /dewastacji infrastruktury technicznej, estetyka przestrzeni publicznej), które dotyczą obszarów z wysoką koncentracją problemów społecznych.
3. Wyznaczono obszar zdegradowany, gdzie współwystępują problemy społeczne oraz inne problemy, tj. problemy gospodarcze, techniczne, środowiskowe i przestrzenne.

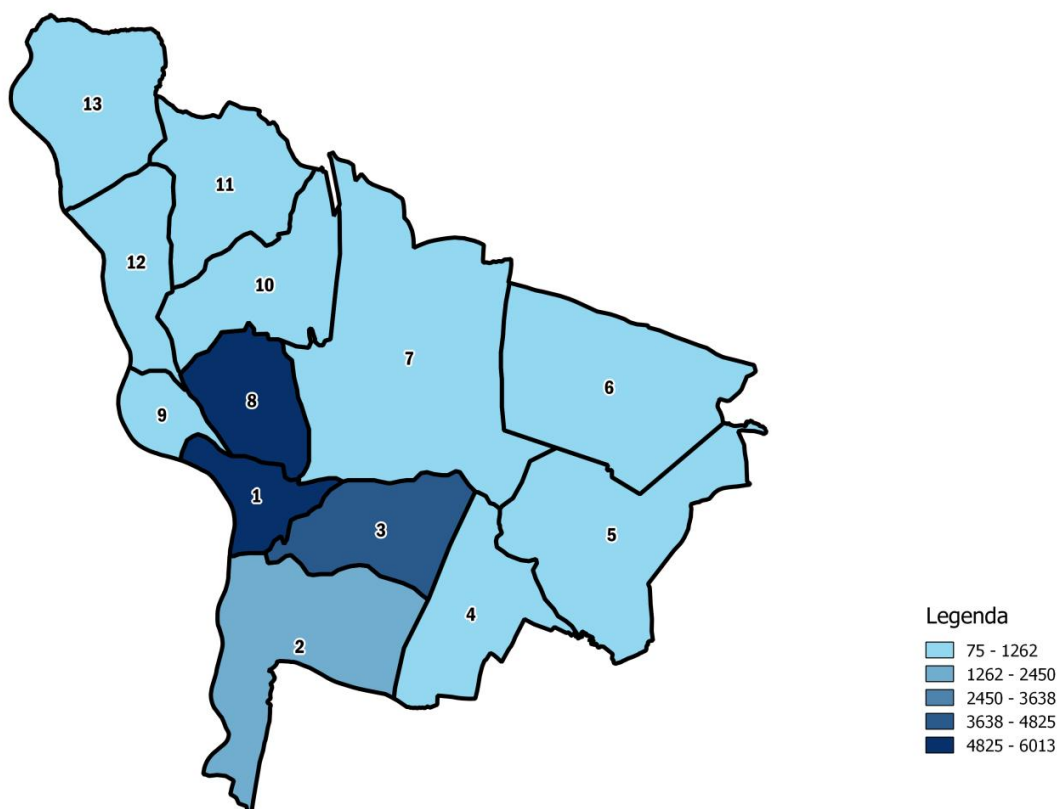
² W proces przygotowania diagnozy obszaru zdegradowanego i rewitalizowanego zaangażowany był Komitet Sterujący ds. Opracowania *Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Cieszyna* (zwany dalej Komitetem), powołany Zarządzeniem nr 0050.258.2016 Burmistrza Miasta Cieszyna z dnia 18.05.2016 r. r. w sprawie powołania Komitetu Sterującego ds. Opracowania *Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Cieszyna*.

³ Wyniki oceny eksperckiej bazowały na znajomości Miasta Cieszyna i doświadczeniu zawodowym członków Komitetu Sterującego. Uzyskane w ten sposób dane dotyczyły oceny sfery społecznej, gospodarczej, przestrzenno-funkcjonalnej, technicznej i środowiskowej w Mieście Cieszynie, a także wskazywały konkretne miejsca i problemy wymagające rozwiązania.

4. Wytypowano na obszarze zdegradowanym podobszary z najwyższą koncentracją problemów społecznych oraz innych problemów tj. problemów gospodarczych, technicznych, środowiskowych i przestrzennych, a następnie wyłoniono obszar rewitalizowany, stanowiący nie więcej niż 20% powierzchni gminy oraz zamieszkały przez nie więcej niż 30% mieszkańców gminy.

Z uwagi na znaczne zróżnicowanie gęstości zaludnienia poszczególnych obszarów wyodrębnionych na cele delimitacji, konieczne było użycie różnorodnych agregatów, a w niektórych przypadkach danych bezpośrednich. Dystrybucję gęstości zaludnienia w poszczególnych obszarach przedstawiono na poniższej mapie.

Mapa 1 Dystrybucja gęstości zaludnienia w mieście Cieszyn w roku 2016 [os./km²]

Źródło: *Diagnoza obszaru zdegradowanego oraz obszaru rewitalizacji, 2016*

Największe zagęszczenie mieszkańców przypada na obszar Centrum Cieszyna oraz Osiedle Liburnia, jak również obszar tradycyjnie nazwany Podgórze. Bezpośrednie zastosowanie samych wskaźników zafałszowałoby obraz sytuacji społeczno-gospodarczej w mieście, toteż niezbędne było przeprowadzenie wycelowanej analizy ich przydatności z punktu widzenia procesu decyzyjnego związanego z wyznaczeniem obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji.

Celem przeprowadzenia możliwie najbardziej wnikliwej i kompleksowej diagnozy służącej wyłonieniu obszaru zdegradowanego i rewitalizowanego w ujęciu przestrzennym, analizę przeprowadzono na dwóch opisanych niżej poziomach.

Poziom pierwszy:

Dokonano agregacji danych, przyjmując podział miasta na 13 obszarów. Z uwagi na to, że Cieszyn nie posiada formalnie wyznaczonych dzielnic, czyli tzw. jednostek pomocniczych, w celu określenia obszarów na potrzeby niniejszej diagnozy posłużono się obszarami, które były wyznaczone w Statucie Miasta Cieszyna,

obowiązującym do 21 lipca 2014 r. Następnie, dzięki analizie ilościowej przeprowadzonej z wykorzystaniem narzędzia klasy GIS i analizie jakościowej zebranych danych wyłoniono obszary, na których dochodzi do kumulacji problemów społecznych, a następnie uzupełniono tę analizę obszarów o powiązania z innymi problemami (gospodarczymi, technicznymi, środowiskowymi, społecznymi). w wyniku tych analiz zdefiniowano obszar zdegradowany. Wyodrębnione jednostki przestrzenne posiadają następujące cechy (zaprezentowane w tabeli 2).

Tabela 2 Cechy jednostek przestrzennych wyodrębnionych na potrzeby diagnozy obszaru zdegradowanego i obszaru do rewitalizacji w Cieszynie

Nr obszaru (jednostki przestrzennej)	Liczba mieszkańców jednostki przestrzennej	Powierzchnia jednostki przestrzennej [km ²]
1	5077	0,844
2	5131	2,870
3	6199	1,648
4	798	1,852
5	232	3,096
6	733	3,405
7	3846	5,459
8	7592	1,317
9	360	0,618
10	1826	1,943
11	1174	1,920
12	427	1,411
13	957	2,174
Razem:	34 352	28,557

Źródło: *Diagnoza obszaru zdegradowanego oraz obszaru rewitalizacji, 2016*

Poziom drugi:

W ramach pogłębionej diagnozy służącej wyłonieniu obszaru rewitalizowanego wykorzystano niższy poziom agregacji danych oraz posłużono się szczegółowymi informacjami zebranymi podczas spacerów badawczych, inwentaryzacji tkanki miejskiej, spotkań informacyjno-konsultacyjnych z interesariuszami rewitalizacji oraz oceny jakościowej przeprowadzonej przez Komitet Sterujący.

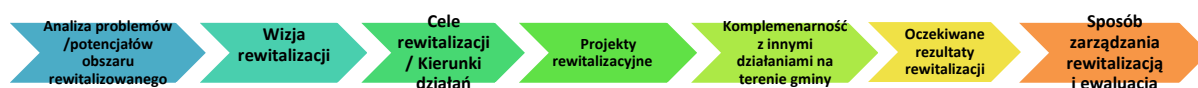
Granice obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji przeprowadzono, zasadniczo korzystając z osi dróg. Obszary przedstawiono na mapie w skali 1:5000, załączonej do Uchwały nr XXIV/226/16 Rady Miejskiej Cieszyna z dnia 25 sierpnia 2016 r. w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie Miasta Cieszyna. Obszar te obejmują nieruchomości zlokalizowane po obu

stronach ulic, które wyznaczają granice tych obszarów. Do wizualizacji poszczególnych zjawisk posłużono się analizami przestrzennymi.

Dla obszaru rewitalizacji przeprowadzono następnie pogłębioną diagnozę, prowadzącą do ustalenia kluczowych problemów i potencjałów, do których powinny się odnosić projektowane procesy rewitalizacyjne.

W oparciu o delimitację obszaru zdegradowanego i szczegółową diagnozę problemów oraz potencjałów lokalnych występujących na obszarze rewitalizowanym sformułowano *Gminny Program Rewitalizacji* (GPR) składający się z kilku komponentów (rysunek 1).

Rysunek 1 Główne elementy Gminnego Programu Rewitalizacji

Źródło: Opracowanie własne

Gminny Program Rewitalizacji Miasta Cieszyna bazuje na pogłębionej diagnozie obszaru rewitalizowanego oraz zdefiniowanej wizji funkcjonowania tego obszaru po pomyślnym zakończeniu procesów rewitalizacyjnych. Dla urzeczywistnienia tej wizji zdefiniowano także cel strategiczny i cele operacyjne. Określono również kierunki działań oraz zadania inwestycyjne i nieinwestycyjne, w tym projekty podstawowe oraz pozostałe rodzaje przedsięwzięć rewitalizacyjnych, w ramach których istnieje możliwość realizacji innych projektów, nie wymienionych w programie, ale zgodnych z celami rewitalizacji w Mieście Cieszyn. Projekty te umożliwiają osiągnięcie zaplanowanych rezultatów programu, służących przede wszystkim poprawie sytuacji na obszarze kryzysowym.

3 CHARAKTERYSTYKA DZIAŁAŃ PARTYCYPACYJNYCH W RAMACH OPRACOWANIA DIAGNOZY ORAZ GMINNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI MIASTA CIESZYNA

Na etapie delimitacji obszaru zdegradowanego i obszaru do rewitalizacji oraz opracowywania *Gminnego Programu Rewitalizacji* prowadzone były różnorodne działania partycypacyjne, w których uczestniczyli przedstawiciele wszystkich grup interesariuszy rewitalizacji Cieszyna, tj.:

- mieszkańcy gminy;
- podmioty prowadzące lub zamierzające prowadzić na obszarze gminy działalność gospodarczą;
- podmioty prowadzące lub zamierzające prowadzić na obszarze gminy działalność społeczną, w tym organizacje pozarządowe i grupy nieformalne;
- jednostki samorządu terytorialnego i ich jednostki organizacyjne;
- organy władzy publicznej;
- inne podmioty realizujące na obszarze rewitalizacji uprawnienia Skarbu Państwa.

Przed opracowaniem diagnozy obszaru zdegradowanego i obszaru do rewitalizacji zorganizowano trzy spotkania informacyjno-konsultacyjne z interesariuszami rewitalizacji Cieszyna. Podczas tych spotkań dyskutowano o problemach i potencjałach miasta, jak również poddano ocenie czynniki jakościowe uwzględnione w diagnozie. Te same zagadnienia były również omawiane podczas posiedzenia Komisji Urbanistyki, Strategii i Ochrony Zabytków Rady Miejskiej Cieszyna oraz podczas spotkań Komitetu Sterującego.

W związku z opracowaniem diagnozy prowadzono konsultacje społeczne w wymaganych ustawą formach⁴. Z konsultacji sporządzono również raport⁵ oraz wprowadzono zasadne zmiany do dokumentu diagnozy.

⁴ <http://bip.um.cieszyn.pl/artukul/21/5438/ogloszenie-o-konsultacjach-spoecznych-projektu-uchwaly-rady-miejskiej-cieszyna-w-sprawie-wyznaczenia-obszaru-zdegradowanego-oraz-obszaru-rewitalizacji>

⁵ Informacje podsumowujące przebieg konsultacji społecznych projektu uchwały Rady Miejskiej Miasta Cieszyna w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego oraz obszaru rewitalizacji:
<http://www.cieszyn.pl/GminnyProgramRewitalizacji/>

Delimitacja obszaru zdegradowanego i obszaru do rewitalizacji została również zaopiniowana przez Gminną Radę Działalności Pożytku Publicznego, Cieszyńską Radę Seniorów, Młodzieżową Radę Miejską oraz Klub Przedsiębiorcy przy Zamku Cieszyn.

Na etapie opracowywania *Gminnego Programu Rewitalizacji*, dzięki uzyskanemu dofinansowaniu⁶, znacząco rozszerzono działania partycypacyjne o dodatkowe formy takie jak:

- a) spotkanie otwierające (w tym popularyzacja dobrych praktyk rewitalizacyjnych do uwzględnienia w GPR) oraz spotkania z uznanymi ekspertami;
- b) cztery warsztaty, dwie debaty podwórkowe i dwa spacerki badawcze służące wypracowaniu optymalnej ścieżki rewitalizacji, realizowane przy udziale przedstawicieli wszystkich interesariuszy;
- c) spotkanie służące zebraniu propozycji projektów oraz partnerstw projektowych;
- d) wysłuchanie publiczne;
- e) badania jakościowe dotyczące potencjałów i potrzeb obszaru rewitalizowanego w aspekcie dotychczasowych i projektowanych funkcji tego obszaru.

Nabór projektów do GPR prowadzony był poprzez Internet, istniała również możliwość pisemnego składania projektów w Urzędzie Miejskim w Cieszynie.

Realizację poszczególnych działań poprzedzono szeroką informacją kierowaną do zainteresowanych osób poprzez stronę internetową, ulotki, plakaty, informacje w mediach, wydawnictwo cykliczne *Wiadomości Ratuszowe*. Wszystkie te działania informacyjno-promocyjne miały na celu zachęcenie interesariuszy do partycypacji społecznej i włączenia się w proces tworzenia GPR.

W dniu 21.04.2017 r. ogłoszono informację o konsultacjach społecznych projektu *Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Cieszyna*⁷, które zaplanowano w terminie od dnia 28.04.2017 r. do dnia 29.05.2017 r. w wymaganych ustawą formach⁸.

⁶Projekt pt. *Gminny Program Rewitalizacji Miasta Cieszyn wraz z rozwojem mechanizmów partycypacji społecznej*, współfinansowany ze środków Funduszu Spójności w ramach *Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020* oraz ze środków budżetu państwa i Gminy Cieszyn.

⁷ Przebieg konsultacji oraz ich rezultaty uwzględnione zostaną w dokumencie po sporządzeniu informacji podsumowujących przeprowadzone konsultacje.

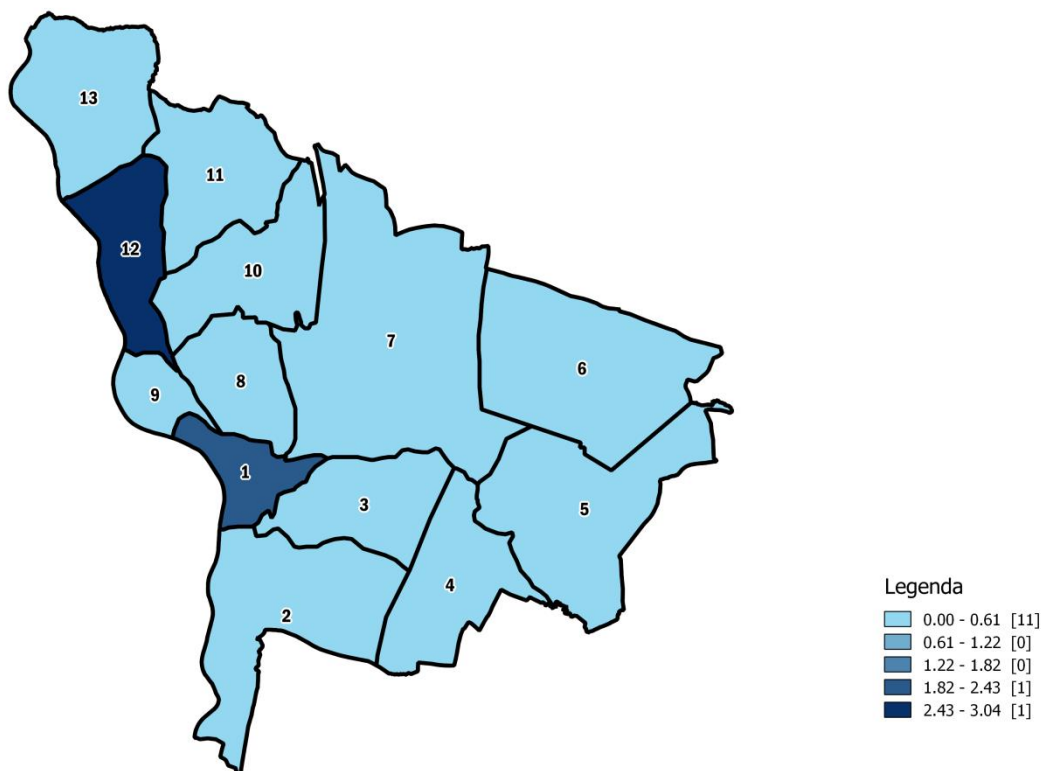
⁸ http://um.cieszyn.pl/files/SKMBT_C20317042111500.pdf

4 WYZNACZENIE OBSZARU ZDEGRADOWANEGO I OBSZARU REWITALIZACJI NA TERENIE MIASTA CIESZYNA

Występowanie zjawisk kryzysowych – głównie w sferze społecznej, lecz także w sferze przestrzeni, gospodarki i środowiska – stanowi podstawę dla delimitacji obszarów zdegradowanych w mieście. Miejsca szczególnej koncentracji wyżej wymienionych zjawisk determinują z kolei potrzeby rewitalizacyjne, a tym samym są bazą dla delimitacji obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizowanego. To na tym obszarze konieczne jest podjęcie skoncentrowanych i wycelowanych działań, które przyczynią się do rozwiązania stwierdzonych problemów, wpłyną korzystnie na poprawę jakości życia mieszkańców oraz – per saldo – staną się katalizatorem procesów rozwojowych w skali całego miasta. Poniżej przedstawiono wybrane problemy odnoszące się do terenu Miasta Cieszyna, na których analizie oparto delimitację obszaru zdegradowanego i obszaru do rewitalizacji⁹. Większość zjawisk zilustrowana została również mapami.

⁹ Dane ilościowe, które posłużyły do analizy dyslokacji omawianych zjawisk, pochodzą z roku 2014 i 2015, tj. z okresu objętego diagnozą obszaru zdegradowanego i obszaru do rewitalizacji, opracowywaną od lutego do maja 2016 r.

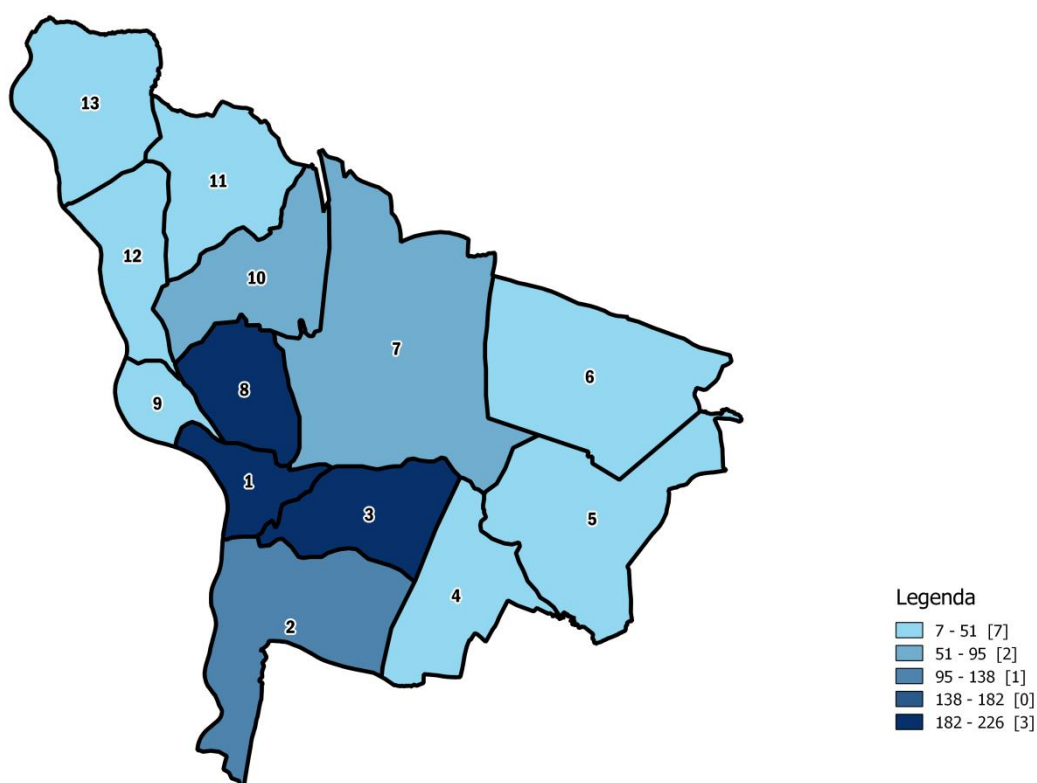
Mapa 2 Koncentracja osób uzależnionych od alkoholu na terenie miasta Cieszyn [os./100 mieszkańców]

Źródło: *Diagnoza obszaru zdegradowanego oraz obszaru rewitalizacji, 2016*

Na podstawie danych dostarczonych przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, który w Cieszynie jest realizatorem *Gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii*, stwierdzono, iż koncentracja problemów alkoholowych występuje w obszarach oznaczonych nr 1 i 12, odpowiadających części śródmiejskiej Cieszyna oraz Boguszowicom. w tych dwóch obszarach liczba osób uzależnionych w przeliczeniu na 100 mieszkańców znacząco przewyższa średnią dla miasta wynoszącą 0,48. w obszarze 1 wartość ta osiągnęła 2,42, a w obszarze 12 – 3,04 / 100 mieszkańców. w pozostałych obszarach zjawisko to ma charakter marginalny.

Mapa 3 Dyslokacja osób bezrobotnych na terenie miasta Cieszyn [os.]

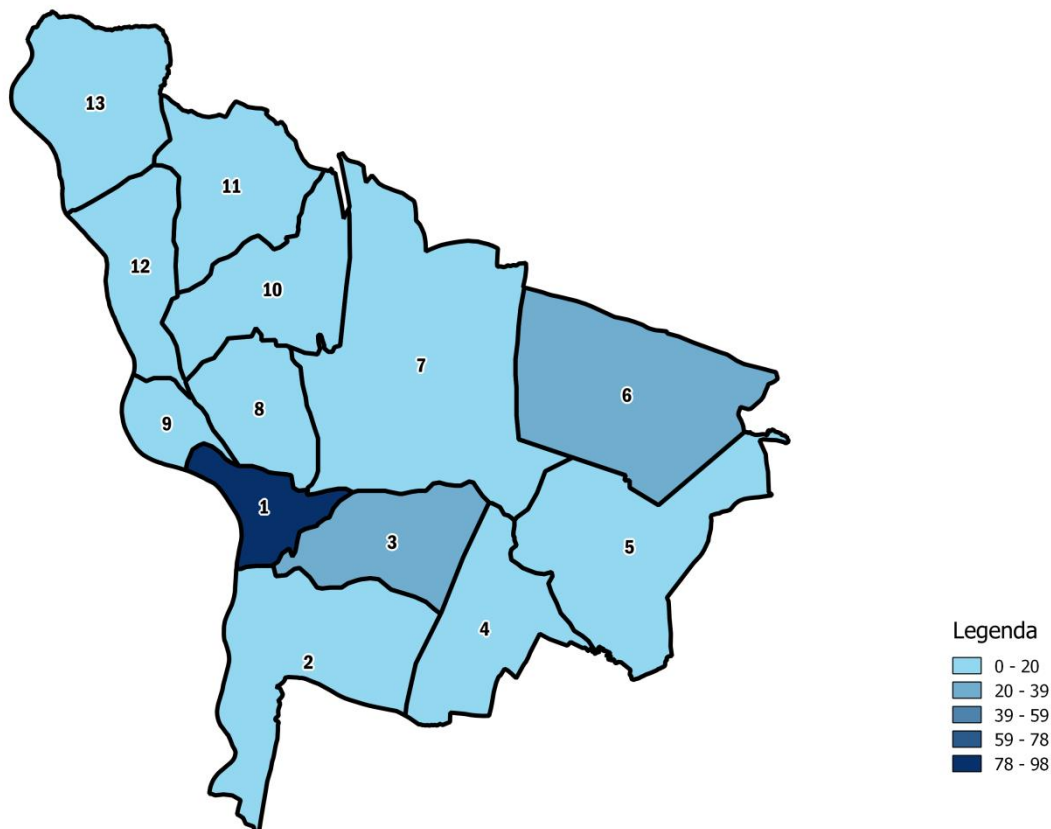

Źródło: *Diagnoza obszaru zdegradowanego oraz obszaru rewitalizacji, 2016*

Analiza zjawiska bezrobocia prowadzona była analogicznie, jak analiza beneficjentów zasiłków pomocy społecznej. Ustalenie formalnej stopy bezrobocia dla poszczególnych obszarów nie było możliwe, a odniesienie liczby osób bezrobotnych do liczby mieszkańców ogółem powoduje zniekształcenie wyniku, poprzez nieuwzględnienie cech grup aktywności ekonomicznej ludności. Na podstawie przeprowadzonej analizy przestrzennej dyslokacji osób bezrobotnych wskazano trzy obszary szczególnej koncentracji tego zjawiska. Są to centralne obszary miasta obejmujące Śródmieście, os. Liburnia oraz Podgórze – tj. obszary oznaczone cyframi 1, 3 i 8. Na pozostałych obszarach, położonych po północnej i południowej stronie miejsc koncentracji bezrobocia, zjawisko to ma mniejsze natężenie. w tym przypadku występuje więc terytorialna koncentracja bezrobocia, co powinno być wykorzystane przy tworzeniu programów aktywizujących, skupionych na tych osobach, zamieszkujących zwarty obszar Cieszyna. Na łączną liczbę 1012 bezrobotnych, 612 osób (ponad 60% ogółu) mieszka na wskazanych obszarach. Stanowi to przesłankę do uznania szczególnych potrzeb tych rejonów miasta w aspekcie bezrobocia. Znacząca grupa 128 osób zamieszkuje również obszar nr 2, co pozwala stwierdzić,

że również i w tym miejscu bezrobocie stanowi znaczący problem i hamuje rozwój obszaru.

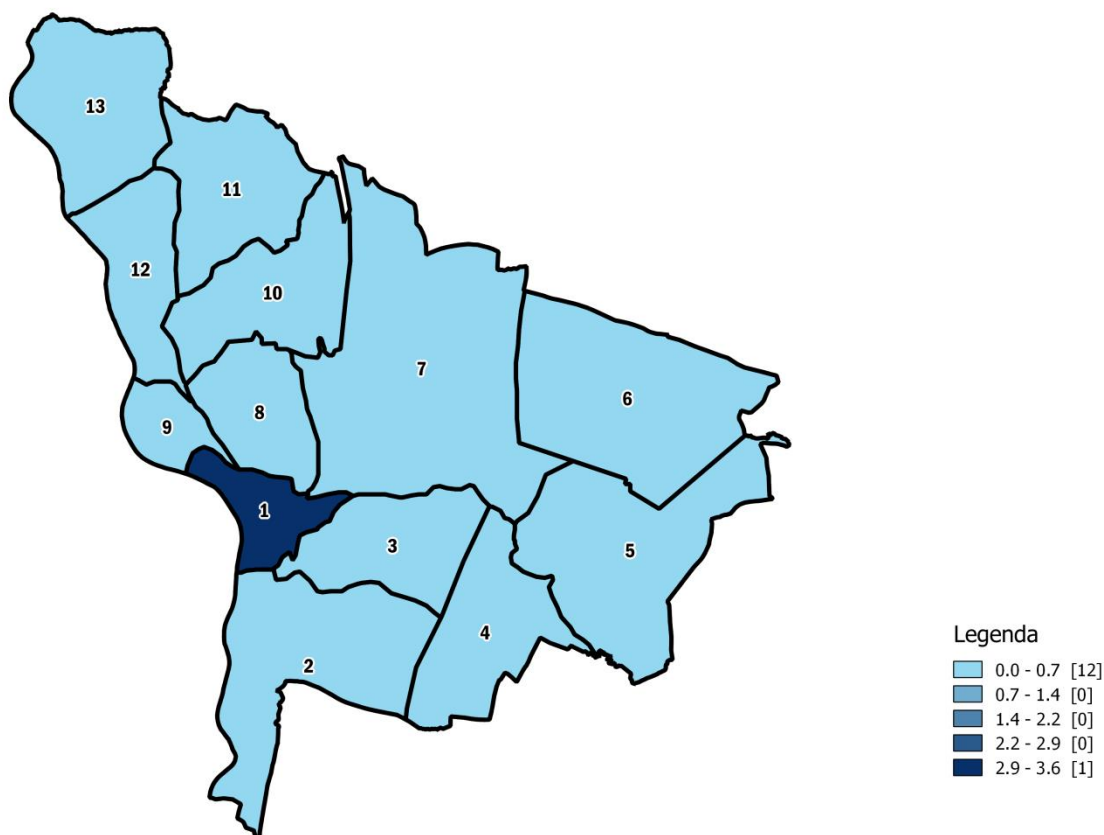
Mapa 4 Liczba dożywianych dzieci w placówkach edukacyjnych na terenie miasta Cieszyn [os.]

Źródło: *Diagnoza obszaru zdegradowanego oraz obszaru rewitalizacji, 2016*

Analiza zjawiska dożywiania dzieci oparta została na danych pozyskanych z placówek edukacyjnych na terenie Miasta Cieszyna i dotyczy koncentracji tego zjawiska w odniesieniu do lokalizacji tych jednostek, a nie bezpośrednio do miejsca zamieszkania dzieci. Z analitycznego punktu widzenia ważne byłoby określenie obszarów, z których pochodzą dzieci korzystające z tej formy wsparcia, jednak na podstawie uzyskanych danych nie było to możliwe. Wskazano natomiast koncentrację miejsc, w których dożywianie jest faktycznie realizowane, a podobnie – jak w poprzednich przypadkach – skupisko tego zjawiska występuje w obszarze 1. Odniesienie liczby dożywianych dzieci w stosunku do 100 mieszkańców daje zniekształcone wyniki, z uwagi na nierównomierne zaludnienie poszczególnych obszarów miasta. Można jednakże stwierdzić, iż blisko połowa spośród wszystkich dożywianych dzieci zamieszkuje centralne obszary miasta.

Mapa 5 Koncentracja miejsc niebezpiecznych i potencjalnie niebezpiecznych na terenie miasta Cieszyn [liczba miejsc/ha]

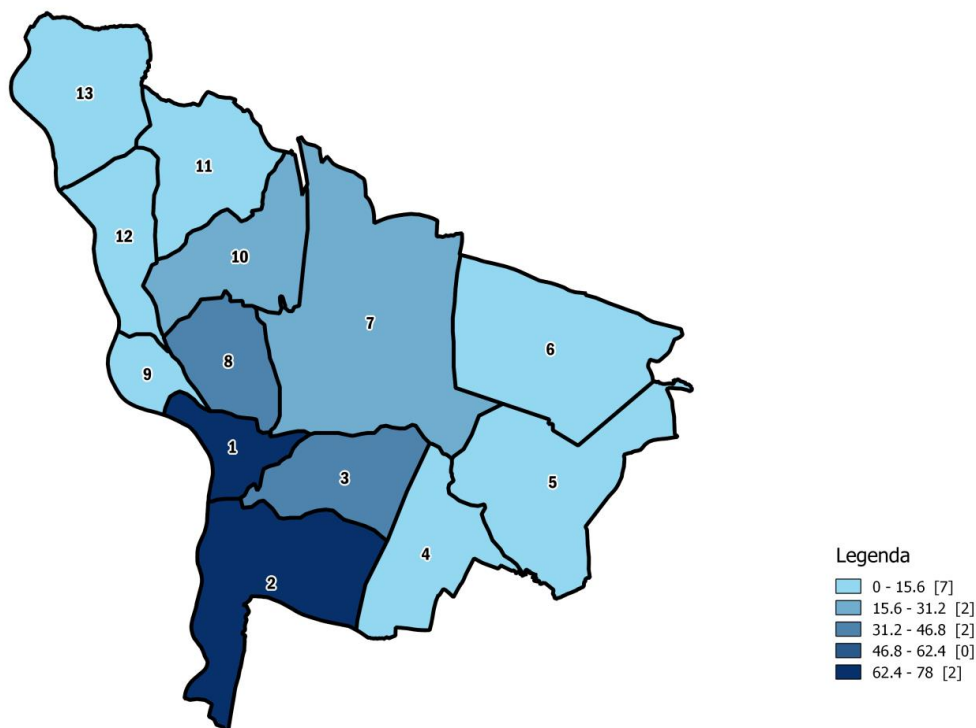

Źródło: *Diagnoza obszaru zdegradowanego oraz obszaru rewitalizacji, 2016*

Zagadnienia związane z bezpieczeństwem publicznym rozpatrywane były w odniesieniu do jednostki powierzchni. Z przeprowadzonej analizy dyslokacji tych zjawisk jednoznacznie wynika, że liczba miejsc uznanych za niebezpieczne w stosunku do powierzchni obszaru jest najwyższa w Śródmieściu. Na podstawie danych uzyskanych od Straży Miejskiej w Cieszynie wyliczono, że na każdy hektar obszaru 1 przypada 3,6 miejsca potencjalnie możliwego do uznania za niebezpieczne, co jest wartością nieporównywalną do żadnego innego obszaru poddanego analizie. Średnia dla miasta jest dziesięciokrotnie niższa, co oznacza, iż na 1 miejsce niebezpieczne przypada na 3 ha powierzchni.

Z występowaniem miejsc niebezpiecznych wiąże się również liczba popełnianych przestępstw.

Mapa 6 Dyslokacja przestępstw na terenie miasta Cieszyn [liczba]

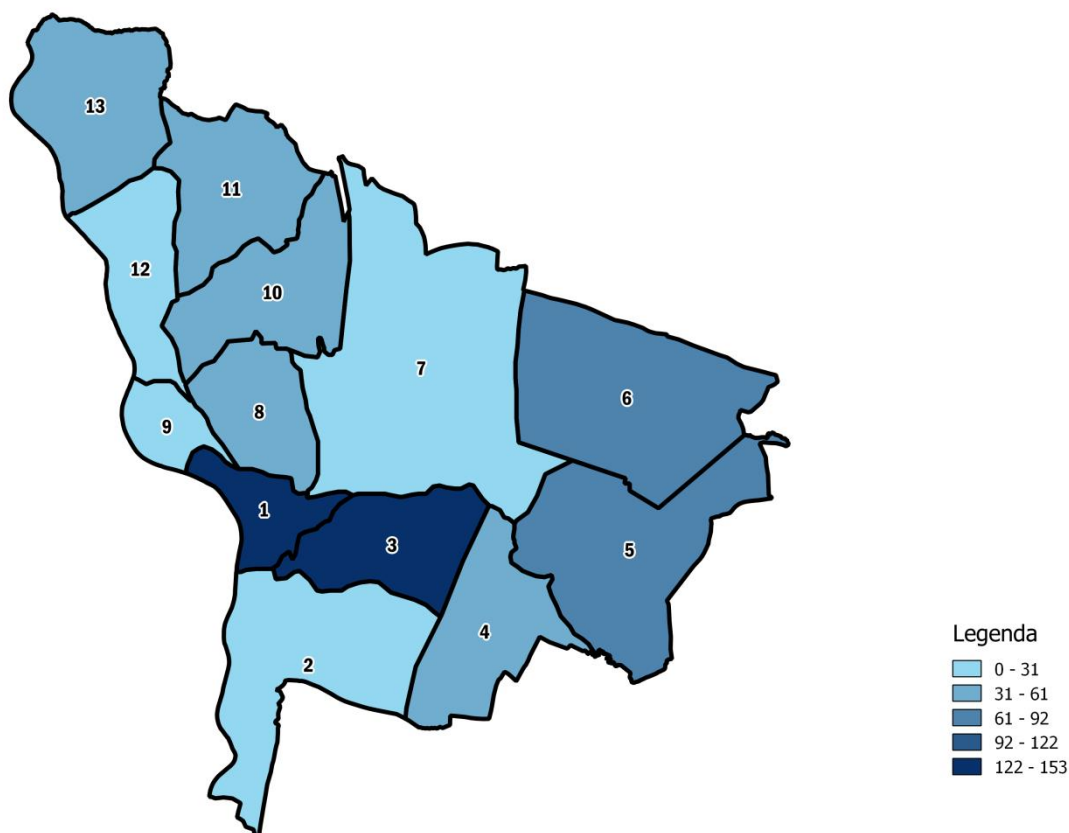

Źródło: *Diagnoza obszaru zdegradowanego oraz obszaru rewitalizacji, 2016*

Na zagadnienie przestępczości niezbędne jest spojrzenie z dwóch perspektyw. Jedną z nich jest przestrzenna dyslokacja miejsc ich popełniania, a drugą – liczba popełnianych przestępstw na 1000 mieszkańców. Na podstawie danych Komendy Powiatowej Policji w Cieszynie, w ujęciu nominalnym największa liczba popełnianych i ujawnianych przestępstw przypada na obszary 1 i 2, co jest pochodną ich funkcji z punktu widzenia miasta. w szczególności obszar 1 – stanowiący ściśle centrum miasta – jest typowym miejscem, w którym przestępstwa są popełniane i ujawniane. w ramach szczegółowej inwentaryzacji obszaru do rewitalizacji niezbędne będzie przeprowadzenie pogłębionej analizy obszarów według rodzajów popełnianych przestępstw, zgodnie z klasyfikacją przyjętą przez GUS, tj.:

- o charakterze kryminalnym;
- o charakterze gospodarczym;
- drogowe;
- przeciwko życiu i zdrowiu;
- przeciwko mieniu;
- przeciwko bezpieczeństwu powszechnemu i bezpieczeństwu w komunikacji.

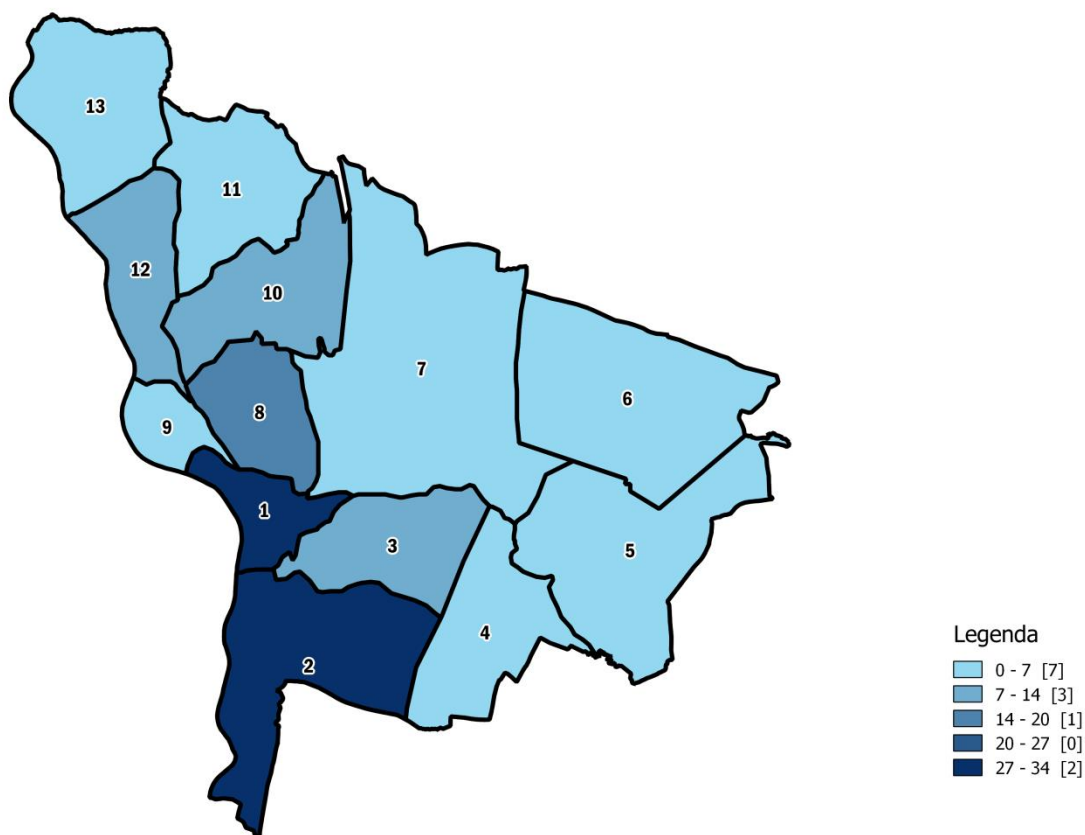
Mapa 7 Dyslokacja osób korzystających ze wsparcia psychologicznego według miejsca zamieszkania na terenie miasta Cieszyn [os.]

Źródło: *Diagnoza obszaru zdegradowanego oraz obszaru rewitalizacji, 2016*

Jedną z usług świadczonych w ramach systemu opieki społecznej jest realizacja wsparcia psychologicznego oraz aktywność środowiskowa pracowników socjalnych. Z przeprowadzonej analizy wynika, że koncentracja tej aktywności Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej ma miejsce w obszarach oznaczonych cyframi 1 i 3 (Śródmieście oraz Podgórze). Z niższym natężeniem usługi te realizowane są również w obszarach 5 i 6. Znacznie niższe wartości wskaźnika ustalono dla obszarów: 8, 10, 11 i 13. Według danych służb miejskich, ze wsparcia psychologicznego korzysta 692 mieszkańców, z których 299 zamieszkuje obszary 1 i 3.

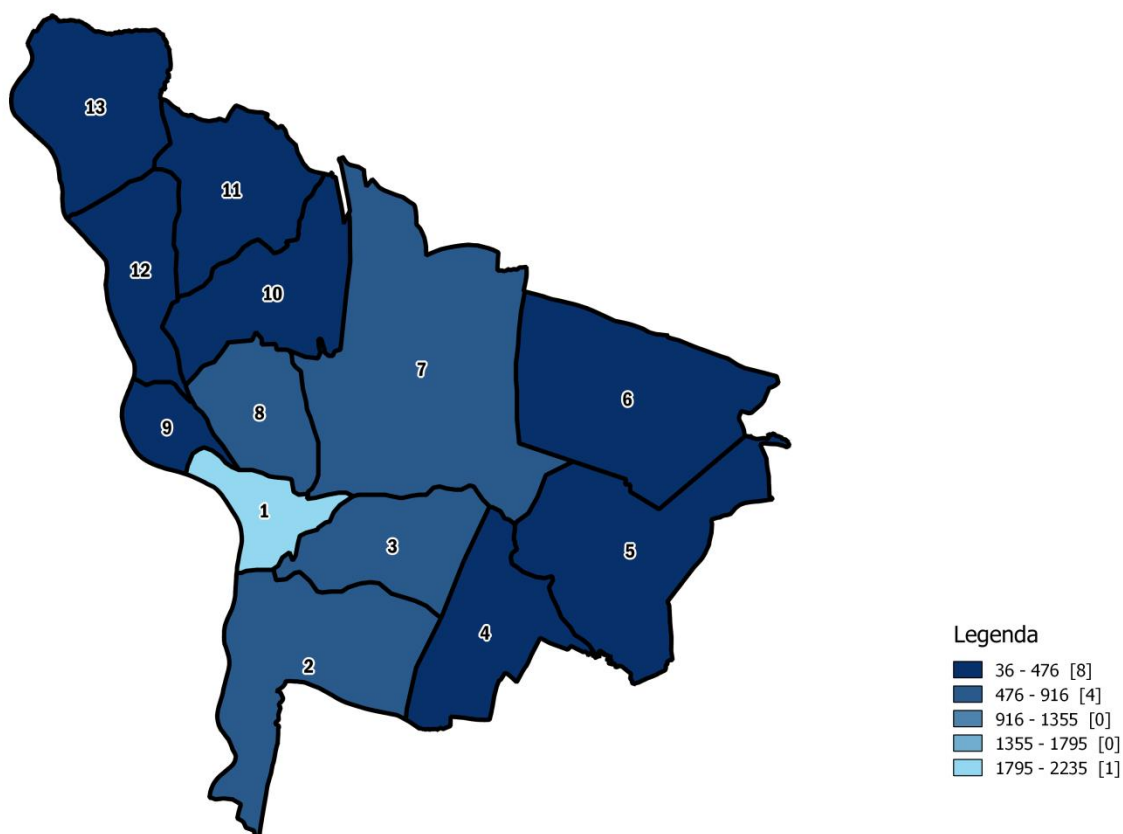
Mapa 8 Dyslokacja beneficjentów zasiłku stałego pomocy społecznej na terenie miasta Cieszyn według miejsca zamieszkania [os.]

Źródło: *Diagnoza obszaru zdegradowanego oraz obszaru rewitalizacji, 2016*

Przestrzenna dyslokacja osób korzystających ze stałych zasiłków Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej powiązana jest z liczbą mieszkańców danego obszaru. Nominalnie największa liczba osób korzystających z tej formy opieki społecznej przypada na obszary 1 i 2 (teren Śródmieścia, rejon ul. Błogockiej, al. Jana Łyska). Większa liczba mieszkańców, na tle pozostałych obszarów miasta, korzysta z tej formy wsparcia również w rejonie os. Liburnia i ul. Frysztańskiej. Widać jednak wyraźnie, że szczególna koncentracja występuje we wskazanych wcześniej obszarach. Z danych Urzędu Miejskiego wynika, że 115 mieszkańców jest beneficjentami zasiłków, a 80 osób (70%) – przypada na wymienione wcześniej obszary 1, 2 i 8.

Mapa 9 Dyslokacja podmiotów gospodarczych w skali miasta [liczba]

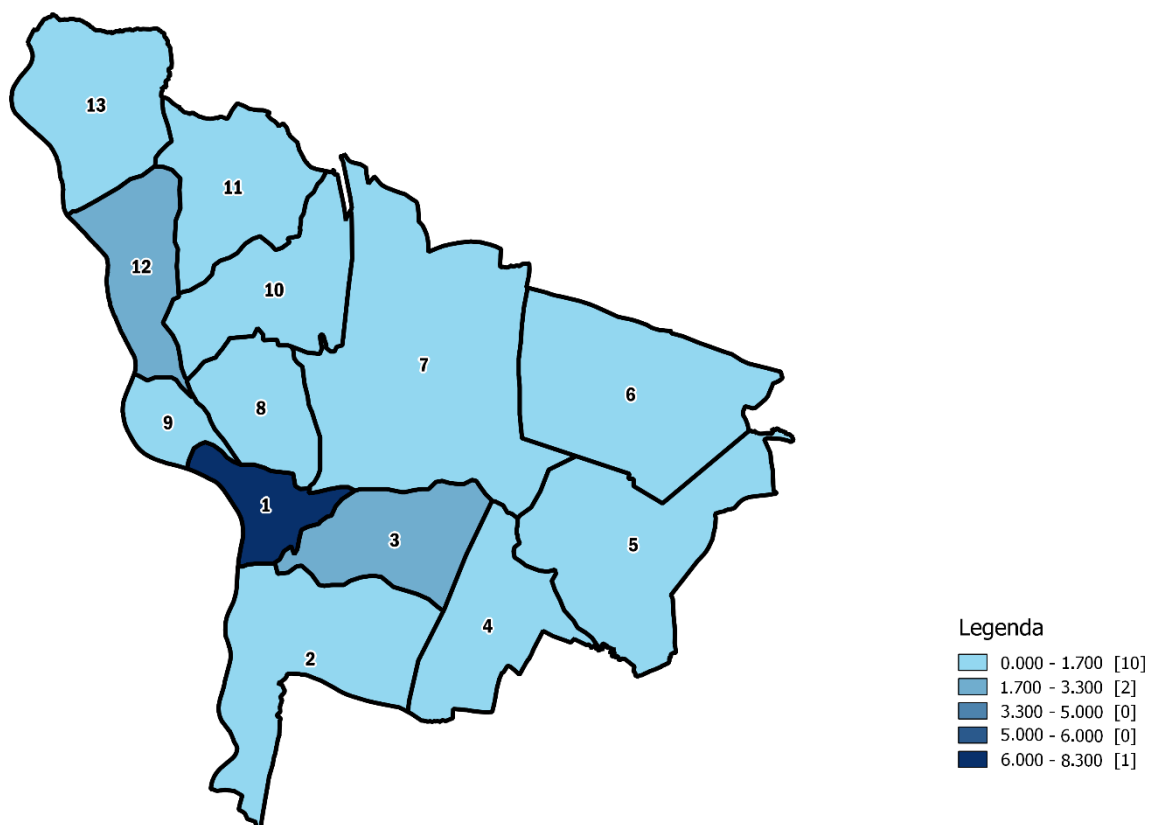

Źródło: *Diagnoza obszaru zdegradowanego oraz obszaru rewitalizacji, 2016*

Ważnym, choć nie kluczowym elementem procesu rewitalizacji, jest aktywizacja gospodarcza obszarów. Z przeprowadzonych analizy wynika, że centralne tereny Cieszyna charakteryzuje wysoki poziom koncentracji firm zarejestrowanych w bazie REGON w stosunku do jednostki powierzchni. Liczba firm zarejestrowanych w obszarze 1 przekracza 26 podmiotów/ha, a w rejonie os. Liburnia wynosi 6 firm/ha. Na tych obszarach aktywności gospodarczej występuje zatem relatywnie wysoka koncentracja firm, jednakże w wyniku spacerów badawczych oraz inwentaryzacji tkanki miejskiej stwierdzono, że poziom wykorzystania potencjału tego obszaru w stosunku do jego znaczenia dla rozwoju gminy jest niewystarczający. Decyduje o tym bowiem nie tylko sama liczba podmiotów gospodarczych, ale także charakter prowadzonej przez nie działalności np. sklepy z używaną odzieżą, salony gier, punkty udzielające kredytów tzw. „chwilówek”, lombardy itp. Istotnym elementem oceny problemów gospodarczych jest jakość oferty firm na danym obszarze, estetyka wyglądu witryn sklepowych, chaos w ekspozycji reklam i szyldów, estetyka obiektów, w których prowadzona jest

działalność gospodarcza (np. podwórek wewnętrznych), dostępność parkingów. Jak wynika z prowadzonych analiz, przede wszystkim jakościowych, zarówno wymienione wyżej czynniki, jak też szereg innych przyczyn wskazują na to, iż w obszarach 1,2, 3, 7, 8, 9 i 12 występuje niewystarczający poziom wykorzystania potencjału obszaru w stosunku do jego znaczenia dla rozwoju gminy.

Mapa 10 Koncentracja dzikich wysypisk śmieci na terenie Cieszyna [liczba/km²]

Źródło: *Diagnoza obszaru zdegradowanego oraz obszaru rewitalizacji, 2016*

Istotnym zjawiskiem negatywnym z punktu widzenia zarządzania środowiskiem miasta jest występowanie dzikich wysypisk śmieci. Dane zgromadzone przez służby miejskie umożliwiły oszacowanie, iż w przypadku obszaru 1 liczba stwierdzonych miejsc, w których występują „dzikie” wysypiska śmieci oscyluje wokół 8 miejsc/km². Problem ten występuje również na obszarze 3 i 12, jednak jego natężenie jest czterokrotnie niższe niż w centralnych obszarach Cieszyna.

W celu zdiagnozowania obszaru zdegradowanego analizą objęto również inne czynniki o charakterze jakościowym, których ocenę zawarto w tabeli 3.

Jak wspomniano wyżej, oceny tych czynników dokonano w oparciu o opinie interesariuszy rewitalizacji zebrane podczas spotkań informacyjno-konsultacyjnych oraz w oparciu o ocenę ekspercką wykonaną przez Komitet Sterujący.

Tabela 3 Ocena czynników jakościowych wpływających na delimitację obszarów zdegradowanych i obszarów rewitalizowanych

Nr obszaru	Poziom dostępności komunikacyjnej obszaru	Stożek degradacji infrastruktury technicznej	Estetyka przestrzeni publicznych	Poziom zagrożenia hałasem	Poziom niskiej emisji	Poziom koncentracji wysypisk śmieci	Poziom wykorzystania potencjału obszaru w stosunku do jego znaczenia dla rozwoju gminy
1	zdecydowanie dobry	wysoki	niska	wysoki	wysoki	wysoki	niewystarczający
2	przeciętny	wysoki	raczej niska	wysoki	wysoki	przeciętny	niewystarczający
3	zdecydowanie dobry	wysoki	raczej niska	przeciętny	raczej wysoki	wysoki	niewystarczający
4	zdecydowanie dobry	przeciętny	przeciętna	niski	przeciętny	przeciętny	przeciętny
5	przeciętny	przeciętny	przeciętna	niski	przeciętny	przeciętny	przeciętny
6	raczej zły	przeciętny	przeciętna	niski	przeciętny	przeciętny	przeciętny
7	przeciętny	raczej wysoki	przeciętna	przeciętny	raczej wysoki	przeciętny	niewystarczający
8	zdecydowanie dobry	raczej wysoki	raczej niska	wysoki	raczej wysoki	przeciętny	niewystarczający
9	zdecydowanie zły	przeciętny	przeciętna	przeciętny	raczej wysoki	przeciętny	niewystarczający
10	przeciętny	przeciętny	przeciętna	wysoki	przeciętny	przeciętny	przeciętny
11	raczej zły	przeciętny	przeciętna	przeciętny	przeciętny	przeciętny	przeciętny
12	zdecydowanie dobry	przeciętny	przeciętna	wysoki	przeciętny	wysoki	niewystarczający
13	zdecydowanie dobry	przeciętny	przeciętna	przeciętny	przeciętny	przeciętny	przeciętne

Źródło: Diagnoza obszaru zdegradowanego oraz obszaru rewitalizacji, 2016

W tabeli 3 kolorem czerwonym wyróżniono te czynniki, których ocena potwierdza występowanie na danym obszarze określonych problemów dotyczących poszczególnych sfer (wynik gorszy od przeciętnego); kolorem pomarańczowym oznaczono te czynniki, które na danym obszarze występują w skali przeciętnej, zaś kolorem zielonym – czynniki, które na danym obszarze osiągają wynik lepszy od przeciętnego.

Najwięcej negatywnych zjawisk w sferze gospodarczej, środowiskowej oraz infrastrukturalno-przestrzennej koncentruje się w obszarze nr 1 (sześć czynników). Z kolei po pięć czynników negatywnych odnotowano w obszarach o numerach: 2, 3 i 8.

Jak wspomniano wyżej, oprócz ewidentnych problemów społecznych, przy wyznaczaniu obszarów pod uwagę wzięto również uwarunkowania środowiskowe, gospodarcze i przestrzenne. Wyłączając obszar 1, obejmujący ściśle centrum Cieszyna, na pozostałych stwierdzono co najmniej 2,5-krotnie niższy wskaźnik aktywności gospodarczej. Liczba firm zarejestrowanych w zwartym obszarze 1 przekracza 2200, natomiast w obszarze 12 nie przekracza 200. Aktywność gospodarcza w przeliczeniu na 100 mieszkańców daje podobne rezultaty, gdzie najwyższy parametr osiągnięto w obszarze 1 i 8, a najniższy w 3, 7 i 12. Dodatkowo analiza poziomu wykorzystania potencjału obszaru w stosunku do jego znaczenia dla rozwoju gminy, zawarta w tabeli 3, wskazuje, że w obszarach: 1, 2, 3, 7, 8, 9 i 12 – czynnik ten kształtuje się na poziomie niewystarczającym. To pozwoliło uznać obszar za zdegradowany w wymiarze gospodarczym.

Wyznaczając granice obszaru wzięto również pod uwagę kwestie związane z przepustowością infrastruktury transportowej oraz niezawodnością i stanem technicznym infrastruktury komunalnej. We wszystkich tych obszarach stwierdzono znaczny stopień dekapitalizacji infrastruktury komunalnej. w kwestii dostępności transportowej widoczne są dysproporcje, gdyż obszary 1, 3, 8 i 12 są dobrze skomunikowane, a problemem jest przepustowość infrastruktury drogowej, natomiast pozostałe z wymienionych cechuje przeciętny stan nawierzchni ulic i niska dostępność transportowa. We wszystkich obszarach, w rejonach położonych w pobliżu kluczowych elementów infrastruktury drogowej, odnotowano równoważny poziom hałasu LAeq przekraczający 60 dB, co powoduje powstawanie dyskomfortu z punktu widzenia klimatu akustycznego. Pomiary hałasu przeprowadzono w losowo

wybranych miejscach, bez korzystania z dostępnych rozbudowanych metodyk pomiarowych, toteż wyniki są zgrubne, ale oddają naturę zjawiska.

Problemem, na który zwrócono również uwagę, jest tzw. niska emisja. Plan gospodarki niskoemisyjnej Miasta Cieszyna, uchwalony w maju 2015 r., zawiera dane dotyczące inwentaryzacji systemów grzewczych stosowanych w budynkach położonych w Śródmieściu Cieszyna. Na 344 budynki mieszkalne, aż w 209 budynkach występuje ogrzewanie węglowe w postaci niskosprawnych pieców kaflowych. Wprawdzie w grudniu 2015 roku zakończono realizację pilotażowego projektu, w wyniku którego do miejskiej sieci ciepłowniczej podłączono 8 budynków mieszkalnych w Śródmieściu Cieszyna, co umożliwiło likwidację 151 palenisk węglowych, to jednak problem „niskiej emisji” nadal pozostaje nierozwiązany, z uwagi na ograniczony zakres zrealizowanego projektu. Ponadnormatywne stężenia pyłu zawieszonego PM10, PM2.5, tlenków azotu NOx i tlenku węgla przy niesprzyjających warunkach atmosferycznych nadal stanowią wyzwanie dla miasta, którego podjęcie może być związane z rewitalizacją. w 2015 r. opracowana została dokumentacja techniczna dla podłączenia do miejskiej sieci ciepłej kolejnych 42 budynków mieszkalnych, będących własnością Gminy Cieszyn oraz wspólnot mieszkaniowych. w oparciu o posiadane dokumentacje planowana jest kontynuacja procesu zmiany systemu ogrzewania w śródmieściu Cieszyna, pod warunkiem uzyskania dofinansowania z *Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020*.

Ocena wymienionych wyżej kluczowych czynników, ściśle związanych z potrzebami rewitalizacyjnymi (m.in. alkoholizm, dożywianie dzieci, przestępczość, ceny nieruchomości, liczba podmiotów gospodarczych w powiązaniu z wykorzystaniem potencjału gospodarczego obszaru, liczba wysypisk śmieci, poziom dostępności komunikacyjnej, stopień degradacji infrastruktury komunalnej itp.) pozwoliła na zdiagnozowanie na terenie Cieszyna obszaru zdegradowanego i obszaru do rewitalizacji.

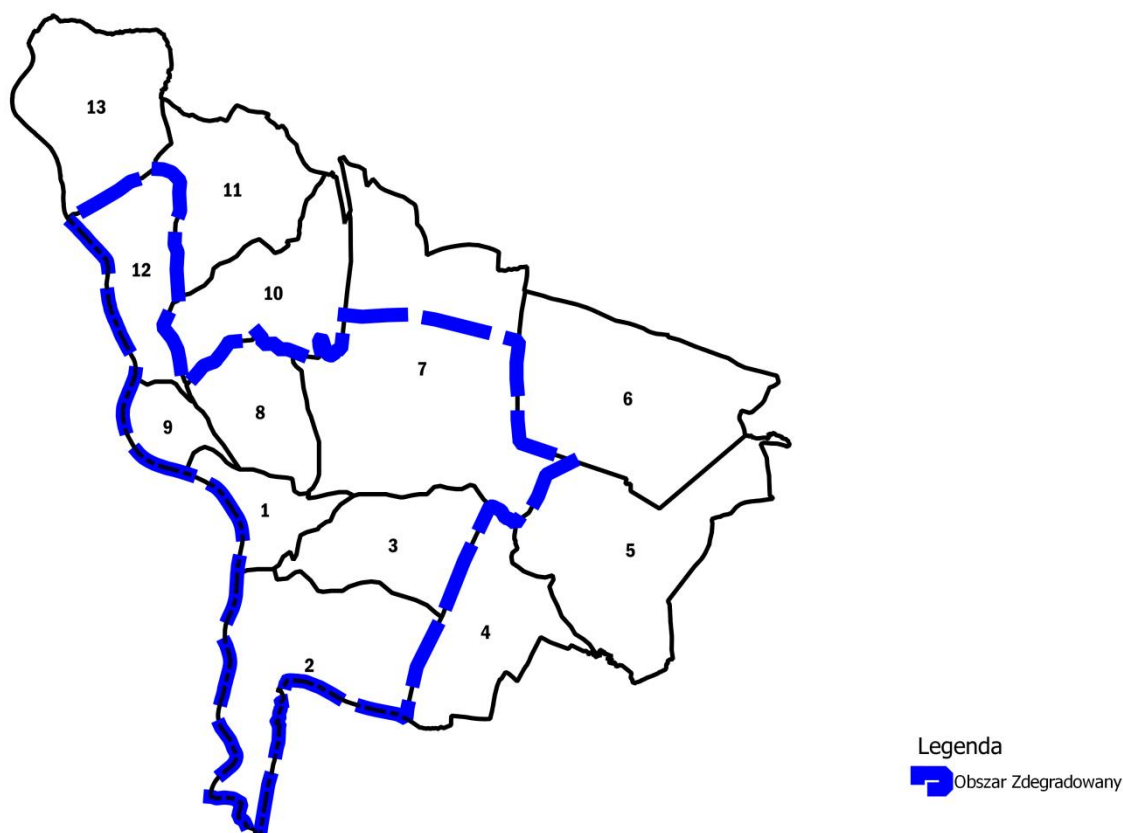
Na podstawie przeprowadzonych analiz dotyczących koncentracji problemów społecznych, gospodarczych, środowiskowych oraz przestrzennych do obszaru zdegradowanego zaliczono te rejony Cieszyna, w których wystąpiły co

najmniej 4 problemy społeczne, jak również inne istotne dla miasta problemy, w tym – gospodarcze, środowiskowe, przestrzenne.

Wobec powyższego, jako obszar zdegradowany uznano tereny oznaczone niebieską obwiednią obejmujące następujące obszary: 1, 2, 3, część 7, 8, 9 i 12.

Stwierdza się, iż powierzchnia obszaru, na którym występują co najmniej 4 problemy o charakterze społecznym, wynosi 12,438 km², co stanowi 43,17% powierzchni miasta. Obszar ten można zatem – w świetle przepisów art. 9 ust. 1 ustawy z dnia 09.10. 2015 r. o rewitalizacji (Dz.U. z 2015 r. poz. 1777 z późn. zm.) uznać za zdegradowany. Zamieszkują go 28632 osoby, co stanowi 83,34% populacji miasta. Na obszarze zdegradowanym możliwa jest realizacja projektów rewitalizacyjnych zorientowanych na rozwiązywanie zidentyfikowanych problemów, jednakże priorytetowo powinny być potraktowane obszary, na których następuje większa koncentracja negatywnych zjawisk.

Mapa 11 Wyznaczenie obszaru zdegradowanego

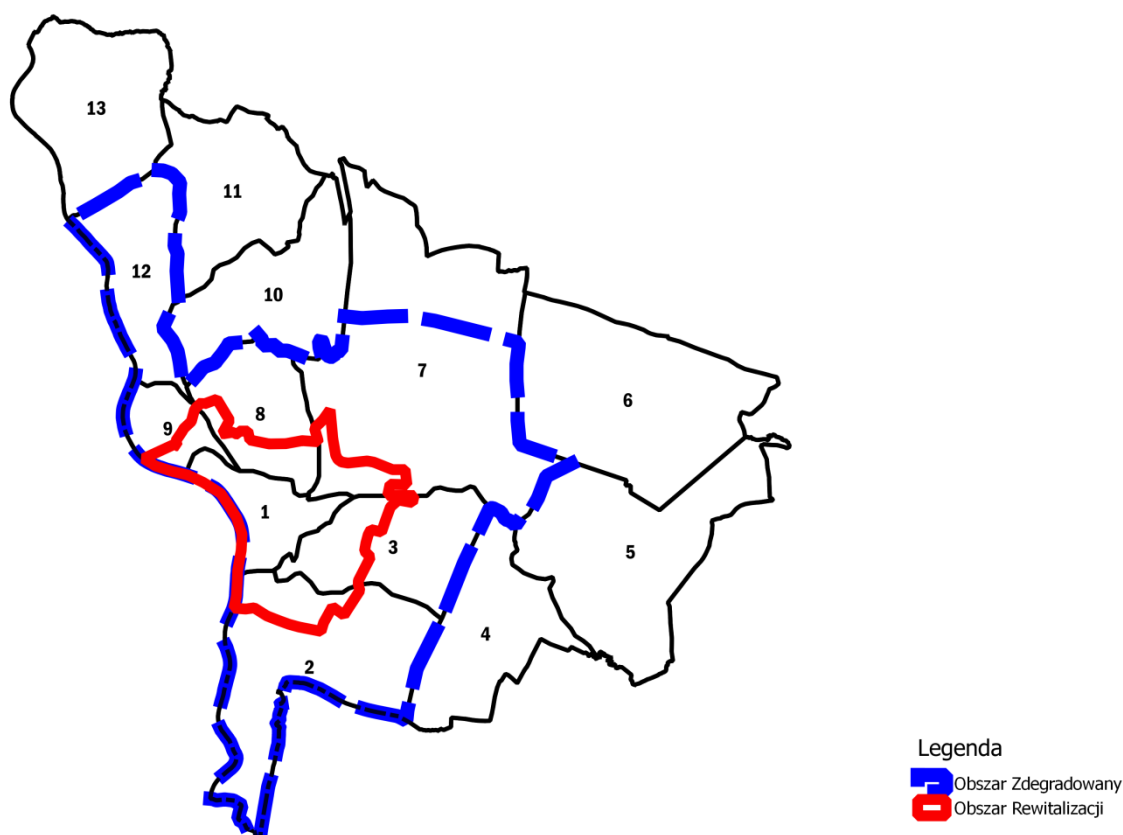

Źródło: *Diagnoza obszaru zdegradowanego oraz obszaru rewitalizacji, 2016*

Obszar rewitalizowany cechuje się wysokim poziomem koncentracji zjawisk negatywnych, zarówno mających charakter mierzalny, jak i jakościowy. Na podstawie przeprowadzonych analiz stwierdzono, że na obszarze 1, stanowiącym ściśle centrum miasta, koncentruje się łącznie 13 problemów, toteż konieczne jest, aby wraz z częściami obszarów 2, 3 i 8 (gdzie także łączna koncentracja wszystkich problemów jest relatywnie najwyższa i wynosi co najmniej 9), objęty był on priorytetowymi działaniami rewitalizacyjnymi. w tym przypadku poza problemami natury środowiskowej i przestrzennej, zdecydowanie dominują problemy społeczne.

Obszar rewitalizowany obejmuje powierzchnię 2,896 km², co stanowi ok. 10% powierzchni Miasta Cieszyna. Spełniony jest zatem ustawowy wymóg, ażeby wielkość OR nie przekraczała 20% powierzchni urbanistycznej. Obszar wskazany do rewitalizacji zamieszkuje 9375 osób, co stanowi 27,28% populacji miasta. Spełniony jest więc warunek, ażeby populacja OR nie przekraczała 30% ogółu mieszkańców miasta.

Mapa 12 Wyznaczenie obszaru rewitalizacji

Źródło: *Diagnoza obszaru zdegradowanego oraz obszaru rewitalizacji, 2016*

Poniżej zamieszczono zestawienie ulic Cieszyna objętych w obszarze rewitalizacji.

Tabela 4 Wykaz ulic objętych obszarem do rewitalizacji na terenie Cieszyna

Nazwa ulicy	Nazwa ulicy	Nazwa ulicy
3-go Maja	Adama Mickiewicza*	Aleja Jana Łyska*
Aleja Oswalda Madeckiego	Aleja Piastowska	Aleja Raszki
Aleksandra Fredry	Bednarska	Benedyktyńska
Bielska*	Biskupa Franciszka Śniegonia*	Błogocka*
Bobrecka	Bolesława Chrobrego	Bolesława Limanowskiego
Bóznicza	Browarna	Cieniwały
Czarny Chodnik*	Dojazdowa	Dworkowa
Feliksa Hajduka	Folwarczna*	Fryderyka Chopina*
Frysztacka*	Garncarska	Generała Józefa Hallera*
Generała Władysława Sikorskiego	Głęboka	Gołębia
Górna	Górny Rynek	Hazłaska*
Henryka Jordana	Henryka Sienkiewicza	Hieronima Przepilińskiego*
Hilarego Filasiewicza*	Hugona Kołłątaja*	Ignacego Kraszewskiego
Ignacego Paderewskiego	Jakuba Singera*	Jana Gawłasa
Jana Heczki	Jana Kochanowskiego	Jana Kubisza
Jana Matejki	Jana Michejdy	Jerzego Cieniwały
Józefa Kiedronia	Józefa Zaleskiego	Juliana Ursyna Niemcewicza*
Juliusza Ligonía	Karola Hławiczki	Karola Miarki
Karola Szymanowskiego*	Kasztanowa*	Katowicka*
Kazimierza Brodzińskiego	Kolejowa	Kominiarska
Krótką*	Krzywa*	Księdza Antoniego Janusza
Księdza Ignacego Świeżego	Księdza Jerzego Trzanowskiego	Księdza Rudolfa Tomanka*
Leopolda Jana Szersznika	Liburnia	Lipowa
Ludwika Kluckiego	Łukowa*	Mała Łąka*
Mennicza	Mieczysława Karłowicza*	Młyńska Brama
Mostowa	Na Wzgórzu*	Nikła
Nowe Miasto	Ogrodowa	Orzechowa
Pawła Stalmacha	Plac Józefa Poniatowskiego	Plac Juliusza Słowackiego
Plac Dominikański	Plac księdza Józefa Londzina	Plac Świętego Krzyża
Plac Kościelny	Plac Teatralny	Plac Wolności
Pochyła	Poprzeczna*	Powstańców Śląskich
Pokoju	Przykopa	Puńcowska*
Przechodnia	Ratuszowa	Rynek
Rajska	Schodowa	Sejmowa
Rzeźnicza*	Spadowa	Spokojna
Solna	Srebrna	Stanisława Moniuszki*
Sportowa	Stanisława Wyspiańskiego	Stary Targ
Stanisława Staszica*	Stokowa	Stroma
Stawowa	Szeroka	Śrutarska
Strzelców Podhalańskich	Świętego Jerzego	Tadeusza Kościuszki*
Świętego Jana Sarkandra	Towarowa	Trzech Braci
Tadeusza Regera	Władysława Szybińskiego	Wacława Olszaka
Tysiąclecia	Wysoka	Wojciecha Korfańtego
Wąska*	Zamkowa	Wyższa Brama
Wojska Polskiego	-	Żwirki i Wigury

Źródło: *Diagnoza obszaru zdegradowanego oraz obszaru rewitalizacji, 2016*

* ulica wchodzi w granice obszaru rewitalizacji na niepełnej długości

Mapy obszaru zdegradowanego i rewitalizowanego stanowią załącznik do diagnozy tego obszaru¹⁰.

¹⁰ <http://www.cieszyn.pl/GminnyProgramRewitalizacji/pdf/Mapa-polnoc.pdf>.

<http://www.cieszyn.pl/GminnyProgramRewitalizacji/pdf/Mapa-poludnie.pdf>.

5 POGŁĘBIONA DIAGNOZA OBSZARU REWITALIZOWANEGO

5.1 Wprowadzenie

W art. 10. ust. 1. ustawy o rewitalizacji definiuje obszar rewitalizacji jako „obszar obejmujący całość lub część obszaru zdegradowanego, cechujący się szczególną koncentracją negatywnych zjawisk, o których mowa w art. 9 ust. 1, na którym z uwagi na istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego gmina zamierza prowadzić rewitalizację (...)”. Obszar rewitalizacji na terenie Cieszyna, zgodnie z wymogami ustawy, został wyznaczony na podstawie diagnozy problemów społecznych, gospodarczych, przestrzenno-funkcjonalnych, technicznych i środowiskowych (art. 9 ust. 1) oraz zgodnie z wytycznymi w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020. Opracowanie *Gminnego Programu Rewitalizacji* wymagało wykonania pogłębionych badań i sporządzenia szczegółowej diagnozy w odniesieniu do obszaru rewitalizacji, z wyszczególnieniem konkretnych miejsc i ulic występowania zjawisk kryzysowych. Wskazuje na to wyraźnie art. 15. ust. 1 pkt. 1 ustawy o rewitalizacji, zgodnie z którym *Gminny Program Rewitalizacji* powinien „zawierać szczegółową diagnozę obszaru rewitalizacji obejmującą analizę negatywnych zjawisk i lokalnych potencjałów występujących na terenie tego obszaru”. w tej części opracowania przedstawiono pogłębioną diagnozę obszaru rewitalizacji, w tym diagnozę problemów i potencjałów. Jest to analiza przyczynowo – skutkowa, określająca m.in. zakres oraz intensywność występowania danych problemów, jak również źródła ich powstawania.

5.2 Charakterystyka obszaru rewitalizowanego

Obszar rewitalizacji obejmuje głównie Śródmieście Cieszyna, czyli teren tzw. starego miasta. Zachował on funkcje realnego, a nie tylko symbolicznego centrum, odpowiedzialnego za funkcje miastotwórcze dla społeczności lokalnej. Teren ten wyznacza rysy urbanistyczne miasta oraz przebieg procesów miejskich na przestrzeni wieków. Występują tu lokalizacje gmachów wielu instytucji i placówek edukacyjnych. Obszar ten charakteryzuje się również wykształconą miejską strefą

usługowo-handlową. Możliwość zasadniczych zmian w strukturze zabudowy tej części miasta otworzyło wprowadzenie w 1861 r. systemu samorządowego w monarchii austriackiej, które zbiegło się w czasie z rozwojem przemysłu górniczego i hutniczego na Śląsku oraz budową linii kolejowej z węzłem kolejowym w dawnej stolicy księstwa. Połączenie tych czynników, z uwzględnieniem przy tym historycznej rangi miasta, sprawiło, że Cieszyn stał się ekonomiczną i kulturalną stolicą regionu. Miasto powiększyło się też znacznie, zarówno pod względem zajmowanego obszaru, jak i liczby ludności. Rosnące aspiracje oświatowe i kulturalne wpłynęły na powstanie lub/i dalsze ukształtowanie wielu reprezentacyjnych budowli, głównie użyteczności publicznej, które znajdują się właśnie na obszarze rewitalizowanym. Do budowli tych należą:

- dawne Gimnazjum Ewangelickie przy pl. Kościelnym 5, wybudowane w 1869 r. w stylu neogotyckim, jako siedziba ewangelickiego gimnazjum (w 1873 r. połączone z gimnazjum katolickim w gimnazjum państwowe);
- budynek klasztoru Zgromadzenia Sióstr Miłosierdzia św. Karola Boromeusza, przy ul. Górny Rynek 6, zajmującego się opieką nad chorymi i potrzebującymi oraz kształceniem dziewcząt;
- dawna niemiecka szkoła podstawowa dla dziewcząt, przy pl. Wolności 7 (obecnie – Siedziba Zespołu Szkół Ogólnokształcących im. M. Kopernika oraz SP nr 4);
- hotel Austria z lat 80. XIX w., przy ul. Głębokiej 25;
- budynek neorenesansowy, przy ul. Głębokiej 23, który powstał na miejscu renesansowego domu podcieniowego przy rogu ulic Głębokiej i Browarnej;
- zabudowania koszar w rejonie ul. Błogockiej i Kraszewskiego z 1895 r.;
- dawna Miejska Kasa Oszczędności, przy ul. Menniczej 1;
- neobarokowy klasztor i szpital sióstr Elżbietanek wraz z kaplicą św. Józefa (obecnie Szpital Sióstr Elżbietanek) ukończony w 1903 r., położony przy ul. Katowickiej 1;
- budynek Sądu przy ul. Garncarskiej 8;
- dawny Dom Niemiecki przy ul. Głębokiej 15 (ob. siedziba Biblioteki Miejskiej);
- Dom Narodowy, Rynek 12, wybudowany w stylu eklektycznym staraniem Towarzystwa Domu Narodowego, jako „Dom Polski” w miejscu byłego zajazdu Franciszka Schreinzer, w 1901 r. (obiekt był siedzibą większości polskich

organizacji, biblioteki, Czytelni Ludowej, drukarni oraz Rady Narodowej Księstwa Cieszyńskiego; obecnie mieści się w nim Cieszyński Ośrodek Kultury „Dom Narodowy”);

- budynek poczty, Rynek 13, powstały w 1909 r., w stylu secesyjnym, według projektu M. Dalfa, w miejscu mieszczącego się tu od połowy XVIII w. klasztoru Sióstr Elżbietanek;
- dawna niemiecka Szkoła Podstawowa i Wydziałowa, przy pl. Słowackiego 2, (obecnie siedziba i LO im. A. Osuchowskiego);
- Hotel „Pod Brunatnym Jeleniem”, przy Rynku 20, zbudowany w 1912 r. według projektu wiedeńskiego architekta Kohlera, z dekoracją elewacji i wewnątrz w stylu wiedeńskiego neobaroku, z wykorzystaniem substancji XVIII-wiecznego zajazdu „Pod Złotą Koroną”;
- budynek teatru z 1910 r., przy pl. Teatralnym 1, zaprojektowany przez europejskiej sławy architektów F. Felnera i H. Helmera z Wiednia, w stylu wiedeńskiej secesji, z obrotową sceną, podsceniem dla orkiestry oraz widownią o trzech kondygnacjach na 630 miejsc;
- budynek szkolny przy pl. Londzina 3, wybudowany w 1910 r. na rzucie litery „L”, z półkolistym ryzalitem części centralnej, jako siedziba wielu szkół, m.in. niemieckiej szkoły realnej (obecnie – Zespół Szkół Ekonomiczno-Gastronomicznych im. Macierzy Ziemi Cieszyńskiej).

Koniec XIX i początek XX w. to w Cieszynie także okres wielkiego rozkwitu budownictwa prywatnego (kamienic czynszowych i willi) wznoszonych we wszystkich obowiązujących w owym czasie stylach: neogotyckim, neorenesansowym, neomanierystycznym, neobarokowym, neoklasycznym i secesyjnym. Stanowią one dzisiaj, pod względem ilości, większość wśród obiektów zabytkowych ujętych w Gminnej Ewidencji Zabytków. Ponadprzeciętne zabytkowe walory Cieszyna wiążą się z jego historycznym układem urbanistycznym. Główne targowe place Cieszyna, znajdujące się w obszarze rewitalizowanym, to:

- pl. Teatralny – dawny plac targowy wczesnośredniowiecznego, przedlokacyjnego Cieszyna;

- pl. Stary Targ – pozostałość placu rynkowego miasta lokowanego w latach 1217-1223;
- obecny Rynek, usytuowany w tym miejscu od przełomu XV i XVI w.

Obecnie na obszarze rewitalizowanym zlokalizowanych jest około 708 obiektów zabytkowych wpisanych do Gminnej Ewidencji Zabytków Miasta Cieszyna oraz dwa stanowiska archeologiczne obejmujące m.in. Wzgórze Zamkowe.

Struktura funkcjonalno-przestrzenna miasta stanowi układ powiązanych ze sobą elementów. Wyróżniają się one poprzez charakterystyczne cechy przestrzenne i funkcjonalne. Analizując obszar Cieszyna, zwraca się szczególną uwagę na strukturę funkcjonalno-przestrzenną, która kształtowała się przez wiele wieków pod wpływem różnorodnych uwarunkowań. Do najważniejszych czynników należą: uwarunkowania historyczne, uwarunkowania przyrodnicze (w tym głównie ukształtowanie terenu) oraz dotychczasowy rozwój miasta, a w szczególności trwałe elementy zagospodarowania, stanowiące niekiedy bariery, rzutujące na przyszłe funkcjonowanie organizmu miejskiego. Stanowiąc o wszechstronnym rozwoju miasta, należy przede wszystkim zwrócić uwagę na najbardziej odczuwalne przez jego mieszkańców bariery funkcjonalne, czyli rzeki (w tym rzeka graniczna Olza), drogi wysokich klas technicznych i tereny kolejowe.

W wyznaczonym obszarze rewitalizacji występuje struktura funkcjonalno-przestrzenna, charakteryzująca się koncentracją funkcji:

- znaczeniu ogólnomiejskim i regionalnym - obszar Śródmieścia;
- przemysłowo-składowych - zachodnia część miasta wzdłuż Olzy;
- usługowych - wzdłuż ul. Liburnia, ul. Stawowej;
- mieszkaniowej w zabudowie wielorodzinnej.

Należy jednak zwrócić uwagę, że wyżej wymienione funkcje zostały sklasyfikowane w sposób uogólniony, a w ich obszarze występuje szereg niejednorodności wynikających z działalności społeczności lokalnych.

Obszar rewitalizacji ograniczony jest od zachodu rzeką Olzą. Występuje tu koncentracja usług, w tym handlu, gastronomii, administracji, kultury, nauki, a także

zabudowa mieszkaniowa wielorodzinna i w niewielkim stopniu jednorodzinna. Jest to przestrzeń miasta o wyrazistym charakterze zabytkowej zabudowy. Usługi występujące na tym obszarze charakteryzują się niejednokrotnie unikalnością nawet w skali regionu. Bardzo ważne jest zatem, by wszelkie inwestycje społeczno-przestrzenne planować w oparciu o zapisy Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego. Ład przestrzenny tworzący harmonijną całość w relacjach społeczno-gospodarczych, środowiskowych, kulturowych oraz estetycznych wpływa na tworzenie się procesów społecznych w tych obszarach i sprzyja szybszemu wyprowadzeniu obszaru ze stanu kryzysowego.

Obszar rewitalizacji Cieszyna cechuje niski stan techniczny i użytkowy części zasobów mieszkaniowych sprzed 1945 r. Dużym wyzwaniem dla tego obszaru jest także organizacja zaplecza parkingowego. Potwierdzają to również badania ankietowe, które przeprowadzono w ramach pogłębionej diagnozy obszaru do rewitalizacji. Jednym z analizowanych obszarów problemowych były potrzeby interesariuszy w sferze przestrzenno-funkcjonalnej. w poniższej tabeli przedstawiono zbiorcze wyniki odpowiedzi respondentów, którzy wzięli udział w badaniu.

Tabela 5 Ocena kierunków działań dotyczących rewitalizacji Rynku

	W ramach rewitalizacji Rynku należy:	Rozkład odpowiedzi uwzględniający wszystkie kategorie respondentów (w %)		
		Nie wiem	Nie zgadzam się	Zgadzam się
1.	Ograniczyć ruch samochodowy na Rynku i na ulicach przyległych	12	29	59
2.	Stworzyć więcej miejsc parkingowych poza ścisłym centrum	5	3	92

Źródło: Raport z badania preferencji użytkowników obszaru rewitalizowanego pod kątem dotychczasowych i projektowanych funkcji tego obszaru, Cieszyn 2017

Analiza zbiorczych wyników odpowiedzi dotyczących rewitalizacji Rynku wskazuje, że działania związane z utworzeniem miejsc parkingowych poza centrum miasta (92%) stanowią dla respondentów priorytet. Blisko połowa badanych poparła także pomysł dotyczący ograniczenia ruchu samochodowego na Rynku i na ulicach przyległych (59%).

Za ograniczeniem ruchu samochodowego w centrum miasta opowiadają się przede wszystkim przedstawiciele organizacji pozarządowych i mieszkańcy, a w mniejszym stopniu – przedsiębiorcy. Relatywnie największy odsetek przedsiębiorców sprzeciwia się temu rozwiązaniu (wyższy niż w przypadku mieszkańców i organizacji pozarządowych). Za stworzeniem większej liczby miejsc parkingowych poza ścisłym centrum opowiedziały się wszystkie grupy respondentów: mieszkańcy, przedsiębiorcy i organizacje pozarządowe.

Niezadowolający jest także stan infrastruktury wodociągowej w obszarze centrum. Stan techniczny sieci wodociągowej powoduje jej wysoką awaryjność. Na terenie miasta funkcjonuje sieć wodociągowa o łącznej długości ponad 211 km, do której podłączonych jest szacunkowo 96% mieszkań (gospodarstw domowych). w obszarze rewitalizowanym sieć wykonana jest w przeważającej części z rur stalowych oraz w mniejszym stopniu – z rur żeliwnych. Rury stalowe charakteryzują się znaczną awaryjnością wskutek przyśpieszonej korozji. Straty wody w tym obszarze miasta ustabilizowały się w przeciągu ostatnich lat na poziomie 24%. Obszar ten cechuje zdekapitalizowana zabudowa i infrastruktura, osiedla

wielorodzinne wybudowane w technologii wielkiej płyty oraz wymagający modernizacji układ komunikacyjny.

Głównym elementem wpływającym na negatywne zjawisko funkcjonowania układu komunikacyjnego jest duży ruch samochodowy z Czech. Cieszyn stanowi dla mieszkańców przygranicznego rejonu Czech atrakcyjny ośrodek handlu i usług, co znacznie wpływa na obraz ruchu w obszarze centrum miasta. Stan techniczny części podstawowych ciągów drogowo-ulicznych określić należy jako niezadowalający. w obszarze rewitalizowanym zwraca się także szczególną uwagę na wyodrębnienie komunikacji pieszej i rowerowej poprzez podejmowanie działań mających na celu segregację ruchu pieszego i kołowego, szczególnie w historycznym centrum. Potwierdzają to wyniki badań jakościowych, przeprowadzone na poczet pogłębionej diagnozy. w ramach badania respondenci opiniowali dwa komplementarne kierunki działań dotyczące ul. Czarny Chodnik, w aspekcie uruchomienia węzła przesiadkowego przy ulicy Hajduka. Poniżej przedstawiono zbiorcze zestawienie wyników.

Tabela 6 Ocena działań związanych z uruchomieniem węzła przesiadkowego przy ulicy Hajduka

	Po uruchomieniu węzła przesiadkowego przy ulicy Hajduka – ulica Czarny Chodnik powinna:	Rozkład uwzględniający odpowiedzi wszystkie kategorie respondentów (w %)		
		Nie wiem	Nie zgadzam się	Zgadzam się
1.	Pozostać wyłącznie traktem pieszo-rowerowym	20	11	69
2.	Zostać wyposażona w elementy małej architektury np. ławki, stojaki na rowery, kosze na śmieci, oświetlenie	10	5	85

Źródło: Raport z badania preferencji użytkowników obszaru rewitalizowanego pod kątem dotychczasowych i projektowanych funkcji tego obszaru, Cieszyn 2017

Jak wskazuje tabela powyżej, wariant 1. spotkał się z aprobatą wszystkich grup respondentów (69%), podobnie jak wariant nr 2, za którym także opowiedziała się zdecydowana większość badanych (85%). Warto nadmienić, iż warianty 1. i 2. są wobec siebie komplementarne, aczkolwiek wyraźnie widać, że oczekiwania dotyczące charakteru tego ciągu komunikacyjnego dotyczą przede wszystkim uczynienia go bardziej funkcjonalnym dla użytkowników, stąd tak wysokie poparcie dla możliwości wzbogacenia małej architektury na tym obszarze.

Bez względu na kategorię respondenta, zarówno wariant 1. jak też wariant 2. spotkały się z dużą aprobatą i nikłym sprzeciwem ze strony respondentów. Respondenci w tym pytaniu mogli także wskazać swoje propozycje kierunków zmian przy ulicy Czarny Chodnik, po uruchomieniu węzła przesiadkowego. Część

odpowiedzi dotyczyła sposobu organizacji ruchu w badanym obszarze oraz komunikacji rowerowej. Zaproponowane rozwiązania przedstawiono w tabeli poniżej.

Tabela 7 Propozycje i uwagi respondentów do pytania dotyczącego kierunków zmian przy ul. Czarny Chodnik

L.p.	Zestawienie wybranych propozycji i uwag respondentów do kierunków zmian przy ul. Czarny Chodnik
1	Ustawić punkt napraw drobnych dla rowerów (jak w Tychach) wyposażonych w pompki i klucze.
2	Do dworca powinien być dojazd, żeby np. odebrać podróżnego z bagażem albo niepełnosprawnego.
3	Doinwestowanie ul. Czarny Chodnik na odcinku od kościoła św. Trójcy do parkingu przy ul. Zamkowej. Aktualnie ul. Czarny Chodnik ma opinię ulicy niebezpiecznej.
4	Jej funkcja jako traktu rowerowego powinna zostać zachowana.

Źródło: Raport z badania preferencji użytkowników obszaru rewitalizowanego pod kątem dotychczasowych i projektowanych funkcji tego obszaru, Cieszyn 2017

Badani wskazali chęć zachowania funkcji tej ulicy jako traktu rowerowo-pieszego przy jednoczesnym podniesieniu poziomu bezpieczeństwa na tej ulicy. Ważnym dla respondentów wydaje się także swobodny dojazd i dojście do węzła przesiadkowego.

Podstawowym problemem zdegradowanych terenów miejskich obszaru rewitalizacji jest postępująca degradacja obiektów i przestrzeni publicznych oraz infrastruktury. Wpływa to bezpośrednio na nasilenie patologii społecznych w tym zagrożenie przestępczością. Występowanie negatywnych zjawisk społecznych charakterystyczne jest dla obszarów opuszczonych, występujących na tym terenie. Istotnym elementem wpływającym na funkcjonowanie obszaru rewitalizacji na przestrzeni ostatnich lat jest także wzrost napływu turystów, w tym także uczestników licznych festiwali, które odbywają się w Cieszynie. Zjawisko to w szczególności dotyczy obszaru rewitalizacji, gdyż jest to obszar reprezentacyjny, stanowiący bazę dla osób przyjezdnych, a jednocześnie będący miejscem codziennego życia mieszkańców Cieszyna. Obecność dużej liczby turystów w czasie imprez kulturalnych powoduje potrzebę stałego podnoszenia jakości usług gastronomiczno – hotelarskich. Badania jakościowe także potwierdzają potrzebę działań w obszarze turystyki. Poniżej przedstawiono zbiorcze zestawienie wyników odpowiedzi odnoszących się do rewitalizacji terenu wokół Rynku.

Tabela 8 Ocena kierunków działań w ramach rewitalizacji Rynku

	W ramach rewitalizacji Rynku należy:	Rozkład odpowiedzi uwzględniający wszystkie kategorie respondentów (w %)		
		Nie wiem	Nie zgadzam się	Zgadzam się
1.	Przenieść z Rynku duże wydarzenia i imprezy generujące tłum i hałas w inne miejsce, stworzone przez miasto.	15	60	25
2.	Rozszerzyć na Rynku ofertę lokalnych kiermaszy, np. Jarmark Bożonarodzeniowy.	12	9	79
3.	Rozszerzyć system informacji miejskiej dla mieszkańców i turystów (tablice informacyjne).	11	6	83
4.	Ujedynolnić wystrój zewnętrzny budynków (szyldy i informacje reklamowe).	30	12	58
5.	Opracować wspólnie z restauratorami z Rynku spójny system wizualny dla punktów gastronomicznych	22	17	51

Źródło: Raport z badania preferencji użytkowników obszaru rewitalizowanego pod kątem dotychczasowych i projektowanych funkcji tego obszaru, Cieszyn 2017

Wariant 3., dotyczący rozszerzenia systemu informacji miejskiej dla mieszkańców i turystów (tablice informacyjne), poparło aż 84% mieszkańców i 83% przedsiębiorców oraz 78% przedstawicieli organizacji pozarządowych. Zdecydowanie mniejszym poparciem cieszą się takie działania jak: wprowadzenie spójnego wyglądu zewnętrznego budynków (szyldy i tablice reklamowe), czy też doprowadzenie do opracowania wspólnie z restauratorami Rynku spójnego systemu wizualnego dla punktów gastronomicznych. Jedynym przedsięwzięciem związanym z rewitalizacją Rynku, które spotkało się ze zdecydowanym sprzeciwem wszystkich kategorii beneficjentów, jest rezygnacja z organizacji w tym miejscu dużych wydarzeń i imprez, które powinny zostać w tej sytuacji przeniesione w inne miejsce, stworzone przez miasto.

Dla ograniczenia procesów depopulacyjnych w obszarze rewitalizowanym istotne znaczenie ma także dalsze zwiększanie jego atrakcyjności jako miejsca zamieszkania. Jednym ze znaczących czynników wpływających na jego korzystny wizerunek jest różnicowanie oferty/działań w zakresie kultury: miałyby ona nie tylko być skoncentrowana na odbiorcy, ale również wspierać działalność artystyczną (profesjonalną i amatorską) oraz angażować czynnie mieszkańców.

Na obszarze rewitalizowanym znajduje się Wydział Artystyczny Uniwersytetu Śląskiego w Cieszynie, co utrwala wizerunek tego miejsca jako ośrodka kulturalnego. Ważne jest także zwrócenie uwagi na pielęgnację i promocję przez instytucje kultury – tradycji historycznych, obiektów zabytkowych oraz historycznego układu urbanistycznego starego miasta. Tego typu działania, umacniające tożsamość lokalną, prowadzone są przy okazji różnego typu imprez, przede wszystkim patriotycznych. Przy cieszyńskiej filii Uniwersytetu Śląskiego działa także Stowarzyszenie Uniwersytet Trzeciego Wieku w Cieszynie.

Istotną rolę w propagowaniu nauki, edukacji i kształcenia ustawicznego na obszarze rewitalizowanym odgrywa także cieszyński Wydział Wyższej Szkoły Biznesu w Dąbrowie Górniczej, który prowadzi m.in. Cieszyński Uniwersytet Dziecięcy. Uczelnia organizuje m.in. cieszące się wielką popularnością Festiwale Nauki, które odbywają się corocznie.

W ramach badania jakościowego respondenci zostali także poproszeni o dokonanie oceny sytuacji w Śródmieściu Cieszyna poprzez ustosunkowanie się do przedstawionych twierdzeń w kategoriach: sprawy społeczne, komunikacja, funkcje Śródmieścia. w tabeli poniżej przedstawiono zbiorcze zestawienie wyników.

Tabela 9 Ocena sytuacji w Śródmieściu

Ocena sytuacji w Śródmieściu		Rozkład odpowiedzi uwzględniający wszystkie kategorie respondentów (w %)		
		Nie wiem	Nie zgadzam się	Zgadzam się
	Temat			
	Sprawy społeczne			
1.	Osoby niepełnosprawne, niesamodzielne, rodziny z wózkami dziecięcymi nie mają problemu z dotarciem do Śródmieścia.	31	36	33
2.	W Śródmieściu mieszkańcy mogą korzystać z bogatej oferty kulturalnej.	22	40	38
3.	Mieszkańcy Śródmieścia mają możliwość rozwijania hobby i zainteresowań.	29	30	41
4.	W Śródmieściu powinno działać więcej organizacji wspierających mieszkańców np. świetlice dla dzieci.	27	8	65
5.	Brakuje przedsiębiorczości społecznej itp. spółdzielni socjalnych, punktów wsparcia dla bezrobotnych, uzależnionych, ubogich, świetlic terapeutycznych itp.	39	15	46
	Komunikacja i funkcje Śródmieścia			
6.	Istnieje potrzeba rozwoju transportu zbiorowego oraz informacji pasażerskiej.	19	9	72

7.	Miejskie przystanki powinny również pełnić funkcje edukacyjne oraz informacyjne dla mieszkańców i turystów.	10	6	84
8.	W Śródmieściu powinno działać więcej firm i sklepów.	28	24	48
9.	W Śródmieściu powinno działać więcej restauracji i kawiarni.	28	28	44
10.	Właściciele budynków w Śródmieściu powinni współpracować z Urzędem Miasta w projektowaniu spójnego wystroju elewacji kamienic.	18	12	70
11.	W Śródmieściu należy utrzymać istniejące mieszkania komunalne.	33	25	42
12.	Śródmieście powinno być miejscem głównie dla mieszkańców.	14	60	26
13.	Śródmieście powinno przede wszystkim przyciągać turystów.	6	8	86

Źródło: Raport z badania preferencji użytkowników obszaru rewitalizowanego pod kątem dotychczasowych i projektowanych funkcji tego obszaru, Cieszyn 2017

Aż 86% respondentów poparło tezę, że Śródmieście Cieszyna powinno przede wszystkim przyciągać turystów. Jednocześnie w pytaniu, czy Śródmieście jest miejscem tylko dla mieszkańców, negatywnej odpowiedzi udzieliło aż 60% respondentów. Wyraźnie widać, że badani postrzegają centrum miasta jako miejsce dla mieszkańców, ale przede wszystkim dla turystów. Oznacza to przyzwolenie dla rozwoju na tym terenie funkcji handlowych, usługowych, rozrywkowych czy gastronomicznych, istotnych dla obsługi ruchu turystycznego.

Reasumując, obszar rewitalizowany to teren wyróżniający się w strukturze miasta, który z uwagi na swój charakter powinien godzić funkcje, na których zależy mieszkańcom, z funkcjami, których oczekują turyści i inni przyjezdni. Unikalny charakter miejsca bierze się nie tylko z jego losów historycznych i potencjału wynikającego z nagromadzonych zabytków, ale także z przygranicznej lokalizacji i związanej z tym intensyfikacji ruchu transgranicznego.

5.3 SFERA SPOŁECZNA

5.3.1 Pomoc społeczna

Problemy społeczne rozumiane są jako zjawiska, które dotyczą wielu osób zamieszkujących dany teren oraz mają charakter powtarzający się w danej społeczności. Zgodnie z zapisami ustawy o rewitalizacji, pogłębionej diagnozie w sferze społecznej zostały poddane następujące zjawiska: bezrobocie, pomoc społeczna/ubóstwo, przestępczość, poziom aktywności społecznej.

Pogłębiona diagnoza w obszarze pomocy społecznej obejmuje analizę negatywnych zjawisk przejawiających się poprzez występowanie liczby beneficjentów usług opiekuńczych związanych z opieką dla osób starszych, liczby zjawisk dotyczących problematyki uzależnienia od alkoholu oraz liczby beneficjentów świadczeń związanych z dożywianiem dzieci. Poniżej tabela prezentuje poszczególne ulice w obszarze rewitalizowanym i występowanie w ich obszarze poszczególnych zjawisk kryzysowych. Problemy związane z występowaniem beneficjentów usług opiekuńczych (dla osób w podeszłym wieku) występują szczególnie na ulicy: Błogockiej, Głębokiej, Katowickiej, Puńcowskiej, Stalmacha, Szybińskiego i Tysiąclecia. Najwięcej zjawisk kryzysowych związanych z występowaniem problemów dotyczących uzależnienia od alkoholu odnotowano na ulicy Gen. Sikorskiego (19) oraz Błogockiej (10). Co do liczby beneficjentów świadczeń związanych z dożywianiem dzieci najwięcej negatywnych zjawisk odnotowano w obszarze ulic: Towarowej (23), Bielskiej (20), Frysztańskiej (18), Górnej (16) i Głębokiej (13).

Sumaryczne zestawienie negatywnych zjawisk ujęto w tabeli poniżej. Obrazuje ona kumulację zjawisk kryzysowych występujących na danym obszarze w podziale na poszczególne ulice i odpowiadające im wartości liczbowe poszczególnych zjawisk kryzysowych. Najwięcej negatywnych zjawisk występuje na ulicy: Gen. Sikorskiego (33), Towarowej (24), Błogockiej (22), Bielskiej (21), Frysztańskiej (19), Górnej (16) oraz Głębokiej (15).

Tabela 10 Zestawienie negatywnych zjawisk społecznych w obszarze rewitalizacji

Nazwa ulicy	Beneficjenci usług opiekuńczych (liczba osób w podeszłym wieku)	Liczba osób uzależnionych od alkoholu	Liczba beneficjentów świadczeń – dożywianie dzieci	Łączna liczba osób dotkniętych negatywnymi zjawiskami
3 Maja	-	-	1	1
Bielska	1	-	20	21
Błogocka	2	10	11	22
Bobrecka	-	-	-	0
Bolesława Chrobrego		-	5	5
Brodzińskiego	-	-	-	0
Cienciały	-	-	6	6
Dworkowa	-	-	11	11

Filasiewiczza	1	-	1	2
Frysztacka	1	-	18	19
Głęboka	2	-	13	15
Górna	-	-	16	16
Górny Rynek	-	-	2	2
Hajduka	-	-	2	2
Gen. Hallera	-	-	6	6
Hażłaska	-	-	6	6
Hławiczki	-	-	5	5
Jerzego	-	-	11	11
Karłowicka	2	-	3	5
Kasztanowa	-	-		0
Katowicka	-	-	1	1
Kiedronia	-	-	1	1
Kolejowa	-	-	-	0
Korfantego	1	-	-	1
Pl. Kościelny	-	-	6	6
Kościuszki	-	-	4	4
Kraszewskiego	-	-	2	2
Liburnia	-	-	-	0
Limanowskiego	-	-	7	7
Londzina	-	-	-	0
Łowiecka	-	-	1	1
Al. Łyska	-	5	-	5
Mała Łąka	1	-	4	5
Mennicza	-	-	2	2
Michejdy	-	-	-	0
Mickiewiczza	-	-	2	2
Moniuszki	-	-	9	9
Nowe Miasto	-	-	12	12
Paderewskiego	-	-	-	0
Pochyła	-	-	3	3
Poniatowskiego	-	-	2	2
Przepilińskiego	-	-	3	3
Przykopa	-	-	10	10
Puńcowska	2	-	-	2
Schodowa	-	-	1	1
Sejmowa	-	-	4	4
Sienkiewiczza	1	-	-	1
Gen. Sikorskiego	1	19	13	33
Solna	-	-	5	5
Stalmacha	2	-	-	2
Stary Targ	-	-	1	1
Staszica	-	-	-	0
Stawowa	-	-	5	5
Stroma	-	-	-	0
Szeroka	-	-	1	1
Szybińskiego	2	-	1	3
Szymanowskiego	-	-	4	4
Śrutarska	-	-	2	2
Pl. Teatralny	-	-	4	4
Tomanka	1	-	3	4
Towarowa	1	-	23	24
Tysiąclecia	2	-	5	7
Wąska	-	-	4	4
Wysoka	1	-	-	1
Wyspiańskiego	-	-	2	2
Wyższa Brama	-	-	7	7

Zamkowa	1	-	10	11
Żwirki i Wigury	-	-	3	3
Suma	9	34	304	347

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z UM Cieszyn

Dodatkowo Straż Miejska w Cieszynie wskazuje na istotność problemu bezdomności na obszarze rewitalizowanym. w roku 2016 strażnicy miejscy podjęli 339 interwencji wobec bezdomnych. Dotyczyły one kontroli miejsc przebywania (w okresie zimowym). w 19 przypadkach udzielono pomocy doraźnej, 179 interwencji dotyczyło wyburków nieobyczajnych, 35 dotyczyło spożywania alkoholu, a 106 – interwencji porządkowych (zaczepianie przechodniów, przebywanie na klatkach schodowych lub w piwnicach). Głównymi miejscami przebywania bezdomnych są: ul. Katowicka, ul. Paderewskiego, ul. Hajduka, ul. Stawowa (budynek dawnej szkoły alternatywnej), ul. Bielska (wnęka pod mostem kolejowym), ul. Zamkowa (rejon Mostu Przyjaźni od strony rzeki Olzy), ul. Frysztacka, ul. Hażlaska, ul. Sarkandra, ul. Głęboka oraz ul. Moniuszki.

Problemy dotyczące szczególnie osoby młode związane z ubóstwem rodzin w obszarze Śródmieścia dotyczą dożywiania w szkołach z powodu złej sytuacji materialnej rodzin. Z pomocy tej korzysta 98 dzieci. Dodatkowym ważnym elementem istniejących problemów wśród dzieci i młodych osób zamieszkałych w obszarze rewitalizowanym jest wysoka liczba dzieci uczestniczących w zajęciach wyrównawczych, wynosząca 196 dzieci, oraz wysoka liczba dzieci korzystających z doradztwa psychologiczno-pedagogicznego w szkołach, wynosząca 153 osoby. Jest to bardzo ważny problem, gdyż dotyczy szczególnie dzieci, czyli osoby młode stanowiące o przyszłości tego terenu. Należy zatem podjąć odpowiednie działania związane z eliminacją tego zjawiska i minimalizowaniem stygmatyzacji dzieci z powodu występujących wśród nich problemów.

Kolejnym ważnym zjawiskiem w obszarze analizy społecznej jest udzielana pomoc rodzinom, przejawiająca się w liczbach przyznawanych zasiłków stałych, okresowych i celowych. Poniżej zostały przedstawione dane dotyczące liczby rodzin pobierających zasiłki stałe w obszarze rewitalizowanym. Kumulacja zjawiska obejmuje ul. Frysztacką, gdzie odnotowano 7 rodzin korzystających z zasiłku stałego.

Tabela 11 Liczba rodzin pobierających zasiłki stałe w obszarze rewitalizowanym

Obszar	Liczba rodzin
Frysztacka	7
Bolesława Chrobrego, Kasztanowa, Al. Łyska, Gen. Sikorskiego, Wyższa Brama	15
Bielska, Hażlaska, Nowe Miasto, Przykopa Wyspiańskiego, Żwirki i Wigury	12
Kolejowa, Korfantego, Kraszewskiego, Michejdy, Paderewskiego, Solna, Stalmacha, Staszica, Stroma, Strzelców Podhalańskich, Szeroka, Tomanka, Towarowa.	13

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z MOPS Cieszyn

Poniżej zostały przedstawione dane dotyczące liczby rodzin pobierających zasiłki okresowe w obszarze rewitalizowanym. Kumulacja zjawiska obejmuje ul. Frysztacką, na terenie której odnotowano 11 rodzin, oraz ul. Bielską i Głęboką, na terenie których odnotowano 10 rodzin korzystających z zasiłku okresowego.

Tabela 12 Liczba rodzin pobierających zasiłki okresowe w obszarze rewitalizowanym

Obszar	Liczba rodzin
Frysztacka	11
Bielska, Głęboka	20
Hławiczki	9
Bolesława Chrobrego, Towarowa	16
Gen. Sikorskiego	77
Górna	6
Mała Łąka, Nowe Miasto, Wyższa Brama	15
Tysiąclecia	4
Cienciały, Górny Rynek, Kasztanowa Korfantego, Powstańców Śląskich, Przykopa Solna, Wyspiańskiego, Żwirki i Wigury	27
Bobrecka, pl. Kościelny, Limanowskiego, Mennicza, Michejdy, Śrutarska, Tomanka	14
Gen. Hallera, Kiedronia, Kościuszki, Mickiewicza Niemcewicz, Olszaka, Paderewskiego, Pochyła, Przepilińskiego, Puńcowska, Schodowa 3, Sejmowa, Stalmacha, Staszica, Strzelców Podhalańskich, Szeroka, Śniegonia, pl. Teatralny, Wąska Wolności	20

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z MOPS Cieszyn

Poniżej zostały przedstawione dane dotyczące liczby rodzin pobierających zasiłki celowe w obszarze rewitalizowanym. Kumulacja zjawiska obejmuje ul. Frysztacką, na terenie której odnotowano 21 rodzin korzystających z zasiłku okresowego.

Tabela 13 Liczba rodzin pobierających zasiłki celowe w obszarze rewitalizowanym

Obszar	Liczba rodzin
Frysztacka	21
Głęboka Towarowa 3	28
Bielska	12
Gen. Sikorskiego	11
Wyższa Brama	10
Hażłaska Mała Łąka Przykopa	21
Solna	6
Nowe Miasto Tysiąclecia	10
Żwirki i Wigury	4
Cienciały Kasztanowa Powstańców Śl. Tomanka Wyspiańskiego Zamkowa	18
Bobrecka Gawłasa Górna	34

Górny Rynek Hajduka Gen. Hallera Hławiczki Kiedronia Kolejowa Pl. Kościelny Limanowskiego Mennicza Puńcowska Sejmowa Stalmacha Strzelców Podhalańskich Śniegonia	
3 Maja Dominikański Kościuszki Kraszewskiego Łukowa Al. Łyska Mickiewicza Niemcewiczka Olszaka Paderewskiego Pochyła Poniatowskiego Przepilińskiego Schodowa 3 Staszica Stawowa Stroma Szeroka Śrutarska Pl. Teatralny Wolności	21

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z MOPS Cieszyn

Z pomocy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Cieszynie (MOPS) w zakresie przyznawanego zasiłku stałego, okresowego celowego łącznie korzystają 392 osoby zamieszkujące obszar rewitalizowany. Kumulacja zjawiska liczby osób pobierających zasiłki stałe, okresowe oraz celowe obejmuje teren ul. Frysztackiej – jest tam 39 osób korzystających z pomocy finansowej MOPS.

Poniżej przedstawiona została tabela zawierająca liczbę rodzin korzystających z pomocy MOPS w zakresie dożywiania zamieszkujących poszczególne ulice obszaru do rewitalizacji. Kumulacja zjawiska obejmuje ul. Frysztacką (20 rodzin), ul. Głęboką (15 rodzin) i ul. Towarową (14 rodzin).

Tabela 14 Liczba rodzin korzystających z dożywiania w obszarze rewitalizowanym

Obszar	Liczba rodzin
Frysztacka	20
Głęboka	15
Towarowa	14
Bielska	12
Wyższa Brama	9
Bolesława Chrobrego Hażłaska Gen. Sikorskiego	24
Tysiąclecia	7
Górna Mała Łąka	12
Nowe Miasto Żwirki i Wigury	10
Cienciały Powstańców Śl. Przykopa Solna Śrutarska Tomanka	18
Gawłasa Górny Rynek Gen. Hallera Hławiczki Kasztanowa Kiedronia Pl. Kościelny Limanowskiego Mennicza Stalmacha Szeroka Pl. Teatralny Wąska Wyspiańskiego	28
3 Maja Bobrecka Hajduka Kolejowa Kościuszki Al. Łyska Mickiewicza Niemcewicza Olszaka Paderewskiego Pochyła Poniatowskiego Przepilińskiego Puńcowska Schodowa 3 Sejmowa Stary Targ Staszica Stawowa Strzelców Podh Św. Krzyża Wolności Zamkowa	23

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z MOPS Cieszyn

W obszarze rewitalizowanym występuje znaczący zasób budynków komunalnych z wyłączoną możliwością zbywania lokali, stanowiących potencjał dla miasta i stwarzających możliwość odpowiedniego wykorzystania tego zasobu. Poniższa tabela przedstawia rozmieszczenie poszczególnych budynków komunalnych z wyłączoną możliwością zbywania lokali w obszarze rewitalizowanym z podziałem na poszczególne ulice.

Tabela 15 Liczba budynków komunalnych z wyłączoną możliwością zbywania lokali

Obszar	Liczba budynków
Bielska	2
Bucewicza	1
Garncarska	1
Głęboka	9
Górna	2
Górny Rynek	1
Mała Łąka	2
Przykopa	1
Ratuszowa	1
Rynek	1
Schodowa	1
Gen. Sikorskiego	4
Towarowa	1

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z ZBM Cieszyn

W obszarze rewitalizowanym znajdują się także budynki komunalne z lokalami socjalnymi oraz docelowo przeznaczonymi na potrzeby socjalne. Na ulicy Frysztańskiej oraz na ulicy Błogockiej zlokalizowana jest największa liczba budynków komunalnych z lokalami socjalnymi. Poniższa tabela przedstawia rozmieszczenie poszczególnych budynków komunalnych z lokalami socjalnymi w obszarze rewitalizowanym z podziałem na poszczególne ulice.

Tabela 16 Liczba budynków komunalnych z lokalami socjalnymi oraz docelowo przeznaczonymi na potrzeby socjalne

Obszar	Liczba budynków
al. Łyska	1
Bielska	2
Błogocka	3
Bucewicza	1
Frysztańska	4

Łączna	1
Michejdy	1
Motelowa	2
Motokrosowa	2
Gen. Sikorskiego	1
Towarowa	2
Zamkowa	1

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z ZBM Cieszyn

Analizując przyczyny występowania problemów społecznych, należy zaznaczyć, że na obszarze rewitalizowanym znajduje się łącznie 21 budynków z lokalami socjalnymi i 27 budynków komunalnych z wyłączoną możliwością zbywania lokali. Część tych budynków zamieszkują osoby korzystające ze wsparcia instytucji pomocy społecznej. Należy zatem zwrócić uwagę na kompleksowość działań podejmowanych na rzecz walki z problemami społecznymi na tym obszarze. Jest to bardzo ważne, bowiem wśród czynników mogących pogłębiać poczucie deprivacji jest m.in. zły stan techniczny budynków mieszkalnych, brak przestrzeni publicznych oraz stygmatyzacja poszczególnych obszarów/ulic. Co do wykorzystania zasobów komunalnych należy przeanalizować możliwości trwałych mechanizmów współpracy pomiędzy instytucjami pomocy społecznej, organizacjami pozarządowymi oraz instytucjami rynku pracy.

5.3.2 Przestępczość

Jak wynika z diagnozy Miasta Cieszyna najbardziej zagrożonym przestępczością rejonem jest właśnie centrum miasta, rejon targowiska miejskiego przy ul. Katowickiej oraz rejon ul. Bielskiej. Dokonując pogłębionej analizy zjawiska przestępczości na terenie rewitalizowanym, należy zwrócić uwagę na poszczególne miejsca zdarzeń i liczbę ujawnionych w nich przestępstw. Najbardziej niebezpiecznymi obszarami wynikającymi z diagnozy są: ul. Bielska (18 ujawnionych przestępstw), ul. Liburnia (13 ujawnionych przestępstw), ul. Stawowa (12 ujawnionych przestępstw), ul. Frysztacka (11 ujawnionych przestępstw), ul. Katowicka i al. Łyska (9 ujawnionych przestępstw) oraz Rynek i ul. Bobrecka (8 ujawnionych przestępstw). Przestępstwa te dotyczyły w większości włamań i kradzieży. Poniżej przedstawiono w tabeli zestawienie poszczególnych ulic i odpowiadające im wartości liczbowe ujawnionych przestępstw.

Tabela 17 Liczba przestępstw ujawnionych

Obszar	Liczba ujawnionych przestępstw
Bielska	18
Liburnia	13
Stawowa	12
Frysztacka	11
Katowicka, al. Łyska	18
Rynek, Bobrecka	16
Zamkowa	6
Przykopa, Głęboka	10
Tomanka, Mennicza, Błogocka, Gen. Sikorskiego	16
Garncarska, św. Jerzego, Mickiewicza, Hajduka	12
Szymanowskiego, Moniuszki, Michejdy, Górna, Tysiąclecia, Przepilińskiego, Sienkiewicza, Folwarczna, Szeroka, Sarkandra, Śrutarska, Stary Targ, Filasiewiczza	26
Pl. Kościelny, Rajska, Puńcowska, Solna, Paderewskiego, Wojska Polskiego, Krótka, Wyspiańskiego, Krzywa, Towarowa; Korfantego, Brodzińskiego, Powstańców Śl., Spadowa, Kolejowa, Pl. Dominikański; Pl. Londzina; Pl. Św. Krzyża; Mostowa; Poniatowskiego, Hławiczki, 3 Maja, Olszaka; Chrobrego, Karłowicza, Kościuszki, Strzelców Podhalańskich, Stalmacha	29

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Komendy Powiatowej Policji w Cieszynie

Sytuacje związane z przemocą w rodzinie występujące na terenie rewitalizowanym diagnozuje się np. na podstawie liczby wydanych Niebieskich Kart. Poniższa tabela ukazuje miejsca występowania zjawiska oraz jego natężenie. Najwięcej, bo aż 4 wydane Niebieskie Karty, zanotowano na ul. Szymanowskiego, natomiast na ul. Bielskiej oraz ul. Towarowej odnotowano 3 założone Niebieskie Karty. Kumulacja negatywnych zjawisk związanych z przestępczością występuje w obszarze ul. Bielskiej.

Tabela 18 Liczba wydanych Niebieskich Kart

Obszar	Liczba wydanych Niebieskich Kart
Szymanowskiego, Bielska, Towarowa,	10
Bobrecka, Moniuszki, Kościuszki, Żwirki Wigury, Frysztacka, Stary Targ, Olszaka,	14
Srebrna, Gen. Sikorskiego, Gen. Hallera, Tysiąclecia, Przykopa, Górna, Błogocka, Strzelców Podhalańskich, Nowe Miasto, Trzanowskiego, Mennicza, Kolejowa, Zaleskiego, Chrobrego, Filasiewiczza, Liburnia,	16

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Komendy Powiatowej Policji w Cieszynie

Bardziej dokładny obraz problemu przestępczości wynika z danych Straży Miejskiej w Cieszynie, dotyczących liczby zanotowanych wykroczeń na poszczególnych obszarach rewitalizacji. Koncentracja miejsc niebezpiecznych związanych z wybrykami chuligańskimi oraz drobną przestępczością w ścisłym centrum Cieszyna obejmuje obszar Wzgórza Zamkowego, ul. Michejdy, ul. Kochanowskiego, ul. Schodowej oraz Alei Łyska gdzie łącznie odnotowano 216 zdarzeń niebezpiecznych (wybryki chuligańskie i drobna przestępczość). Obszar ten stanowi także koncentrację miejsc ze szczególnym natężeniem problemów alkoholowych. Według danych Straży Miejskiej w Cieszynie na tym terenie odnotowano 83 przypadki tego zjawiska.

Tabela 19 Liczba przypadków problemów alkoholowych oraz zdarzeń niebezpiecznych

Oceniane zjawisko	Obszar	Liczba przypadków (sumaryczne zestawienie dla poszczególnych obszarów)
Lokalizacja miejsc ze szczególnym natężeniem problemów alkoholowych	Wzgórze Zamkowe; ul. Michejdy; ul. Kochanowskiego; ul. Schodowa; Al. Łyska	83
	ul. Liburnia; ul. Kolejowa; ul. Korfantego; ul. Bielska	32
	ul. Wyższa Brama; ul. Kraszewskiego; ul. Miarki; ul. 3 Maja	8
Koncentracja miejsc niebezpiecznych (np. wybryki chuligańskie, drobna przestępczość itp.)	Wzgórze Zamkowe; ul. Michejdy; ul. Kochanowskiego; ul. Schodowa; Al. Łyska	216
	ul. Liburnia; ul. Kolejowa; ul. Korfantego; ul. Bielska	66
	ul. Wyższa Brama; ul. Kraszewskiego; ul. Miarki; ul. 3 Maja	22

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych ze Straży Miejskiej w Cieszynie

5.3.3 AKTYWNOŚĆ SPOŁECZNA

Aktywność społeczna jest pojęciem odnoszącym się do szerokiego zakresu działań, relacji i postaw społecznych. Dużym utrudnieniem w badaniu poziomu i jakości kapitału społecznego jest wielość definicji oraz problemy w doborze mierników tego zjawiska. Na potrzeby diagnozy wykorzystano m.in. dane o liczbie osób korzystających z oferty Biblioteki Miejskiej w Cieszynie. Kultura jest jednym z głównych zasobów tworzących kapitał społeczny. Dostępność i jakość kultury wpływa na rozwój całej wspólnoty oraz człowieka jako jednostki. w obszarze rewitalizowanym działają trzy oddziały Biblioteki Miejskiej: centrala przy ul. Głębokiej 15, Filia nr 1 przy ul. Wąskiej 2 oraz Filia Specjalistyczna dla osób niewidomych i słabowidzących przy ul. Srebrnej 6. w zakresie aktywności społecznej i kulturalnej mieszkańców obszaru zdegradowanego dokonano analizy liczby dzieci i dorosłych korzystających z oferty stałych zajęć kulturalnych. Poniższa tabela przedstawia stałą ofertę kulturalną Biblioteki Miejskiej dla poszczególnych osiedli z wyszczególnieniem obsługi czytelniczej i informacyjnej oraz liczby wydarzeń.

Tabela 20 Oferta kulturalna Biblioteki Miejskiej w Cieszynie

Miejsce	Oferta kulturalna
Biblioteka Miejska w Cieszynie – centrala ul. Głęboka 15	Obsługa czytelnicza i informacyjna oraz wydarzenia (konkursy, wystawy, kursy, warsztaty, spotkania autorskie, konferencje itp.)
Filia nr 1 Biblioteki – ul. Wąska 2	Obsługa czytelnicza i informacyjna oraz wydarzenia (spotkania Klubu Miłośników Dobrej Książki)
Filia Specjalistyczna dla osób niewidomych i słabowidzących – ul. Srebrna 6	Obsługa czytelnicza i informacyjna w tym głównie członków Polskiego Związku Niewidomych oraz wydarzenia (spotkania ze specjalistami, ciekawymi ludźmi warsztaty, rajdy i wycieczki)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Biblioteki Miejskiej w Cieszynie

W tabeli poniżej zaprezentowano dane dotyczące liczby dzieci i liczby dorosłych korzystających z oferty stałych zajęć kulturalnych w Bibliotece Miejskiej. w gmachu głównym biblioteki odnotowuje się najwyższe natężenie zjawiska liczby korzystających z oferty zarówno dzieci, jak i dorosłych. Najniższa liczba czytelników i uczestników korzystających z oferty stałych zajęć wśród dzieci i młodzieży odnotowuje się w Filii Specjalistycznej przy ul. Srebrnej. Najniższa liczba osób korzystających z oferty stałych zajęć kulturalnych wśród dorosłych występuje w Filii

nr 1 Biblioteki przy ul. Wąskiej, a najniższa liczba czytelników powyżej 15 lat – w Filii przy ul. Srebrnej.

Tabela 21 Liczba osób korzystających z oferty kulturalnej Biblioteki Miejskiej [w Cieszynie]

Oceniane zjawisko	Miejsce	Natężenie zjawiska
Liczba dzieci korzystających z oferty stałych zajęć kulturalnych	Biblioteka Miejska w Cieszynie – centrala – ul. Głęboka 15	Czytelnicy do lat 15: 1 645 osób Liczba dzieci korzystających z oferty stałych zajęć kulturalnych: 19 847 osób
	Filia nr 1 Biblioteki – ul. Wąska 2	Czytelnicy do lat 15: 147 osób Liczba dzieci korzystających z oferty stałych zajęć kulturalnych: 0 osób
	Filia Specjalistyczna dla osób niewidomych i słabowidzących – ul. Srebrna 6	Czytelnicy do lat 15: 5 osób Liczba dzieci korzystających z oferty stałych zajęć kulturalnych: 0 osób
Liczba dorosłych korzystających z oferty stałych zajęć kulturalnych	Biblioteka Miejska w Cieszynie – centrala – ul. Głęboka 15	Czytelnicy powyżej 15 lat: 5 353 osoby Liczba dorosłych korzystających z oferty stałych zajęć kulturalnych: 4 336 osób
	Filia nr 1 Biblioteki – ul. Wąska 2	Czytelnicy powyżej 15 lat: 727 osób Liczba dorosłych korzystających z oferty stałych zajęć kulturalnych: 18 osób
	Filia Specjalistyczna dla osób niewidomych i słabowidzących – ul. Srebrna 6	Czytelnicy powyżej 15 lat: 61 osób Liczba dorosłych korzystających z oferty stałych zajęć kulturalnych: 1 203 osoby

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Biblioteki Miejskiej w Cieszynie

W centralnym oddziale Biblioteki Miejskiej obsługuje się mieszkańców całego miasta. Przekrój użytkowników jest różnorodny – dzieci, młodzież, osoby dorosłe, w tym seniorzy i osoby z grupy osób zagrożonych wykluczeniem cyfrowym. w Filii nr 1 przy ul. Wąskiej 2 występuje stała grupa członków Klubu Miłośników Dobrej Książki składająca się z 18 osób. Filia obsługuje mieszkańców osiedla ZOR i użytkowników pobliskich ogródków działkowych. Z uwagi na ograniczony metraż Filia nr 1 jest ukierunkowana na obsługę czytelniczą i informacyjną środowiska, w którym działa

i prowadzi bardzo ograniczoną działalność kulturalno-edukacyjną. Filia nr 4 przy ul. Srebrnej obsługuje osoby z dysfunkcją narządu wzroku (niewidome i słabowidzące). Filia ta posiada bogatą ofertę audiobooków, z której korzystają również inni mieszkańcy Cieszyna.

Do kluczowych animatorów oferty kulturalnej na obszarze rewitalizowanym należy też Cieszyński Ośrodek Kultury „Dom Narodowy” w Cieszynie. w obiekcie tym prowadzi się wszechstronną działalność kulturowo-oświatową i realizuje szereg wydarzeń z zakresu różnych dziedzin kultury: muzyki, tańca, plastyki, literatury, teatru i folkloru. Dom Narodowy był miejscem licznych koncertów, wykładów, prelekcji, spotkań autorskich, wieczorów poetyckich, warsztatów, przeglądów, wystaw oraz spotkań tematycznych. Wiodącymi wydarzeniami były „Dni Kultury Chrześcijańskiej” zorganizowane wspólnie przez przedstawicieli COK, katolicką parafię św. Marii Magdaleny i cieszyńskie Duszpasterstwo Środowisk Twórczych, „XXVI Święto Trzech Braci”, VII Festiwal Europejskich Szkół Artystycznych i Twórczych „Kręgi Sztuki”, XI Przegląd Filmowy „Wakacyjne Kadry”, Dni Kultury Żydowskiej oraz Cieszyński Festiwal Jazzowy. w ramach działalności edukacyjno-artystycznej i ruchowo-rekreacyjnej prowadzone są zajęcia dla dzieci i dorosłych przez pracownie i zespoły artystyczne. „Dom Narodowy” jest stałą siedzibą BBM Orchestra – grupy młodych zdolnych muzyków oraz grupy młodzieży tańczącej „Royal People”. w ramach stałej popołudniowej działalności klubowej w kołach zainteresowań czy towarzystwach mających swą siedzibę w Domu Narodowym spotykali się oraz organizowali otwarte prelekcje, wykłady: Cieszyńskie Towarzystwo Fotograficzne, Towarzystwo Miłośników Ogrodnictwa, Klub przewodników PTTK, Cieszyński Klub Hobbystów, Polskie Towarzystwo Filatelistyczne, Klub Pszczelarski, Klub Radiestetów, Klub Esperanto, Stowarzyszenie Inżynierów i Techników Przemysłu Chemicznego, Liga Obrony Kraju oraz Klub Zdrowia. Oprócz wszechstronnej działalności kulturalno-edukacyjnej Dom Narodowy jest miejscem otwartym na potrzeby Stowarzyszeń, Organizacji, Akcji Charytatywnych. Z lokali Domu Narodowego korzystają: Organizacje, Szkoły, uczestnicy zawodów i imprez sportowych organizowanych przez MOSIR na cieszyńskim Rynku. Poniżej w tabeli przedstawiono liczbę osób, która skorzystała z oferty Domu Narodowego w ramach poszczególnych wydarzeń.

Tabela 22 Liczba osób korzystających z oferty kulturalnej Domu Narodowego

LP.	Rodzaj wydarzenia	Rok 2016	
		Liczba poszczególnych wydarzeń	Liczba uczestników
1.	Imprezy	217	34552
2.	Wystawy	35	23800
3.	Warsztaty	48	1998
5.	Zajęcia	-----	18731
6.	Festiwale	7	83695
7.	Plenery	16	7984
Razem liczba osób		-----	170760

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z COK w Cieszynie.

Do podmiotów działających w obszarze kultury zaliczyć należy także Zamek Cieszyn, który jest pierwszym w Polsce regionalnym centrum dizajnu i przedsiębiorczości, działającym od 2005 roku. Do zadań Zamku należą: promowanie dobrego wzornictwa, wspieranie rozwoju przedsiębiorczości, ochrona i popularyzacja rzemiosła, rozwój i promocja turystyki kulturowej. Zamek posiada duże doświadczenie w prowadzeniu i organizacji szkoleń, warsztatów, konferencji i doradztwa. Część realizowanych przez Zamek Cieszyn przedsięwzięć ma cykliczny charakter. Należą do nich m.in.:

1. *Dizajn i...* – symboliczne Urodziny Zamku, czyli otwarte dla wszystkich interdyscyplinarne wydarzenie obejmujące dyskusje, warsztaty, wystawy. Corocznemu spotkaniu towarzyszy inny motyw przewodni. Tematem przewodnim w 2017 roku była ekonomia rozumiana jako dobre gospodarowanie, będące niezwykle istotnym elementem szczęśliwego życia. Ważnym, już stałym, punktem urodzinowego programu jest otwarcie wystawy „Graduation Projects”.
2. *Graduation Projects* – przegląd i wystawa dyplomów absolwentów kierunków projektowych z Polski, Czech, Słowacji i Węgier organizowany przez Zamek Cieszyn i kwartalnik projektowy „2 + 3 D” oraz partnerów z Krajów Wyszehradzkich. Poszczególne edycje wystawy były prezentowane w Pradze, Bratysławie, Berlinie, Budapeszcie, Tallinie, a tegoroczna będzie gościć w Kownie.
3. *Śląska Rzecz* – jedyny regionalny konkurs w Polsce, doceniający wysoką jakość wzorniczą i innowacyjne rozwiązania projektowe. Jest adresowany do firm, projektantów, organizacji pozarządowych, instytucji publicznych. Od 2017 roku konkurs obejmuje województwa: śląskie i opolskie. Jest organizowany po raz 12. Rozstrzygnięciu konkursu towarzyszy otwarcie wystawy pokonkursowej.

4. *Dizajn w przestrzeni publicznej* – cykliczne wydarzenie (konferencja i wystawa) poświęcone określonym problemom dotyczącym przestrzeni publicznej. Do tej pory mowa była m.in. o bezpieczeństwie, partycypacji, miejskim ogrodnictwie, projektowaniu dla osób starszych. w 2015 tematem była praca, rok później dostępność w miastach historycznych, a w 2017 DWPP będzie poświęcony gospodarowaniu odpadami. Pierwsza edycja odbyła się w 2007 roku.

5. *Letnia Szkoła Designu* – cykliczne warsztaty (odbywające się od 2007 roku) organizowane z myślą o studentach, absolwentach oraz projektantach z krótkim doświadczeniem zawodowym. Ich uczestnicy, realizując konkretne zadania, uczą się rozwiązywania problemów projektowych i pracy w zespole. Temat warsztatów zmienia się co roku. Większość edycji była organizowana głównie z myślą o projektantach graficznych. w 2015 uczestnikami LSD projektanci (graficy, plastycy) pracujących dla instytucji kultury i instytucji publicznych, ale też festiwalu i innych wydarzeń. w 2016 warsztaty dotyczyły interwencji miejskich.

6. *Skarby z cieszyńskiej trójkąty* – odbywający się w Cieszynie i Czeskim Cieszynie festiwal kultury regionalnej, czyli spotkania z rzemiosłem, folklorem, muzyką, lokalną kuchnią, sztuką i designem. To kilkadziesiąt wydarzeń – warsztaty, koncerty, wystawy, jarmark rzemiosła organizowane przez Zamek Cieszyn oraz Dom Dzieci i Młodzieży z Czeskiego Cieszyna przy współpracy instytucji kultury obu przygranicznych miast.

7. *Mała Pracownia Projektowania* – cykl warsztatów projektowych dla dzieci i młodzieży, poznających tajniki pracy projektantów oraz dyscypliny, którymi się zajmują. Uczestnicy mają okazję sprawdzić, jak pomysły zamieniają się w gotowe produkty, tworząc własne modele. Warsztaty rozwijają kreatywne myślenie oraz umiejętności manualne, uczą szacunku do pracy wytwórczej.

8. *ABC Przedsiębiorczości* – odbywające się cyklicznie szkolenie dla osób planujących prowadzenie własnej działalności. Uczestnicy otrzymują pakiet praktycznych informacji i wskazówek dotyczących założenia i prowadzenia firmy w pierwszym okresie działalności. Szkolenie jest organizowane z myślą o przyszłych przedsiębiorcach, działających w bardziej tradycyjnych branżach, jak i z myślą o przedstawicielach sektora kreatywnego.

9. *Klub Przedsiębiorcy* – jego członkowie – w większości właściciele małych, często rodzinnych firm z regionu – spotykają się cyklicznie na warsztatach i szkoleniach z dziedziny prawa, projektowania, zarządzania, księgowości i finansów, czy psychologii

w biznesie.

Poniżej przedstawiono liczbę osób, które skorzystały z oferty Zamku Cieszyn w ramach poszczególnych wydarzeń.

Tabela 23 Liczba osób korzystających z oferty kulturalnej Zamku Cieszyn

Lp.	Rodzaj wydarzenia	Rok 2016	
		Liczba poszczególnych wydarzeń	Liczba uczestników
1.	Wystawy	28	20 000
2.	Warsztaty	98	2 800
Razem liczba osób		126	22 800

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Zamku Cieszyn

Przedstawione powyżej oferty poszczególnych podmiotów prężnie działających w obszarze kultury stanowią potencjał do tworzenia się nowych pomysłów, aktywizacji i integracji mieszkańców. Uczestnictwo w życiu publicznym wyraża się także m.in. poprzez udział obywateli w wyborach władz samorządowych i krajowych czy referendach oraz poprzez proces oddolnego tworzenia społeczeństwa obywatelskiego, tj. zakładanie organizacji pozarządowych, partii politycznych, grup nieformalnych. w przypadku obszaru rewitalizowanego frekwencja w ostatnich wyborach Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej w pierwszej turze wynosiła 47,16 %, natomiast w drugiej turze – 64,46 %. Wynik ten wskazuje na relatywnie wysokie zainteresowanie sprawami publicznymi.

Ważną grupą interesariuszy rewitalizacji są seniorzy. Ich udział w życiu publicznym będzie dynamicznie wzrastał, z uwagi na postępujący proces starzenia się społeczeństwa. w ramach badań ankietowych zapytano respondentów o jakość oferty dedykowanej dla grupy seniorów.

Tabela 24 Ocena oferty dedykowanej dla seniorów

Lp.	Oferta dla seniorów w Cieszynie:	Rozkład odpowiedzi uwzględniający wszystkie kategorie respondentów (w %)		
		Nie wiem	Nie zgadzam się	Zgadzam się
1.	Jest wystarczająca.	44	39	17
2.	Wymaga rozszerzenia o elementy związane z edukacją, kulturą, aktywnością fizyczną.	41	6	53
3.	Wymaga rozszerzenia o elementy związane z opieką społeczną, terapią zajęciową, usługami opiekuńczymi itp.	34	3	63

Źródło: Raport z badania preferencji użytkowników obszaru rewitalizowanego pod kątem dotychczasowych i projektowanych funkcji tego obszaru, Cieszyn 2017

Analizując zbiorcze odpowiedzi respondentów, można zauważyć, iż jedynie 17% badanych jest zdania, że Cieszyn ma wystarczającą ofertę dla seniorów. Analiza odpowiedzi dotyczących konieczności rozszerzenia oferty dla seniorów o elementy związane z edukacją, kulturą czy aktywnością fizyczną wskazuje, że ponad połowa badanych oczekuje takich rozwiązań. w przypadku propozycji rozszerzenia oferty o elementy związane z opieką społeczną, terapią zajęciową, usługami opiekuńczymi – za takimi rozwiązaniami opowiedziało się 63% respondentów. Wynik ten może także łączyć się z rosnącą świadomością społeczną odnośnie postępującego szczególnie w miastach procesu starzenia się ludności, co będzie wymagało w przyszłości dostosowania wielu usług społecznych do potrzeb tej grupy społecznej. Poniżej przedstawiono wybrane sugestie i uwagi udzielone przez respondentów w sprawie działań dla seniorów (treści ujęte w poszczególnych podpunktach niejednokrotnie mają charakter cytatów).

Tabela 25. Propozycje i uwagi podane przez respondentów odnoszące się do oferty dedykowanej dla seniorów

L.p.	Zestawienie wybranych propozycji i uwag respondentów do oferty dla seniorów w mieście Cieszynie
1.	Brak domu dziennej opieki nad seniorami, kino jest niedostępne dla wielu seniorów.
2.	Brak oferty dla dorosłych niepełnosprawnych.
3.	Dom opieki dziennej, podejścia, podjazdy, ułatwienia komunikacyjne.
4.	Kluby seniora, zdrowa żywność i profilaktyka zapobiegające chorobom i samotności lub wykluczeniu.
5.	Najwięcej ludzi starszych mieszka w śródmieściu, najczęściej nie dysponują samochodami, więc należy ww. funkcje p 5.2 i 5.3 przybliżyć do ich miejsca zamieszkania lub dobrze skomunikować autobusami miejskimi. Można stworzyć coś na wzór Empików, Klubu Książki i Prasy. Coś takiego istniało w II połowie XX wieku na Starym Targu (kawiarenka, herbaciarnia z prasą i książkami).

6.	Opieka dotycząca "młodych seniorów" jest wystarczająca. Brak jakiegokolwiek wsparcia dla sędziwych seniorów i ich rodzin!
7.	Potrzebna diagnoza długoletnia potrzeb starzejącego się społeczeństwa i wymierającego Cieszyna.
8.	Potrzebne jest wsparcie ze strony Miasta wydarzeń organizowanych dla seniorów przez organizacje pozarządowe.
9.	Przygotować i uchwalić politykę senioralną w perspektywie 2020-2050.
10.	W Domu Narodowym schody, w kinie schody – starsze osoby mają trudności ze skorzystaniem z oferty kulturalnej.
11.	Zajęcia integracyjne dla różnych grup wiekowych – wspólne działania niezależne od wieku.

Źródło: Badanie ankietowe PAPI, CAPI, N=200

Propozycje podane przez respondentów w pytaniu dotyczącym oferty dla seniorów w Cieszynie wskazują przede wszystkim na konieczność zwrócenia większej uwagi na realne potrzeby osób w podeszłym wieku i osób niesamodzielnych. Zwrócono także uwagę na potrzebę dostosowania miejsc publicznych dla potrzeb osób mających problemy z poruszaniem się.

5.3.4 RYNEK PRACY

W obszarze rewitalizowanym występuje problem związany z bezrobociem. Ogólna liczba osób bezrobotnych zarejestrowanych w PUP w obszarze rewitalizowanym wynosi 171 osób. Kumulacja zjawiska bezrobocia występuje na ulicach: Frysztańskiej, Bielskiej, Błogońskiej, Górnej oraz Tysiąclecia. Poniżej przedstawiono szczegółowe dane na ten temat.

Tabela 25 Liczba osób bezrobotnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Cieszynie (dane za 2016 r.)

Obszar	Liczba osób bezrobotnych
Frysztańska	21
Bielska	14
Błogońska	11
Górna	8
Tysiąclecia	7
Katowicka	6
Generała Władysława Sikorskiego, Bobrecka, Przykopa, Wojciecha Korfantego	35
Stanisława Moniuszki	4
Głęboka, Karola Hławiczki, Strzelców Podhalańskich,	12

3 Maja, Bolesława Limanowskiego, Generała Józefa Hallera, Jana Gawłasa, Jana Michejdy, Kolejowa, Nowe Miasto, Plac Kościelny, Stanisława Wyspiańskiego, Świętego Jana Sarkandra, Świętego Jerzego, Adama Mickiewicza, Stawowa	26
Aleja Piastowska, Biskupa Franciszka Śniegonia Bolesława Chrobrego, Górny Rynek, Ignacego Kraszewskiego, Jana Kochanowskiego, Jana Kubisza Jerzego Cieniwały, Józefa Zaleskiego, Kasztanowa, Księdza Ignacego Świeżego, Orzechowa, Poprzeczna, Sejmowa, Stary Targ, Towarowa, Trzech Braci, Wąska, Wojska Polskiego, Wyższa Brama, Zamkowa	24

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z PUP w Cieszynie

5.4 SFERA GOSPODARCZA

W obszarze rewitalizowanym przejawia się także wysoka liczba osób, które osiągnęły dochód za rok 2015 niepowodujący obowiązku podatkowego, tj. 3091 zł. Ogólna liczba podatników w obszarze do rewitalizacji, którzy nie przekroczyli progu obowiązku podatkowego, wynosi: 652 osoby. Jest to wysoka liczba osób, których zarobki ograniczają się do 3091 zł w skali rocznej. Kumulacja tego zjawiska obejmuje ul. Frysztacką, ul. Górną, ul. Głęboką i ul. Stanisława Moniuszki. Poniżej przedstawiona została liczba podatników, którzy nie przekroczyli progu obowiązku podatkowego, przypadająca na poszczególne ulice w obszarze rewitalizowanym.

Tabela 26 Liczba podatników, którzy za rok 2015 osiągnęli dochód niepowodujący obowiązku podatkowego

Obszar	Liczba podatników
Frysztacka	50
Górna	44
Głęboka	35
Stanisława Moniuszki	30
Bielska	24
Błogocka	23
Gen. Władysława Sikorskiego; Gen. Józefa Hallera	44
Katowicka	19
św. Jerzego	18
Bolesława Chrobrego	17
Pawła Stalmacha	14
Stawowa	13
Tysiąclecia	12
Stanisława Wyspiańskiego, Przykopa, Ks. Rudolfa Tomanka, Ignacego Kraszewskiego	33
Bolesława Limanowskiego, Jana Gawłasa, Wyższa Brama	30
Solna, Towarowa, Żwirki i Wigury	24
Bobrecka, Karola Hławiczki, Mennicza, Pl. Dominikański, Strzelców Podhalańskich, św. Jana Sarkandra	42
Jana Kubisza, Nowe Miasto, Pl. Józefa Poniatowskiego, Stary Targ, Śrutarska, Wojciecha Korfantego, Powstańców Śląskich	42
Feliksa Hajduka, Górny Rynek, Ignacego Paderewskiego, Józefa Zaleskiego, Krótka, Sejmowa	30
Adama Mickiewicza, Henryka Sienkiewicza, Kazimierza Brodzińskiego, Kolejowa, Pl. Kościelny, Schodowa, Srebrna, Zamkowa, Hażłaska	36
Bóznicza, Pl. Św. Krzyża, Pl. Teatralny, Pokoju, Szeroka, Wąska, Hieronima Przepilińskiego, Puńcowska	24
3 Maja, Bp. Franciszka Śniegonia, Jana Michejdy, Józefa Kiedronia, Jana Matejki, Juliusza Ligonia, Karola Miarki, Leopolda Szersznika, Liburnia, Pl. Józefa Londzina, Pochyła, Rajska, Rynek, Folwarczna	28
Al. Piastowska, Browarna, Dojazdowa, Dworkowa, Garncarska, Jerzego Ciencialy, Kasztanowa, Ks. Ignacego Świeżego, Łukowa, Mała Łąka, Orzechowa, Poprzeczna, Przechodnia, Ratuszowa, Spokojna, Stroma, Wacława Olszaka, Al. Jana Łyska, Fryderyka Chopina, Juliana Niemcewicz	20

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Skarbowego w Cieszynie

W obszarze rewitalizowanym przejawia się także wysoka liczba podmiotów, prowadzących działalność gospodarczą. Ogólna liczba podmiotów prowadzących działalność gospodarczą w obszarze do rewitalizacji wynosi: 3255. Kumulacja tego zjawiska obejmuje ul. Mostową, ul. Stawową, ul. Głęboką i ul. Bobrecką. Poniżej przedstawiona została liczba podmiotów prowadzących działalność gospodarczą przypadająca na poszczególne ulice na terenie rewitalizowanym.

Tabela 27 Liczba podmiotów prowadzących działalność gospodarczą na obszarze do rewitalizacji w podziale na poszczególne ulice

Obszar	Liczba podmiotów
ul. Mostowa	202
ul. Stawowa	200
ul. Głęboka	179
ul. Bobrecka	178
ul. Mennicza	146
ul. dr. Jana Michejdy	100
rynek Rynek	88
ul. Górna	84
ul. Zamkowa	80
ul. Ignacego Kraszewskiego	77
ul. Bielska	72
ul. Frysztacka	69
ul. Wojciecha Korfantego	66
ul. 3 Maja ul. Bolesława Chrobrego ul. Pawła Stalmacha	147
ul. Katowicka	45
ul. Przykopa	43
rynek Górny Rynek ul. Bolesława Limanowskiego	84
ul. Stary Targ	41
ul. Gen. Władysława Sikorskiego	40
pl. Wolności ul. Wyższa Brama	78
ul. Gen. Józefa Hallera	36
ul. Liburnia	32
ul. Henryka Sienkiewicza ul. Sejmowa	60
ul. Szeroka ul. św. Jerzego	58
ul. Karola Szymanowskiego ul. Pokoju	56
ul. Feliksa Hajduka	27
ul. Tysiąclecia	26
al. Jana Łyska ul. Srebrna	50
ul. Nowe Miasto	24
ul. Tadeusza Kościuszki	23
ul. Hieronima Przepilińskiego ul. Fryderyka Chopina ul. Garncarska	110

ul. Stanisława Wyspiańskiego ul. Świętego Jana Sarkandra	
ul. Hażłaska ul. Puńcowska ul. Hilarego Filasiewicza	63
ul. Józefa Zaleskiego ul. ks. Ignacego Świeżego	40
ul. Karola Hławiczki ul. Śrutarska	38
ul. Ignacego Paderewskiego ul. Strzelców Podhalańskich	36
ul. Błogocka ul. ks. Rudolfa Tomanka pl. Dominikański pl. św. Krzyża ul. Jana Gawłasa ul. Leopolda Jana Szersznika	102
ul. Dojazdowa ul. Wojska Polskiego ul. Żwirki i Wigury	48
pl. Józefa Londzina ul. Kolejowa	30
ul. Stanisława Moniuszki ul. Mała Łąka	28
ul. Krzywa pl. Józefa Poniatowskiego pl. Teatralny ul. Towarowa ul. Wacława Olszaka	65
ul. Aleksandra Fredry ul. Ratuszowa ul. Solna	36
al. Piastowska ul. Krótka	22
ul. Powstańców Śląskich	10
ul. Bóźnicza ul. inż. Józefa Kiedronia ul. Jana Kubisza ul. Kazimierza Brodzińskiego ul. ks. Antoniego Janusza ul. Władysława Szybińskiego	54
ul. Mieczysława Karłowicza ul. Adama Mickiewicza ul. Bednarska	24
ul. Na Wzgórzu pl. Juliusza Słowackiego ul. Dworkowa ul. Henryka Jordana ul. Jana Kochanowskiego ul. Lipowa	42
pl. Kościelny ul. Jana Matejki ul. Jerzego Cienciąły ul. Karola Miarki ul. Rajska ul. Stroma	36
ul. ks. Jerzego Trzanowskiego ul. Ogrodowa ul. Schodowa ul. Tadeusza Regera	20

ul. Stanisława Staszica ul. bp. Franciszka Śniegonia ul. Gołębia	12
ul. Folwarczna ul. Przechodnia ul. Spokojna	9
ul. Wąska ul. Łukowa ul. Benedyktyńska ul. Juliusza Ligonia ul. Orzechowa ul. Trzech Braci	12
ul. Nikła ul. Browarna ul. Hugona Kołłątaja ul. Kasztanowa ul. Ludwika Kluckiego ul. Rzeźnicza ul. Wojciecha Bogusławskiego	7

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z GUS

Przeprowadzone badania jakościowe odnoszą się także do aspektów gospodarczych. Poniżej w tabeli przedstawiono odpowiedzi respondentów, którzy ocenili proponowane rozwiązania dotyczące ożywienia społeczno-gospodarczego ulicy Głębokiej w Cieszynie.

Tabela 28 Ocena kierunków ożywienia społeczno-gospodarczego ulicy Głębokiej

Lp.	Ożywienie społeczno-gospodarcze ulicy Głębokiej wymaga:	Rozkład odpowiedzi uwzględniający wszystkie kategorie respondentów (w %)		
		Nie wiem	Nie zgadzam się	Zgadzam się
1.	Wydłużenia godzin pracy sklepów i punktów usługowych i dopasowanie do oczekiwań klientów	25	31	44
2.	Poprawy estetyki wystaw i uatrakcyjnienia wystroju sklepów	33	15	52
3.	Rozszerzenia oferty handlowej i usługowej dla mieszkańców	21	14	65
4.	Zmiany funkcji z typowo handlowej na handlowo-usługowo-społeczną	32	12	56
5.	Zwiększenia liczby punktów gastronomicznych, kawiarni itp.	34	23	43
6.	Wprowadzenia wspólnej promocji sklepów i punktów usługowych przy ul. Głębokiej pod wspólną marką, np. Galeria Głęboka	29	26	45
7.	Wprowadzenia dodatkowych atrakcji np. neony, iluminacje świetlne, ławki dźwiękowe, ekspozycje oraz wystawy artystyczne w przestrzeni handlowej i usługowej, np.	22	24	54

8.	Wprowadzenia mobilnej zieleni np. donice miejskie, pergole, drzewa, zieleńce, klomby, np.	10	8	82
9.	Stworzenia dodatkowej przestrzeni dla kameralnych imprez, występów artystycznych itp.	19	6	75

Źródło: Raport z badania preferencji użytkowników obszaru rewitalizowanego pod kątem dotychczasowych i projektowanych funkcji tego obszaru, Cieszyn 2017

W pytaniu dotyczącym działań służących ożywieniu ulicy Głębokiej respondenci wypowiedzieli się na temat dziewięciu proponowanych kierunków zmian. Analiza uzyskanych odpowiedzi wskazuje, iż ankietowanym najbardziej spodobało się działanie dotyczące wprowadzenia mobilnej zieleni (wariant 8 – 82% odpowiedzi pozytywnych) oraz zorganizowanie dodatkowej przestrzeni na potrzeby kameralnych imprez (wariant 9 – 75% odpowiedzi pozytywnych). Nieco mniejsze zainteresowanie wykazali respondenci w stosunku do takich propozycji jak: poprawa estetyki i wystaw sklepów (wariant 2 – przychylnie wypowiedziało się 52% badanych), rozszerzenie oferty handlowej i usługowej (wariant 3 – 65% badanych poparło tę możliwość), zmiana funkcji z typowo handlowej na handlowo-usługowo-społeczną (wariant 4 – 56% respondentów wypowiedziało się pozytywnie), jak też wprowadzenie dodatkowych atrakcji, m.in. iluminacji świetlnej (wariant 7 – 54% respondentów opowiedziało się za tym rozwiązaniem). Pozostałe propozycje to: wariant 1 – wydłużenie pracy sklepów i punktów gastronomicznych; wariant 5 – zwiększenie liczby punktów gastronomicznych; wariant 6 – wprowadzenie wspólnej promocji sklepów i punktów usługowych: poparło mniej niż połowa badanych, tj. odpowiednio: 44%, 43% i 45%.

Respondenci mieli także możliwość wskazania własnych propozycji działań dotyczących społeczno-gospodarczego ożywienia ulicy Głębokiej. Poniżej w tabeli przedstawiono propozycje badanych (w tabeli zawarto dosłowne cytaty z wypowiedzi respondentów).

Tabela 29 Propozycje i uwagi respondentów w ramach działań powodujących ożywienie społeczno-gospodarcze ul. Głębokiej

L.p.	Zestawienie wybranych propozycji i uwag respondentów do działań powodujących ożywienie społeczno-gospodarcze ul. Głębokiej
1.	Wariant 1 - sezonowo, wariant 9 - na amfiteatrze ul. 3 Maja
2.	Amfiteatr
3.	Atrakcja dla dzieci typu "Fikołek" – mini plac zabaw w centrum.
4.	Cenię indywidualizm, małomiasteczkowy charakter sklepów i kawiarenek. Nie wszystkie miasta mogą pochwalić się tak dobrze zachowanymi kamienicami. Duże galerie to domena współczesnego budownictwa i jest go sporo. Uważam, że należy zachować klimat Cieszyna, a nie podążać za obecną modą budowy wielkich centrów handlowych.
5.	Dopasować wysokość czynszu do możliwości generowania zysków przez osoby wynajmujące sklepy.
6.	Nie dopuścić do samowolnej i nieestetycznej reklamy (typ baner)!
7.	Niewielkie kameralne imprezy/muzyka.
8.	Obniżenie czynszu dla lokali usługowo-handlowych.
9.	Popyt regulują prawa rynku, więc nie poprawiamy wszystkiego "na siłę".
10.	Święto ul. Głębokiej
11.	Wydłużyć latem godziny pracy sklepów.
12.	Zainwestować w zieleń, nie tylko mobilną!

Źródło: Raport z badania preferencji użytkowników obszaru rewitalizowanego pod kątem dotychczasowych i projektowanych funkcji tego obszaru, Cieszyn 2017

Propozycje respondentów dotyczące działań ożywiających ulicę Głęboką koncentrowały się na potrzebie poprawy wyglądu i estetyki tego miejsca. w kilku wypowiedziach wskazuje się też na potrzebę zmian w polityce czynszowej.

Badanie dotyczyło także oferty obiektów handlowo-usługowych. Respondenci wypowiedzieli się na temat sposobów zapewnienia odpowiedniej oferty obiektów handlowo-usługowych w Cieszynie. Poniżej przedstawiono zbiorcze zestawienie wyników odpowiedzi.

Tabela 30 Zmiany w ofercie handlowo-usługowej w Cieszynie

Lp.	Zapewnienie odpowiedniej oferty obiektów handlowo-usługowych wymaga:	Rozkład odpowiedzi uwzględniający wszystkie kategorie respondentów (w %)		
		Nie wiem	Nie zgadzam się	Zgadzam się
1.	Pozostawienia targowiska przemysłowego i rolno-spożywczego bez zmian, gdyż oba targowiska spełniają dobrze swoje funkcje i zaspokajają potrzeby mieszkańców	19	12	69
2.	Rozbudowania targowiska przemysłowego i rolno-spożywczego z uwagi na rosnące potrzeby mieszkańców związane z korzystaniem tych targowisk	30	43	27
3.	Utworzenia w mieście, niezależnie od wybudowania Galerii Stela, kolejnego centrum handlowego z funkcją kulturalno-rozrywkową	18	44	38

Źródło: Raport z badania preferencji użytkowników obszaru rewitalizowanego pod kątem dotychczasowych i projektowanych funkcji tego obszaru, Cieszyn 2017

Analizując uzyskane wyniki, można jednoznacznie stwierdzić, że z największą aprobatą respondentów (69% badanych) spotkał się wariant mówiący o pozostawieniu działalności targowiska przemysłowego i rolno-spożywczego bez zmian. Inaczej wygląda sytuacja w przypadku potencjalnej rozbudowy targowiska przemysłowego i rolno-spożywczego. Tej propozycji sprzeciwiło się aż 43% respondentów, zaledwie 27% poparło ją, a 30% nie miało zdania na ten temat. Przewagę ocen negatywnych nad pozytywnymi odnotowano także w przypadku wariantu dotyczącego wybudowania kolejnego centrum handlowego. Aż 44% ankietowanych opowiedziało się przeciwko takiemu rozwiązaniu, 38% zgodziło się na to, a 18% nie miało zdania na ten temat. Wnioskować można, że mieszkańcy Cieszyna są zadowoleni z obecnego funkcjonowania targowisk i nie oczekują nowych rozwiązań w tym zakresie.

Propozycje ankietowanych odnośnie zapewnienia odpowiedniej oferty handlowo-usługowej w Cieszynie koncentrowały się na potrzebie tworzenia miejsc, gdzie można rozwijać sztukę i kulturę, opowiedziano się natomiast przeciwko tworzeniu nowych miejsc handlu. Poparciem cieszy się także propozycja doinwestowania i zmiany wizerunku targowiska.

5.5 SFERA TECHNICZNO-ŚRODOWISKOWA

Negatywne zjawiska w sferze techniczno-środowiskowej w rozumieniu zapisów ustawy o rewitalizacji dotyczą nefunkcjonowania rozwiązań technicznych umożliwiających efektywnemu korzystaniu z obiektów budowlanych, w zakresie energooszczędności i ochrony środowiska.

Obszar rewitalizacji obejmuje historyczną tkankę miasta, która oprócz skumulowanych problemów społecznych posiada też problemy techniczne i infrastrukturalne. w zabytkowym centrum Cieszyna znajduje się 640 budynków, które objęte są ochroną konserwatorską. Tylko 84 budynki posiadają podłączenie do sieci ciepłej, co stanowi 13,13 % wszystkich budynków w zabytkowym centrum. Jest to stosunkowo niska liczba podłączeń. Dzięki podłączeniu do sieci ciepłej nie tylko poprawia się komfort i jakość życia mieszkańców w budynkach, obniża się koszty związane z ogrzewaniem, ale także zmniejsza się emisję pyłów PM10 oraz CO₂ do środowiska.

Dodatkowy obraz problemów środowiskowych pokazują dane Straży Miejskiej w Cieszynie, dotyczące liczby koncentracji dzikich wysypisk śmieci na poszczególnych obszarach rewitalizacji. Ogólna liczba występujących dzikich wysypisk śmieci to 17 niezależnych miejsc. w obszarze ul. Bobreckiej, ul Hajduka oraz ul. Frysztańskiej występuje najwięcej dzikich wysypisk śmieci, łącznie 10 miejsc.

Tabela 31 Koncentracja dzikich wysypisk śmieci

Oceniane zjawisko	Miejsce	Liczba negatywnych zjawisk
Koncentracja dzikich wysypisk śmieci	ul. Gen. Sikorskiego (działki: 7/16, 7/216 w obr. 53)	2
	ul. Bielska (dz. 83 w obr. 34)	2
	ul. Frysztańska (za przejazdem kolejowym przed prostką do Markłowic)	3
	ul. Bobrecka (skarpy Bobrówki od Kauflandu do Brodzińskiego)	4
	ul. Hajduka (tereny PKP od Kolejowej do LIDLA)	3
	ul. Hajduka (działki: 45/3, 46/6, 50/6 w Obr. 34)	1
	ul. Brodzińskiego (dz. 41 w obr. 35)	1
	ul. Czarny Chodnik (teren PKP k/budki dróżnika)	1

Bardzo ważny z punktu widzenia unikalnego charakteru ścisłego centrum miasta jest obszar obejmujący rejon „Cieszyńskiej Wenecji”. „Cieszyńska Wenecja” z drobną zabudową dawnych domków rzemieślników znajduje się pod stromym zboczem w bezpośrednim sąsiedztwie terenów należących do zakładów przemysłowych (dawna Juwenia i Celma). Spacerzy badawcze pozwoliły dostrzec bardzo istotny problem przestrzenny tego miejsca, który stanowią mury oporowe. Z uwagi na zły stan techniczny wymagają one gruntownego remontu. Mury oporowe znajdują się na terenie pomiędzy ul. Przykopa a oficynami i zapleczem budynków przy ul. Głębokiej, i ul. Śrutarskiej. Fragment murów oporowych biegnący wzdłuż ul. Przykopa wpisany jest do rejestru zabytków. Dzięki bieżącym działaniom remontowym jest on w dobrym stanie technicznym, ale mury znajdujące się przy ul. Śrutarskiej oraz ul. Młyńska Brama wymagają prac modernizacyjnych. Na terenie obejmującym skrzyżowanie ul. Przykopa i ul. Schodowej bardzo wyraźnie widać zahamowanie rozwoju gospodarczego terenu z uwag na ryzyko obsunięcia gruntu. Ze względu na zły stan techniczny murów oporowych nie lokują się tam nowi przedsiębiorcy, rośnie liczba pustostanów i nieruchomości zaniedbanych, które kiedyś służyły do prowadzenia działalności gospodarczej, a obecnie stoją niewykorzystane. Łącznie ok. 80% elewacji obiektów wymaga natychmiastowego remontu. Wskazane są także działania związane ze zmianą funkcji obiektów oraz magazynków przemysłowych zlokalizowanych w obszarze ul. Przykopa lub wizualne oddzielenie tego obszaru od części przemysłowej.

Przeprowadzone badania odnosiły się także do sfery środowiskowej w obszarze do rewitalizacji. Respondenci wypowiedzieli się na temat dążeń do poprawy jakości powietrza w Cieszynie. Poniżej w tabeli przedstawiono zbiorcze zestawienie wyników odpowiedzi badanych.

Tabela 32 Ocena kierunków działań na rzecz poprawy jakości powietrza w Cieszynie

Lp.	Dla poprawy jakości powietrza w Cieszynie należy:	Rozkład odpowiedzi uwzględniający wszystkie kategorie respondentów (w %)		
		Nie wiem	Nie zgadzam się	Zgadzam się
1.	Sukcesywnie podłączać do sieci ciepłowniczej kolejne obszary miasta	12	4	84
2.	Promować wśród mieszkańców odnawialne źródła energii	16	4	80
3.	Rozszerzyć edukację ekologiczną	10	2	88

Źródło: Raport z badania preferencji użytkowników obszaru rewitalizowanego pod kątem dotychczasowych i projektowanych funkcji tego obszaru, Cieszyn 2017

Propozycje zawarte w ankiecie, dotyczące poprawy jakości powietrza w Cieszynie, spotkały się z dużą aprobatą społeczną. w największym stopniu oczekuje się wzrostu intensywności edukacji ekologicznej (88%), bardzo wysokie jest również poparcie dla rozbudowy miejskiej sieci ciepłowniczej (84%) oraz dla promocji odnawialnych źródeł energii (80%). Oznacza to, że dużym poparciem społecznym cieszą się wszystkie trzy zaproponowane w ankiecie warianty, które mają charakter komplementarny. Badani wskazali również własne propozycje działań w zakresie poprawy jakości powietrza w Cieszynie. Uzyskane wypowiedzi przedstawiono w tabeli poniżej, czasem jako dosłowne cytaty z wypowiedzi respondentów.

Tabela 33 Propozycje i uwagi respondentów dotyczące kierunków działań na rzecz poprawy jakości powietrza

L.p.	Zestawienie wybranych propozycji i uwag respondentów do działań mających poprawić jakość powietrza w Cieszynie
1	Wprowadzić więcej zieleni i wykonać mini parki
2	Dofinansować opału z MOPS dla rodzin, które korzystają z pomocy społecznej
3	Dopłacać mieszkańcom samodzielnie polepszającym jakość powietrza poprzez etażowe ogrzewanie ich własnych lub komunalnych lokali
4	Wprowadzić dopłaty dla najslabiej zarabiających. Kontrole i kary dla spalających śmieci
5	Inwestować w alternatywne źródła energii!
6	Kontrolować spaliny z kominów domków jednorodzinnych
7	Wprowadzić kontrolę przez Straż Miejską domów, które palą śmieciami
8	Kontrolować adresy, z których dym wygląda lub/i pachnie podejrzanie
9	Myśleć przyszłościowo – odnawialne źródła energii i plan rozwoju czystości powietrza: działania i odpowiedzialność
10	Ograniczyć ruch samochodowy. Wprowadzić kary dla zatuwających powietrze. Więcej kontroli

11	Samo podłączenie do sieci ciepłowniczej nic nie da. Należy zmusić mieszkańców do usunięcia z mieszkań pieców kaflowych (niestety w kominkach też można spalać różne szkodliwe odpady). Należy uświadomić osoby, które palą plastiki i stare szmaty, że sobie również fundują zatrucia i raka płuc.
12	Sukcesywnie kontrolować zadymienie
13	Uwzględnić pompy ciepła
14	źródeł wprowadzić odnawialne źródła energii do tematu zainteresowania w ramach polityki miasta
15	Zabronić palenia mułem lub flotem, bardziej rygorystyczne i częstsze kontrole tego, czym ludzie palą i jakimi piecami palą.
16	Wprowadzić zakaz opalania gospodarstw domowych paliwami niskiej jakości (muł, flot) o dużej emisji gazów i pyłów. Wymienić pieców stare piece CO na nowej generacji (dofinansowanie z budżetu miasta).Wzmocnić kontrolę ochrony środowiska.
17	Zastosować system wsparcia dla mieszkańców Cieszyna (gł. centrum i okolice przyległe) stosujących od lat ekologiczne systemy grzewcze (mimo kosztów), np. zwolnienie/obniżka podatków lokalnych, dopłata do gazu, dopłaty przy zmianie pieców CO gazowego!
18	Zbadać wpływ zanieczyszczeń huty w Trzyńcu
19	Zwiększyć dofinansowanie dla osób, które chcą przejść na bardziej ekologiczny sposób ogrzewania mieszkań, domów

Źródło: Raport z badania preferencji użytkowników obszaru rewitalizowanego pod kątem dotychczasowych i projektowanych funkcji tego obszaru, Cieszyn 2017

Wśród propozycji zgłoszonych przez ankietowanych odnośnie poprawy powietrza w Cieszynie najczęściej zwracano uwagę na konieczność monitorowania i kontrolowania indywidualnych palenisk. Istotną kwestią jest też dofinansowanie dla najuboższych do zakupu lepszego jakościowo opału oraz wsparcie tych, którzy sami chcą wdrożyć proekologiczne rozwiązania w zakresie ogrzewania mieszkań. Respondenci zwracają również uwagę na konieczność zainteresowania się przez miasto alternatywnymi źródłami energii. Charakterystyczne jest to, że za skalę tzw. niskiej emisji nie obwinia się przedsiębiorców, co jest powszechne w wielu miastach.

W zakresie diagnozy sfery technicznej obszaru rewitalizowanego należy także przedstawić wyniki badań odnoszących się do proponowanych kierunków zmian w zakresie funkcjonowania ulicy Głębokiej.

Tabela 34 Ocena funkcjonowania układu komunikacyjnego ulicy Głębokiej

Lp.	Układ komunikacyjny ulicy Głębokiej wymaga:	Rozkład odpowiedzi uwzględniający wszystkie kategorie respondentów (w %)		
		Nie wiem	Nie zgadzam się	Zgadzam się
1.	Usunięcia barier architektonicznych utrudniających poruszanie seniorom, osobom niepełnosprawnym, rodzinom z wózkami itp.	19	11	70
2.	Doprowadzenia do poprawy dostępności komunikacyjnej czeskiej części Cieszyna poprzez przebudowę ulicy Głębokiej	36	24	40
3.	Poprawy bezpieczeństwa pieszych poprzez całodobowe ograniczenie ruchu samochodowego	19	54	27
4.	Poprawy bezpieczeństwa pieszych poprzez ograniczenie ruchu samochodowego w ustalonych godzinach	20	30	50
5.	Poprawy bezpieczeństwa pieszych poprzez ograniczenie ruchu samochodowego – za wyjątkiem obsługi ulicy przez pojazdy specjalne, tj. karetki, wozy strażackie, śmieciarki	25	32	43
6.	Udrożnienia chodników poprzez eliminację parkujących samochodów i utworzenie parkingów w pobliżu Śródmieścia	8	14	78

Źródło: Raport z badania preferencji użytkowników obszaru rewitalizowanego pod kątem dotychczasowych i projektowanych funkcji tego obszaru, Cieszyn 2017

Działania takie jak: usunięcie barier architektonicznych utrudniających poruszanie się osobom starszym i niepełnosprawnym oraz udrożnienie chodników samochody poprzez wyeliminowanie parkujących na nich samochodów spotkały się z największą aprobatą respondentów (odpowiednio: 70% i 78% odpowiedzi przychylnych). Połowa badanych poparła ograniczenie ruchu samochodowego na ul. Głębokiej w ustalonych godzinach. Inne rozwiązanie dotyczące również poprawy bezpieczeństwa pieszych poprzez ograniczenie ruchu samochodowego na ul. Głębokiej – za wyjątkiem obsługi tej ulicy przez pojazdy specjalne – spotkało się z uznaniem zaledwie 43% respondentów, podobnie jak dążenie do poprawy dostępności komunikacyjnej czeskiej części Cieszyna dzięki przebudowie ulicy Głębokiej (40% poparcia).

5.6 SFERA FUNKCJONALNO-PRZESTRZENNA

W celu opracowania pogłębionej diagnozy sfery funkcjonalno-przestrzennej również wykorzystano przywołane wyżej badania, gdzie respondenci pochodzący z obszaru rewitalizowanego wypowiedzieli się m.in. na temat oceny komunikacji oraz stanu i jakości przestrzeni publicznych oraz dróg. Pogłębiona diagnoza dotyczyła

zebrania informacji na temat estetyki przestrzeni publicznej i posesji w dzielnicy. Ogrody i posesje (zaplecza) zostały ocenione negatywnie. Przeważają opinie „raczej zła” na temat stanu tych miejsc i występują przypadki z oceną „zdecydowanie zła”, rzadko występują natomiast przypadki „raczej estetyczna”. Przestrzeń publiczna przez mieszkańców oceniona została jako „raczej estetyczna”. Co do obszaru w ścisłym centrum miasta, gdzie występują skwery i place (plac Teatralny z ulicami przyległymi, ul. Głęboka i Rynek, ulica Zamkowa w rejonie mostu granicznego), oceniony obszar ten oceniony został jako „raczej zły”. Teren dawnego amfiteatru oceniony pozytywnie oceniono jako „przyjazny”, a nawet „zdecydowanie estetyczny”, odnosząc się także do części obszaru Cieszyńskiej Wenecji.

Obszar rewitalizowany w ocenie mieszkańców uznany został za relatywnie dobrze skomunikowany. Negatywna ocena dotyczyła nawierzchni wielu ulic i placów, które wymagają remontu, tj. ul. Fredry, ul. Kluckiego, ul. Kiedronia, ul. Głęboka, ul. Zamkowa, Rynek, plac Teatralny, Przepilińskiego, Kościuszki, Sarkandra, Hajduka, drewniany most na Bobrówce, Krzywa, Hażłaska, Moniuszki, Frysztacka. Wskazano na zły stan ulicy Mickiewicza oraz ulicy Bielskiej (od Stawowej do Wiślańskiej), jak również dolnego odcinka ulicy Błogockiej. Duża liczba ulic została już wyremontowana – do takich wskazano np. ul. Gen. Sikorskiego oraz al. Jana Łyska. Odnosząc się do technicznych walorów poszczególnych ulic, pozytywnie ocenione zostały także ul. Filasiewicza i Liburnia.

Pogłębiona diagnoza wskazuje, iż w miarę możliwości należy rozważyć ewentualne zmiany w obszarze ogrodów, posesji i zielonych skwerków, które w ogólnym ujęciu zostały ocenione negatywnie. Jedną z barier utrudniających poprawę estetyki przestrzeni publicznej i posesji jest zły stan historycznych murów obronnych i murów oporowych. Zdecydowana większość murów jest własnością prywatną (położone na nieruchomościach prywatnych), a doprowadzenie ich do właściwego stanu przekracza możliwości finansowe ich właścicieli. Należy zatem szukać innych rozwiązań umożliwiających pokonanie tego problemu. Jednym z nich jest utworzenie specjalnej strefy rewitalizacji. w opisanych wyżej badaniach respondenci wypowiedzieli się również na temat dziewięciu propozycji działań odnoszących się do szeroko rozumianej rewitalizacji Rynku.

Tabela 35 Ocena rewitalizacji Rynku

Lp.	W ramach rewitalizacji Rynku należy:	Rozkład odpowiedzi uwzględniający wszystkie kategorie respondentów (w %)		
		Nie wiem	Nie zgadzam się	Zgadzam się
1.	Ograniczyć ruch samochodowy na Rynku i na ulicach przyległych	12	29	59
2.	Stworzyć więcej miejsc parkingowych poza ścisłym centrum	5	3	92
3.	Wprowadzić więcej elementów małej architektury, np. ławki, leżaki, huśtawki, siedziska, parkingi rowerowe itp.	9	6	85
4.	Zapewnić więcej mobilnej zieleni, np. donice miejskie, pergole, drzewa, zieleńce, klomby itp.	9	3	88
5.	Przenieść z Rynku duże wydarzenia i imprezy generujące tłum i hałas w inne miejsce, stworzone przez miasto	15	60	25
6.	Rozszerzyć na Rynku ofertę lokalnych kiermaszy, np. Jarmark Bożonarodzeniowy	12	9	79
7.	Rozszerzyć system informacji miejskiej dla mieszkańców i turystów (tablice informacyjne)	11	6	83
8.	Ujednoczyć wystrój zewnętrzny budynków (szyldy i informacje reklamowe)	30	12	58
9.	Opracować wspólnie z restauratorami z Rynku spójny system wizualny dla punktów gastronomicznych	22	17	51

Źródło: Raport z badania preferencji użytkowników obszaru rewitalizowanego pod kątem dotychczasowych i projektowanych funkcji tego obszaru, Cieszyn 2017

Analiza zbiorczych wyników odpowiedzi dotyczących rewitalizacji Rynku wskazuje, że wiele proponowanych wariantów działań spotyka się ze zdecydowaną aprobatą respondentów: np. utworzenie miejsc parkingowych poza centrum miasta (92%), zwiększenie ilości mobilnej zieleni (88%), zwiększenie elementów małej architektury (85%), rozwój systemu informacji miejskiej (83%), rozszerzenie oferty lokalnych kiermaszy (79%). w odniesieniu do wymienionych wariantów działań jedynie niewielka część badanych zajęła stanowisko negatywne lub nie wypowiedziała się.

Blisko połowa badanych poparła pomysł dotyczący ograniczenia ruchu samochodowego na Rynku i na ulicach przyległych (59%), ujednoczenia wystroju zewnętrznego budynków (58%), jak też stworzenia wspólnego systemu wizualnego dla punktów gastronomicznych na Rynku (51%). Jedynie w przypadku wariantu 5., dotyczącego przeniesienia z Rynku dużych wydarzeń i imprez generujących tłum i hałas w inne miejsce, odsetek osób przeciwstawiających się temu rozwiązaniu (60%) znacznie przewyższał odsetek respondentów opowiadających się za tym rozwiązaniem (25%) oraz odsetek osób niezdecydowanych (15%).

Reasumując, większość mieszkańców, przedsiębiorców i organizacji pozarządowych popiera przedsięwzięcia proponowane w ramach rewitalizacji Rynku. Największą aprobatę zyskały działania związane z utworzeniem miejsc parkingowych poza ścisłym centrum miasta, jak też wprowadzenie na Rynek mobilnej zieleni i wzbogacenie małej architektury. Bardzo wielu respondentów opowiada się również za rozszerzeniem systemu informacji miejskiej dla mieszkańców i turystów (tablice informacyjne). Zdecydowanie mniejszym poparciem cieszą się takie działania jak: wprowadzenie spójnego wyglądu zewnętrznego budynków (szyldy i tablice reklamowe), czy też doprowadzenie do opracowania wspólnie z restauratorami Rynku spójnego systemu wizualnego dla punktów gastronomicznych. Jedynym przedsięwzięciem związanym z rewitalizacją Rynku, które spotkało się ze zdecydowanym sprzeciwem wszystkich kategorii beneficjentów, jest rezygnacja z organizacji w tym miejscu dużych wydarzeń i imprez, które powinny zostać w tej sytuacji przeniesione w inne miejsce, stworzone przez miasto. Z kolei w przypadku przedsięwzięcia dotyczącego rozszerzenia oferty lokalnych kiermaszy, przedstawiciele organizacji pozarządowych zdecydowanie słabiej poparli tę propozycję niż mieszkańcy czy przedsiębiorcy. Jeśli chodzi o ograniczenie ruchu samochodowego – rozwiązanie takie poparli mieszkańcy i przedstawiciele organizacji pozarządowych, zaś w znacznie mniejszym stopniu przedsiębiorcy. Można zatem stwierdzić, iż respondenci, niezależnie od kategorii, posiadają dość spójną wizję docelowego sposobu zagospodarowania Rynku i przychylają się do proponowanych rozwiązań. w ramach zagadnienia rewitalizacji Rynku respondenci mogli także wskazać swoje propozycje działań w tym zakresie, które zamieszczono w poniższej tabeli (w tabeli zawarto dosłowne cytaty z wypowiedzi badanych).

Tabela 36 Propozycje i uwagi respondentów dotyczące rewitalizacji Rynku

L.p.	Zestawienie wybranych propozycji i uwag respondentów do działań w ramach rewitalizacji Rynku
1	Odnosnie rozszerzenia systemu informacji miejskiej – zamontować w miejscach nie kolidujących z architekturą Rynku, dyskretnie. Zmiany nie mogą zaburzać architektury starego Grodu Cieszyńskiego.
2	Całkowite ograniczenie ruchu samochodowego na Rynku i ulicach przyległych, więcej zieleni – klomby, drzewa itp.
3	Do przemyślenia kwestia ptactwa miejskiego (gołębi). Wiele ludzi uważa, że jest go za dużo. Wielokrotnie był poruszany temat godzin otwarcia Punktu Informacji Turystycznej na Rynku przez weekend. Popularyzować też trzeba ideę sprzątanie odchodów po swoich zwierzętach, a w razie nieprzestrzegania – surowo karać (podobnie jak sprayowanie po budynkach!).
4	Dostosowanie Rynku do potrzeb osób niepełnosprawnych, informacje o obiektach dostosowane do różnych niepełnosprawności.

5	Elewacje budynków w centrum katastrofalne, szare, brudne – smutno!
6	Każdy budynek i elewacja wymagają indywidualnego podejścia.
7	Każdy lokal powinien mieć odróżniający go styl. "Gęste" pergole, pod nimi ławki, na których w upalne dni można złapać oddech. w okresie wiosenno-letnim ustawić bezpieczny kojec ze sprężystą wykładziną np. 10 m x 10 m, po którym będą chodzić – biegać dzieci uczące się chodzić (9 – 15 mies). Ustawić "higieniczne" punkty dla psów, takie jak w Ustroniu (rewelacja!).
8	Na ulicy Strzelców Podhalańskich większość mieszkańców to starsi ludzie. Latem nie mają gdzie usiąść wokół budynków.
9	Niższy czynsz na płycie Rynku dla wydarzeń kulturalnych.
10	Odbudować amfiteatr.
11	Ograniczyć funkcjonowanie lokali gastronomicznych do północy.
12	Ograniczyć lub przynajmniej nie zwiększać liczby lokali gastronomicznych.
13	Ogródki gastronomiczne na Rynku ograniczają dostęp do arkad (światło!) – powinny znajdować się na płycie rynku jak w innych miastach – bez dodatkowych "domków". Mało w centrum placów zabaw dla dzieci.
14	Ogródki letnie na Rynku o niespójnym systemie wizualnym są ciekawe i różnorodne.
15	Realizować ustawę krajobrazową!!!
16	Wykonać brajlowską mapę Centrum i obrajlować fontannę i inne zabytki, prowadnice do ławek (np. kostka i pas gładkiego); robić święta np. ulicy Głębokiej, na których mogą się pokazać NGO; więcej kiermaszy książek (biblioteka); tablice podświetlane, także brajlowskie (jak w Krakowie); uspojnienie tak, ale z zachowaniem indywidualności firm i instytucji.
17	Wykorzystanie amfiteatru, egzekwować obowiązek sprzątanie po psach.
18	Wyłączyć z ruchu samochodowego ul. Wyższa Brama + dojazd od WB do Kościoła Jezusowego. Wybrukować drogę WB. Poszerzyć chodniki, wprowadzić elementy małej architektury: ławki, zieleń, ogródki kawiarniane itd. (oddać urok temu miejscu). Bielska – Górna bez świateł , ruch ciągły. ul. 3 Maja – Garncarska bez świateł, ruch ciągły. Przejścia dla pieszych z wysepkami.
19	Zainwestować w zieleń, nie tylko mobilną!
20	Zdjąć reklamy z budynków.
21	Zmiana charakteru Święta III. Braci ze święta piwnego na kilkudniowy festyn historyczno-regionalny.
22	Żeby artyści mieli możliwość wglądu w projekty artystyczne i weryfikację.

Źródło: Raport z badania preferencji użytkowników obszaru rewitalizowanego pod kątem dotychczasowych i projektowanych funkcji tego obszaru, Cieszyn 2017

Przedstawione powyżej propozycje dotyczące kierunków rewitalizacji Rynku zasadniczo wiążą się z upiększeniem tego miejsca, czyli ze wzbogaceniem go o zieleń, montażem małej architektury i dostosowaniem Rynku do potrzeb osób niepełnosprawnych. Respondenci często mówią o braku ławek i miejsc, gdzie można usiąść i odpocząć. Ponadto zwracają oni uwagę na zaniedbane elewacje budynków mieszczących się przy Rynku oraz na potrzebę skutecznego egzekwowania utrzymania czystości od właścicieli psów.

5.7 PROBLEMY I LOKALNE POTENCJAŁY OBSZARU DO REWITALIZACJI

Szeroko zakrojone działania partycypacyjne prowadzone w latach 2016 i 2017, w tym m.in. trzy spotkania konsultacyjne, cztery warsztaty oraz dwa spacerowe badania z udziałem przedstawicieli interesariuszy procesu rewitalizacji, jak również przeprowadzone badania społeczne na próbie 200 respondentów (mieszkańców, przedsiębiorców oraz przedstawicieli organizacji pozarządowych) – dostarczyły wniosków pozwalających sformułować analizę SWOT¹¹ obszaru do rewitalizacji oraz zidentyfikować główne zjawiska kryzysowe i problemy na tym obszarze wraz z potencjałami lokalnymi sprzyjającymi ich rozwiązaniu.

W poniższej tabeli przedstawiono analizę SWOT obrazującą sytuację na obszarze do rewitalizacji.

Tabela 37 Analiza SWOT dla obszaru do rewitalizacji

Mocne strony	Słabe strony
<ol style="list-style-type: none"> 1. Obecność sektora ekonomii społecznej; 2. Rozwinięty sektor organizacji pozarządowych; 3. Atrakcyjna, przygraniczna lokalizacja; 4. Dobra baza edukacyjna i kształcenia zawodowego; 5. Dobra baza kulturalna; 6. Wysoka świadomość tożsamości lokalnej; 7. Społeczeństwo zaangażowane w sprawy lokalne; 8. Dostępność przestrzeni do rozwoju różnych funkcji w centrum miasta; 9. Tradycje akademickie; 10. Współpraca trans graniczna; 11. Rozpoznawalne, unikalne walory miasta (m.in. Cieszyńska Wenecja, Wzgórze Zamkowe); 12. Wysoka dynamika inwestycji miejskich na cele publiczne; 13. Potencjał do rozwoju usług turystycznych. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Relatywnie duża liczba osób korzystających z pomocy społecznej; 2. Kumulacja problemów społecznych; tj. alkoholizmu, bezrobocia, ubóstwa, niesamodzielności; 3. Niedopasowanie oferty handlowo-usługowej do potrzeb lokalnych; 4. Uciążliwość ruchu samochodowego; 5. Niedobór terenów zielonych; 6. Niewystarczający zasób miejsc parkingowych; 7. Miejscami zaniedbana przestrzeń publiczna; 8. Niska dostępność komunikacyjna i bariery architektoniczne; 9. Kumulacja tzw. niskiej emisji (duże zanieczyszczenie powietrza); 10. Niski poziom integracji społecznej; 11. Dekapitalizacja techniczna infrastruktury komunalnej; 12. Brak funkcji w obszarze przestrzeni publicznej skłaniającej do aktywności rekreacyjnej i kulturalnej; 13. Konflikt funkcji: Śródmieście dla turystów - Śródmieście dla mieszkańców; 14. Niewystarczająca oferta spędzania czasu

¹¹ Technika analityczna pozwalająca na porządkowanie danych, dotyczących problemu w czterech kategoriach czynników strategicznych: S (Strengths) – mocne strony, w (Weaknesses) – słabe strony, o (Opportunities) – szanse, T (Threats) – zagrożenia.

	<p>wolnego dla seniorów; 15. Niewystarczająca oferta spędzania czasu wolnego dla dzieci i młodzieży; 16. Dewastacje przestrzeni miejskiej przez zachowania chuligańskie 17. Brak harmonijnego powiązania funkcji zwłaszcza w obszarze przestrzeni publicznej.</p>
Szanse	Zagrożenia
<p>1. Możliwość zagospodarowania terenów pod cele rekreacyjne, społeczne i gospodarcze; 2. Współpraca z sąsiadującymi gminami, także ze strony czeskiej; 3. Dostępność funduszy unijnych (w tym m.in. tran granicznych) i innych funduszy np. przeznaczonych na rewitalizację; 4. Utrzymujący się wzrost gospodarczy w regionie; 5. Tranzytowa lokalizacja przy trasie w kierunku Czech i Słowacji.</p>	<p>1. Niekorzystna lokalizacja z punktu widzenia napływu zanieczyszczeń powietrza; 2. Postępujący proces suburbanizacji; 3. Wysokie koszty rewitalizacji obiektów i terenów zdegradowanych; 4. Starzenie się społeczeństwa; 5. Migracja edukacyjna i zarobkowa młodych ludzi do większych miast i poza granicę kraju; 6. Ograniczone możliwości finansowe gminy (m.in. na wkłady własne do projektów); 7. Wyczerpanie się funduszy strukturalnych po roku 2020; 8. Ryzyko ograniczenia lokalnej działalności gospodarczej z uwagi na niekorzystne warunki prowadzenia firm w porównaniu z Republiką Czeską; 9. Brak wystarczających funduszy prywatnych na odnowę zdegradowanej substancji mieszkaniowej oraz innych obiektów.</p>

Źródło: Opracowanie własne

W nawiązaniu do powyższej analizy oraz przeprowadzonej wcześniej pogłębionej diagnozy obszaru rewitalizowanego – poniżej przedstawiono kluczowe problemy i potencjały występujące na tym obszarze.

Tabela 38 Kluczowe problemy zidentyfikowane na obszarze rewitalizowanym wraz z wybranymi wskaźnikami określającymi zjawiska kryzysowe oraz odpowiadającymi im potencjałami

Kluczowe problemy		Wskaźnik obrazujący zjawisko kryzysowe		Kluczowe potencjały
Nr	Opis problemu			Opis potencjału
P1	Niewystarczająca oferta wsparcia dla osób zagrożonych marginalizacją, m.in. z uwagi na uzależnienie od alkoholu, bezradność, chorobę, niesamodzielność, bezrobocie itp.	Liczba osób uzależnionych od alkoholu Liczba rodzin objętych pomocą społeczną na terenie rewitalizowanym (zasiłki stałe) Liczba rodzin objętych pomocą społeczną na terenie rewitalizowanym (zasiłki okresowe) Liczba rodzin objętych pomocą społeczną na terenie rewitalizowanym (zasiłki celowe) Liczba rodzin korzystających z dożywiania na terenie rewitalizowanym [12]	⇒	Obecność sektora ekonomii społecznej, rozwinięty sektor organizacji pozarządowych, wysoka dostępność funduszy zewnętrznych na potrzeby włączenia społecznego, plany inwestycyjne podmiotów publicznych zamierzających rozwijać usługi społeczne na terenie Cieszyna
P2	Niedobór przestrzeni publicznej sprzyjającej integracji mieszkańców i spędzaniu czasu wolnego	Poziom zapotrzebowania mieszkańców obszaru rewitalizacyjnego na przestrzeń publiczną sprzyjającą integracji mieszkańców i spędzaniu czasu wolnego [13]	⇒	Dostępność terenów na cele wypoczynkowo-rekreacyjne, skonkretyzowane plany inwestycyjne związane z utworzeniem tego typu miejsc na terenie rewitalizowanym

¹² Dla wszystkich wskaźników w tym polu wartość bazową podano w tabeli 48.

¹³ Wartość bazowa wskaźnika wynika z badania preferencji użytkowników obszaru rewitalizowanego pod kątem dotychczasowych i projektowanych funkcji tego obszaru wykonanego w 2017 r. i została określona jako wysoka.

P3	Bierność lub niska aktywność zawodowa i społeczna części mieszkańców obszaru rewitalizowanego	Liczba osób długotrwale bezrobotnych korzystających z zasiłków MOPS Liczba osób bezrobotnych do 25 roku życia korzystających z zasiłków MOPS [14]		Rozwinięty sektor organizacji pozarządowych w Cieszynie, rozwój mechanizmów partycypacji społecznej, wdrażanie programów aktywizacji zawodowej zgodnie z aktualnymi trendami na rynku pracy, wdrożenie na terenie powiatu cieszyńskiego nowoczesnych rozwiązań w zakresie kształcenia zawodowego
P4	Niewystarczająca świadomość ekologiczna mieszkańców i przedsiębiorców oraz niewystarczająca aktywność we wdrażaniu rozwiązań energooszczędnych	Koncentracja dzikich wysypisk śmieci [15]		Dostępność wsparcia dla osób fizycznych, samorządów, instytucji publicznych oraz przedsiębiorców zainteresowanych wdrażaniem rozwiązań niskoemisyjnych, wysoka aktywność mediów w nagłaśnianiu problemu tzw. niskiej emisji oraz w zakresie edukacji ekologicznej, skonkretyzowane plany rozwoju sieci ciepłowniczej w Cieszynie
P5	Niewystarczająca jakość infrastruktury rekreacyjno-sportowej i kulturalnej na obszarze rewitalizowanym	Jakość infrastruktury rekreacyjno-sportowej i kulturalnej na obszarze rewitalizowanym [16]		Wysokie zainteresowanie mieszkańców rozwojem aktywności rekreacyjno-sportowej, zadeklarowana chęć uczestnictwa w kulturze, wysoki potencjał szkolnictwa akademickiego w zakresie kultury, duża liczba indywidualnych inicjatyw społecznych i komercyjnych w sferze kultury

¹⁴ Dla obu wskaźników w tym polu wartość bazową podano w tabeli 48.

¹⁵ Wartość bazową wskaźnika podano w tabeli 48.

¹⁶ Wartość bazowa wskaźnika wynika z badania preferencji użytkowników obszaru rewitalizowanego pod kątem dotychczasowych i projektowanych funkcji tego obszaru wykonanego w 2017 r. i została określona jako niska.

P6	Niewystarczająca integracja w sferze przedsiębiorczości lokalnej	Liczba mieszkańców prowadzących działalność na obszarze rewitalizowanym [17]		Wzrost turystyki zakupowej (Czechy i Słowacja), zadeklarowana chęć współpracy firm usługowo-handlowych z centrum miasta w zakresie wspólnej promocji, projektowane zmiany zachodzące w przestrzeni publicznej centrum Cieszyna służące poprawie atrakcyjności Śródmieścia dla odbiorców oferty handlowo-usługowej, promocja produktów lokalnych
P7	Niedobór miejsc parkingowych oraz bariery komunikacyjne i architektoniczne ograniczające dostępność różnego typu usług (m.in. publicznych)	Dostępność miejsc parkingowych na obszarze rewitalizowanym [18] Poziom barier komunikacyjnych i architektonicznych ograniczających dostępność różnego typu usług (m.in. publicznych) [19]		Możliwość eliminacji lub znacznego ograniczenia barier komunikacyjnych i architektonicznych w centrum miasta i rozwoju komunikacji zbiorowej.

¹⁷ Wartość bazową wskaźnika podano w tabeli 48.

¹⁸ Wartość bazowa wskaźnika wynika z badania preferencji użytkowników obszaru rewitalizowanego pod kątem dotychczasowych i projektowanych funkcji tego obszaru wykonanego w 2017 r. i została określona jako niewystarczająca.

¹⁹ Wartość bazowa wskaźnika wynika z badania preferencji użytkowników obszaru rewitalizowanego pod kątem dotychczasowych i projektowanych funkcji tego obszaru wykonanego w 2017 r. i została określona jako wysoka.

P8	Niska estetyka przestrzeni publicznej oraz infrastruktury komunalnej obniżająca walory obszaru	Poziom estetyki przestrzeni publicznej [20] Poziom degradacji infrastruktury komunalnej [21]		Silne wsparcie mieszkańców dla systemowych działań służących poprawie estetyki przestrzeni publicznej, działania lokalnego samorządu na rzecz poprawy poziomu estetyki przestrzeni publicznej, utworzenie Specjalnej Strefy Rewitalizacji.
P9	Ubóstwo, przemoc w rodzinie, skłonność do alkoholu i używek, niesamodzielność, bezradność życiowa, zjawisko dziedziczenia biedy	Liczba przestępstw ujawnionych na obszarze rewitalizowanym [22] Liczba przypadków problemów alkoholowych lub zdarzeń niebezpiecznych [23]		Rozwój systemu wsparcia instytucjonalnego sprzyjającego ograniczeniu natężenia zjawisk kryzysowych w sferze społecznej (np. alkoholizm, ubóstwo itp.) – dzięki wykorzystaniu funduszy europejskich, duża liczba inicjatyw społecznych
P10	Niewystarczająca oferta spędzania czasu wolnego dla dzieci i młodzieży	Jakość i dostępność oferty spędzania czasu wolnego dla dzieci i młodzieży [24]		Inicjatywy podejmowane przez organizacje pozarządowe, jednostki samorządowe oraz uczelnie wyższe w Cieszynie, służące rozwojowi oferty spędzania czasu wolnego dla dzieci i młodzieży, dostępność funduszy zewnętrznych na te cele, aktywność młodzieży w samodzielnym kreowaniu oferty zajęć interesujących dla tej grupy mieszkańców, rosnący wybór zajęć hobbystycznych w szkołach i samorządowych jednostkach kultury.

²⁰ Wartość bazowa wskaźnika wynika z badania preferencji użytkowników obszaru rewitalizowanego pod kątem dotychczasowych i projektowanych funkcji tego obszaru wykonanego w 2017 r. i została określona jako niska.

²¹ Wartość bazowa wskaźnika wynika z badania preferencji użytkowników obszaru rewitalizowanego pod kątem dotychczasowych i projektowanych funkcji tego obszaru wykonanego w 2017 r. i została określona jako wysoka.

²² Wartość bazowa wskaźnika wynika z badania preferencji użytkowników obszaru rewitalizowanego pod kątem dotychczasowych i projektowanych funkcji tego obszaru wykonanego w 2017 r. i została określona jako wysoka.

²³ Wartość bazowa wskaźnika wynika z badania preferencji użytkowników obszaru rewitalizowanego pod kątem dotychczasowych i projektowanych funkcji tego obszaru wykonanego w 2017 r. i została określona jako wysoka.

²⁴ Wartość bazowa wskaźnika wynika z badania preferencji użytkowników obszaru rewitalizowanego pod kątem dotychczasowych i projektowanych funkcji tego obszaru wykonanego w 2017 r. i została określona jako niewystarczająca.

P11	Niewystarczająca oferta spędzania czasu wolnego dla seniorów	Jakość i dostępność oferty spędzania czasu wolnego dla seniorów [25]		Inicjatywy podejmowane przez organizacje pozarządowe, jednostki samorządowe oraz uczelnie wyższe w Cieszynie, służące rozwojowi oferty spędzania czasu wolnego dla seniorów oraz wsparciu osób niesamodzielnych i niepełnosprawnych, dostępność funduszy zewnętrznych na te cele, aktywność seniorów w samodzielnym kreowaniu oferty zajęć interesujących dla tej grupy mieszkańców
P12	Niedobór przestrzeni do działalności artystycznej i organizacji wydarzeń społecznych	Dostępność przestrzeni do działalności artystycznej i organizacji wydarzeń społecznych [26]		Wysoki potencjał środowiska akademickiego w Cieszynie, udokumentowane zapotrzebowanie społeczne na innowacyjne wydarzenia artystyczne rozgrywane w przestrzeni Śródmieścia, skonkretyzowane plany lokalnego samorządu w zakresie urządzenia takiej przestrzeni na obszarze rewitalizowanym

²⁵ Wartość bazowa wskaźnika wynika z badania preferencji użytkowników obszaru rewitalizowanego pod kątem dotychczasowych i projektowanych funkcji tego obszaru wykonanego w 2017 r. i została określona jako niewystarczająca.

²⁶ Wartość bazowa wskaźnika wynika z badania preferencji użytkowników obszaru rewitalizowanego pod kątem dotychczasowych i projektowanych funkcji tego obszaru wykonanego w 2017 r. i została określona jako niewystarczająca.

P13	Niewystarczający stopień integracji mieszkańców, zarówno jeśli chodzi o relacje wewnętrzne, jak też relacje z mieszkańcami Czeskiego Cieszyna	Poziom uczestnictwa mieszkańców w wydarzeniach lokalnych [27]		Inicjatywy lokalne i transgraniczne podejmowane obecnie i rozwijane w przyszłości na rzecz wzmocnienia integracji wewnętrznej i transgranicznej mieszkańców (m.in. projekty kulturalne, społeczne, edukacyjne itp.), szeroka oferta imprez integracyjnych inicjowanych przez lokalny samorząd, dostępność funduszy transgranicznych
-----	---	---	---	---

Źródło: Opracowanie własne

²⁷ Wartość bazowa wskaźnika wynika z badania preferencji użytkowników obszaru rewitalizowanego pod kątem dotychczasowych i projektowanych funkcji tego obszaru wykonanego w 2017 r. i została określona jako niewystarczająca.

6 ZGODNOŚĆ GMINNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI Z DOKUMENTAMI STRATEGICZNYMI I PLANISTYCZNYMI

Gminny Program Rewitalizacji Miasta Cieszyna jest dokumentem, który integruje potrzeby społeczności miasta, łącząc sferę społeczną, gospodarczą, infrastrukturalną, funkcjonalno-przestrzenną i środowiskową w taki sposób, by podnieść jakość życia osób mieszkających w obszarze zdegradowanym i wyprowadzić go z kryzysu. *Gminny Program Rewitalizacji Miasta Cieszyna* opracowany został w oparciu o istniejące dokumenty programowe oraz planistyczne Miasta Cieszyna, Województwa Śląskiego oraz kraju. Jedną z cech charakteryzujących programy rewitalizacji jest ich komplementarność z programami strategicznymi na poziomie lokalnym, ale i na szczeblu regionalnym czy krajowym. Istotne jest powiązanie *Gminnego Programu Rewitalizacji* z dokumentami określającymi kierunki rozwoju, tj. dokumentami strategicznymi i planistycznymi. Zgodność *Gminnego Programu Rewitalizacji* z dokumentami strategicznymi i planistycznymi na poziomie lokalnym, regionalnym oraz krajowym jest warunkiem koniecznym do jego skutecznej realizacji.

Poniżej przedstawiono najważniejsze założenia poszczególnych dokumentów programowych oraz planistycznych, z którymi spójne są założenia *Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Cieszyna*.

6.1 Dokumenty na szczeblu ponadkrajowym

Strategia „Europa 2020”

Dokumentem wyższego rzędu, który określa ramy dla opracowania i wykonania *Gminnego Programu Rewitalizacji dla Miasta Cieszyna* jest *Strategia Europa 2020*. *Strategia Europa 2020* jest długookresowym programem rozwoju społeczno-gospodarczego Unii Europejskiej realizowanym przez Komisję Europejską oraz kraje członkowskie, który zastąpił *Strategię Lizbońską*. w opublikowanym 3 marca 2010 r. komunikacie *Europa 2020 – Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu* podkreślona została potrzeba

wspólnego działania państw członkowskich na rzecz wychodzenia z kryzysu oraz wdrażania reform umożliwiających stawienie czoła wyzwaniom związanym z globalizacją, starzeniem się społeczeństw czy rosnącą potrzebą racjonalnego wykorzystywania zasobów.

W *Strategii Europa 2020* zaproponowano trzy podstawowe, wzajemnie wzmacniające się priorytety w celu osiągnięcia postawionych założeń:

- wzrost inteligentny (smart growth), czyli rozwój oparty na wiedzy i innowacjach;
- wzrost zrównoważony (sustainable growth), czyli transformacja w kierunku gospodarki niskoemisyjnej, efektywnie korzystającej z zasobów i konkurencyjnej;
- wzrost sprzyjający włączeniu społecznemu (inclusive growth), czyli wspieranie gospodarki charakteryzującej się wysokim poziomem zatrudnienia i zapewniającej spójność gospodarczą, społeczną i terytorialną.

Gminy Program Rewitalizacji Miasta Cieszyna zakłada poprawę stanu środowiska naturalnego oraz lepsze wykorzystanie potencjału krajobrazowego obszaru rewitalizowanego na potrzeby społeczne i gospodarcze. Poza tym, program ma wspierać rozwój systemu wsparcia społecznego dla mieszkańców, przeciwdziałać wykluczeniu społecznemu i integrować społeczność. Program zakłada także w sferze gospodarczej wzmocnienie lokalnej przedsiębiorczości w tradycyjnych i nowych branżach, co wpłynie na zmniejszenie poziomu bezrobocia i podniesienie kwalifikacji zawodowych mieszkańców.

- Komisja Europejska zaproponowała wskaźniki umożliwiające monitorowanie postępów w realizacji ww. priorytetów za pomocą pięciu nadrzędnych celów, określonych na poziomie całej UE, w tym:
- osiągnięcie wskaźnika zatrudnienia na poziomie 75%;
- poprawę warunków prowadzenia działalności badawczo–rozwojowej, w tym przeznaczanie 3% PKB UE na inwestycje w badania i rozwój;
- zmniejszenie emisji gazów cieplarnianych o 20% w porównaniu z poziomami z 1990 r.; zwiększenie do 20% udziału energii odnawialnej w ogólnym zużyciu energii; dążenie do zwiększenia efektywności energetycznej o 20%;
- podniesienie poziomu wykształcenia, zwłaszcza poprzez zmniejszenie odsetka osób przedwcześnie kończących naukę do poniżej 10% oraz zwiększenie do co najmniej 40% odsetka osób w wieku 30-34 lat mających wykształcenie wyższe;

- wspieranie włączenia społecznego, zwłaszcza poprzez ograniczanie ubóstwa, mające na celu wyprowadzenie z ubóstwa lub wykluczenia społecznego 20 milionów obywateli.

Podstawowymi instrumentami realizacji celów *Strategii Europa 2020* są opracowywane przez państwa członkowskie UE *Krajowe Programy Reform* oraz przygotowane przez Komisję Europejską inicjatywy przewodnie (flagship initiatives), realizowane na poziomie Unii, państw członkowskich, władz regionalnych i lokalnych.

6.2 Dokumenty na szczeblu krajowym

6.2.1 Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju - Polska 2030

Strategia Rozwoju Kraju – Polska 2030 jest, zgodnie z przepisami ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju z dnia 6 grudnia 2006 r. (art. 9 ust 1), dokumentem określającym główne trendy, wyzwania i scenariusze rozwoju społeczno-gospodarczego kraju oraz kierunki przestrzennego zagospodarowania kraju z uwzględnieniem zasady zrównoważonego rozwoju, obejmującym okres co najmniej 15 lat. Głównym celem tejże strategii jest poprawa jakości życia Polaków.

Gminy Program Rewitalizacji Miasta Cieszyna realizuje następujące cele *Strategii Rozwoju Kraju – Polska 2030*:

- Cel 3: Poprawa dostępności i jakości edukacji na wszystkich etapach
- oraz podniesienie konkurencyjności nauki;
- Cel 7: Zapewnienie bezpieczeństwa energetycznego oraz ochrona i poprawa stanu środowiska;
- Cel 8: Wzmocnienie mechanizmów terytorialnego równoważenia rozwoju dla rozwijania i pełnego wykorzystania potencjałów regionalnych;
- Cel 9: Zwiększenie dostępności terytorialnej Polski poprzez utworzenie zrównoważonego, spójnego i przyjaznego użytkownikom systemu transportowego;
- Cel 11: Wzrost społecznego kapitału rozwoju.

Celem zawartym w *Długookresowej Strategii Rozwoju Kraju – Polska 2030 – Trzeciej fali nowoczesności* jest przyspieszenie procesu modernizacji Polski. Modernizacja ta rozumiana jest szeroko, nie tylko jako mechanizm służący wzrostowi poziomu jakości życia ludzi, ale jako całościowy projekt cywilizacyjny wykraczający

poza sferę czysto materialną i obejmujący takie wymiary jak poziom wykształcenia obywateli, ich stan zdrowia czy zasoby kapitału społecznego i mający zastąpić wyzwania poprzednich dwudziestu lat transformacji ustrojowej. Takie też założenia zawiera *Gminy Program Rewitalizacji Miasta Cieszyna* zawierający kompleksowo działania zmierzające do wzrostu kapitału społecznego i zasobów gospodarczych, środowiskowych, a także pozytywne zmiany w funkcjonalności i estetyce przestrzeni.

6.2.2 Średniookresowa Strategia Rozwoju Kraju (do 2020 roku)

Strategia Rozwoju Kraju 2020 (ŚSRK) jest elementem systemu zarządzania rozwojem kraju, którego podstawy zostały określone w ustawie z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz.U. z 2009 r. Nr 84, poz. 712, z późn. zm.) oraz w przyjętym przez Radę Ministrów 27 kwietnia 2009 r. dokumencie pn. *Założenia systemu zarządzania rozwojem Polski*.

Gminny Program Rewitalizacji Miasta Cieszyna wpisuje się w następujące obszary strategiczne, cele oraz działania *Strategii Rozwoju Kraju 2020*:

OBSZAR STRATEGICZNY I. SPRAWNE I EFEKTYWNE PAŃSTWO

- Cel I.3. Wzmocnienie warunków sprzyjających realizacji indywidualnych potrzeb i aktywności obywatela, poprzez rozwój kapitału społecznego i zwiększenie bezpieczeństwa obywatela:
 - I.3.2. Rozwój kapitału społecznego,
 - I.3.3. Zwiększenie bezpieczeństwa obywatela.

OBSZAR STRATEGICZNY II. KONKURENCYJNA GOSPODARKA

- Cel II.4. Rozwój kapitału ludzkiego:
 - II.4.1. Zwiększanie aktywności zawodowej,
 - II.4.2. Poprawa jakości kapitału ludzkiego,
 - II.4.3. Zwiększanie mobilności zawodowej i przestrzennej;

- Cel II.6. Bezpieczeństwo energetyczne i środowisko:
 - II.6.1. Racjonalne gospodarowanie zasobami,
 - II.6.2. Poprawa efektywności energetycznej,
 - II.6.4. Poprawa stanu środowiska;
- Cel II.7. Zwiększenie efektywności transportu:
 - II.7.3. Udrożnienie obszarów miejskich.

OBSZAR STRATEGICZNY III. SPÓJNOŚĆ SPOŁECZNA I TERYTORIALNA

- Cel III.1 Integracja społeczna:
 - III.1.1. Zwiększenie aktywności osób wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem społecznym,
 - III.1.2. Zmniejszenie ubóstwa w grupach najbardziej nim zagrożonych;
- Cel III.3. Wzmocnienie mechanizmów terytorialnego równoważenia rozwoju oraz integracja przestrzenna dla rozwijania i pełnego wykorzystania potencjałów regionalnych.

6.2.3 Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2020

Głównym celem działań zaplanowanych w *Strategii Rozwoju Kapitału Ludzkiego* jest rozwijanie kapitału ludzkiego poprzez wydobywanie potencjałów osób, tak aby mogły one w pełni uczestniczyć w życiu społecznym, politycznym i ekonomicznym na wszystkich etapach życia. *Gminny Program Rewitalizacji* wpisuje się w zapisy *Strategii Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2020*. w szczególności możemy wymienić następujące cele:

- Cel szczegółowy 2: Wydłużenie aktywności zawodowej i zapewnienie lepszej jakości funkcjonowania osób starszych;
- Cel szczegółowy 3: Poprawa sytuacji osób i grup zagrożonych wykluczeniem społecznym;

- Cel szczegółowy 5: Podniesienie poziomu kompetencji oraz kwalifikacji obywateli.

Planowany do realizacji program rewitalizacji wpisuje się zarówno w cel główny, jak i w wyżej wymienione cele szczegółowe *Strategii Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2020*.

6.2.4 Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2010-2020

Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2010-2020: Regiony, Miasta, Obszary wiejskie (KSRR) – jest podstawowym dokumentem określającym cele i sposób działania podmiotów publicznych, a w szczególności rządu i samorządów województw w odniesieniu do polskiej przestrzeni dla osiągnięcia strategicznych celów rozwoju kraju. Dokument ten wyznacza cele polityki rozwoju regionalnego w tym wobec obszarów wiejskich i miejskich oraz definiuje ich relacje w odniesieniu do innych polityk publicznych o wyraźnym terytorialnym ukierunkowaniu.

Celem strategicznym polityki regionalnej, określonym w KSRR, jest efektywne wykorzystywanie specyficznych regionalnych oraz terytorialnych potencjałów rozwojowych dla osiągania celów rozwoju kraju – wzrostu, zatrudnienia i spójności w horyzoncie długookresowym.

KSRR ustala trzy cele szczegółowe do 2020 roku:

1. Wspomaganie wzrostu konkurencyjności regionów;
2. Budowanie spójności terytorialnej i przeciwdziałanie procesom marginalizacji na obszarach problemowych;
3. Tworzenie warunków dla skutecznej, efektywnej i partnerskiej realizacji działań rozwojowych ukierunkowanych terytorialnie.

Niniejszy dokument wpisuje się w realizację KSRR poprzez działania mające na celu wzrost konkurencyjności Miasta Cieszyn, budowanie spójności społecznej i terytorialnej, przeciwdziałanie procesom marginalizacji na obszarach problemowych oraz tworzenie warunków dla skutecznej, efektywnej i partnerskiej realizacji działań rozwojowych.

6.2.5 Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju

Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030 (KPZK 2030) jest najważniejszym krajowym dokumentem strategicznym dotyczącym zagospodarowania przestrzennego kraju. Została opracowana zgodnie z zapisami ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym z 27 marca 2003 roku. Zgodnie z wymogami ustawowymi określono także wynikające z KPZK 2030 ustalenia i zalecenia dla przygotowywania planów zagospodarowania przestrzennego województw. Dokument zwraca uwagę na potrzebę poprawy spójności wewnętrznej oraz terytorialne równoważenie rozwoju kraju, któremu służyć powinny: tworzenie warunków dla rozprzestrzeniania się rozwoju (m.in. przez wsparcie miast subregionalnych i budowanie potencjału specjalizacji terytorialnej), wielofunkcyjny rozwój terenów wiejskich, a także wspomaganie różnorodnych obszarów problemowych (w tym poprzez restrukturyzację i rewitalizację ośrodków miejskich i terenów zdegradowanych). *Gminny Program Rewitalizacji Miasta Cieszyna* poprzez kompleksowe działania rewitalizacyjne sprzyjające rozwojowi wpisuje się w realizację *Koncepcji Przestrzennego Zagospodarowania Kraju*. w szczególności, co do zapisów, iż istotnym czynnikiem dla rozwoju będzie realizacja działań zagospodarowania dla subregionalnych i lokalnych ośrodków miejskich podzielonych granicą oraz ich regionów przygranicznych: Český Těšín – Cieszyn. Zastosowanie zintegrowanego podejścia do planowania w wymiarze przestrzennym oraz społeczno-gospodarczym w przyszłości przyczyni się do realizacji wspólnych projektów dedykowanych kapitałowi ludzkiemu oraz infrastrukturalnych, uzupełniających brakujące elementy sieci transportowej i technicznej.

6.2.6 Krajowy Program Przeciwdziałania Ubóstwu i Wykluczeniu Społecznemu 2020

Krajowy Program Przeciwdziałania Ubóstwu i Wykluczeniu Społecznemu 2020. Nowy wymiar aktywnej integracji jest programem rozwoju w rozumieniu art. 15, ust. 4 pkt 2 ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz. U. z 2009 r. Nr 84, poz. 712 z późn. zm. 1). Jest to dokument o charakterze operacyjno-wdrożeniowym, ustanowiony w celu realizacji średniookresowej strategii rozwoju kraju – *Strategii Rozwoju Kraju 2020* oraz *Strategii Rozwoju Kapitału*

Społecznego, Strategii Rozwoju Kapitału Ludzkiego, Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego oraz innych strategii rozwoju.

Gminny Program Rewitalizacji Miasta Cieszyna wpisuje się w realizację celu głównego strategii, którym jest zmniejszenie liczby osób zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym oraz wzrost spójności społecznej. Ma on być osiągnięty do końca 2020 r. przez realizację poniższych celów operacyjnych:

- Cel operacyjny 1: Usługi dla aktywności i profilaktyki;
- Cel operacyjny 2: Gwarancje dla przyszłości młodzieży – Stworzenie szansy dla młodzieży w wejście na rynek pracy i tworzeniu rodzin;
- Cel operacyjny 3: Aktywna osoba, zintegrowana rodzina, odpowiedzialne lokalnie środowisko;
- Cel operacyjny 4: Zapobieganie niepewności mieszkaniowej;
- Cel operacyjny 5: Seniorzy – bezpieczni, aktywni i potrzebni.

Gminny Program Rewitalizacji Miasta Cieszyna jest spójny ze wszystkimi celami zawartymi w strategii. Dotyczy on w szczególności przeciwdziałaniu wykluczeniu społecznemu dzieci i młodzieży, zapewnieniu spójności działań edukacyjnych, społecznych i zawodowych oraz aktywną integrację w społeczności lokalnej.

6.2.7 Krajowa Polityka Miejska 2023

Zgodnie z ustawą z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju *Krajowa Polityka Miejska (KPM)* jest dokumentem określającym planowane działania administracji rządowej dotyczące polityki miejskiej, uwzględniającym cele i kierunki określone w średniookresowej strategii rozwoju kraju oraz krajowej strategii rozwoju regionalnego (art. 21b). Służy ona celowemu, ukierunkowanemu terytorialnie działaniu państwa na rzecz zrównoważonego rozwoju miast i ich obszarów funkcjonalnych oraz wykorzystaniu ich potencjałów w procesach rozwoju kraju.

Gminny Program Rewitalizacji Miasta Cieszyna wpisuje się w cel strategiczny Krajowej Polityki Miejskiej do roku 2023, zgodnie z którym dążeniem wszystkich aktorów dokumentu musi być stworzenie miasta sprawnego, zwartego i zrównoważonego oraz spójnego, a w efekcie również konkurencyjnego i silnego.

Realizacja celu strategicznego odbywać się będzie poprzez trzy cele przedmiotowe:

- stworzenie warunków dla skutecznego, efektywnego i partnerskiego zarządzania rozwojem na obszarach miejskich, w tym w szczególności na obszarach metropolitalnych;
- wspieranie zrównoważonego rozwoju ośrodków miejskich, w tym przeciwdziałanie negatywnym zjawiskom niekontrolowanej suburbanizacji;
- odbudowa zdolności do rozwoju poprzez rewitalizację zdegradowanych społecznie, ekonomicznie i fizycznie obszarów miejskich
- Realizacja celu strategicznego odbywać się będzie również poprzez dwa cele podmiotowe:
- poprawa konkurencyjności i zdolności głównych ośrodków miejskich do kreowania rozwoju, wzrostu i zatrudnienia;
- wspomaganie rozwoju subregionalnych i lokalnych ośrodków miejskich, przede wszystkim na obszarach problemowych polityki regionalnej (w tym na niektórych obszarach wiejskich), poprzez wzmacnianie ich funkcji oraz przeciwdziałanie ich upadkowi ekonomicznemu.

Nadrzędnym elementem celu strategicznego polityki miejskiej jest poprawa jakości życia mieszkańców. Jest ona pochodną szeregu determinujących ją czynników, w tym także zrównoważonego rozwoju miasta oferującego wysokiej jakości miejsca pracy. Prace podejmowane na rzecz opracowania *Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Cieszyna* obejmowały szereg działań włączających społeczność lokalną do wspólnego tworzenia dokumentu uwzględniającego w sposób szczególny potrzeby mieszkańców Miasta Cieszyna. Określone w nim cele i kierunki działań uwzględniają prymat potrzeb człowieka i jakości jego życia.

6.3 Dokumenty na szczeblu ponadregionalnym

Strategia dla Rozwoju Polski Południowej w obszarze województwa małopolskiego i śląskiego do roku 2020

Strategia dla Rozwoju Polski Południowej dotyczy obszaru województwa małopolskiego i śląskiego. Dokument ten zawiera zasady zrównoważonego rozwoju miast, a także obszarów wiejskich. Wewnętrzne zróżnicowanie makroregionu stwarza możliwość współpracy poprzez prowadzenie licznych i urozmaiconych projektów, które łączą zarówno obszary, jak i podmioty o podobnych problemach. *Gminny Program Rewitalizacji Miasta Cieszyna* jest spójny z celem głównym strategii, którym jest: „Polska Południowa nowoczesnym i atrakcyjnym regionem Europy”. Zgodność dokumentów występuje również na poziomie celów

strategicznych. Dotyczy to III celu strategicznego, który brzmi: „Polska Południowa miejscem przyciągającym ludzi, podmioty i inicjatywy wzmacniające potencjały makroregionu”. Kierunek działań w tym zakresie obejmuje tworzenie pakietowych produktów turystycznych wykorzystujących potencjał obydwu województw. Cel II strategiczny to: „Polska Południowa przestrzenią partnerskiej współpracy na rzecz efektywnego wykorzystania możliwości rozwojowych”. Kierunki działań to między innymi współpraca podmiotów nakierowana na rozwijanie kapitału ludzkiego makroregionu, wspólne tworzenie sieciowych produktów łączących podmioty i obszary makroregionu, infrastrukturalne integrowanie przestrzeni województw oraz rozwijanie współpracy w zakresie ochrony środowiska i zabezpieczenia przed sytuacjami kryzysowymi.

6.4 Dokumenty na szczeblu regionalnym

6.4.1 Strategia Rozwoju Województwa Śląskiego „ŚLĄSKIE 2020+”

Strategia Rozwoju Województwa Śląskiego „ŚLĄSKIE 2020+” dąży do tego, aby województwo śląskie stało się regionem zrównoważonego i trwałego rozwoju stwarzającym mieszkańcom korzystne warunki życia w oparciu o dostęp do usług publicznych o wysokim standardzie, o nowoczesnej i zaawansowanej technologicznie gospodarce oraz istotnym partnerem w procesie rozwoju Europy wykorzystującym zróżnicowane potencjały terytorialne i synergię pomiędzy partnerami procesu rozwoju. Osiągnięcie takiego stanu należy zapewnić poprzez skoncentrowanie działań prowadzonych w regionie w czterech obszarach priorytetowych:

- nowoczesna gospodarka;
- szanse rozwojowe mieszkańców;
- przestrzeń;
- relacje z otoczeniem.

Opierając się na wartościach województwa śląskiego realizacja *Strategii Rozwoju Województwa Śląskiego* będzie wymagała podejmowania i integracji działań skupiających się na:

- modernizacji i rewitalizacji istniejącej infrastruktury społecznej i technicznej, podnoszeniu efektywności;
- wykorzystaniu istniejących zasobów i potencjałów w regionie;
- tworzeniu nowej infrastruktury i nowych rozwiązań organizacyjnych.

Gminny Program Rewitalizacji Miasta Cieszyna jest spójny ze wszystkimi wymienionymi obszarami integracji działań w *Strategii Rozwoju Województwa Śląskiego*. Posiada on podobne założenia, czym wpisuje się w niżej wymienione cele strategii:

OBSZAR PRIORYTETOWY: (A) NOWOCZESNA GOSPODARKA

- Cel strategiczny: Województwo śląskie regionem nowoczesnej gospodarki rozwijającej się w oparciu o innowacyjność i kreatywność:
 - Cel operacyjny: A.4. Przedsiębiorczość lokalna i społeczna wykorzystująca lokalne rynki i potencjały.

OBSZAR PRIORYTETOWY: (B) SZANSE ROZWOJOWE MIESZKAŃCÓW

- Cel strategiczny: Województwo śląskie regionem o wysokiej jakości życia opierającej się na powszechnej dostępności do usług publicznych o wysokim standardzie:
 - Cel operacyjny: B.1. Poprawa kondycji zdrowotnej mieszkańców województwa;
 - Cel operacyjny: B.2. Rozwój kompetencji, umiejętności i wzrost poziomu aktywności mieszkańców;
 - Cel operacyjny: B.3. Harmonia społeczna i wysoki kapitał zaufania oraz dogodne warunki życia mieszkańców.

OBSZAR PRIORYTETOWY: (C) PRZESTRZEŃ

- Cel strategiczny: Województwo śląskie regionem atrakcyjnej i funkcjonalnej przestrzeni:
 - Cel operacyjny: C.1. Zrównoważone wykorzystanie zasobów środowiska;
 - Cel operacyjny: C.2. Zintegrowany rozwój ośrodków różnej rangi;
 - Cel operacyjny: C.3. Wysoki poziom ładunku przestrzennego i efektywne wykorzystanie przestrzeni.

OBSZAR PRIORYTETOWY: (D) RELACJE Z OTOCZENIEM

- Cel strategiczny: Województwo śląskie regionem otwartym będącym istotnym partnerem rozwoju Europy:
 - Cel operacyjny: D.2. Atrakcyjny wizerunek województwa śląskiego;
 - Cel operacyjny: D.3. Region w sieci międzynarodowych i krajowych powiązań infrastrukturalnych.

6.4.2 Regionalny Program Operacyjny Województwa Śląskiego na lata 2014-2020

Regionalny Program Operacyjny Województwa Śląskiego 2014-2020 realizuje wizję rozwoju regionu zawartą w *Strategii Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2020+”*, przyjętą przez Sejmik Województwa Śląskiego 1 lipca 2013 r., i stanowi jeden z najistotniejszych instrumentów polityki regionalnej. Stanowi też instrument realizacji Umowy Partnerstwa – dokumentu określającego strategię interwencji funduszy europejskich w ramach trzech polityk unijnych polityki spójności, wspólnej polityki rolnej i wspólnej polityki rybołówstwa w Polsce w latach 2014-2020 i wykazuje z nią pełną zgodność. *RPO WSL 2014-2020* wraz z krajowymi programami operacyjnymi oraz *Umową Partnerstwa* tworzy spójny system dokumentów strategicznych i programowych na nową perspektywę finansową. Ponadto cele programu wpisują się w wizję rozwoju Unii Europejskiej zawartą w *Strategii na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu – Europa 2020*.

Gminny Program Rewitalizacji Miasta Cieszyna wpisuje się w wiele priorytetów RPO Województwa Śląskiego, między innymi:

OŚ PRIORYTETOWA IV. EFEKTYWNOŚĆ ENERGETYCZNA, ODNAWIALNE ŹRÓDŁA ENERGII i GOSPODARKA NISKOEMISYJNA

Priorytet inwestycyjny 4e – promowanie strategii niskoemisyjnych dla wszystkich rodzajów terytoriów, w szczególności dla obszarów miejskich, w tym wspieranie zrównoważonej multimodalnej mobilności miejskiej i działań adaptacyjnych mających oddziaływanie łagodzące na zmiany klimatu.

Priorytet inwestycyjny 4g – promowanie wykorzystywania wysokosprawnej kogeneracji ciepła i energii elektrycznej w oparciu o zapotrzebowanie na ciepło użytkowe.**OŚ PRIORYTETOWA V. OCHRONA ŚRODOWISKA I EFEKTYWNE WYKORZYSTANIE ZASOBÓW**

Priorytet inwestycyjny 5c – zachowanie, ochrona, promowanie i rozwój dziedzictwa naturalnego i kulturowego.

OŚ PRIORYTETOWA IX WŁĄCZENIE SPOŁECZNE

Priorytet inwestycyjny 9i – aktywne włączenie, w tym z myślą o promowaniu równych szans oraz aktywnego uczestnictwa i zwiększaniu szans na zatrudnienie.

Priorytet inwestycyjny 9v – wspieranie przedsiębiorczości społecznej i integracji zawodowej w przedsiębiorstwach społecznych oraz ekonomii społecznej i solidarnej w celu ułatwiania dostępu do zatrudnienia.

OŚ PRIORYTETOWA X REWITALIZACJA ORAZ INFRASTRUKTURA SPOŁECZNA I ZDROWOTNA

Priorytet inwestycyjny 9a – inwestycje w infrastrukturę zdrowotną i społeczną, które przyczyniają się do rozwoju krajowego, regionalnego i lokalnego, zmniejszania nierówności w zakresie stanu zdrowia, promowania włączenia społecznego poprzez lepszy dostęp do usług społecznych, kulturalnych i rekreacyjnych, oraz do przejścia z usług instytucjonalnych na usługi na poziomie społeczności lokalnych.

Priorytet inwestycyjny 9b – wspieranie rewitalizacji fizycznej, gospodarczej i społecznej ubogich społeczności i obszarów miejskich i wiejskich.

OŚ PRIORYTETOWA XI WZMOCNIENIE POTENCJAŁU EDUKACYJNEGO

Priorytet inwestycyjny 11c – wyrównanie dostępu do uczenia się przez całe życie o charakterze formalnym, nieformalnym i pozaformalnym wszystkich grup wiekowych, poszerzenie wiedzy, podnoszenie umiejętności i kompetencji siły roboczej oraz promowanie elastycznych ścieżek kształcenia, w tym poprzez doradztwo zawodowe i potwierdzanie nabytych kompetencji.

OŚ PRIORYTETOWA XII INFRASTRUKTURA EDUKACYJNA

Priorytet inwestycyjny 12c – instytucje popularyzujące naukę.

6.5 Dokumenty na szczeblu lokalnym

6.5.1 Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Miasta Cieszyna

Ustalenia studium nie stanowią prawa miejscowego, są jednak wiążące dla organów miasta przy sporządzaniu miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, stanowiąc dokument o charakterze aktu kierownictwa wewnętrznego – zobowiązują władze samorządowe do realizacji określonej w nim polityki przestrzennej. Zgodnie z art. 9 ust. 1 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, celem studium jest określenie polityki przestrzennej gminy, w tym lokalnych zasad zagospodarowania przestrzennego, po uprzednim rozpoznaniu uwarunkowań faktycznych i prawnych rozwoju gminy.

Wymienione poniżej kierunki zmian w strukturze przestrzennej miasta oraz w przeznaczeniu terenów założone w *Studium* bezpośrednio lub pośrednio pokrywają się z celami *Gminnego Programu Rewitalizacji*, mówiącymi o tym, że:

- szczególnego potraktowania wymaga obszar śródmieścia charakteryzujący się wysokim stopniem nasycenia obiektami zabytkowymi, jak również zabytkowym układem urbanistycznym;
- szczególnego rozważenia wymagają obszary, na których występuje kumulacja obiektów zabytkowych; dążyć należy do likwidacji ewentualnych konfliktów funkcjonalnych;
- należy uwzględnić potrzeby parkingowe w obszarze śródmieścia poprzez wyznaczenie lokalizacji parkingów strategicznych (buforowych) na jego obrzeżu;
- należy chronić przed dalszym zainwestowaniem najcenniejsze przyrodniczo tereny miasta (lasy, tereny zadrzewione, tereny łąk i pastwisk);
- korzystając z nowych elementów układu drogowego, należy dążyć do wprowadzenia hierarchizacji funkcjonalnej układu.

Bardzo ważne są także zapisy *Studium* dotyczące zasad ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków. Bardzo ważne są także zapisy *Studium* dotyczące zasad

ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków. Historyczne dziedzictwo kulturowe Cieszyna ze względu na wysokie walory zachowanych obiektów i układów zabytkowych wymaga odpowiednich działań ochronnych. Ochrona historycznego układu urbanistycznego śródmieścia i eksponowanie cennych obiektów architektury i budownictwa, zwłaszcza najbardziej wartościowych jest realizowana poprzez wpis zarówno układu urbanistycznego²⁸, jak i poszczególnych budynków do rejestru zabytków. Główne kierunki zmian w strukturze przestrzennej gminy są spójne także z celami strategicznymi określonymi w *Gminnym Programie Rewitalizacji*. Podejmując jakąkolwiek ingerencję budowlaną należy każdorazowo sięgać do aktualnej postaci gminnej ewidencji zabytków opartej na wykazie zabytków przekazanych przez Śląskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków.

6.5.2 Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2017-2020

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2017 – 2020 kontynuuje cele i działania z *Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar na lata 2014-2016*, z uwzględnieniem uwag i analiz z jego realizacji. Program ten dąży do wzmocnienia systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie w Cieszynie z uwzględnieniem warunków Cieszyna i dotychczasowych działań podejmowanych na terenie miasta. Celem głównym niniejszego programu jest zmniejszenie zjawiska przemocy w rodzinie i problemów z nim związanych na terenie Gminy Cieszyn. Założenia programu są spójne z założeniami *Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Cieszyna* i celami szczegółowymi:

CELE SZCZEGÓŁOWE PROGRAMU PRZEDSTAWIAJĄ SIĘ NASTĘPUJĄCO:

- Zintensyfikowanie działań profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie;

²⁸ w trakcie procedury

- Utrzymanie na dotychczasowym poziomie dostępności oraz zwiększenie skuteczności; ochrony oraz wsparcia osób dotkniętych przemocą w rodzinie;
- Zwiększenie skuteczności oddziaływań wobec osób stosujących przemoc w rodzinie;
- Zwiększenie poziomu kompetencji przedstawicieli instytucji i podmiotów realizujących;
- Zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Głównymi działaniami mającymi zapewnić efektywną realizację w tym obszarze są działania:

- 1) interwencyjne;
- 2) wspierające;
- 3) edukacyjno-korekcyjne;
- 4) uprzedzające/profilaktyczne.

6.5.3 Gminny Program Wspierania Rodziny Miasta Cieszyna na lata 2016 -2018

Podstawą prawną do opracowania *Gminnego Programu Wspierania Rodziny Miasta Cieszyna na lata 2016-2018* jest art. 176 pkt 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tekst jednolity: Dz. U. z 2015 poz. 332 z późn. zm.). Za koordynowanie realizacji zadań określonych w programie, a także bezpośrednią realizację ich części, odpowiedzialny jest Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Cieszynie. Ośrodek ściśle współpracuje z pozostałymi podmiotami działającymi na rzecz dzieci i rodziny.

Gminny Program Rewitalizacji Miasta Cieszyna wpisuje się w założenia *Gminnego Programu Wspierania Rodziny Miasta Cieszyna* w następujących celach:

CEL GŁÓWNY:

Rozwijanie spójnego i kompleksowego systemu wsparcia rodzin w Cieszynie, gwarantującego zapewnienie dzieciom i młodzieży bezpiecznych warunków rozwoju i wychowania w środowisku rodzinnym.

CELE SZCZEGÓŁOWE:

- Wsparcie wszystkich rodzin z dziećmi w pełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczych;
- Zapewnienie bezpieczeństwa rodzinom – przeciwdziałanie marginalizacji i degradacji funkcji rodziny;
- Reintegracja rodzin.

6.5.4 Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Cieszyna na lata 2014-2020

Rozwiązywanie problemów społecznych stanowi jedno z najważniejszych zadań administracji publicznej wszystkich szczebli. Działania w obszarze polityki społecznej powinny być realizowane w ramach zintegrowanego systemu. Dlatego też *Gminny Program Rewitalizacji Miasta Cieszyna* jest spójny z założeniami *Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych*.

Celem głównym strategii jest stworzenie wszystkim mieszkańcom Cieszyna warunków do aktywnego udziału w życiu społeczności lokalnej na miarę potrzeb i możliwości. Zaplanowane działania skupiają się przede wszystkim na utrzymaniu i rozwoju funkcjonującego systemu pomocy społecznej, opartego na współpracy wielu instytucji i organizacji pozarządowych, organizacji i realizacji profesjonalnych rozwiązań problemów społecznych, aktywizacji środowisk i osób marginalizowanych, zagrożonych lub dotkniętych wyłączeniem społecznym oraz edukacji społecznej.

Misja *Strategii* jest tożsama z założeniami *Gminnego Programu Rewitalizacji* w zakresie działań społecznych i dotyczy stworzenia wszystkim mieszkańcom Cieszyna warunków do aktywnego udziału w życiu społeczności lokalnej na miarę potrzeb i możliwości.

Gminny Program Rewitalizacji Miasta Cieszyna jest spójny z celami:

1. Rozwój systemu wspierającego aktywność zawodową mieszkańców gminy Cieszyn;
2. Tworzenie osobom niepełnosprawnym oraz długotrwale lub ciężko chorym w Cieszynie warunków do aktywnego uczestnictwa w życiu społeczności lokalnej na miarę ich możliwości i potrzeb;
3. Przeciwdziałanie izolacji i wykluczeniu społecznemu osób w podeszłym wieku;
4. Przeciwdziałanie uzależnieniom oraz patologiom społecznym.

6.5.5 Strategia Rozwoju Miasta Cieszyna na lata 2010-2020

Strategia Rozwoju Miasta Cieszyna na lata 2010-2020 to jeden z najważniejszych dokumentów przygotowywanych przez Samorząd. Określa on priorytety i cele polityki rozwoju, prowadzonej na terenie Miasta. Strategia jest zapisem świadomych wyborów naszych mieszkańców i pokazuje koncepcję rozwoju zaplanowaną na kolejne lata. Misja *Strategii* zakłada dynamiczny rozwój Cieszyna jako ośrodka handlowo-usługowego dla Śląska Cieszyńskiego oraz atrakcyjnego ośrodka turystycznego o znaczeniu ponadregionalnym, posiadającym własną, oryginalną ofertę turystyczną, rekreacyjną i sportową dokładając wszelkich starań aby wspierać zrównoważony rozwój naszych największych szans. Są to tożsame działania wraz z zapisami zawartymi w *Gminnym Programie Rewitalizacji*. Należy także podkreślić spójność w zakresie propagowania niepowtarzalnej tradycji i kultury.

Gminny Program Rewitalizacji Miasta Cieszyna jest spójny z zapisami *Strategii* w następujących kierunkach i celach strategicznych:

INFRASTRUKTURA TECHNICZNA I OCHRONA ŚRODOWISKA

CEL I: Stworzenie właściwej, nowoczesnej infrastruktury technicznej

KAPITAŁ SPOŁECZNY

CEL II: Zapewnienie warunków dla rozwoju kapitału ludzkiego oraz podnoszenie jakości życia

GOSPODARKA LOKALNA

CEL III: Wzmocnienie konkurencyjności gospodarczej i atrakcyjności inwestycyjnej Cieszyna

TURYSTYKA

CEL IV: Kreowanie atrakcyjnego ośrodka turystycznego o znaczeniu ponadregionalnym

WSPÓŁPRACA SAMORZĄDOWA I TRANSGRANICZNA

CEL V: wzmocnienie pozycji Cieszyna jako ważnego ośrodka w regionie śląskim

6.5.6 Program Polityki Zdrowotnej dla Mieszkańców Miasta Cieszyna na lata 2015-2017

Program polityki zdrowotnej dla mieszkańców miasta Cieszyna na lata 2015-2017 stanowi uzupełnienie powyższych programów, obejmując działania dotyczące promocji i profilaktyki zdrowia. *Gminny Program Rewitalizacji Miasta Cieszyna* jest spójny z zapisami celu głównego: „Poprawa stanu zdrowia mieszkańców Cieszyna i związanej z nim jakości życia, poprzez podniesienie świadomości zdrowotnej mieszkańców”.

Obszarami działań następującego celu są:

- promocja zdrowia, obejmująca działania adresowane do ludzi zdrowych, które służą utrwalaniu stylu życia sprzyjającego zdrowiu i zwiększeniu świadomości zdrowotnej, jak również promowaniu zdrowego stylu życia oraz środowiskowych i indywidualnych czynników sprzyjających zdrowiu;
- profilaktyka zdrowotna, w którym to obszarze mieści się szereg działań kierowanych przede wszystkim do ludzi zdrowych, w tym do osób nieświadomych swego stanu zdrowia, mających na celu zapobieganie chorobie (lub innemu niekorzystnemu zjawisku zdrowotnemu) przed jej rozwinięciem się, poprzez kontrolę przyczyn i czynników ryzyka.

6.5.7 Gminny Program Poprawy Bezpieczeństwa „Bezpieczny Cieszyn” na lata 2016-2020

Gminny Program Poprawy Bezpieczeństwa – „Bezpieczny Cieszyn” na lata 2016 – 2020 jest kolejnym działaniem gminy wynikającym z art. 7 ust. 1 pkt. 14 ustawy o samorządzie gminnym. Głównym celem programu jest poprawa stanu i wzrost poczucia bezpieczeństwa mieszkańców oraz osób przebywających na terenie Cieszyna. Dla osiągnięcia celu głównego program zakłada realizację następujących celów pośrednich (stanowiących jednocześnie kierunki działania i spójnych z *Gminnym Programem Rewitalizacji Miasta Cieszyna*):

1. Podniesienie lub co najmniej utrzymanie stanu bezpieczeństwa na obecnym poziomie oraz podniesienie stopnia bezpieczeństwa miejsc zagrożonych;
2. Przeciwdziałanie patologiom i niedostosowaniu społecznemu oraz ograniczenie przestępczości nieletnich.

6.5.8 Gminy Program Opieki nad Zabytkami Cieszyna na lata 2014-2017

Gminny Program Opieki nad Zabytkami Cieszyna na lata 2014-2017 uwzględnia fakt wielości i różnorodności elementów składających się na dziedzictwo kulturowe. Ukierunkowany jest na prowadzenie skutecznej ochrony zabytków i opiekę nad zabytkami, jak również wykorzystanie potencjału dziedzictwa kulturowego dla rozwoju społeczno-gospodarczego Cieszyna. Program opiera się na nowoczesnej koncepcji opieki nad zabytkami, w której opieką otacza się, oprócz tradycyjnie pojmowanych zabytków architektury i budownictwa, także dziedzictwo przemysłowe, krajobrazy kulturowe, dziedzictwo niematerialne itp. w ramach programu wyodrębniono dwa priorytety, które są względem siebie równoważne i uzupełniające się oraz spójne z zapisami *Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Cieszyna*:

Priorytet I. Dbłość o zasób dziedzictwa kulturowego oraz świadome kształtowanie krajobrazu

Priorytet II. Efektywne zarządzanie zasobem dziedzictwa kulturowego Cieszyna.

7 ZAŁOŻENIA GMINNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI CIESZYNA DO ROKU 2023

7.1 Wizja obszaru rewitalizowanego

Obszar po rewitalizacji to teren, na którym dobrze się mieszka, pracuje i wypoczywa, przyjazny mieszkańcom, przedsiębiorcom i turystom, dostępny pod względem komunikacyjnym, przyciągający klimatem pogranicza polsko-czeskiego oraz atrakcyjną, bezpieczną przestrzenią i wysokiej jakości infrastrukturą, zapewniający pełne wykorzystanie wszystkich zasobów i potencjałów lokalnych, wyróżniający się aktywnością mieszkańców sprzyjającą rozwojowi kapitału społecznego.

W działania na rzecz rozwoju społeczno-gospodarczego obszaru do rewitalizacji zaangażowane zostaną wszystkie zasoby i potencjały lokalne Miasta Cieszyna, przede wszystkim te, które zlokalizowane są na terenie objętym programem. Dużą rolę w skutecznej rewitalizacji odegrają organizacje pozarządowe oraz przedsiębiorcy, a przede wszystkim mieszkańcy, którzy wspólnie z lokalnym samorządem będą kreować korzystne zmiany i zwalczać zjawiska kryzysowe.

Proces rewitalizacyjny będzie postępował w sposób zapewniający zrównoważoną odnowę zdegradowanej infrastruktury, jak też poprawę jakości życia i wzrost kapitału społecznego, przy zachowaniu zasad partnerstwa i równości szans.

Obszar rewitalizowany stanie się strefą dynamicznych działań społecznych, gospodarczych i przestrzennych, a efektem rewitalizacji będzie odbudowa więzi sąsiedzkich i międzypokoleniowych oraz wzmocnienie wspólnoty lokalnej. Dzięki dostarczeniu infrastruktury wysokiej jakości, stworzony zostanie mechanizm zachęt do podejmowania wspólnych inicjatyw lokalnych, społecznych i gospodarczych. Wszelkie działania rewitalizacyjne realizowane będą przez mieszkańców i dla mieszkańców, dzięki wdrożonym na szeroką skalę narzędziom partycypacji społecznej i współdecydowania o dalszym rozwoju obszaru rewitalizowanego przez jego użytkowników.

Obszar, na którym prowadzona będzie rewitalizacja, zyska nowych mieszkańców oraz lepszy wizerunek. Rozwinie się także pod względem gospodarczym oraz pod względem oferty społecznej. Pojawią się nowi przedsiębiorcy i inwestorzy tworzący nowe miejsca pracy oraz turyści i goście, których przyciągać będzie klimat kultury pogranicza, przyjazna atmosfera, ład architektoniczny oraz bogata, różnorodna oferta tego miejsca.

Społeczność lokalna poczuje się silnie zintegrowana wokół miejsc i obiektów, którym – dzięki procesom rewitalizacji – nadane zostaną nowe funkcje. Wzmocniona zostanie spójność społeczna, ograniczone zostanie wykluczenie społeczne oraz ubóstwo. Nastąpi to dzięki aktywizacji mieszkańców oraz rozwojowi lokalnej przedsiębiorczości i tworzeniu nowych miejsc pracy. Wzrośnie także liczba inicjatyw lokalnych i partycypacja społeczna w sprawach publicznych. Mieszkańcy obszaru rewitalizowanego będą zadowoleni z oferty spędzania wolnego czasu, atrakcyjnej przestrzeni publicznej, nowych miejsc spotkań, odpoczynku i rekreacji oraz możliwości szerokiego zaspokojenia potrzeb wspólnoty lokalnej i gości.

Zakłada się, iż w wyniku wdrożenia *Gminnego Programu Rewitalizacji* w Cieszynie nastąpi poprawa wskaźników dotyczących sfery społecznej, gospodarczej, przestrzenno-funkcjonalnej, technicznej i środowiskowej, które zdefiniowano, poniżej jako wskaźniki objęte monitoringiem i ewaluacją *Gminnego Programu Rewitalizacji Cieszyna do roku 2023*.

7.2 CEL STRATEGICZNY, CELE OPERACYJNE ORAZ KIERUNKI DZIAŁAŃ REWITALIZACYJNYCH W CIESZYNIE WRAZ Z OPISEM PROJEKTÓW

Wielowątkowy proces rewitalizacji wymaga zdefiniowania nadrzędnego celu strategicznego oraz podlegających mu celów operacyjnych, odnoszących się do kluczowych obszarów problemowych w sferze społecznej, gospodarczej, przestrzenno-funkcjonalnej, technicznej i środowiskowej. Cel strategiczny, cele operacyjne oraz kierunki działań określono na podstawie szczegółowych analiz i diagnozy zjawisk kryzysowych, w oparciu o doświadczenie i wiedzę specjalistyczną, z uwzględnieniem wyników konsultacji społecznych i działań partycypacyjnych.

Mając na uwadze powyższe, cel strategiczny został sformułowany w następujący sposób:

Poprawa jakości życia mieszkańców i aktywizacja społeczno-gospodarcza, ład przestrzenny i nowoczesna infrastruktura oraz dobre warunki do pracy, nauki i wypoczynku w czystym, przyjaznym środowisku

Cele operacyjne i kierunki działań GPR, odnoszące się do sfer: społecznej, gospodarczej, przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej, a także środowiskowej przedstawiono w poniższych tabelach.

Tabela 39 Cel operacyjny i kierunki działań społecznych

Numer i nazwa celu operacyjnego	Numery i nazwy kierunków działań
CO1. Osiągnięcie spójności w obszarze aktywizacji i integracji społecznej oraz zatrudnienia	KD1. Rozwój systemu wsparcia społecznego dla mieszkańców obszaru rewitalizowanego.
	KD2. Integracja społeczna, aktywizacja mieszkańców oraz wzrost ich zaangażowania w sprawy lokalne, kulturę, sport i rekreację.
	KD3. Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu i zawodowemu oraz włączenie środowisk marginalizowanych w życie społeczności lokalnej.
	KD4. Rozszerzenie zasobu przestrzeni na cele społeczne oraz cele związane z ofertą spędzania czasu wolnego.

Źródło: Opracowanie własne

Tabela 40 Cel operacyjny oraz kierunki działań gospodarczych

Numer i nazwa celu operacyjnego	Numery i nazwy kierunków działań
CO2. Ożywienie lokalnej przedsiębiorczości i rozwój nowej oferty dopasowanej do potrzeb odbiorców	KD5. Wzmocnienie lokalnej przedsiębiorczości w tradycyjnych i nowych branżach.
	KD6. Poprawa mobilności zawodowej mieszkańców, promocja zatrudnienia oraz rozwój oferty kształcenia ustawicznego.

Źródło: Opracowanie własne

Tabela 41 Cel operacyjny oraz kierunki działań przestrzenno-funkcjonalnych i technicznych

Numer i nazwa celu operacyjnego	Numery i nazwy kierunków działań
CO3. Osiągnięcie spójności przestrzennej poprzez tworzenie przestrzeni atrakcyjnej, żywej, kreatywnej i przyjaznej	KD7.Wzmocnienie poczucia bezpieczeństwa mieszkańców, w tym bezpieczeństwa w ruchu komunikacyjnym.
	KD8.Dbałość o ład urbanistyczno-architektoniczny, konsekwentna polityka przestrzenna a także poprawa estetyki przestrzeni publicznej.
	KD9.Poprawa spójności komunikacyjnej i rozwój infrastruktury parkingowej.
	KD10. Zapobieganie degradacji infrastruktury komunalnej oraz poprawa stopnia jej wykorzystania na cele lokalne.

Źródło: Opracowanie własne

Tabela 42 Cel operacyjny oraz kierunki działań środowiskowych

Numer i nazwa celu operacyjnego	Numery i nazwy kierunków działań
CO4.Wzrost świadomości ekologicznej oraz intensyfikacja ochrony przyrody i lepsze wykorzystanie potencjału krajobrazowego obszaru rewitalizowanego	KD11.Działania na rzecz wzrostu świadomości ekologicznej mieszkańców oraz propagowanie działań przyjaznych środowisku.
	KD12. Działania służące ochronie środowiska oraz lepszemu wykorzystaniu potencjału krajobrazowego obszaru rewitalizowanego.

Źródło: Opracowanie własne

Dokonując wyboru zarówno celów, jak też kierunków działań, kierowano się przede wszystkim zdiagnozowanymi potrzebami obszaru rewitalizowanego, w kontekście problemów i potencjałów, które tam występują. Pod uwagę wzięto również propozycje działań dotyczących zmian na obszarze rewitalizowanym, które zgłaszali interesariusze wydarzeń partycypacyjnych, tj. spacerów badawczych, warsztatów, konsultacji społecznej, debat podwórkowych itp. Kluczowe znaczenie dla powodzenia procesów rewitalizacji w Cieszynie mają cele i działania dotyczące sfery społecznej, zmierzające do osiągnięcia spójności w obszarze aktywizacji i integracji społecznej oraz zatrudnienia. Ich dopełnieniem są działania, które przyczynią się do ożywienia i wzmocnienia lokalnej przedsiębiorczości i lepszego dopasowania oferty produkcyjno-usługowo-handlowej do potrzeb mieszkańców obszaru rewitalizowanego i pozostałych użytkowników tej przestrzeni. Osiągnięcie spójności

przestrzennej poprzez tworzenie przestrzeni atrakcyjnej, żywej, kreatywnej i przyjaznej będzie możliwe dzięki działaniom na rzecz poprawy bezpieczeństwa publicznego, rozwojowi infrastruktury parkingowej, większej dbałości o ład urbanistyczno-architektoniczny, dążenie do poprawy estetyki przestrzeni publicznej, jak też przeciwdziałanie degradacji infrastruktury komunalnej. Dopelnieniem tych działań będzie budowa świadomości ekologicznej mieszkańców obszaru rewitalizowanego, przede wszystkim jeśli chodzi o zwalczanie tzw. niskiej emisji, a także w zakresie rozwoju potencjału terenów zielonych i oraz lepszego wykorzystania potencjału krajobrazowego obszaru rewitalizowanego.

7.3 WYBÓR PROJEKTÓW REWITALIZACYJNYCH

Po opracowaniu wizji rozwoju obszaru do rewitalizacji oraz identyfikacji celów procesu rewitalizacji przystąpiono do wyznaczenia sposobów umożliwiających ich spełnienie. Podstawowym narzędziem do rozwiązania danego problemu i osiągnięcia danego celu są projekty, będące działaniami dobrze zaplanowanymi, celującymi w realne potrzeby oraz nastawione na rozwiązanie zdiagnozowanych problemów. Wszystkie przyjęte do realizacji projekty wynikają z celu strategicznego oraz celów operacyjnych i kierunków działań opisanych w GPR, a zarazem oddziaływanie tych przedsięwzięć ma przyczynić się do realizacji opisanych wyżej celów i redukcji zdiagnozowanych problemów rewitalizacyjnych.

Możliwość zgłaszania projektów rewitalizacyjnych miały wszystkie grupy interesariuszy: samorząd miejski i powiatowy wraz z jednostkami organizacyjnymi, firmy, organizacje pozarządowe, grupy nieformalne mieszkańców oraz osoby prywatne. Wszystkie przedstawione propozycje projektów zostały zweryfikowane pod kątem zgodności z celami rewitalizacji oraz obowiązującymi w tym zakresie wytycznymi i przepisami.

W grupie projektów ujętych w GPR znalazły się różnorodne przedsięwzięcia, odnoszące się do wszystkich problemów, celów i kierunków działań. Przedsięwzięcia te przedstawiono w podziale na projekty podstawowe i pozostałe rodzaje przedsięwzięć rewitalizacyjnych, które ze względu na mniejszą skalę oddziaływania na procesy rewitalizacyjne lub niedokreślone jeszcze parametry realizacji trudno

zidentyfikować jako projekty podstawowe. Projekty te są zróżnicowane pod względem tematycznym, jednak koncentrują się na kwestiach istotnych z punktu widzenia lokalnej społeczności i mają tym samym wpływ na osiągnięcie celów rewitalizacji.

W dalszej części dokumentu przedstawiono wykaz projektów ujętych w *Gminnym Programie Rewitalizacji Miasta Cieszyna*, które ujęto w różnych przekrojach. Projekty te są popierane przez różne grupy interesariuszy procesu rewitalizacji i charakteryzują się czytelnymi, realnymi oraz mierzalnymi celami, określonymi terminami realizacji, zapewnionymi źródłami finansowania oraz wyznaczonymi podmiotami odpowiedzialnymi za realizację każdego z działań.

7.4 POWIĄZANIA PROJEKTÓW REWITALIZACYJNYCH Z PROBLEMAMI ZIDENTYFIKOWANYMI NA OBSZARZE REWITALIZOWANYM, CELAMI REWITALIZACJI ORAZ KIERUNKAMI DZIAŁAŃ

Projekty rewitalizacyjne wyróżniają się specyfiką wynikającą z tego, iż są zorientowane na poprawę sytuacji kryzysowej na obszarze rewitalizowanym, wyrównywanie szans i tworzenie warunków do wielowymiarowego rozwoju tego obszaru: społecznego, gospodarczego, przestrzenno-funkcjonalnego i technicznego oraz środowiskowego. Poprawa sytuacji oznacza przede wszystkim występowanie korzyści, jakie odnoszą mieszkańcy obszaru, na którym, zgodnie z diagnozą sporządzoną w ramach GPR, koncentrują się zjawiska kryzysowe w przestrzeni miasta. Oznacza to, że projekty ukierunkowane są zarówno przez, jak i na rzecz mieszkańców.

Gminny Program Rewitalizacji Miasta Cieszyna ujmuje działania w sposób kompleksowy oraz prezentuje wszystkie ich istotne parametry poszczególnych projektów:

- numer projektu, tytuł, zakres i lokalizacja; planowane produkty i rezultaty; zgodność z problemami rewitalizacyjnymi; zgodność z celami rewitalizacyjnymi; zgodność z kierunkami działań rewitalizacyjnych (tabela 44);
- harmonogram wdrażania projektów (tabela 45);

- zakres zaangażowania poszczególnych grup interesariuszy rewitalizacji w realizację projektów; okres realizacji; montaż finansowy (tabela 46);
- zasady współpracy z partnerami zaangażowanymi we wdrażanie GPR oraz mechanizmy integracji działań (tabela 49).

Podczas opracowywania i wdrażania programu rewitalizacji nie dopuszcza się możliwości realizacji wyłącznie wybiórczych inwestycji, nastawionych na szybki efekt poprawy estetyki przestrzeni lub skupionych jedynie na działaniach remontowych, czy też modernizacyjnych. Wynika to z faktu, iż działania takie nie skutkują zmianami strukturalnymi na obszarze rewitalizacji. w związku z powyższym, w dokumencie GPR uwzględniono również wykaz wskaźników, które określają oczekiwany postęp w osiągnięciu celów rewitalizacji w ramach GPR, z odniesieniem do problemów i celów rewitalizacji, a tym sam efektów wdrażanych przedsięwzięć.

Tabela 43 Wykaz projektów ujętych w Gminnym Programie Rewitalizacji Cieszyna do roku 2023 wraz z odniesieniem do problemów i celów rewitalizacji oraz rezultatów planowanych działań

Projekty podstawowe					
Numer projektu	Tytuł / zakres / lokalizacja	Planowane produkty i rezultaty projektu monitorowane w ramach Programu: (A) na podstawie protokołów zdawczo-odbiorczych prac, list obecności itp; (B) na podstawie oceny jakościowej, np. ankiety od mieszkańców, ocena grupy eksperckiej lub oceny ilościowej – dane z Urzędu Miasta w Cieszynie lub od partnerów Programu	Zgodność z problemami rewitalizacyjnymi (zgodnie z oznaczeniami z tabeli 39)	Zgodność z celami operacyjnymi rewitalizacji (zgodnie z oznaczeniami z tabel: 40, 41, 42, 43)	Zgodność z kierunkami działań rewitalizacyjnych (zgodnie z oznaczeniami z tabel: 40, 41, 42, 43)
1.	<u>Dwa brzegi. Jedno źródło.</u>				
	<p>1. Źródłko – regularne comiesięczne profilaktyczne spotkania dzieci w celu rozwijania relacji społecznych. Wykorzystywane będą różne metody pracy, np. plastyczne, muzyczne, ruchowe, praca z tekstem itp.</p> <p>2. Spotkania integracyjne dla dzieci i całych rodzin o tematyce sportowo-rekreacyjnej (np. zawody portowe) oraz służące integracji lokalnej, tj. spotkania rodzinne, w gronie znajomych i sąsiadów, służące umacnianiu wzajemnych relacji i budowaniu tożsamości lokalnej.</p> <p>3. Odkrywanie źródeł – specjalistyczne wsparcie dla rodziców borykających się z problemami w wychowaniu dzieci i młodzieży oraz dla dorosłych z problemami emocjonalnymi, interpersonalnymi oraz uzależnieniami.</p> <p>4. Dożywanie osób ubogich – systematyczne wsparcie tj. wydawanie przez wolontariuszy ciepłych posiłków dla osób ubogich (ok. 15-35, zależnie od pory roku).</p>	<p>1. Liczba uczestników działań integracyjnych (A)</p> <p>2. Wzrost dostępności usług społecznych na obszarze rewitalizowanym (B)</p>	P1, P3, P13	CO1	KD1, KD2, KD3
	Śródmieście – ul. Szersznika 3; obszar do rewitalizacji				

2.	<u>Uruchomienie na terenie ZZOZ w Cieszynie Poradni Zdrowia Psychicznego dla dzieci i młodzieży oraz oddziału dziennego i całodobowego leczenia nerwic</u>	1. Powierzchnia wyremontowana (A) 2. Liczba odbiorców oferty Poradni Zdrowia Psychicznego dla dzieci i młodzieży (A)	P1, P2, P9	CO1	KD1, KD2, KD4
	1. Prace remontowo-adaptacyjne budynku. 2. Zakup wyposażenia.	3. Liczba odbiorców oferty oddziału dziennego i całodobowego leczenia nerwic (A)			
	Teren Szpitala Śląskiego w Cieszynie – ul. Bielska 4; obszar do rewitalizacji	4. Wzrost dostępności usług społecznych na obszarze rewitalizowanym (B)			
3.	<u>Utworzenie w ramach Oddziału Psychiatrii pododdziału zajmującego się leczeniem alkoholowym zespołów abstynencyjnych tzw. detoks</u>	1. Powierzchnia wyremontowana (A) 2. Liczba odbiorców oferty pododdziału zajmującego się leczeniem alkoholowym zespołów abstynencyjnych, tzw. detoks (A)	P1, P2, P9	CO1	KD1, KD3, KD4
	1. Prace remontowo-adaptacyjne budynku. 2. Zakup wyposażenia.	3. Wzrost dostępności usług społecznych na obszarze rewitalizowanym (B)			
	Teren Szpitala Śląskiego w Cieszynie – ul. Bielska 4; obszar do rewitalizacji				
4.	<u>Dzienny Oddział Opieki Medycznej przy ZZOZ w Cieszynie</u>		P1, P2, P9	CO1	KD1, KD3, KD4
	1. Prace remontowo-adaptacyjne budynku, dostosowanie do potrzeb osób o obniżonej sprawności. 2. Zakup wyposażenia.	1. Powierzchnia wyremontowana (A) 2. Liczba odbiorców oferty Oddziału Opieki Medycznej przy ZZOZ w Cieszynie (A)			
	3. Wsparcie de instytucjonalizacji opieki nad osobami zależnymi, poprzez rozwój alternatywnych form opieki nad osobami niesamodzielnymi. Teren Szpitala Śląskiego w Cieszynie - ul. Bielska 4; obszar do rewitalizacji	3. Wzrost dostępności usług społecznych na obszarze rewitalizowanym (B)			

5.	<p><u>Rewitalizacja zabytkowego parku szpitalnego wraz z działaniami na rzecz aktywizacji ruchowej oraz integracji społecznej</u></p> <p>1. Wykonanie prac ziemnych, w tym wymiana instalacji, wymiana nawierzchni ścieżek parkowych.</p> <p>2. Kosmetyka drzew i krzewów, montaż ławek.</p> <p>3. Wykonanie ogólnodostępnej siłowni „na powietrzu”.</p> <p>4. Wymiana oświetlenia.</p> <p>Teren Szpitala Śląskiego w Cieszynie – ul. Bielska 4; obszar do rewitalizacji</p>	<p>1. Powierzchnia zmodernizowana (A)</p> <p>2. Liczba stworzonych miejsc aktywizacji ruchowej oraz integracji społecznej (A)</p> <p>2. Liczba odbiorców oferty aktywizacji ruchowej oraz integracji społecznej (A)</p>	P2, P5, P8, P10, P11	CO1, CO3, CO\$	KD1, KD2, KD3, KD4, KD12
6.	<p><u>Termomodernizacja kompleksu edukacyjnego Wydziału Zamiejscowego w Cieszynie Wyższej Szkoły Biznesu w Dąbrowie Górniczej wraz z programem edukacji ekologicznej dla studentów</u></p> <p>1. Modernizacja ocieplenia elewacji i dachu.</p> <p>2. Wymiana stolarki okiennej i drzwiowej wraz z osuszaniem tynków w przyziemiu (opcjonalnie montaż instalacji OZE).</p> <p>3. Edukacja ekologiczna dla Cieszyńskiego Uniwersytetu Dziecięcego i studentów WSB (m.in. z terenu rewitalizowanego) oraz kadry dydaktyczno-naukowej uczelni.</p> <p>ul. Frysztacka 44; obszar do rewitalizacji</p>	<p>1. Powierzchnia poddana termomodernizacji (A)</p> <p>2. Poprawa efektywności energetycznej (A)</p> <p>3. Efekt ekologiczny (A)</p> <p>4. Liczba odbiorców oferty edukacji ekologicznej (A)</p> <p>4. Poprawa jakości usług edukacyjnych i kształcenia zawodowego na obszarze rewitalizowanym (B)</p>	P4, P8	CO3, CO4	KD8, KD10, KD11, KD12

7.	<p><u>Utworzenie i rozwój działalności Centrum Wiedzy oraz FABLABu przy Wydziale Zamiejscowym w Cieszynie Wyższej Szkoły Biznesu w Dąbrowie Górniczej</u></p> <p>1. Utworzenie Centrum Wiedzy jako zespołu pomieszczeń przeznaczonych na działalność m.in. wykładową, warsztatową, projektową itp.</p> <p>2. Zaopatrzenie pomieszczeń w sprzęt dydaktyczny, laboratoryjny, warsztatowy itp.</p> <p>3. Utworzenie FABLABu jako miejsca stanowiącego rodzaj pracowni lub małego laboratorium, umożliwiającego realizację własnych projektów i pomysłów osobom potrzebującym narzędzi i przestrzeni oraz wiedzy technicznej do rozwijania swojego hobby, do nauki czy pracy.</p> <p>4. Stopniowe wyposażenie FABLABu w urządzenia do cyfrowej produkcji i fabrykacji (drukarki 3D, skanery 3D, obrabiarki CNC, wycinarki laserowe, plotery), dzięki którym możliwe jest stworzenie praktycznie dowolnego przedmiotu czy urządzenia.</p> <p>ul. Frysztacka 44; obszar do rewitalizacji</p>	<p>1. Liczba nowych ofert spędzania czasu wolnego (A)</p> <p>2. Liczb nowych ofert aktywizacji zawodowej (A)</p> <p>3. Liczba odbiorców oferty edukacyjnej i społecznej (A)</p> <p>4. Poprawa dostępności usług edukacyjnych i kształcenia zawodowego na obszarze rewitalizowanym (B)</p>	P6, P8, P10	CO1, CO2, CO3	KD2, KD5, KD10,
----	---	---	-------------	---------------	-----------------

8.	<p><u>Przedsiębiorstwo społeczne Fundacji Rozwoju Przedsiębiorczości Społecznej „Być Razem”</u></p>	<p>1. Powierzchnia wyremontowana (A)</p> <p>2. Wzrost dostępności oferty ekonomii społecznej dla mieszkańców obszaru rewitalizowanego (B)</p> <p>3. Aktywizacja zawodowa mieszkańców obszaru rewitalizowanego (B)</p>	P1, P3, P6, P9	CO1, CO3	KD1, KD2, KD3, KD4, KD5, KD6, KD8, KD10
	<p>1. Remont dachów.</p> <p>2. Remont hal pofabrycznych wewnątrz (drobne naprawy, malowanie, dostosowanie do nowych warsztatów).</p> <p>3. Pielęgnacja i wycinka drzew zagrażających bezpieczeństwu.</p> <p>4. Aranżacja, remont i wyposażenie stołówki.</p> <p>5. Zakup niezbędnego wyposażenia stolarni, kuchni i pralni.</p> <p>6. Aranżacja terenów zielonych wokół przedsiębiorstwa społecznego.</p> <p>7. Modernizacja systemu ogrzewania.</p> <p>8. Przygotowanie kompletnej identyfikacji wizualnej przedsiębiorstwa społecznego.</p>				
	ul. Wałowa 4; projekt spoza obszaru do rewitalizacji ²⁹				

²⁹ Projekt spoza obszaru do rewitalizacji, jednakże silnie oddziałujący na mieszkańców obszaru rewitalizowanego, przede wszystkim służący wsparciu osób wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem społecznym, które są zaangażowane w działalność Przedsiębiorstwa społecznego Fundacji Rozwoju Przedsiębiorczości Społecznej „Być Razem”, dzięki czemu mają szansę na integrację społeczną i podjęcie pracy zarobkowej.

9.	<p><u>Remont oficyny przy ul. Głęboka 39a oraz rewitalizacja przyległego ogrodu na skarpie od ul. Przykopa w celu stworzenia miejsca do prowadzenia działalności artystycznej, wystawienniczej i edukacyjnej</u></p> <p>1. Remont budynku i rekultywacja ogrodu.</p> <p>2. Wyposażenie pomieszczeń umożliwiające organizowanie nowoczesnych form wystawienniczych i edukacyjnych. Prowadzenie działań w obszarze twórczej kreacji i rozwoju osobistego.</p> <p>3. Pielęgnacja ogrodu w kierunku stworzenia przestrzeni dla ekspozycji obiektów artystycznych.</p> <p>ul. Głęboka 39a; obszar do rewitalizacji</p>	<p>1. Powierzchnia wyremontowana (A)</p> <p>2. Wzrost dostępności oferty kulturalnej dla mieszkańców obszaru rewitalizowanego (B)</p> <p>3. Poprawa estetyki przestrzeni publicznej (B)</p>	P2, P5, P6, P8	CO1, CO2, CO3	KD2, KD4, KD5, KD6, KD8
10.	<p><u>Remont i dostosowanie budynku dziennego ośrodka wsparcia do potrzeb osób niepełnosprawnych</u></p> <p>1. Remont elewacji, remont dachu, wymiana stolarki okiennej.</p> <p>2. Przeprowadzenie wewnętrznych robót budowlanych.</p> <p>3. Modernizacja wewnętrznej instalacji wodno-kanalizacyjnej.</p> <p>4. Dopasowanie II kondygnacji budynku do potrzeb osób niepełnosprawnych.</p> <p>Teren Szpitala Śląskiego w Cieszynie – I. Bielska 4; obszar do rewitalizacji</p>	<p>1. Powierzchnia wyremontowana (A)</p> <p>2. Wzrost dostępności obiektu dla osób niepełnosprawnych (A) (B)</p> <p>3. Poprawa estetyki przestrzeni publicznej (B)</p>	P1, P7, P8	CO1, CO3	KD1, KD3, KD10

11.	<p><u>„Uniwersytet bez granic – przygraniczny park przyrodniczo-etnograficzny” rewitalizacja obszaru Bielska 62 wraz z otaczającym budynek parkiem</u></p> <p>1. Modernizacja i odnowa obiektu zabytkowego.</p> <p>2. Działania zwiększające atrakcyjność oferty turystycznej pod względem kulturowym, edukacyjnym i turystycznym.</p> <p>3. Utworzenie zewnętrznych i wewnętrznych ekspozycji: wirtualnego muzeum kultury pogranicza w Cieszynie.</p> <p>4. Utworzenie ścieżek przyrodniczo-kulturowych w przyuczelnianym parku.</p> <p>ul. Bielska 62; obszar do rewitalizacji</p>	<p>1. Powierzchnia zmodernizowana (A)</p> <p>2. Wzrost dostępności oferty kulturalnej dla mieszkańców obszaru rewitalizowanego (B)</p> <p>3. Poprawa estetyki przestrzeni publicznej (B)</p> <p>4. Wzrost dostępności oferty czasu wolnego dla mieszkańców obszaru rewitalizowanego (B)</p>	P2, P5, P8, P10, P11, P12	CO1, CO3	KD2, KD4, KD8, KD10
12.	<p><u>Rewitalizacja i modernizacja obiektów sportowych Kampus Cieszyn – basen oraz hala sportowa</u></p> <p>1. Modernizacja energetyczna obiektu pod względem, wykorzystania inteligentnych i zielonych technologii w zakresie minimalizacji wykorzystania energii i wody.</p> <p>2. Pełne dostosowanie obiektów do potrzeb osób niepełnosprawnych.</p> <p>3. Modernizacja elewacji, wymiana okien, instalacje wentylacji, uzdatniania i sanitarne, wymiana instalacji elektrycznej i oświetleniowej na energooszczędną.</p> <p>ul. Paderewskiego 9; obszar do rewitalizacji</p>	<p>1. Powierzchnia zmodernizowana (A)</p> <p>2. Wzrost dostępności oferty rekreacyjno-sportowej dla mieszkańców obszaru rewitalizowanego (B)</p> <p>3. Poprawa estetyki przestrzeni publicznej (B)</p> <p>4. Wzrost dostępności oferty czasu wolnego dla mieszkańców obszaru rewitalizowanego (B)</p>	P2, P5, P8, P10, P11	CO1, CO3	KD2, KD4, KD10

13.	<p><u>Rewitalizacja, modernizacja i adaptacja na potrzeby społeczności lokalnej i akademickiej Auli przy ul. Paderewskiego 3</u></p> <p>1. Zagospodarowanie przyległego otoczenia przy ul. Paderewskiego 3.</p> <p>2. Udostępnianie przestrzeni w zrewitalizowanym budynku na cele społeczno-integracyjne.</p> <p>3. Ożywienie zdegradowanej przestrzeni.</p> <p>4. Integracja i aktywizacja społeczności regionu.</p> <p>5. Przeznaczenie dolnej części budynku na cele społeczne, w których będzie możliwość prowadzenia różnorodnych działań na rzecz społeczności lokalnej.</p> <p>5. Modernizacja i adaptacja na potrzeby społeczności lokalnej i akademickiej budynku Auli z uwzględnieniem funkcji Sali koncertowej, Sali konferencyjno-widowiskowej i Sali kinowej.</p>	<p>1. Powierzchnia zmodernizowana (A)</p> <p>2. Wzrost dostępności oferty społecznej dla mieszkańców obszaru rewitalizowanego (B)</p> <p>3. Poprawa estetyki przestrzeni publicznej (B)</p>	P2, P5, P8, P10, P11, P12	CO1, CO3	KD2, KD4, KD10
	<p>ul. Paderewskiego 9; obszar do rewitalizacji</p>				

14.	<p><u>Świetlny zaulek - modernizacja infrastruktury i zagospodarowanie przestrzeni publicznej wzdłuż uliczki Ludwika Kluckiego na cele działań społecznych i artystycznych</u></p>				
	<p>1. Opracowanie i uzgodnienie szczegółowej koncepcji modernizacji infrastruktury i zagospodarowania przestrzeni publicznej wzdłuż uliczki Ludwika Kluckiego na cele działań społecznych i artystycznych.</p> <p>2. Przeprowadzenie modernizacji infrastruktury publicznej przy ul. Ludwika Kluckiego (m.in. remont nawierzchni uliczki i schodów, modernizacja / wymiana barierek) wraz z montażem elementów małej architektury.</p> <p>3. Stworzenie miejsca do ekspozycji artystycznych (m.in. obrazów, instalacji itp.) na elewacjach budynków lub/i na stopniach schodów</p> <p>4. Animacja działań artystycznych i społecznych według planu (samodzielnie Miasto Cieszyn lub z udziałem Partnerów), z dopuszczeniem niekolidujących z funkcją uliczki akcji reklamowych i sponsoringowych, dostarczających środków na realizację celów projektu.</p>	<p>1. Poprawa estetyki przestrzeni publicznej (B)</p> <p>2. Poprawa dostępności oferty kulturalnej dla mieszkańców obszaru rewitalizowanego (B)</p> <p>3. Aktywizacja społeczna mieszkańców obszaru rewitalizowanego (B)</p>	P2, P7, P8, P10, P12	CO1, CO3	KD2, KD4, KD7, KD8, KD9, KD10
	<p>Śródmieście, ul. Kluckiego; obszar do rewitalizacji</p>				

15.	<p><u>Aktywny Powiat Cieszyński – Program aktywizacji społeczno-zawodowej w obszarze pomocy społecznej</u></p> <p>1. Usługi aktywnej integracji o charakterze społecznym, edukacyjnym, zawodowym i zdrowotnym, m.in. poradnictwo psychologiczne i doradztwo zawodowe, szkolenia umiejętności i kompetencji społecznych, kursy zawodowe i szkolenia edukacyjne.</p>	<p>1. Aktywizacja społeczna mieszkańców obszaru rewitalizowanego (B)</p> <p>2. Aktywizacja zawodowa mieszkańców obszaru rewitalizowanego (B)</p> <p>3. Integracja społeczna mieszkańców obszaru rewitalizowanego (B)</p> <p>4. Wzrost dostępności usług społecznych dla mieszkańców obszaru rewitalizowanego (B)</p> <p>5. Poprawa jakości usług społecznych dla mieszkańców obszaru rewitalizowanego (B)</p>	P1, P2, P9	CO1	KD1, KD2, KD3
	<p>Cieszyn, projekt zawierający mechanizmy sprzyjające rozwiązaniu problemów mieszkańców obszaru do rewitalizacji</p>				

16.	<u>Aktywni seniorzy w Cieszynie</u>				
	1. Program usług dziennej opieki środowiskowej w miejscu zamieszkania dla 5 osób zagrożonych wykluczeniem społecznym i ubóstwem, od 60 roku życia, ze szczególnym uwzględnieniem osób niepełnosprawnych i niesamodzielnych; usługi opiekuńcze obejmować będą pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych, opiekę higieniczną, pielęgnację, w miarę możliwości zapewnienie kontaktów z otoczeniem.	1. Aktywizacja społeczna mieszkańców obszaru rewitalizowanego (B)	P1, P2, P11, P13	CO1	KD1, KD2, KD3
	2. Program opieki dziennej, realizowany w Domu Spokojnej Starości; opieka dzienna będzie ukierunkowana na usprawnienie ruchowe 8 uczestników projektu; program będzie realizowany we współpracy ze Szkołą Podstawową nr 4 w Cieszynie (ćwiczenia na basenie i sali gimnastycznej).	2. Integracja społeczna mieszkańców obszaru rewitalizowanego (B)			
	3. Działania skierowane do 13 osób zagrożonych wykluczeniem społecznym i ubóstwem, szczególnie niepełnosprawnych i niesamodzielnych; usługa zostanie zlecona wykonawcy zewnętrznemu i obejmować będzie usługi opiekuńcze, specjalistyczne usługi opiekuńcze, terapię zajęciową oraz inne formy zajęć i warsztatów.	3. Wzrost dostępności usług społecznych dla mieszkańców obszaru rewitalizowanego (B)			
Cieszyn, projekt zawierający mechanizmy sprzyjające rozwiązaniu problemów mieszkańców obszaru do rewitalizacji	4. Poprawa jakości usług społecznych dla mieszkańców obszaru rewitalizowanego (B)				
17.	<u>Budowa obiektu wielofunkcyjnego z funkcją podstawową szkolnej hali sportowej</u>				
	1. Przebudowa i remont Budynku.	1. Powierzchnia przebudowana (B)	P2, P5, P8, P10	CO1, CO3	KD2, KD4, KD10
	2. Przebudowa amfiteatru.	2. Poprawa estetyki przestrzeni publicznej (B)			
	3. Zagospodarowanie terenów zielonych.	3. Wzrost dostępności usług			
Teren byłej Cieszyńskiej Drukarni Wydawniczej (ul. Schodowa), obszar do rewitalizacji	społecznych dla mieszkańców obszaru rewitalizowanego (B)				

18.	<u>Muzeum Drukarstwa – adaptacja i remont budynku przy ul. Głębokiej 50</u>				
	1. Remont adaptacyjny powierzchni po lokalach mieszkalnych na i piętrze budynku przy ul. Głębokiej 50 z przeznaczeniem na warsztaty, archiwum, magazyn, pomieszczenie administracyjne, pomieszczenie konserwatorskie i zaplecze socjalne, toalety, pomieszczenie do współużytkowania przez inne organizacje społeczne.	1. Powierzchnia wyremontowana (B)	P2, P5, P8, P12, P13, P7	CO1, CO3	KD2, KD4, KD8, KD10
	2. Wyposażenie w meble i sprzęt audiowizualny.	2. Poprawa estetyki przestrzeni publicznej (B)			
	3. Dostosowanie obiektu dla osób niepełnosprawnych.	3. Wzrost dostępności oferty kulturalnej dla mieszkańców obszaru rewitalizowanego (B)			
ul. Głęboka 50, obszar do rewitalizacji	4. Wzrost dostępności oferty kulturalnej dla osób niepełnosprawnych (B)				
19.	<u>Rewitalizacja przestrzeni publicznej wokół budynków nr 4, 6, 8 przy ul. Korfantego w Cieszynie</u>				
	Etap 1:		P2, P5, P7, P8, P10, P11, P13	CO1, CO3	KD4, KD7, KD8, KD9, KD12
	1. Opracowanie dokumentacji technicznej.	1. Powierzchnia przebudowana (B)			
	2. Rewitalizacja zieleni.	2. Poprawa estetyki przestrzeni publicznej (B)			
	3. Przebudowa i rozbudowa placu zabaw dla dzieci i rekreacji dla dorosłych.	3. Wzrost dostępności oferty czasu wolnego dla mieszkańców obszaru rewitalizowanego (B)			
Etap 2:	4. Wzrost dostępności parkingów dla mieszkańców obszaru rewitalizowanego (B)				
1. Zakup terenu na powiększenie miejsc postojowych.					
2. Dokończenie rewitalizacji zieleni.					
3. Opracowanie projektu technicznego i budowa miejsc postojowych.					
4. Przebudowa nawierzchni drogi wewnętrznej i chodników.					
ul. Korfantego 4, 6, 8; obszar do rewitalizacji					

20.	<p><u>Rewitalizacja przestrzeni publicznej wokół budynków nr 2, 4, 6, przy ul. Gen. Józefa Hallera w Cieszynie</u></p>				
	<p>Etap 1:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Opracowanie dokumentacji technicznej. 2. Rewitalizacja zieleni. 3. Przebudowa i rozbudowa placu zabaw dla dzieci i rekreacji dla dorosłych. <p>Etap 2:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Dokończenie rewitalizacji zieleni. 				
	<p>ul. Gen. Józefa Hallera 2, 4, 6; obszar do rewitalizacji</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Powierzchnia przebudowana (B) 2. Poprawa estetyki przestrzeni publicznej (B) 3. Wzrost dostępności oferty czasu wolnego dla mieszkańców obszaru rewitalizowanego (B) 	P2, P5, P7, P8, P 10, P11, P13	CO1, CO3	KD4, KD7, KD8, KD9, KD12

21.	<p><u>Rewitalizacja przestrzeni publicznej wokół budynków wielorodzinnych Górna 29, 29A, 29B, 29C w Cieszynie</u></p> <p>Etap 1:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Opracowanie dokumentacji technicznej. 2. Przebudowa i rozbudowa placu zabaw dla dzieci i rekreacji dla dorosłych. <p>Etap 2:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Nabycie prawa dysponowania terenem na cele budowlane do części obszaru objętego przedsięwzięciem. 2. Przygotowanie terenu pod budowę, usunięcie dwóch bramek piłkarskich. 3. Ogrodzenie terenu boiska wraz z montażem bramy wjazdowej i furtki. 4. Wykonanie boiska do piłki nożnej o nawierzchni syntetycznej z wyposażeniem. 5. Budowa chodnika z kostki betonowej 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Powierzchnia przebudowana (B) 2. Poprawa estetyki przestrzeni publicznej (B) 3. Wzrost dostępności oferty czasu wolnego dla mieszkańców obszaru rewitalizowanego (B) 4. Wzrost dostępności oferty rekreacyjno-sportowej dla mieszkańców obszaru rewitalizowanego (B) 	P2, P5, P7, P8, P 10, P11, P13	CO1, CO3	KD4, KD7, KD8, KD9, KD12
	<p>ul. Górna 29, 29A, 29B, 29C; obszar do rewitalizacji</p>				

22.	<u>Rewitalizacja przestrzeni publicznej wokół budynków nr 1 i 1A przy ul. Kraszewskiego w Cieszynie</u>				
	<p>Etap 1:</p> <ol style="list-style-type: none"> Opracowanie dokumentacji technicznej. Przebudowa i rozbudowa placu zabaw dla dzieci i rekreacji dla dorosłych. <p>Etap 2:</p> <ol style="list-style-type: none"> Zakup terenu pod budowę miejsc postojowych. Opracowanie dokumentacji technicznej. Wykonanie rewitalizacji zieleni. Budowa miejsc postojowych wraz z budową drogi wewnętrznej i dojazd. 	<ol style="list-style-type: none"> Powierzchnia przebudowana (B) Poprawa estetyki przestrzeni publicznej (B) Wzrost dostępności oferty czasu wolnego dla mieszkańców obszaru rewitalizowanego (B) Wzrost dostępności parkingów dla mieszkańców obszaru rewitalizowanego (B) 	P2, P5, P7, P8, P 10, P11, P13	CO1, CO3	KD4, KD7, KD8, KD9, KD12
	ul. Kraszewskiego 1 i 1A; obszar do rewitalizacji				
23.	<u>"Słonecznik Odnowa"</u>				
	<ol style="list-style-type: none"> Zmiana pokrycia dachowego i założenie izolacji. Założenie kolektorów słonecznych. Wymiana podłóg w pokojach mieszkalnych i kuchni, odświeżenie ścian, zakup łóżek i nowych mebli kuchennych oraz niezbędnego sprzętu AGD. Uszczelnienie instalacji sanitarnej. Stworzenie strefy odpoczynku, zakup zadaszonej altany i mebli ogrodowych. 	<ol style="list-style-type: none"> Powierzchnia wyremontowana (B) Poprawa estetyki przestrzeni publicznej (B) Wzrost dostępności usług społecznych dla mieszkańców obszaru rewitalizowanego (B) Poprawa jakości usług społecznych dla mieszkańców obszaru rewitalizowanego (B) 	P1, P3	CO1, CO3	KD2, KD3, KD4, KD8
	ul. Dworkowa 8; obszar do rewitalizacji				

24.	<u>Remont sanitariatów w budynku Powiatowego Ośrodka Wsparcia dla Osób Dotkniętych Przemocą w Rodzinie</u>	1. Powierzchnia wyremontowana (B)	P1, P3, P9	CO1, CO3	KD1, KD3, KD4, KD10
	1. Kompleksowy remont łazienek	2. Poprawa estetyki przestrzeni publicznej (B)			
	ul. Mała Łąka 17A; projekt spoza obszaru do rewitalizacji ³⁰	3. Poprawa jakości usług społecznych dla mieszkańców obszaru rewitalizowanego (B)			
25.	<u>Przystosowanie budynku miejskiego użytkowanego przez stowarzyszenie Pomocy Wzajemnej „Być razem” do możliwości korzystania z pomocy psychologiczno-prawnej</u>		P1, P3, P7, P8, P9	CO1, CO3	KD1, KD2, KD3, KD10
	1. Remont/osłonięcie tarasu oraz osuszanie ścian, odgrzybianie i malowanie sal znajdujących się bezpośrednio pod nim, które są notorycznie zalewane.	1. Powierzchnia wyremontowana (B)			
	2. Zabezpieczenie przed osuwaniem się przybudówki, w której znajduje się sala porad prawnych, poprzez wzmocnienie fundamentów, drenaż i mur oporowy.	2. Poprawa estetyki przestrzeni publicznej (B)			
	3. Dostosowanie pozostałych sal używanych porad prawnych i psychoterapii oraz terapii zajęciowej do wymogów p.poż i bhp.	3. Wzrost dostępności usług społecznych dla mieszkańców obszaru rewitalizowanego (B)			
	4. Wykonanie podjazdu dla niepełnosprawnych.	4. Poprawa jakości usług społecznych dla mieszkańców obszaru rewitalizowanego (B)			
	5. Wymiana lub naprawa pieca do ogrzewanie centralnego.				
	ul. Ks. Janusza 3; rojekt zawierający mechanizmy sprzyjające rozwiązaniu problemów mieszkańców obszaru do rewitalizacji				

³⁰ Projekt spoza obszaru do rewitalizacji, jednakże oddziałujący na mieszkańców obszaru rewitalizowanego, poprawiający warunki udzielania im wsparcia, dzięki przeprowadzeniu remontu sanitariatów w budynku Powiatowego Ośrodka Wsparcia dla Osób Dotkniętych Przemocą w Rodzinie w Cieszynie. Projekt przyczynia się zatem do wsparcia osób wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem społecznym, które korzystają z różnego typu terapii i porad w tym obiekcie.

26.	<p><u>KAJ INDZI INAKSZY u NAS PO NASZYMU – Kultura ludowa Śląska Cieszyńskiego</u></p> <p>1. Powołanie Centrum Folkloru zrzeszającego aktywnych twórców ludowych.</p> <p>2. Modernizacja Cieszyńskiego Ośrodka Kultury.</p> <p>3. Powstanie aplikacji mobilnej i szlaków tematycznych o charakterze dydaktycznym z elementami gry miejskiej.</p> <p>Rynek; obszar do rewitalizacji</p>	<p>1. Integracja społeczna mieszkańców obszaru rewitalizowanego (B)</p> <p>2. Wzrost poczucia tożsamości lokalnej wśród mieszkańców obszaru rewitalizowanego (B)</p> <p>3. Wzrost dostępności usług kulturalnych dla mieszkańców obszaru rewitalizowanego (B)</p> <p>4. Poprawa jakości usług kulturalnych dla mieszkańców obszaru rewitalizowanego (B)</p>	P2, P5, P10, P11, P12, P13	CO1, CO2	KD2
27.	<p><u>Likwidacja niskiej emisji zanieczyszczeń w centrum Cieszyna</u></p> <p>1. Rozbudowa miejskiej sieci ciepłowniczej.</p> <p>2. Budowa instalacji ciepłej w budynkach mieszkalnych położonych w obszarze rewitalizowanym wraz z niezbędną termoizolacją budynków (w celu ograniczenia zapotrzebowania ciepłego).</p> <p>3. Prowadzenie kampanii edukacyjnej na rzecz zmiany systemu ogrzewania.</p> <p>Centrum Cieszyna; obszar do rewitalizacji</p>	<p>1. Ograniczenie tzw. niskiej emisji (A)</p> <p>2. Wzrost efektywności energetycznej (A)</p> <p>3. Poprawa estetyki przestrzeni publicznej (B)</p> <p>4. Wzrost świadomości ekologicznej mieszkańców obszaru rewitalizowanego (B)</p>	P4, P8	CO4	KD11, KD12

28.	<p><u>Open Air Museum. Cieszyn Czeski Cieszyn</u></p> <p>1. Zabezpieczenie koryta Młynówki, budowa ścieżki z wydzieleniem pasa pieszego i rowerowego wzdłuż Olzy.</p> <p>2. Prace porządkujące i poprawiające stan bezpieczeństwa na terenie ekspozycji, oświetlenie szlaku i ekspozycji muzealnej.</p> <p>3. Wykonanie ekspozycji dotyczącej tematów związanych z dziedzictwem i symboliką granicznej rzeki Olzy, podziału miasta i jego łączenia, przy użyciu tradycyjnych i interaktywnych narzędzi prezentacji.</p> <p>4. Ustawienie elementów małej architektury miejskiej.</p> <p>al. Piastowska; obszar do rewitalizacji</p>	<p>1. Integracja społeczna mieszkańców obszaru rewitalizowanego (B)</p> <p>2. Wzrost poczucia tożsamości lokalnej wśród mieszkańców obszaru rewitalizowanego (B)</p> <p>3. Wzrost dostępności usług kulturalnych dla mieszkańców obszaru rewitalizowanego (B)</p> <p>4. Poprawa jakości usług kulturalnych dla mieszkańców obszaru rewitalizowanego (B)</p> <p>5. Poprawa estetyki przestrzeni publicznej (B)</p>	P2, P5, P8, P10, P11, P12, P13	CO1, CO2, CO3, CO4	KD2, KD4, KD5, KD8, KD10, KD12
29.	<p><u>Połączenie śródmieścia Cieszyna i Czeskiego Cieszyna (projekt realizowany w polskiej części miasta)</u></p> <p>1. Przebudowa głównego traktu komunikacyjnego Cieszyna od Rynku do mostu Przyjaźni.</p> <p>2. Wykonanie nowoczesnej trakcji tramwajowej.</p> <p>3. Zaprojektowanie i wykonanie wagonu (-ów) tramwajowego (-ych) stylizowanych na zabytkowe, wg nowoczesnych standardów technicznych.</p> <p>4. Uruchomienie atrakcyjnej turystycznie, komunikacyjnie i społecznie linii łączącej dwa śródmieścia miejskie.</p> <p>ul. Głęboka i ul. Zamkowa; obszar do rewitalizacji</p>	<p>1. Integracja społeczna mieszkańców obszaru rewitalizowanego (B)</p> <p>2. Wzrost poczucia tożsamości lokalnej wśród mieszkańców obszaru rewitalizowanego (B)</p> <p>3. Wzrost dostępności komunikacyjnej obszaru rewitalizowanego (B)</p> <p>4. Poprawa estetyki przestrzeni publicznej (B)</p>	P2, P7, P8, P13	CO1, CO2, CO3	KD2, KD5, KD6, KD7, KD8, KD9, KD10, KD11, KD12

30.	<p><u>Budowa zintegrowanego węzła przesiadkowego w Cieszynie</u></p> <p>1. Przebudowa i remont zabytkowego budynku byłego dworca kolejowego, wyburzenie budynku parterowego i zastąpienie go nowym obiektem, w którym zlokalizowane będą wszystkie funkcje związane z obsługą podróżnych.</p> <p>2. Budowa płyty i zadaszenia dworca autobusowego komunikacji miejskiej oraz ponadlokalnej wraz z niezbędnymi urządzeniami informacji dla podróżnych.</p> <p>3. Przebudowa zachodniej części ul. Hajduka i przebudowa skrzyżowania ul. Hajduka i ul. Bobreckiej (poprzez budowę ronda) celem włączenia węzła przesiadkowego w istniejący układ drogowy.</p> <p>4. Budowa miejsc postojowych dla samochodów osobowych (dla wyłącznych potrzeb osób korzystających z komunikacji publicznej), w tym dostosowanych dla potrzeb osób niepełnosprawnych.</p> <p>5. Budowa ścieżki rowerowej po południowej stronie ul. Hajduka, wzdłuż chodnika dla pieszych.</p> <p>6. Budowa wschodniej części ul. Hajduka i przebudowa skrzyżowania ul. Korfantego, Bielskiej i Hajduka (poprzez budowę ronda) celem zapewnienia alternatywnego połączenia terenu węzła przesiadkowego głównym ciągiem komunikacyjnym w kierunku Wisły i Bielska.</p>	<p>1. Wzrost dostępności komunikacyjnej obszaru rewitalizowanego (B)</p> <p>2. Poprawa estetyki przestrzeni publicznej (B)</p> <p>3. Wzrost bezpieczeństwa w ruchu samochodowym, rowerowym i pieszym (B)</p>	P7, P8, P13	CO1, CO2, CO3, CO4	KD2, KD3, KD5, KD6, KD7, KD8, KD9, KD10, KD11, KD12
	ul. Hajduka; obszar do rewitalizacji				

31.	<u>Rewitalizacja cieszyńskiego Rynku</u>	<p>1. Integracja społeczna</p> <p>mieszkańców obszaru rewitalizowanego (B)</p> <p>2. Poprawa estetyki przestrzeni publicznej (B)</p> <p>3. Poprawa warunków do rozwoju lokalnej przedsiębiorczości (B)</p> <p>4. Wzrost bezpieczeństwa w ruchu samochodowym, rowerowym i pieszym (B)</p>	P2, P5, P6, P7, P8, P12, P13	CO1, CO2, CO3	KD2, KD4, KD5, KD7, KD8, KD9, KD10, KD12
	<p>1. Zagospodarowaniu płyty cieszyńskiego Rynku, poprzez zastosowanie jednolitej, spójnej formy nawierzchni, elementów małej architektury, detali, zieleni, oświetlenia, systemu informacji wizualnej, systemu tablic i ogłoszeń.</p> <p>2. Zmiana organizacji ruchu w celu ograniczenia strefy ruchu kołowego na płycie Rynku.</p> <p>3. Uporządkowanie wystroju zewnętrznego budynków (szyldy i informacje reklamowe) oraz odnowienie elewacji budynków w niezbędnym zakresie.</p> <p>4. Opracowanie aranżacji ogródków gastronomicznych i infrastruktury kiermaszy.</p>				
	Rynek; obszar do rewitalizacji				
32.	<u>Budowa 2 budynków mieszkalnych wielorodzinnych przy ulicy Mickiewicza</u>	<p>1. Wzrost dostępności powierzchni na cele mieszkaniowe na obszarze rewitalizowanym (A)</p> <p>2. Poprawa estetyki przestrzeni publicznej (B)</p>	P1, P8	CO1	KD4
	<p>Wykonanie opracowań projektowych, uzyskanie pozwoleń budowlanych, realizacja robót budowlanych w tym wyburzenie zbędnych obiektów.</p> <p>ul. Mickiewicza; obszar do rewitalizacji, projekt do realizacji po utworzeniu specjalnej strefie rewitalizacji</p>				
	ul. Mickiewicza; obszar do rewitalizacji, projekt do realizacji po utworzeniu specjalnej strefie rewitalizacji				
33.	<u>Przebudowa budynku Przykopa 9 i Przykopa 7</u>	<p>1. Wzrost dostępności powierzchni na cele mieszkaniowe na obszarze rewitalizowanym (A)</p> <p>2. Poprawa estetyki przestrzeni publicznej (B)</p>	P1, P8	CO1, CO3	KD8, KD10
	<p>1. Ustalenie jednego właściciela dla nieruchomości Przykopa 7 i 9.</p> <p>2. Wykonanie opracowań projektowych.</p> <p>3. Uzyskanie pozwoleń budowlanych.</p> <p>4. Realizacja robót budowlanych.</p>				
	ul Przykopa 7 i 9; obszar do rewitalizacji, projekt do realizacji po utworzeniu specjalnej strefie rewitalizacji				

34.	<u>Remont murów oporowych i historycznych murów obronnych</u>	1. Poprawa bezpieczeństwa na obszarze rewitalizowanym (A) 2. Poprawa estetyki przestrzeni publicznej (B)	P2, P7, P8	CO2, CO3, CO4	KD5, KD7, KD8, KD10, KD12
	Wykonanie remontu należących do Miasta Cieszyna murów oporowych i historycznych murów obronnych na terenie obszaru rewitalizowanego oraz przekazanie środków na wykonanie analogicznych inwencji na nieruchomościach prywatnych.				
	Śródmieście Cieszyna; obszar do rewitalizacji, projekt do realizacji po utworzeniu specjalnej strefie rewitalizacji.				
35.	<u>Modernizacja budynku schroniska i noclegowni przy ul. Błogockiej 30</u>	1. Powierzchnia zmodernizowana (A) 2. Wzrost dostępności usług społecznych dla mieszkańców obszaru rewitalizowanego (B) 3. Poprawa jakości usług społecznych dla mieszkańców obszaru rewitalizowanego (B) 4. Poprawa estetyki przestrzeni publicznej (B)	P1, P3, P9	CO1, CO3	KD1, KD3, KD4, KD10
	Modernizacja budynku w celu dostosowania do standardów określonych w Rozporządzeniu Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 14 marca 2012 roku.				
	ul. Błogocka 30; obszar do rewitalizacji				
36.	<u>Tworzenie sieci mieszkań chronionych w zasobie mieszkaniowym Gminy Cieszyn</u>	1. Powierzchnia zmodernizowana (A) 2. Wzrost dostępności usług społecznych dla mieszkańców obszaru rewitalizowanego (B) 3. Poprawa jakości usług społecznych dla mieszkańców obszaru rewitalizowanego (B) 4. Poprawa estetyki przestrzeni publicznej (B)	P1, P3, P9	CO1, CO3	KD1, KD3, KD4, KD10
	Remont i modernizacja mieszkań komunalnych w celu dostosowania na funkcje mieszkań chronionych				
	Cieszyn, obszar do rewitalizacji				

Pozostałe rodzaje przedsięwzięć rewitalizacyjnych

Numer projektu	Tytuł / zakres / lokalizacja	Planowane produkty i rezultaty projektu monitorowane w ramach Programu: (A) na podstawie protokołów zdawczo-odbiorczych prac, list obecności itp; (B) na podstawie oceny jakościowej np. ankiety od mieszkańców, ocena grupy eksperckiej lub oceny ilościowej – dane z Urzędu Miasta w Cieszynie lub od partnerów Programu	Zgodność z problemami rewitalizacyjnymi (zgodnie z oznaczeniami z tabeli 39)	Zgodność z celami operacyjnymi rewitalizacji (zgodnie z oznaczeniami z tabel: 40, 41, 42, 43)	Zgodność z kierunkami działań rewitalizacyjnych (zgodnie z oznaczeniami z tabel: 40, 41, 42, 43)
1.	<p><u>Przystanki w Cieszynie, czyli przystanki z pamięcią oraz nowe, graficzne rozkłady jazdy</u></p> <p>1. Wymiana wiat przystankowych w obszarze objętym rewitalizacją.</p> <p>2. Uporządkowanie rozkładów jazdy komunikacji miejskiej.</p> <p>3. Wprowadzenie sztuki i historii miasta w przestrzeń publiczną (przystanki z pamięcią).</p> <p>Śródmieście, obszar do rewitalizacji</p>	<p>1. Liczba obiektów zmodernizowanych (A)</p> <p>2. Wzrost dostępności komunikacyjnej obszaru rewitalizowanego (B)</p> <p>3. Wzrost dostępności oferty kulturalnej dla mieszkańców obszaru rewitalizowanego (B)</p> <p>4. Poprawa estetyki przestrzeni publicznej (B)</p>	P7, P8	CO1, CO2, CO3, CO4	KD2, KD3, KD5, KD6, KD7, KD8, KD9, KD11
2.	<p><u>Schody promujące aktywny styl życia jako działanie na rzecz poprawy dostępności przestrzeni publicznej i poprawy bezpieczeństwa publicznego na obszarze rewitalizowanym</u></p> <p>1. Przebudowa schodów prowadzących z ul. Bednarskiej na teren Góry Zamkowej.</p> <p>ul. Bednarska, obszar do rewitalizacji</p>	<p>1. Liczba obiektów zmodernizowanych (A)</p> <p>2. Wzrost dostępności komunikacyjnej obszaru rewitalizowanego (B)</p> <p>3. Poprawa estetyki przestrzeni publicznej (B)</p>	P7, P8	CO1, CO3	KD2, KD7, KD8, KD9, KD10

3.	<p><u>Rewitalizacja cieszyńskiego targowiska przemysłowego</u></p> <p>1. Stworzenie funkcjonalnego i atrakcyjnego miejsca dla mieszkańców Cieszyna: handlowego, kulturalnego, jak i miejsca zielonego, miejsca uczestnictwa w organizowanych imprezach i wydarzeniach.</p> <p>2. Usunięcie istniejących barier komunikacyjnych i informacyjnych występujących na tym obszarze.</p> <p>3. Zwiększenie bezpieczeństwa komunikacyjnego dla osób przechodzących i przejeżdżających.</p>	<p>1. Powierzchnia zmodernizowana (A)</p> <p>2. Wzrost dostępności komunikacyjnej obszaru rewitalizowanego (B)</p> <p>3. Poprawa bezpieczeństwa w ruchu samochodowym, rowerowym oraz pieszym na obszarze rewitalizowanym (B)</p> <p>3. Wzrost dostępności oferty kulturalnej dla mieszkańców obszaru rewitalizowanego (B)</p> <p>4. Poprawa estetyki przestrzeni publicznej (B)</p> <p>5. Poprawa warunków rozwoju przedsiębiorczości lokalnej (B)</p>	P3, P6, P7, P8	CO1, CO2, CO3	KD2, KD3, KD4, KD5, KD6, KD8, KD9, KD10,
	<p>Rejon ul. Katowickiej i ul. Stawowej, obszar do rewitalizacji</p>				

4.	<u>Rewitalizacja Miejskich Hal Targowych wraz z terenem przyległym</u>				
	<p>1. Rewitalizacja architektoniczna elewacji.</p> <p>2. Zmniejszenie otworów okiennych i wymiana okien.</p> <p>3. Wymiana drzwi.</p> <p>4. Ocieplenie dachu.</p> <p>5. Rozbiórka rampy (pozostałość po sklepie PLUS).</p> <p>6. Modernizacja instalacji centralnego ogrzewania.</p> <p>7. Remont parkingów wraz z zielenią wokół obiektu.</p> <p>8. Powiększenie parkingu poprzez wyburzenie istniejących budynków gospodarczych i garaży.</p> <p>9. Rewitalizacja potrójnego garażu na potrzeby zaplecza maszynowego działu KT.</p> <p>10. Przeprowadzenie rewitalizacji części wspólnych i biurowych wewnątrz obiektu.</p> <p>11. Demontaż instalacji pofabrycznych w piwnicy.</p> <p>12. Montaż windy osobowej na zewnątrz obiektu oraz remont dźwigów towarowych znajdujących się w obiekcie.</p> <p>13. Likwidacja betonowego ogrodzenia od strony potoku oraz montaż nowego ogrodzenia od strony ul. św. Jana Sarkandra.</p> <p>14. Adaptacja płyty byłego lodowiska przy ul. św. J. Sarkandra na parking.</p>	<p>1. Powierzchnia zmodernizowana (A)</p> <p>2. Wzrost dostępności parkingów dla mieszkańców obszaru rewitalizowanego (B)</p> <p>3. Poprawa estetyki przestrzeni publicznej (B)</p> <p>3. Poprawa warunków rozwoju przedsiębiorczości lokalnej (B)</p>	P3, P6, P7, P8	CO1, CO2, CO3	KD2, KD3, KD4, KD5, KD6, KD8, KD9, KD10
	ul. Stawowa 6, obszar do rewitalizacji				

5.	<p><u>Poprawa dostępności komunikacyjnej, likwidacja barier architektonicznych, ograniczenie ruchu komunikacyjnego w Śródmieściu i rozwój przestrzeni parkingowej wokół centrum miasta – projekty inwestycyjne i nieinwestycyjne</u></p>				
	<p>Rekomendowany zakres działań m.in.:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zmiana organizacji ruchu w Śródmieściu i wyłączenie niektórych ciągów komunikacyjnych z ruchu samochodowego; - rozwój systemu informacji miejskiej; - budowa i rozbudowa parkingów wokół centrum miasta; - modernizacja i rozbudowa sieci dróg, - tworzenie bezpiecznych przejść dla pieszych; - budowa chodników, - modernizacja Czarnego Chodnika jako ciągu pieszo-rowerowego wraz z wyposażeniem w tzw. małą architekturę. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Wzrost dostępności komunikacyjnej obszaru rewitalizowanego (B) 2. Poprawa bezpieczeństwa w ruchu samochodowym, rowerowym oraz pieszym na obszarze rewitalizowanym (B) 3. Liczba wykonanych miejsc parkingowych (A) 4. Wzrost dostępności parkingów (B) 5. Długość wybudowanych chodników (A) 6. Poprawa estetyki przestrzeni publicznej (B) 7. Poprawa warunków rozwoju przedsiębiorczości lokalnej (B) 	P2, P7, P8	CO1, CO2, CO3, CO4	KD2, KD3, KD4, KD5, KD6, KD7, KD8, KD9, KD10, KD12

6.	<p><u>Modernizacja zdegradowanej infrastruktury na potrzeby rozwoju usług publicznych i komercyjnych - projekty inwestycyjne i nieinwestycyjne</u></p>	<p>1. Zmodernizowana powierzchnia (A)</p>	P2, P4, P5, P7, P8, P10, P11, P12, P13	CO1, CO3	KD2, KD3, KD4, KD5, KD6, KD7, KD8, KD9, KD10
	<p>Rekomendowany zakres działań: m.in.</p> <p>– modernizacja i przebudowa obiektów infrastruktury komunalnej w celu nadania im nowych funkcji i zagospodarowania na cele publiczne np. wsparcie osób potrzebujących i zabezpieczenie społeczne, kultura, edukacja, sport i rekreacja itp.;</p> <p>– projekty poprawiające dostępność wszelkich usług publicznych wraz z modernizacją i rozbudową infrastruktury komunalnej.</p>	<p>2. Poprawa dostępności usług kulturalnych na obszarze rewializowanym (B)</p> <p>3. Poprawa dostępności usług społecznych na obszarze rewializowanym (B)</p> <p>4. Poprawa dostępności usług edukacyjnych na obszarze rewializowanym (B)</p> <p>5. Poprawa dostępności usług rekreacyjno-sportowych na obszarze rewializowanym (B)</p> <p>6. Poprawa jakości usług kulturalnych na obszarze rewializowanym (B)</p> <p>7. Poprawa jakości usług społecznych na obszarze rewializowanym (B)</p> <p>8. Poprawa jakości usług edukacyjnych na obszarze rewializowanym (B)</p> <p>9. Poprawa jakości usług rekreacyjno-sportowych na obszarze rewializowanym (B)</p> <p>10. Poprawa estetyki przestrzeni publicznej (B)</p> <p>11. Poprawa warunków rozwoju przedsiębiorczości lokalnej (B)</p>			

7.	<p><u>Działania integracyjne oraz aktywizujące społeczność lokalną do większego zaangażowania na rzecz rozwoju obszaru rewitalizowanego – projekty inwestycyjne i nieinwestycyjne</u></p>	<p>Rekomendowany zakres działań m.in.:</p> <ul style="list-style-type: none"> - akcje społeczne; - wolontariat; - rozwój działalności organizacji pozarządowych; - programy wsparcia dla grup defaworyzowanych i zagrożonych wykluczeniem społecznym; - włączanie mieszkańców we współdecydowanie o prawach lokalnych; - modernizacja i rozbudowa infrastruktury na powyższe cele. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Aktywizacja społeczna (B) 2. Integracja społeczna (B) 3. Liczba zmodernizowanych obiektów (A) 4. Poprawa dostępności usług społecznych (B) 5. Poprawa jakości usług społecznych (B) 	P2, P3, P6, P12, P13	CO1, CO2	KD2, KD3, KD5, KD6,
----	--	--	--	----------------------	----------	---------------------

8.	<p><u>Działania rekreacyjno-sportowe, kulturalne i społeczne rozwijające ofertę spędzania czasu wolnego na obszarze rewitalizowanym – projekty inwestycyjne i nieinwestycyjne</u></p>	<p>1. Zmodernizowana powierzchnia (A)</p> <p>2. Rozbudowana powierzchnia (A)</p> <p>3. Poprawa dostępności usług kulturalnych na obszarze rewitalizowanym (B)</p> <p>4. Poprawa dostępności usług rekreacyjno-sportowych na obszarze rewitalizowanym (B)</p> <p>5. Poprawa jakości usług kulturalnych na obszarze rewitalizowanym (B)</p> <p>6. Poprawa jakości usług rekreacyjno-sportowych na obszarze rewitalizowanym (B)</p> <p>7. Poprawa estetyki przestrzeni publicznej (B)</p>	<p>P2, P5, P7, P8, P10, P11, P12, P13</p>	<p>CO1</p>	<p>KD2, KD3, KD4</p>
	<p>Rekomendowany zakres działań m.in.:</p> <ul style="list-style-type: none"> - programy działań rozwijających ofertę kulturalną dla mieszkańców obszaru rewitalizowanego wraz z wymaganą modernizacją i rozbudową infrastruktury kulturalnej na cele społeczne; - programy działań rozwijających ofertę rekreacyjno-sportową dla mieszkańców obszaru rewitalizowanego wraz z wymaganą modernizacją i rozbudową infrastruktury rekreacyjno-sportowej na cele społeczne. 				

9.	<p><u>Poprawa kompetencji i umiejętności zawodowych mieszkańców obszaru rewitalizowanego oraz wzrost liczby miejsc pracy - projekty inwestycyjne i nieinwestycyjne</u></p>	<p>Rekomendowany zakres działań m.in.:</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozwój kształcenia zawodowego - współpraca z przedsiębiorcami i innymi podmiotami w celu tworzenia nowych miejsc pracy na obszarze rewitalizowanym; - współpraca z przedsiębiorcami i innymi podmiotami w celu reorientacji zawodowej osób wymagających zmiany kwalifikacji i umiejętności zawodowych; - wszelkie formy wsparcia rozwoju dzieci i młodzieży ukierunkowane na edukację oraz kształtowanie właściwych postaw społecznych i zawodowych. 	<p>1. Aktywizacja zawodowa mieszkańców obszaru rewitalizowanego (B)</p> <p>2. Poprawa dostępności usług edukacyjnych i kształcenia zawodowego na obszarze rewitalizowanym (B)</p> <p>3. Rozwój lokalnej przedsiębiorczości (B)</p>	<p>P1, P3, P6, P9</p>	<p>CO1, CO2</p>	<p>KD3, KD5, KD6</p>
----	---	--	--	-----------------------	-----------------	----------------------

10.	<p><u>Edukacja ekologiczna oraz inne projekty służące poprawie efektywności ekologicznej i energetycznej na obszarze rewitalizowanym w sferze społecznej i gospodarczej - projekty inwestycyjne i nieinwestycyjne</u></p>	<p>1. Powierzchnia poddana termomodernizacji (A)</p> <p>2. Poprawa efektywności energetycznej (A)</p> <p>3. Efekt ekologiczny (A)</p> <p>4. Liczba odbiorców oferty edukacji ekologicznej (A)</p> <p>5. Poprawa dostępu do mediów na obszarze rewitalizowanym (B)</p> <p>6. Wzrost świadomości ekologicznej mieszkańców obszaru rewitalizowanego (B)</p>	P4, P6	CO4	KD11, KD12
	<p>Rekomendowany zakres działań m.in.:</p> <p>– wszelkie działania mające na celu poprawę stanu środowiska naturalnego na terenie rewitalizowanym np. poprzez zmianę postaw mieszkańców używających nieekologicznych źródeł ciepła oraz popularyzację wykorzystania odnawialnych źródeł energii w obiektach publicznych, komercyjnych oraz budynkach mieszkalnych;</p> <p>– projekty rozwijające na terenie gminy sieć wodociągową, kanalizacyjną, gazową itp.;</p> <p>– działania prospołeczne służące edukacji ekologicznej mieszkańców obszaru rewitalizowanego.</p>				
11.	<p><u>Rewitalizacja Rynku i ulicy Głębokiej - projekty inwestycyjne i nieinwestycyjne</u></p>	<p>1. Zmodernizowana powierzchnia (A)</p> <p>2. Poprawa dostępności usług kulturalnych na obszarze rewitalizowanym (B)</p> <p>3. Poprawa estetyki przestrzeni publicznej (B)</p> <p>4. Poprawa warunków rozwoju przedsiębiorczości lokalnej (B)</p>	P2, P5, P6, P7, P8, P10, P11, P12, P13	CO1, CO2, CO3 CO4	KD2, KD3, KD4, KD5, KD6, KD7, KD8, KD 9, KD10, Kd11, KD12.
	<p>Rekomendowany zakres działań m.in.:</p> <p>– utworzenie Galerii Głęboka;</p> <p>– rozwój zieleni mobilnej;</p> <p>– festiwal iluminacji Hands Up.</p>				

Źródło: Opracowanie własne

Tabela 44 Harmonogram wdrażania projektów

Projekty podstawowe									
Lp.	Nazwa projektu	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	Szacowany koszt
1.	<u>Dwa brzegi. Jedno źródło</u>								74 800,00 zł
2.	<u>Uruchomienie na terenie ZZOZ w Cieszynie Poradni Zdrowia Psychicznego dla dzieci i młodzieży oraz oddziału dziennego i całodobowego leczenia nerwic</u>								1 700 000,00 zł
3.	<u>Utworzenie w ramach Oddziału Psychiatrii pododdziału zajmującego się leczeniem alkoholowym zespołów abstynencyjnych tzw. detoks</u>								730 000,00 zł
4.	<u>Dzienny Oddział Opieki Medycznej przy ZZOZ w Cieszynie</u>								500 000,00 zł
5.	<u>Rewitalizacja zabytkowego parku szpitalnego wraz z działaniami na rzecz aktywizacji ruchowej oraz integracji społecznej</u>								1 000 000,00 zł
6.	<u>Termomodernizacja kompleksu edukacyjnego Wydziału Zamiejscowego w Cieszynie Wyższej Szkoły Biznesu w Dąbrowie Górniczej wraz z programem edukacji ekologicznej dla studentów</u>								5 000 000,00 zł
7.	<u>Utworzenie i rozwój działalności Centrum Wiedzy oraz FABLABu przy Wydziale Zamiejscowym w Cieszynie Wyższej Szkoły Biznesu w Dąbrowie Górniczej</u>								1 000 000,00 zł
8.	<u>Przedsiębiorstwo społeczne Fundacji Rozwoju Przedsiębiorczości Społecznej „Być Razem”</u>								700 000,00 zł
9.	<u>Remont oficyny przy ul. Głęboka 39a oraz rewitalizacja przyległego ogrodu na skarpie od ul. Przykopa w celu stworzenia miejsca do prowadzenia działalności artystycznej, wystawienniczej i edukacyjnej</u>								120 000,00 zł
10.	<u>Remont i dostosowanie budynku dziennego ośrodka wsparcia do potrzeb osób niepełnosprawnych</u>								2 500 000,00 zł
11.	<u>„Uniwersytet bez granic – przygraniczny park przyrodniczo-etnograficzny” rewitalizacja obszaru Bielska 62 wraz z otaczającym budynek parkiem</u>								13 000 000,00 zł
12.	<u>Rewitalizacja i modernizacja obiektów sportowych Kampus Cieszyn” – basen oraz hala sportowa</u>								17 800 000,00 zł
13.	<u>Rewitalizacja, modernizacja i adaptacja na potrzeby społeczności lokalnej i akademickiej Auli przy ul. Paderewskiego 3</u>								20 000 000,00 zł
14.	<u>Świetlny zaułek – modernizacja infrastruktury i zagospodarowanie przestrzeni publicznej wzdłuż uliczki Ludwika Kluckiego na cele działań społecznych i artystycznych</u>								330 000,00 zł
15.	<u>Aktywny Powiat Cieszyński – Program aktywizacji społeczno-zawodowej w obszarze pomocy społecznej</u>								356 524,84 zł
16.	<u>Aktywni seniorzy w Cieszynie</u>								564 373,75 zł
17.	<u>Budowa obiektu wielofunkcyjnego z funkcją podstawową szkolnej hali sportowej</u>								10 000 000,00 zł

18.	<u>Muzeum Drukarstwa – adaptacja i remont budynku przy ul. Głębokiej 50</u>								10 000 000,00 zł
19.	<u>Rewitalizacja przestrzeni publicznej wokół budynków nr 4, 6, 8 przy ul. Korfanteo w Cieszynie</u>								450 524,88 zł
20.	<u>Rewitalizacja przestrzeni publicznej wokół budynków nr 2, 4, 6, przy ul. Gen. Józefa Hallera w Cieszynie</u>								287 873,07 zł
21.	<u>Rewitalizacja przestrzeni publicznej wokół budynków wielorodzinnych Górna 29, 29A, 29B, 29C</u>								345 500,94 zł
22.	<u>Rewitalizacja przestrzeni publicznej wokół budynków nr 1 i 1A przy ul. Kraszewskiego w Cieszynie</u>								391 469,07 zł
23.	<u>”Słonecznik Odnowa”</u>								80 000,00 zł
24.	<u>Remont sanitariatów w budynku Powiatowego Ośrodka Wsparcia dla Osób Dotkniętych Przemocą w Rodzinie</u>								45 669,00 zł
25.	<u>Przystosowanie budynku miejskiego użytkowanego przez stowarzyszenie Pomocy Wzajemnej „Być razem” do możliwości korzystania z pomocy psychologiczno-prawnej dla wszystkich mieszkańców Cieszyna</u>								150 000,00 zł
26.	<u>KAJ INDI INAKSZY u NAS PO NASZYMU – Kultura ludowa Śląska Cieszyńskiego</u>								2 467 326,12 zł
27.	<u>Likwidacja niskiej emisji zanieczyszczeń w centrum Cieszyna</u>								10 290 000,00 zł
28.	<u>Open Air Museum. Cieszyn Czeski Cieszyn</u>								2 000 000,00 zł
29.	<u>Połączenie śródmieścia Cieszyna i Czeskiego Cieszyna (projekt realizowany w polskiej części miasta)</u>								2 270 000,00 zł
30.	<u>Budowa zintegrowanego węzła przesiadkowego w Cieszynie</u>								26 766 000,00 zł
31.	<u>Rewitalizacja cieszyńskiego Rynku</u>								2 700 000,00 zł
32.	<u>Budowa 2 budynków mieszkalnych wielorodzinnych przy ulicy Mickiewicza</u>								6 000 000,00 zł
33.	<u>Przebudowa budynku Przykopa 9 i Przykopa 7</u>								2 000 000,00 zł
34.	<u>Remont murów oporowych i historycznych murów obronnych</u>								5 000 000,00 zł
35.	<u>Modernizacja budynku schroniska i noclegowni przy ul. Błogockiej 30</u>								400 000,00 zł
36.	<u>Tworzenie sieci mieszkań chronionych w zasobie mieszkaniowym Gminy Cieszyn</u>								320 000,00 zł

Źródło: Opracowanie własne na podstawie informacji zebranych w ramach opracowywania GPR

8 ŹRÓDŁA FINANSOWANIA I HARMONOGRAM REALIZACJI PROJEKTÓW

W poniższej tabeli zaprezentowano projekty podstawowe oraz pozostałe rodzaje przedsięwzięć rewitalizacyjnych zawarte w *Gminnym Programie Rewitalizacji Miasta Cieszyna do roku 2023* wraz z opisem ich montażu finansowego.

Tabela 46. Wykaz projektów ujętych w *Gminnym Programie Rewitalizacji Miasta Cieszyna do roku 2023* wraz z odniesieniem do kosztów, źródeł finansowania oraz okresu realizacji

Projekty podstawowe								
Numer projektu	Tytuł projektu	Zaangażowane podmioty	Lata realizacji projektu	Indykatywne środki finansowe w ramach programu rewitalizacji z podziałem na źródła finansowania [w zł]				
				Pochodzące ze źródeł krajowych publicznych	Pochodzące ze źródeł prywatnych	Pochodzące z funduszy UE: EFRR, EFS, FS	Pochodzące z innych źródeł	Suma
1.	<u>Dwa brzegi. Jedno źródło</u>	Stowarzyszenie Szkoła Nowej Ewangelizacji Zacheusz	2016-2017	11 200,00	0,00	63 600,00 (EFRR)	0,00	74 800,00
2.	<u>Uruchomienie na terenie ZZOZ w Cieszynie – Poradni Zdrowia Psychicznego dla dzieci i młodzieży oraz oddziału dziennego i całodobowego leczenia nerwic</u>	Zespół Zakładów Opieki Zdrowotnej w Cieszynie	2018-2020	255 000,00	0,00	1 445 000,00 (EFRR)	0,00	1 700 000,00

3.	<u>Utworzenie w ramach Oddziału Psychiatrii pododdziału zajmującego się leczeniem alkoholowym zespołów abstynencyjnych tzw. detoks</u>	Zespół Zakładów Opieki Zdrowotnej w Cieszynie	2018-2020	109 500,00	0,00	620 500,00	0,00	730 000,00
4.	<u>Dzienny Dom Opieki Medycznej przy ZZOZ w Cieszynie</u>	Zespół Zakładów Opieki Zdrowotnej w Cieszynie	2018-2020	75 000,00	0,00	425 000,00	0,00	500 000,00
5.	<u>Rewitalizacja zabytkowego parku szpitalnego wraz z działaniami na rzecz aktywizacji ruchowej oraz integracji społecznej</u>	Zespół Zakładów Opieki Zdrowotnej w Cieszynie	2018-2020	150 000,00	0,00	850 000,00	0,00	1 000 000,00
6.	<u>Termomodernizacja kompleksu edukacyjnego Wydziału Zamiejscowego w Cieszynie Wyższej Szkoły Biznesu w Dąbrowie Górniczej wraz z programem edukacji ekologicznej dla studentów</u>	Wyższa Szkoła Biznesu w Dąbrowie Górniczej Wydział zamiejscowy w Cieszynie	2017-2020	0,00	750 000,00	4 250 000,00	0,00	5 000 000,00
7.	<u>Utworzenie i rozwój działalności Centrum Wiedzy oraz FABLABu przy Wydziale Zamiejscowym w Cieszynie Wyższej Szkoły Biznesu w Dąbrowie Górniczej</u>	Wyższa Szkoła Biznesu w Dąbrowie Górniczej Wydział zamiejscowy w Cieszynie	2018-2020	0,00	150 000,00	850 000,00	0,00	1 000 000,00
8.	<u>Przedsiębiorstwo społeczne Fundacji Rozwoju Przedsiębiorczości Społecznej „Być Razem”</u>	Fundacja Rozwoju Przedsiębiorczości Społecznej „Być Razem” i możliwe partnerstwo z UM Cieszyn, MOPS Cieszyn, PUP Cieszyn	2018-2022	50 000,00	50 000,00	500 000,00	100 000,00	700 000,00

9.	<u>Remont oficyny przy ul. Głęboka 39a oraz rewitalizacja przyległego ogrodu na skarpie od ul. Przykopa w celu stworzenia miejsca do prowadzenia działalności artystycznej, wystawienniczej i edukacyjnej</u>	Fundacja Ludzie-Innowacje-Design oraz inwestor prywatny	2018-2020	6 000,00	12 000,00	102 000,00 (EFRR)	0,00	120 000,00
10.	<u>Remont i dostosowanie budynku dziennego ośrodka wsparcia do potrzeb osób niepełnosprawnych</u>	Powiat Cieszyński	2018-2020	375 000,00	0,00	2 125 000,00 (EFRR)	0,00	2 500 000,00
11.	<u>„Uniwersytet bez granic – przygraniczny park przyrodniczo-etnograficzny” rewitalizacja obszaru Bielska 62 wraz z otaczającym budynek parkiem</u>	Uniwersytet Śląski w Katowicach – Wydział w Cieszynie: Wydział Etnologii i Nauk o Edukacji oraz Wydział Artystyczny	2018-2023	1 950 000,00	0,00	11 050 000,00 (EFRR)	0,00	13 000 000,00
12.	<u>Rewitalizacja i modernizacja obiektów sportowych „Kampus Cieszyn” – basen oraz hala sportowa</u>	Uniwersytet Śląski w Katowicach - Wydział w Cieszynie: Wydział Etnologii i Nauk o Edukacji oraz Wydział Artystyczny	2019-2023	2 670 000,00	0,00	15 130 000,00 (EFRR)	0,00	17 800 000,00
13.	<u>Rewitalizacja, modernizacja i adaptacja na potrzeby społeczności lokalnej i akademickiej Auli przy ul. Paderewskiego 3</u>	Uniwersytet Śląski w Katowicach - Wydział w Cieszynie: Wydział Etnologii i Nauk o Edukacji oraz Wydział Artystyczny	2018-2023	3 000 000,00	0,00	17 000 000,00 (EFRR)	0,00	20 000 000,00
14.	<u>Świetlny zaulek – modernizacja infrastruktury i zagospodarowanie przestrzeni publicznej wzdłuż uliczki Ludwika Kluckiego na cele działań społecznych i artystycznych</u>	Gmina Cieszyn; Zamek Cieszyn	2017-2019	306 500,00	0,00	23 500,00	0,00	330 000,00

15.	<u>Aktywny Powiat Cieszyński – Program aktywizacji społeczno-zawodowej w obszarze pomocy społecznej</u>	Powiat Cieszyński, Gmina Cieszyn	2017	56 216,00	0,00	300 308,65 (EFS)	0,00	356 524,84
16.	<u>Aktywni seniorzy w Cieszynie</u>	Gmina Cieszyn	2017	84 806,06	0,00	480 567,69 (EFS)	0,00	565 373,75
17.	<u>Budowa obiektu wielofunkcyjnego z funkcją podstawową szkolnej hali sportowej</u>	Powiat Cieszyński, Gmina Cieszyn	2017-2019	500 000,00	2 000 000,00	7 500 000,00	0,00	10 000 000,00
18.	<u>Muzeum Drukarstwa – adaptacja i remont budynku przy ul. Głębokiej 50</u>	Powiat Cieszyński, Gmina Cieszyn, Stowarzyszenie Muzeum Drukarstwa w Cieszynie	2017-2019	8 000 000,00	0,00	0,00	2 000 000,00	10 000 000,00
19.	<u>Rewitalizacja przestrzeni publicznej wokół budynków nr 4, 6, 8 przy ul. Korfanteo w Cieszynie</u>	Spółdzielnia Mieszkaniowa „Cieszynianka”	2016-2020	22 526,24	0,00	360 419,90 (EFRR)	67 578,74	450 524,88
20.	<u>Rewitalizacja przestrzeni publicznej wokół budynków nr 2, 4, 6, przy ul. Gen. Józefa Hallera Cieszynie</u>	Spółdzielnia Mieszkaniowa „Cieszynianka”	2016-2020	14 393,65	0,00	230 298,46 (EFRR)	43 180,96	287.873,07
21.	<u>Rewitalizacja przestrzeni publicznej wokół budynków wielorodzinnych Górna 29, 29A, 29B, 29C</u>	Spółdzielnia Mieszkaniowa „Cieszynianka”	2016-2020	17 275,05	0,00	276 400,75 (EFRR)	51 825,14	345 500,94
22.	<u>Rewitalizacja przestrzeni publicznej wokół budynków nr 1 i 1A przy ul. Kraszewskiego w Cieszynie</u>	Spółdzielnia Mieszkaniowa „Cieszynianka”	2016-2020	19 573,45	0,00	313 175,26 (EFRR)	58 720,36	391.469,07

23.	<u>"Słonecznik Odnowa"</u>	Stowarzyszenie Pomocy Wzajemnej „Być Razem”	2018-2019	60 000,00	0,00	20 000,00	0,00	80 000,00
24.	<u>Remont sanitariatów w budynku Powiatowego Ośrodka Wsparcia dla Osób Dotkniętych Przemocą w Rodzinie</u>	Stowarzyszenie Pomocy Wzajemnej „Być Razem”	2017-2018	45 669,00	0,00	0,00	0,00	45 669,00
25.	<u>Przystosowanie budynku miejskiego użytkowanego przez stowarzyszenie Pomocy Wzajemnej „Być razem” do możliwości korzystania z pomocy psychologiczno-prawnej dla wszystkich mieszkańców Cieszyna</u>	Gmina Cieszyn	2018-2019	150 000,00	0,00	0,00	0,00	150 000,00
26.	<u>KAJ INDZI INAKSZY u NAS PO NASZYMU – Kultura ludowa Śląska Cieszyńskiego</u>	Gmina Cieszyn, Cieszyński Ośrodek Kultury "Dom Narodowy"	2017-2019	370 098,92	0,00	2 097 227,20 (EFRR)	0,00	2 467 326,12
27.	<u>Likwidacja niskiej emisji zanieczyszczeń w centrum Cieszyna</u>	Gmina Cieszyn, ZBM w Cieszynie Sp. z o.o., Energetyka Cieszyńska Sp. z o.o., właściciele i zarządcy nieruchomości położonych w obszarze rewitalizowanym	2018-2020	2 690 000,00	930 000,00	4 920 000,00	1 750 000,00	10 290 000,00
28.	<u>Open Air Museum. Cieszyn Czeski Cieszyn</u>	Gmina Cieszyn	2017	520 000,00	0,00	1 480 000,00 (EFRR)	0,00	2 000 000,00
29.	<u>Połączenie śródmieścia Cieszyna i Czeskiego Cieszyna (projekt realizowany w polskiej części miasta)</u>	Gmina Cieszyn	2018-2019	350 000,00	0,00	1 920 000,00	0,00	2 270 000,00

30.	<u>Budowa zintegrowanego węzła przesiadkowego w Cieszynie</u>	Gmina Cieszyn, Powiat Cieszyński	2016-2018	16 548 000,00	0,00	10 468 000,00 (EFRR)	0,00	26 766 000,00
31.	<u>Rewitalizacja cieszyńskiego Rynku</u>	Gmina Cieszyn, właściciele nieruchomości położonych przy Rynku, przedsiębiorcy prowadzący działalność na przy Rynku (szczególnie restauratorzy)	2016-2019	533 000,00	0,00	2 167 000,00	0,00	2 700 000,00
32.	<u>Budowa 2 budynków mieszkalnych wielorodzinnych przy ulicy Mickiewicza</u>	Zakład Budynków Miejskich w Cieszynie Sp. z o.o.	2017-2021	2 100 000,00	0,00	0,00	3 900 000,00	6 000 000,00
33.	<u>Przebudowa budynku Przykopa 9 i Przykopa 7</u>	Zakład Budynków Miejskich w Cieszynie Sp. z o.o.	2017-2019	900 000,00	0,00	0,00	1 100 000,00	2 000 000,00
34.	<u>Remont murów oporowych i historycznych murów obronnych</u>	Gmina Cieszyn, właściciele i współwłaściciele murów	2017-2026	3 000 000,00	2 000 000,00	0,00	0,00	5 000 000,00
35.	<u>Modernizacja budynku schroniska i noclegowni przy ul. Błogockiej 30</u>	Gmina Cieszyn	2017-2020	400 000,00	0,00	0,00	0,00	400 000,00

36.	<u>Tworzenie sieci mieszkań chronionych w zasobie mieszkaniowym Gminy Cieszyn</u>	Gmina Cieszyn	2017-2020	320 000,00	0,00	0,00	0,00	320 000,00
-----	--	---------------	-----------	------------	------	------	------	------------

Pozostałe rodzaje przedsięwzięć rewitalizacyjnych								
Numer projektu	Tytuł projektu	Zaangażowane podmioty	Lata realizacji projektu	Indykatywne środki finansowe w ramach programu rewitalizacji z podziałem na źródła finansowania [w zł]				
				Pochodzące ze źródeł krajowych publicznych	Pochodzące ze źródeł prywatnych	Pochodzące z funduszy UE: EFRR, EFS, FS	Pochodzące z innych źródeł	Suma w tys. zł
1.	<u>Przystanek w Cieszynie, czyli przystanki z pamięcią oraz nowe, graficzne rozkłady jazdy</u>	Zamek Cieszyn, Gmina Cieszyn	brak danych	brak danych	brak danych	brak danych	brak danych	brak danych
2.	<u>Schody promujące aktywny styl życia jako działanie na rzecz poprawy dostępności przestrzeni publicznej i poprawy bezpieczeństwa publicznego na obszarze rewitalizowanym</u>	Zamek Cieszyn, Gmina Cieszyn	brak danych	brak danych	brak danych	brak danych	brak danych	brak danych
3.	<u>Rewitalizacja cieszyńskiego targowiska przemysłowego</u>	Gmina Cieszyn, inwestorzy prywatni	brak danych	brak danych	brak danych	brak danych	brak danych	brak danych
4.	<u>Rewitalizacja Miejskich Hal Targowych wraz z terenem przyległym</u>	Gmina Cieszyn	brak danych	brak danych	brak danych	brak danych	brak danych	brak danych

5.	<u>Poprawa dostępności komunikacyjnej, likwidacja barier architektonicznych, ograniczenie ruchu komunikacyjnego w Śródmieściu i rozwój przestrzeni parkingowej wokół centrum miasta – projekty inwestycyjne i nieinwestycyjne</u>	Gmina Cieszyn, podmioty publiczne, przedsiębiorstwa, organizacje pozarządowe, uprawnieni projektodawcy	2017-2023	brak danych	brak danych	brak danych	brak danych	brak danych
6.	<u>Modernizacja zdegradowanej infrastruktury na potrzeby rozwoju usług publicznych i komercyjnych – projekty inwestycyjne i nieinwestycyjne</u>	Gmina Cieszyn, podmioty publiczne, przedsiębiorstwa, organizacje pozarządowe, uprawnieni projektodawcy	2017-2023	brak danych	brak danych	brak danych	brak danych	brak danych
7.	<u>Działania integracyjne oraz aktywizujące społeczność lokalną do większego zaangażowania na rzecz rozwoju obszaru rewitalizowanego – projekty inwestycyjne i nieinwestycyjne</u>	Gmina Cieszyn, podmioty publiczne, przedsiębiorstwa, organizacje pozarządowe, uprawnieni projektodawcy	2017-2023	brak danych	brak danych	brak danych	brak danych	brak danych
8.	<u>Działania rekreacyjno-sportowe, kulturalne i społeczne rozwijające ofertę spędzania czasu wolnego na obszarze rewitalizowanym – projekty inwestycyjne i nieinwestycyjne</u>	Gmina Cieszyn, podmioty publiczne, przedsiębiorstwa, organizacje pozarządowe, uprawnieni projektodawcy	2017-2023	brak danych	brak danych	brak danych	brak danych	brak danych
9.	<u>Poprawa kompetencji i umiejętności zawodowych mieszkańców obszaru rewitalizowanego oraz wzrost liczby miejsc pracy – projekty inwestycyjne i nieinwestycyjne</u>	Gmina Cieszyn, podmioty publiczne, przedsiębiorstwa, organizacje pozarządowe, uprawnieni projektodawcy	2017-2023	brak danych	brak danych	brak danych	brak danych	brak danych

10.	<u>Edukacja ekologiczna oraz inne projekty służące poprawie efektywności ekologicznej i energetycznej na obszarze rewitalizowanym w sferze społecznej i gospodarczej – projekty inwestycyjne i nieinwestycyjne</u>	Gmina Cieszyn, podmioty publiczne, przedsiębiorstwa, organizacje pozarządowe, uprawnieni projektodawcy	2017-2023	brak danych	brak danych	brak danych	brak danych	brak danych
11.	<u>Rewitalizacja Rynku i ulicy Głębokiej – projekty inwestycyjne i nieinwestycyjne</u>	Gmina Cieszyn, podmioty publiczne, przedsiębiorstwa, organizacje pozarządowe, uprawnieni projektodawcy	2017-2023	brak danych	brak danych	brak danych	brak danych	brak danych

Źródło: Opracowanie własne na podstawie informacji zebranych w ramach opracowywania GPR

9 KOMPLEMENTARNOŚĆ

Dotychczasowe projekty wdrażane przez Miasto Cieszyn realizowane były z różnych źródeł, m.in. z funduszy własnych oraz z różnych programów Unii Europejskiej (np. PO Infrastruktura i Środowisko 2007-2013, PO Kapitał Ludzki 2007-2013 oraz Regionalny Program Operacyjny Województwa Śląskiego na lata 2007-2014). Zasadniczo realizowane działania dotyczyły głównie sfery społecznej oraz przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej, miały także istotne odniesienie do sfery środowiskowej oraz gospodarczej. Niżej wyszczególnione projekty Miasta Cieszyna zostały już zakończone, bądź są w trakcie realizacji.

W poniższej tabeli przedstawiono również projekty zrealizowane przez wybranych pozostałych interesariuszy rewitalizacji Cieszyna, które są komplementarne wobec przedsięwzięć uwzględnionych w niniejszym programie.

Tabela 45 Wykaz projektów komplementarnych do projektów ujętych w Gminnym Programie Rewitalizacji Miasta Cieszyna do roku 2023

Nr	Tytuł projektu	Zaangażowane podmioty	Lata	Wartość	Źródło finansowania	Opis projektu
1.	<u><i>Halo, tu kultura!</i></u>	Cieszyński Ośrodek Kultury "Dom Narodowy"	2013-2015	5 896,67 euro	INTERR EG CZ- PL środki własne	Promocja imprez kulturalnych, ekspozycja materiałów reklamowych. w ramach projektu powstała szata graficzna imprez Święto Trzech Braci oraz Strachy na Zamku, zorganizowano również wernisaż.
2.	<u><i>Kolory Kultury Cieszyna</i></u>	Zamek Cieszyn	2013-2015	11 261,93 euro	INTERR EG CZ- PL środki własne	Nawiązanie długofalowej współpracy transgranicznej pomiędzy partnerami projektu, m.in. organizacja wspólnych imprez.
3.	<u><i>Włącz kulture!</i></u>	Stowarzyszenie im. Stanisława Brzozowskiego, Cieszyński Ośrodek Kultury „Dom Narodowy”, Kosak Modelarnia Ceramiczna Zamek Cieszyn	2015-2016	-	MKiDN środki własne	Zmiana wizerunku Śródmieścia Cieszyna poprzez interwencje artystyczne i edukację kulturalną mieszkańców.

4.	<u>Śląski Klaster Dizajnu – rozwój regionalnej koncentracji branż kreatywnych</u>	Zamek Cieszyn	2013-2015	388 779,44 zł	EFRR środki własne	Działanie na rzecz wzrostu konkurencyjności gospodarki regionu poprzez wykorzystanie potencjału wiedzy i innowacji, jakim cechuje się obecny dizajn.
5.	<u>Śląski Klaster Dizajnu – nowa regionalna koncentracja branż kreatywnych</u>	Zamek Cieszyn	2011-2013	315 566,44 zł	EFRR środki własne	Projekt popularyzował dizajn jako ogniwo łączące różne dyscypliny wiedzy i gospodarki.
6.	<u>Wool Design. Carpathians</u>	m.in. Zamek Cieszyn	2014-2015	13 000 euro	VF środki własne	Projekt popularyzował połączenie umiejętności projektantów z wiedzą i doświadczeniem rzemieślników – beskidzkich mistrzów jako szansę na stworzenie nowych produktów regionalnych. Służył zwróceniu uwagi na długoletnią i bogatą tradycję wypasania owiec, produkcji wełny, a także służył ochronie ginących zawodów związanych z obróbką wełny.
7.	<u>Przedsiębiorczość Akademicka na Start</u>	m.in. Uniwersytet Śląski, Zamek Cieszyn	2011-2012	5 073 319 zł	EFS, budżet państwa, środki własne	Projekt wspierał współpracę sfery nauki i przedsiębiorstw poprzez m.in. wypromowanie w środowisku akademickim idei podejmowania działalności gospodarczej.
8.	<u>Innowacyjna współpraca (Innowacyjny rozwój współpracy transgranicznej instytucji Województwa Śląskiego i Samorządowego Kraju Żylińskiego)</u>	m.in. Zamek Cieszyn	2011-2012	270 695,11 euro	EFRR środki własne	Projekt wzmacniający współpracę sektora administracji publicznej z Polski i Słowacji, dzięki wykorzystaniu innowacyjnych narzędzi, w takich obszarach jak: transport, turystyka, gospodarka, infrastruktura, ochrona środowiska.
9.	<u>Polsko-Czeska Akademia Ginących Zawodów</u>	m.in. Śląski Zamek Sztuki i Przedsiębiorczości (lider), Stowarzyszenie Rozwoju i Współpracy Regionalnej "Olza"- Euroregion Śląsk Cieszyński	2006	99 355 zł	INTERR EG CZ-PL środki własne	Głównym celem projektu była ochrona zanikającego rzemiosła.
10.	<u>Śląska Sieć na Rzecz Wzornictwa</u>	Zamek Cieszyn	2005-2007	1 250 050 zł	EFS, budżet państwa ZPORR środki własne	Głównym celem powstającej sieci była integracja środowiska producentów i projektantów, której rezultatem miała być poprawa jakości produkowanych w naszym regionie przedmiotów.

11.	<u>Budowa ładowiska wyniesionego dla śmiółowców ratunkowych na potrzeby Szpitalnego Oddziału Ratunkowego na terenie Zespołu Zakładów Opieki Zdrowotnej w Cieszynie wraz z doposażeniem Oddziału</u>	Zespół Zakładów Opieki Zdrowotnej w Cieszynie	-	7 700 000 zł	EFR, Powiat Cieszyński, środki własne	Celem głównym projektu był rozwój strategicznych elementów infrastruktury ochrony zdrowia o znaczeniu krajowym (w tym ratownictwa medycznego), które zwiększą dostępność do profesjonalnej opieki medycznej dla wszystkich mieszkańców i przyczynią się do zmniejszenia nierówności w zakresie stanu zdrowia.
12.	<u>Kulturalna inicjatywa edukacyjno-naukowa RAZEM DLA POGRANICZA</u>	Wyższa Szkoła Biznesu w Dąbrowie Górniczej Wydział Zamiejscowy w Cieszynie	2014-2015	-	INTERREG CZ-PL, środki własne	Celem głównym projektu było rozwijanie i wspomaganie rozwoju współpracy pomiędzy społecznościami po obu stronach granicy, z ukierunkowaniem na wspólną poprawę stosunków społecznych, kulturalnych i gospodarczych.
13.	<u>W stronę klastra – promocja ekonomii społecznej</u>	Fundacja Rozwoju Przedsiębiorczości Społecznej „Być Razem”	2009-2010	-	FIO środki własne	Budowanie partnerstwa trójsektorowego w formie klastra, obejmującego lokalne podmioty trzech kluczowych sektorów: pozarządowego, przedsiębiorców prywatnych oraz samorządu. Projekt dotyczył też upowszechniania i promowania idei przedsiębiorczości społecznej.
14.	<u>Rewitalizacja zdegradowanej przestrzeni publicznej osiedla Podgórze w Cieszynie – rozwój infrastruktury Osiedlowego Centrum Kultury i Rekreacji</u>	Spółdzielnia Mieszaniowa „Cieszynianka”	-	1 113 386,41 zł	EFRR środki własne	Utworzono salę widowiskowo-konferencyjną z zapleczem kuchennym, jak też: świetlicę środowiskową, pracownię artystyczną, salę zajęć i gier, Biuro Fundacji Aktywności Społecznej Cieszynianka oraz Osiedlowe Centrum Kultury i Rekreacji. Powstało też boisko wielofunkcyjne i plac zabaw jak również siłownia terenowa.
15.	<u>Modernizacja Budynku Szkolnego Schroniska Młodzieżowego w Cieszynie</u>	PTTK Oddział "Beskid Śląski" w Cieszynie, Gmina Cieszyn	2011-2013	1 921 300,21 zł	EFRR środki własne	Wzrost atrakcyjności schroniska, poprawa standardu pomieszczeń i warunków do korzystania z oferowanych usług, głównie noclegowych.
16.	<u>SportMost – Most Sportowy</u>	Gmina Cieszyn, Miasto Czeski Cieszyn	2010-2012	1 466 829,11 EURO	INTERREG CZ-PL środki własne	Budowa mostu na Olzie łączącego Cieszyn i Czeski Cieszyn, w tym nabrzeże, parki, aleje i obiekty sportowo – rekreacyjne. Poprawa wykorzystania ścieżek pieszo-rowerowych powstałych w ramach realizowanego równoległego projektu „SportPark – Park Sportowy”, które wspólnie z mostem utworzyły pętlę dla pieszych, rowerzystów, osób na rolkach itp.

17.	<u>Aktywna Integracja Społeczna w Cieszynie</u>	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Cieszynie	2008-2015	2008 - 333.590,63 zł 2009 - 345.977,72 zł 2010 - 312.131,49 zł 2011 - 293.394,23 zł 2012 - 345.793,42 zł 2013 - 340.648,96 zł 2014 - 227.964,21 zł 2015 - 110.946,08 zł	EFRR środki własne	Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu osób pozostających bez pracy, o niskim wykształceniu, w tym również osób niepełnosprawnych, wymagających kompleksowego wsparcia o charakterze aktywizacyjnym, korzystających ze wsparcia MOPS.
18.	<u>Rewitalizacja nieruchomości przemysłowej przy ul. Wałowej 4 w Cieszynie z przeznaczeniem na Centrum Edukacji Społecznej</u>	Gmina Cieszyn, Fundacja Rozwoju Przedsiębiorczości Społecznej „Być Razem”	2006-2008	5 976 500 zł	EFRR środki własne budżet państwa,	Doposażenie obiektów w maszyny i urządzenia technologiczne oraz stworzenie miejsc pracy dla osób bezrobotnych i dotkniętych wykluczeniem społecznym. Stworzenie manufaktury WellDone (stolarnia, ślusarnia), pralnia, gastronomia (kuchnia, stolówka, catering).
19.	<u>Budowa budynku komunalnego z mieszkaniami socjalnymi</u>	Gmina Cieszyn	2011-2016	4 522 878 zł	-	Powstanie budynku socjalnego przy ul. Wiślańskiej 21 z 50 małymi samodzielnymi lokalami socjalnymi.
20.	<u>Likwidacja niskiej emisji zanieczyszczeń w śródmieściu Cieszyna – projekt pilotażowy</u>	Gmina Cieszyn	2015	1 755 126,27 zł	WFOSiG W NFOSiG W środki własne	Likwidacja lub trwałe odłączenie od przewodów kominowych 151 indywidualnych palenisk węglowych i podłączenie do miejskiej sieci ciepłowniczej wybranych wielorodzinnych budynków mieszkalnych.

21.	<u>Rewitalizacja przestrzeni i obiektów Cieszyńskiej Wenecji</u>	Gmina Cieszyn	2014-2015	4 610 720,51 zł	INTERR EG CZ- PL środki własne	Remonty schodów, renowacja muru kamiennego z piaskowca szarego przy ulicy Przykopa, remont muru betonowego przy przejściu ulicy Przykopa przez Młynówkę, budowa nowych murków oporowych, budowa kładki nad rowem betonowym kanalizacji deszczowej, stworzenie terenu rekreacyjnego, tj. budowa ścieżki pieszo-rowerowej, miejsc widokowych, miejsc z zestawami do ćwiczeń siłowych, placu zabaw dla dzieci, montaż dodatkowych barierek ochronnych wzdłuż rzeki Olzy, przebudowa istniejącego umocnienia brzegu kanału Młynówki, remont mostu nad kanałem rzeki Młynówki w rejonie ulicy Młyńska Brama, przebudowa kładki pieszej w rejonie ulicy Schodowej, przebudowa kładki pieszej w rejonie ulicy 3 Maja, przebudowa oświetlenia w ulicach Przykopa i aleja J. Łyska na odcinku od ul. 3 Maja do ulicy Zamkowej.
22.	<u>Przebudowa placów parkingowych przy al. Jana Łyska oraz przy zbiegu ul. Młyńskiej Bramy i al. Jana Łyska w Cieszynie</u>	Gmina Cieszyn	2015	490 830,04 zł	EFRR środki własne	Przebudowa dwóch placów parkingowych przy al. Łyska i zbiegu ulicy Młyńska Brama i al. Łyska.
23.	<u>Rozbudowa monitoringu wizyjnego Cieszyn 2015</u>	Gmina Cieszyn	2015	54 052,93 zł	-	Rozbudowa monitoringu miejskiego, powstanie nowych punktów kamerowych oraz wymianę niektórych elementów w Centrum Monitoringu na Wzgórzu Zamkowym oraz w punktach kamerowych na ul. Bobreckiej 14 i 26.
24.	<u>Uporządkowanie gospodarki ściekowej w aglomeracji cieszyńskiej</u>	Gmina Cieszyn	2014-2015	31 041 690,95 zł	FS środki własne	Przebudowa systemu kanalizacyjnego w Śródmieściu Cieszyna, budowa nowej kanalizacji sanitarnej i deszczowej oraz modernizacja istniejącej kanalizacji ogólnospławnej przekształcanej na kanalizację sanitarną, bądź deszczową.
25.	<u>Biblioteka + modernizacja i doposażenie zabytkowego budynku Biblioteki Miejskiej w Cieszynie</u>	Gmina Cieszyn	2014	1 982 299,50 zł	MKiDN środki własne	Dostosowanie zabytkowego budynku Biblioteki Miejskiej dla potrzeb osób niepełnosprawnych, termomodernizacja, prace wykończeniowe, stworzenie pracowni multimedialnej TWOJEmedia i zakup sprzętu elektronicznego oraz wyposażenia.

26.	<u>Cieszyn – OdNowa</u>	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Cieszynie, Fundacja Rozwoju Przedsiębiorczości Społecznej „Być Razem”	2011-2012	897 367,63 zł	EFS środki własne	Rewitalizacja społeczna, w obszarze rozwiązywania problemów nierównomiernego i niezrównoważonego rozwoju społeczno-gospodarczego Gminy Cieszyn, w którym występują obszary zdegradowane gospodarczo i podwyższony stopień wykluczenia społecznego. Działania w ramach programu skierowane były do osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, nieaktywnych zawodowo, znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej, samotnych matek oraz osób chorych i niepełnosprawnych.
27.	<u>Dizajn w przestrzeni publicznej</u>	Zamek Cieszyn, Miejski Zarząd Dróg w Cieszynie, Zakład Budynków Miejskich w Cieszynie	2015	-	środki własne	Małe zmiany w przestrzeni publicznej np. ożywienie na wakacyjne miesiące przestrzeni Rynku – powstały trzy drewniane domki, w których znalazła się przestrzeń na gry i zabawy dla dzieci, przestrzeń odpoczynku, a także strefa zieleni. Animowano także zajęcia w domkach. Drugi proces to uatrakcyjnienie i większa promocja w przestrzeni istniejącej już Izby Cieszyńskich Mistrzów.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie informacji od interesariuszy rewitalizacji

Wszystkie przedstawione wyżej zadania są komplementarne i generują efekt synergii w stosunku do zadań inwestycyjnych i nieinwestycyjnych ujętych w programie, a nakierowanych na rozwiązywanie problemów społecznych mieszkańców, jak również pozostałych problemów wiążących się z zagadnieniami rewitalizacyjnymi.

Komplementarność jest jednym z ważnych aspektów programu rewitalizacji. Zapewnienie powiązań pomiędzy poszczególnymi projektami skutkować może lepszym i bardziej efektywnym wykorzystaniem środków finansowych przeznaczonych na rewitalizację.

9.1 KOMPLEMENTARNOŚĆ PRZESTRZENNA

Obszar rewitalizacji i obszar zdegradowany w Cieszynie został wyznaczony po przeprowadzeniu analizy wskaźnikowej: ilościowej i jakościowej. Badania jakościowe w diagnozie zostały wzbogacone o opinie przedstawicieli zainteresowanych środowisk, mieszkańców miasta, organizacji pozarządowych oraz władz miasta zebrane w ramach badania ankietowego oraz uzyskane podczas konsultacji społecznych. Dzięki temu trafność doboru działań na terenie rewitalizowanym jest wysoka.

Zawarte w GPR projekty rewitalizacyjne skupiają się wyłącznie na obszarze rewitalizacji i są z nim ściśle powiązane. Komplementarność przestrzenna w programie rewitalizacji została zapewniona dzięki skupieniu projektów na różnych elementach tkanki miejskiej, co stanowi odpowiedź na główne problemy dla danego terenu. Projekty rewitalizacyjne obejmują zarówno tereny zielone, w których swą aktywność mogą przejawiać lokalne społeczności w codziennych drobnych interwencjach przestrzennych, a także tereny stanowiące potencjał turystyczno-rekreacyjny dla całego miasta. Projekty są również odpowiedzią na potrzeby dotyczące ścisłego centrum miasta. Dzięki odpowiedniej realizacji poszczególnych projektów i odpowiedniego włączenia w ich realizację lokalnej społeczności pozytywne skutki widoczne będą na całym obszarze miasta – dotyczą, bowiem miejsc oraz obiektów użyteczności publicznej. Realizacja tych działań będzie zapobiegać rozwojowi dalszych i obecnych problemów występujących na obszarze całego miasta, jako że będą mogli z nich korzystać mieszkańcy zarówno obszaru rewitalizacji oraz całego miasta, jak i mieszkańcy regionu.

9.2 KOMPLEMENTARNOŚĆ PROBLEMOWA

Komplementarność problemowa w GPR została zapewniona poprzez uwzględnienie w całym procesie rewitalizacji zjawisk kryzysowych odnoszących się do wszystkich wymiarów odnowy przestrzeni miasta, tj. wymiaru społecznego, gospodarczego, infrastrukturalnego i środowiskowego. Wybrane działania uwzględniają w sposób ciągły zapewnienie procesów ponownego zagospodarowania wybranych obszarów oraz wdrożenie działań społecznych i gospodarczych. Wybrane działania są ze sobą

wzajemnie powiązane, a także wzajemnie się dopełniają. Wszystkie odnoszą się do zapewnienia kompleksowego przeciwdziałania zaistniałym problemom, w tym przede wszystkim zdiagnozowanym problemom społecznym. Projekty zawarte w programie dotyczą zarówno rozwoju osobistego, jak i zawodowego mieszkańców, podnosząc tym samym wartość kapitału ludzkiego w mieście, a także działania integracyjne budujące kapitał społeczny w obszarze. Programy aktywizujące są kierowane zarówno dla dzieci i młodzieży, jak i osób starszych oraz w wieku produkcyjnym, by zapewnić szerokie zainteresowanie w włączenie się społeczności w działanie na rzecz usprawniania infrastruktury miasta.

9.3 KOMPLEMENTARNOŚĆ PROCEDURALNO-INSTYTUCJONALNA

Program rewitalizacji zawiera komplementarność w wymiarze proceduralno-instytucjonalnym poprzez zapewnienie współpracy w ramach programu różnych podmiotów działających na rzecz realizacji procesu rewitalizacji i poprawy negatywnych zjawisk w obszarze rewitalizowanym. Każdy interesariusz może stać się partnerem programu rewitalizacji, wobec czego ma możliwość dostępu do danych i informacji na temat realizacji założeń programu oraz ma szansę uczestniczyć w realizacji poszczególnych zadań oraz zgłaszać zadania usprawniające realizację procesu rewitalizacji. Dzięki temu każdy partner może wpływać na realizację programu.

9.4 KOMPLEMENTARNOŚĆ MIĘDZYOKRESOWA

Program Rewitalizacji na lata 2016-2023 zapewnia zachowanie ciągłości programowej. Przedsięwzięcia podejmowane w poprzednich okrasach programowych, będą kontynuowane i pogłębiane także w ramach obecnego dokumentu.

9.5 KOMPLEMENTARNOŚĆ ŹRÓDEŁ FINANSOWANIA

Komplementarność źródeł finansowania programu rewitalizacji została zapewniona w ramach poszczególnych projektów. Wykazano możliwe źródła

finansowania oraz przewidziano wykorzystanie funduszy publicznych wspólnotowych (Europejskich Funduszy Strukturalnych i Inwestycyjnych), publicznych krajowych oraz prywatnych. Program rewitalizacji w pierwszej kolejności zakłada wykorzystanie zewnętrznych źródeł finansowania, w tym funduszy europejskich dedykowanych rewitalizacji.

10 SYSTEM ZARZĄDZANIA GMINNYM PROGRAMEM REWITALIZACJI ORAZ MONITOROWANIE I OCENA STOPNIA OSIĄGNIĘCIA CELÓW REWITALIZACJI

System zarządzania *Gminnym Programem Rewitalizacji Miasta Cieszyna do roku 2023* ulokowany zostanie w ogólnym systemie zarządzania Miastem Cieszynem, które będzie tzw. operatorem *Gminnego Programu Rewitalizacji*. Takie rozwiązanie umożliwi efektywne współdziałanie instytucji samorządowych na szczeblu miasta, a także powiatu oraz województwa, jak również ułatwi wzajemne uzupełnianie się i spójność procedur, z zapewnieniem nienaruszalności zasady subsidiarności.

System zarządzania programem zaprojektowany został z uwzględnieniem istniejących rozwiązań organizacyjnych, które działają w Urzędzie Miejskim w Cieszynie, a ponadto został zorientowany go na realizację zasad partycypacji, współdecydowania i partnerstwa.

Strukturalnie za tematykę rewitalizacji odpowiedzialne będą następujące organy i jednostki:

- Rada Miejska Cieszyna – zgodnie z przepisami ustaw ustrojowych regulujących zasady działania jednostek samorządu terytorialnego, uchwała ona program, akceptuje jego zmiany, zatwierdza środki finansowe na przedsięwzięcia rewitalizacyjne w budżecie miasta;
- Burmistrz Miasta Cieszyna – jednoosobowy organ wykonawczy w gminie, odpowiedzialny za wdrażanie programu, uwzględniający procesy rewitalizacji w projektowaniu budżetu gminy;
- Gminne jednostki organizacyjne – jako aparat pomocniczy, za pomocą którego Burmistrz Miasta Cieszyna wykonuje swoje zadania w sferze społecznej, gospodarczej, środowiskowej i infrastruktury przestrzennej.

Osobą odpowiedzialną za funkcjonowanie tej struktury jest Burmistrz Miasta Cieszyna.

Dla realizacji niniejszego *Gminnego Programu Rewitalizacji* w Wydziale Strategii i Rozwoju Miasta w Urzędzie Miasta Cieszyna utworzone zostanie stanowisko pełnomocnika ds. rewitalizacji w wymiarze 1/2 etatu. Pracownik ten będzie podlegał bezpośrednio Naczelnikowi Wydziału. Do jego zadań należeć będzie prowadzenie czynności operacyjnych związanych z wdrażaniem programu, a wśród nich:

- prowadzenie i aktualizacja bazy projektów rewitalizacyjnych ujętych w *Gminnym Programie Rewitalizacji*;
- monitorowanie realizacji przedsięwzięć (ujętych w *Gminnym Programie Rewitalizacji*) oraz ich wskaźników produktów i rezultatów (tabela 44);
- koordynacja projektów rewitalizacyjnych realizowanych przez Gminę Cieszyn i jednostki organizacyjne pod względem zgodności z programem rewitalizacji;
- gromadzenie i agregacja danych do monitorowania sytuacji społecznej, gospodarczej, środowiskowej, infrastrukturalnej, przestrzennej na terenie Miasta Cieszyna pod kątem okresowej oceny stopnia wdrożenia *Gminnego Programu Rewitalizacji* oraz stopnia osiągnięcia założonych celów rewitalizacji;
- coroczne wykonywanie raportu monitorującego stopień realizacji projektów uwzględnionych w programie;
- koordynowanie badania ewaluacyjnego, wykonywanego co trzy lata zgodnie z art. 22 ust. 1 przywołanej wyżej ustawy o rewitalizacji, polegającego na ocenie aktualności i stopnia realizacji programu, zgodnie z wykazem wskaźników przedstawionych w tabeli 44 oraz wykazem wskaźników przedstawionych tabeli 48;
- udział w konsultacjach społecznych i warsztatach, na rzecz modelowania procesów rewitalizacyjnych – o ile będzie to korzystne z punktu widzenia celów rewitalizacji w Cieszynie;
- prowadzenie działań informacyjnych związanych z rewitalizacją na terenie Cieszyna;
- organizacja i prowadzenie działań partycypacyjnych związanych z rewitalizacją na terenie Cieszyna;

- upowszechnianie wiedzy o istocie rewitalizacji wśród wszystkich interesariuszy procesów rewitalizacji w Cieszynie, a szczególnie na obszarze rewitalizowanym;
- prowadzenie dokumentacji i obsługi administracyjnej Komitetu Rewitalizacji.

Po uchwaleniu *Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Cieszyna do roku 2023*, zgodnie z art. 7. pkt 1. przywołanej wyżej ustawy o rewitalizacji, powołany zostanie Komitet Rewitalizacji, który stanowił będzie forum współpracy i dialogu interesariuszy z organami gminy w sprawach dotyczących przygotowania, prowadzenia i oceny rewitalizacji oraz pełnić będzie funkcję opiniodawczo-doradczą Burmistrza Miasta Cieszyna.

Zasady wyznaczania składu oraz zasady działania Komitetu Rewitalizacji określi w drodze uchwały Rada Miejska Cieszyna w terminie nie dłuższym niż 3 miesiące od dnia uchwalenia *Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Cieszyna*. Podjęcie uchwały będzie poprzedzone konsultacjami społecznymi. Niezwłocznie po podjęciu przez Radę Miejską Cieszyna uchwały dotyczącej powołania Komitetu Rewitalizacji, Burmistrz Miasta Cieszyna powoła, w drodze zarządzenia, Komitet Rewitalizacji.

Do szczególnych zadań Komitetu Rewitalizacji należeć będzie:

- opiniowanie sporządzonej przez Burmistrza Miasta Cieszyna oceny aktualności i stopnia realizacji programu, dokonywanej raz na 3 lata, zgodnie z systemem monitorowania i oceny określonym w tym dokumencie;
- inicjowanie aktualizacji *Gminnego Programu Rewitalizacji*;
- określenie warunków aktualizacji programu, w tym m.in. ustalenie ram i zasad wprowadzania projektów do programu, stosownie do zidentyfikowanych potrzeb interesariuszy rewitalizacji;
- zgłaszanie propozycji zadań w ramach procedury aktualizacji *Gminnego Programu Rewitalizacji*;
- podejmowanie rozstrzygnięć dotyczących oceny propozycji projektów zgłaszanych w ramach procedury aktualizacji *Gminnego Programu Rewitalizacji*;
- monitorowanie sytuacji społecznej, gospodarczej, środowiskowej oraz zmian w infrastrukturze i przestrzeni na terenie miasta (monitoring obszarów

kryzysowych) – na podstawie danych dostarczonych przez Urząd Miejski w Cieszynie;

- udział w konsultacjach społecznych i warsztatach, na rzecz modelowania procesów rewitalizacyjnych, w tym opiniowanie aktualizacji *Gminnego Programu Rewitalizacji*;
- tworzenie warunków dla aktywnej i sprawnej współpracy wszystkich interesariuszy *Gminnego Programu Rewitalizacji*.

Monitorowanie programu rewitalizacji polegać będzie na systematycznym gromadzeniu i analizowaniu wiarygodnych danych dotyczących wyznaczonych obszarów objętych działaniami rewitalizacyjnymi oraz formułowaniem na ich podstawie ocen skuteczności i efektywności tychże procesów. Prowadzone w ramach monitoringu czynności będą miały na celu przede wszystkim zapewnienie zgodności działań wynikających z programu względem przyjętych założeń, na tle zdiagnozowanej sytuacji problemowej. Proces monitorowania odnosił się będzie zarówno do wskaźników, które pozwalają określić stan obszarów objętych rewitalizacją, tempo i kierunek zachodzących zmian w wymiarze ogólnym, jak również do wskaźników obrazujących postęp w zakresie wdrażania poszczególnych projektów rewitalizacyjnych.

Ocena stopnia realizacji *Gminnego Programu Rewitalizacji* opierała się będzie na powiązanej ze sobą analizie i ocenie:

- wskaźników wymienionych w tabeli 48, określających postęp w osiągnięciu celów rewitalizacji, szczegółowo przedstawionych w tabelach nr 40, 41, 42 i 43;
- wskaźników określających produkty i rezultaty poszczególnych przedsięwzięć rewitalizacyjnych, które określono w tabeli 44.

Ustalanie wielkości bazowych wskaźników określonych w tabeli 48 dla poszczególnych projektów rewitalizacyjnych nastąpi przed ich realizacją, zaś ustalanie wartości osiągniętych wskaźników nastąpi po zakończeniu realizacji projektów rewitalizacyjnych.

Poniżej przedstawiono wykaz wskaźników określających postęp w osiągnięciu celów rewitalizacji wraz z odniesieniem do źródeł ich pomiaru. Wielkość bazowa wskaźników określających postęp w osiągnięciu celów rewitalizacji, ujętych w tabelach 40, 41, 42 i 43, zostanie określona w momencie rozpoczęcia procesu rewitalizacji, czyli z chwilą rozpoczęcia realizacji przedsięwzięcia rewitalizacyjnego. Dla wskaźników nie wyznaczono wielkości docelowej, badana będzie ich zmiana w stosunku do wielkości początkowej (wzrost lub spadek).

Tabela 48. Charakterystyka wskaźników określających postęp w osiągnięciu celów rewitalizacji w ramach Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Cieszyna do roku 2023

Lp.	Nazwa wskaźnika	Oczekiwany kierunek zmian do roku 2023	Źródła danych do oceny wskaźnika	Powiązanie z problemami rewitalizacji	Powiązanie z celami rewitalizacji
1	Liczba osób długotrwale bezrobotnych korzystających z zasiłków MOPS	Spadek	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Cieszynie	P1, P3, P6, P9,	CO1, CO2
2	Liczba osób bezrobotnych do 25 roku życia korzystających z zasiłków MOPS	Spadek	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Cieszynie	P1, P3, P6, P9,	CO1, CO2
3	Liczba osób uzależnionych od alkoholu	Spadek	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Cieszynie	P1, P3, P9,	CO1
4	Liczba rodzin objętych pomocą społeczną na terenie rewitalizowanym (zasiłki stałe)	Spadek	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Cieszynie	P1, P3, P9	CO1
5	Liczba rodzin objętych pomocą społeczną na terenie rewitalizowanym (zasiłki okresowe)	Spadek	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Cieszynie	P1, P3, P9	CO1
6	Liczba rodzin objętych pomocą społeczną na terenie rewitalizowanym (zasiłki celowe)	Spadek	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Cieszynie	P1, P3, P9	CO1
7	Liczba rodzin korzystających z dożywiania na terenie rewitalizowanym	Spadek	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Cieszynie	P1, P3, P9	CO1

8	Liczba przestępstw ujawnionych na obszarze rewitalizowanym	Spadek	Komenda Powiatowa Policji w Cieszynie	P2, P7, P12	CO1, CO3
9	Liczba przypadków problemów alkoholowych lub zdarzeń niebezpiecznych	Spadek	Straż Miejska w Cieszynie	P2, P7, P12	CO1, CO3
10	Liczba mieszkańców prowadzących działalność gospodarczą na terenie rewitalizowanym	Wzrost	Urząd Miejski w Cieszynie – baza CEIDG	P3, P6	CO1, CO3
11	Poziom estetyki przestrzeni publicznej	Wzrost	Badanie jakościowe mieszkańców obszaru rewitalizowanego	P2, P5, P7, P8, P12	CO3, CO4
12	Poziom degradacji infrastruktury komunalnej	Spadek	Badanie jakościowe mieszkańców obszaru rewitalizowanego	P2, P5, P7, P8, P12	CO3, CO4
13	Koncentracja dzikich wysypisk śmieci	Spadek	Urząd Miejski w Cieszynie	P4, P8,	CO4
14	Poziom zapotrzebowania mieszkańców obszaru rewitalizacyjnego na przestrzeń publiczną sprzyjającą integracji mieszkańców i spędzaniu czasu wolnego	Wzrost	Badanie jakościowe mieszkańców obszaru rewitalizowanego	P2, P5, P8, P10, P11, P12, P13	CO1, CO3
15	Jakość infrastruktury rekreacyjno-sportowej i kulturalnej na obszarze rewitalizowanym	Wzrost	Badanie jakościowe mieszkańców obszaru rewitalizowanego	P2, P5, P8, P10, P11, P12	CO1, CO3
16	Jakość i dostępność oferty spędzania czasu wolnego dla dzieci i młodzieży	Wzrost	Badanie jakościowe mieszkańców obszaru rewitalizowanego	P1, P2, P5, P10	CO1, CO3
17	Jakość i dostępność oferty spędzania czasu wolnego dla seniorów	Wzrost	Badanie jakościowe mieszkańców obszaru rewitalizowanego	P1, P2, P5, P10	CO1, CO3

18	Dostępność przestrzeni do działalności artystycznej i organizacji wydarzeń społecznych	Wzrost	Badanie jakościowe mieszkańców obszaru rewitalizowanego	P2, P5, P7, P8, P10, P11, P12, P13	CO1, CO3
19	Poziom uczestnictwa mieszkańców w wydarzeniach lokalnych	Wzrost	Badanie jakościowe mieszkańców obszaru rewitalizowanego	P1, P2, P5, P10, P11, P12, P13	CO1
20	Dostępność miejsc parkingowych na obszarze rewitalizowanym	Wzrost	Badanie jakościowe mieszkańców obszaru rewitalizowanego	P2, P5, P7, P8, P12	CO3
21	Poziom barier komunikacyjnych i architektonicznych ograniczających dostępność różnego typu usług (m.in. publicznych)	Spadek	Badanie jakościowe mieszkańców obszaru rewitalizowanego	P2, P5, P7, P8, P12	CO3

Źródło: Opracowanie własne

11 ZASADY WSPÓŁPRACY Z PARTNERAMI

Udział partnerów w realizacji *Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Cieszyna do roku 2023* jest warunkiem koniecznym dla sukcesu rewitalizacji, ale wpływa również pozytywnie na efektywność zaplanowanych działań, zwiększa skuteczność zaplanowanego procesu. Zaangażowanie partnerów będzie czynnikiem sprzyjającym efektywnemu wykorzystaniu środków finansowych. Partycypacja społeczna jest jedną z podstawowych zasad, w oparciu o którą stworzono niniejszy dokument. Tworzenie programu zostało skoordynowane przez władze samorządowe i poddane konsultacjom w oparciu o diagnozę lokalnych problemów.

Partnerów instytucjonalnych, biorących udział w realizacji programu, można podzielić na trzy kluczowe grupy:

- 1) instytucje publiczne – przede wszystkim władze samorządowe Miasta Cieszyna, powiatu cieszyńskiego, województwa śląskiego, agendy i agencje rządowe, gminne jednostki organizacyjne (np. instytucje kultury, jednostki pomocy społecznej), przedsiębiorstwa komunalne, itp.;
- 2) przedsiębiorcy i instytucje otoczenia biznesu, tj. lokalne firmy, spółdzielnie mieszkaniowe, spółdzielnie socjalne i przedsiębiorstwa społeczne, banki spółdzielcze, izby gospodarcze, stowarzyszenia gospodarcze itp.;
- 3) organizacje pozarządowe, tj. stowarzyszenia i fundacje, związki zawodowe, grupy nieformalne), społecznicy, przedstawiciele kościołów i zarejestrowanych związków wyznaniowych, organizacje charytatywne działające w strukturze kościołów.

Każda z wymienionych wyżej grup partnerów może współuczestniczyć w procesie rewitalizacji w zakresie:

- dostarczania danych do monitoringu i ewaluacji stopnia realizacji celów *Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Cieszyna do roku 2023* oraz stopnia wdrożenia poszczególnych przedsięwzięć rewitalizacyjnych (m.in. Powiatowy Urząd Pracy w Cieszynie, Urząd Skarbowy w Cieszynie, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Cieszynie, Powiatowa Komenda Policji w Cieszynie itp.

oraz wszystkie podmioty wdrażające projekty rewitalizacyjne przedstawione w tabeli 48);

- inicjowania i udziału we wdrażaniu przedsięwzięć rewitalizacyjnych przedstawionych w tabeli nr 44 (m.in. Gmina Cieszyn i Powiat Cieszyński, przedsiębiorstwa, organizacje pozarządowe itp.).

Zastosowanie zasady partnerstwa i partycypacji umożliwi osiągnięcie następujących korzyści:

- zwiększenie jakości współpracy pomiędzy wszystkimi zidentyfikowanymi powyżej grupami interesariuszy;
- zwiększenie koherencji działań instytucji, podmiotów oraz osób zaangażowanych w realizację określonych celów;
- transparentność procesu decyzyjnego;
- uproszczenie systemu zarządzania;
- synergia wiedzy i doświadczenia partnerów;
- wspólna realizacja przedsięwzięć;
- łączenie kapitału finansowego i społecznego;
- zwiększenie stopnia zaangażowania społeczności lokalnej w proces podejmowania decyzji;
- zwiększenie trafności, celowości i ukierunkowanie wykorzystania środków finansowych w ramach montażu wielu źródeł;
- uzyskanie wysokiej jakości precyzyjnych i użytecznych informacji w zakresie diagnozy potrzeb oraz osiągniętych rezultatów działań;
- zwiększenie potencjału i zaangażowania osób, grup i podmiotów zaangażowanych w proces rewitalizacji.

Rekomenduje się w pierwszej kolejności zainicjowanie międzysektorowych partnerstw rewitalizacyjnych pomiędzy Gminą Cieszyn a podmiotami czynnie zaangażowanymi w projekty rewitalizacyjne.

Tabela 46 Charakterystyka obszarów współpracy oraz mechanizmów integrowania działań w ramach Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Cieszyna do roku 2023

Numer projektu	Tytuł projektu	Realizatorzy	Podmioty współpracujące wraz z dodatkowym opisem zakresu współpracy
1.	Dwa brzegi. Jedno źródło.	Stowarzyszenie Szkoła Nowej Ewangelizacji Zacheusz	Partnerzy: Stowarzyszenie Szkoła Nowej Ewangelizacji Zacheusz oraz Parafia Rzymskokatolicka Czeskim Cieszynie wspólnie realizować będą działania społeczne w zakresie profilaktyki dziecięcej, dożywiania integracji oraz specjalistycznego wsparcia dla rodzin.
2.	Uruchomienie na terenie ZZOZ w Cieszynie - Poradni Zdrowia Psychicznego dla dzieci i młodzieży oraz oddziału dziennego i całodobowego leczenia nerwic	Zespół Zakładów Opieki Zdrowotnej w Cieszynie	<u>Cześć infrastrukturalna:</u> samodzielnie ZZOZ w Cieszynie <u>Cześć społeczna:</u> ZZOZ w Cieszynie oraz organizacje pozarządowe działające na rzecz osób z problemami psychicznymi
3.	Utworzenie w ramach Oddziału Psychiatrii pododdziału zajmującego się leczeniem alkoholowym zespołów abstynencyjnych, tzw. detoks	Zespół Zakładów Opieki Zdrowotnej w Cieszynie	Nie dotyczy
4.	Dzienny Dom Opieki Medycznej przy ZZOZ w Cieszynie	Zespół Zakładów Opieki Zdrowotnej w Cieszynie	<u>Cześć infrastrukturalna:</u> samodzielnie ZZOZ w Cieszynie <u>Cześć społeczna:</u> ZZOZ w Cieszynie oraz organizacje pozarządowe działające na rzecz seniorów oraz Miasto Cieszyn
5.	Rewitalizacja zabytkowego parku szpitalnego wraz z działaniami na rzecz aktywizacji ruchowej oraz integracji społecznej	Zespół Zakładów Opieki Zdrowotnej w Cieszynie	Nie dotyczy

6.	Termomodernizacja kompleksu edukacyjnego Wydziału Zamiejscowego w Cieszynie Wyższej Szkoły Biznesu w Dąbrowie Górniczej wraz z programem edukacji ekologicznej dla studentów	Wyższa Szkoła Biznesu w Dąbrowie Górniczej Wydział zamiejscowy w Cieszynie	Szkoły podstawowe i szkoły zawodowe w Cieszynie – współpraca w zakresie wdrażania programu edukacji ekologicznej na terenie Cieszyna
7.	Utworzenie i rozwój działalności Centrum Wiedzy oraz FABLABu przy Wydziale Zamiejscowym w Cieszynie Wyższej Szkoły Biznesu w Dąbrowie Górniczej	Wyższa Szkoła Biznesu w Dąbrowie Górniczej Wydział zamiejscowy w Cieszynie	<ol style="list-style-type: none"> 1. Szkoły podstawowe i szkoły zawodowe w Cieszynie – współpraca w zakresie rozwijania kształcenia ustawicznego; 2. Gmina Cieszyn (UM) i Powiat Cieszyński (SP) – współpraca w zakresie promowania działalności Centrum Wiedzy wśród uczniów i nauczycieli; 3. Przedsiębiorstwa z miasta Cieszyna –współpraca w zakresie korzystania z usług FABLABu
8.	Przedsiębiorstwo społeczne Fundacji Rozwoju Przedsiębiorczości Społecznej „Być Razem”	Fundacja Rozwoju Przedsiębiorczości Społecznej „Być Razem”	<ol style="list-style-type: none"> 1. FRPS „Być Razem” – remont dachów; remont hal pofabrycznych wewnątrz (drobne naprawy, malowanie, dostosowanie do nowych warsztatów); pielęgnacja i wycinka drzew zagrażających bezpieczeństwu; aranżacja, remont i wyposażenie stołówki; zakup niezbędnego wyposażenia stolarni, kuchni i pralni; aranżacja terenów zielonych wokół przedsiębiorstwa społecznego; modernizacja systemu ogrzewania; przygotowanie kompletnej identyfikacji wizualnej przedsiębiorstwa społecznego; 2. Gmina Cieszyn (MOPS) – pomoc w rekrutacji beneficjentów projektów; wsparcie w promocji przedsiębiorstwa społecznego; współpraca przy zlecaniu usług (klauzule społeczne); 3. Powiat Cieszyński (PUP) – pomoc w rekrutacji beneficjentów projektów; współpraca przy organizacji staży i innych form zatrudnienia wspieranego;

9.	Remont oficyny przy ul. Głęboka 39a oraz rewitalizacja przyległego ogrodu na skarpie od ul. Przykopa w celu stworzenia miejsca do prowadzenia działalności artystycznej, wystawienniczej i edukacyjnej	Fundacja Ludzie-Innowacje-Design oraz inwestor prywatny	1. Muzeum Śląska Cieszyńskiego, Polski Związek Kulturalno-Oświatowy w Republice Czeskiej – współpraca przy planowaniu i organizacji wydarzeń kulturalnych i artystycznych, wystaw, itp.; 2. Stowarzyszenie Muzeum Drukarstwa w Cieszynie – wsparcie przy promocji działań związanych z projektem
10.	Remont i dostosowanie budynku dziennego ośrodka wsparcia do potrzeb osób niepełnosprawnych	Powiat Cieszyński	1. Powiat Cieszyński – Lider – realizacja projektu; 2. Cieszyńskie Stowarzyszenie Ochrony Zdrowia Psychicznego „Więź” – Partner – prowadzenie ośrodka wsparcia
11.	„Uniwersytet bez granic – przygraniczny park przyrodniczo-etnograficzny” rewitalizacja obszaru Bielska 62 wraz z otaczającym budynek parkiem	Uniwersytet Śląski w Katowicach - Wydział w Cieszynie: Wydział Etnologii i Nauk o Edukacji oraz Wydział Artystyczny	Projekt inwestycyjny nie zakłada formalnego partnerstwa. Po oddaniu infrastruktury do użytku UŚ zakłada współpracę (w tym formalne partnerstwa m.in. w ramach projektów współfinansowanych ze źródeł zewnętrznych) i wspólne użytkowanie budynku wraz z cieszyńskimi instytucjami kulturalnymi, jednostkami samorządowymi oraz organizacjami pozarządowymi, z którymi Uniwersytet prowadzi wspólne projekty badawcze i rozwojowe m.in. na rzecz integracji społeczności lokalnej. Obszar działań i potencjał merytoryczny potencjalnych partnerów i współużytkowników stanowi istotny wkład w planowaną działalność zmodernizowanej infrastruktury.

12.	Rewitalizacja i modernizacja obiektów sportowych „Kampus Cieszyn” – basen oraz hala sportowa	Uniwersytet Śląski w Katowicach - Wydział w Cieszynie: Wydział Etnologii i Nauk o Edukacji oraz Wydział Artystyczny	Projekt inwestycyjny nie zakłada formalnego partnerstwa. Po oddaniu infrastruktury do użytku UŚ zakłada współpracę (w tym formalne partnerstwa) i wspólne użytkowanie budynku wraz z jednostkami samorządowymi działającymi w sektorze szkolnictwa i medycyny oraz organizacjami pozarządowymi wspierającymi profilaktykę zdrowego stylu życia. Potencjał wskazanych potencjalnych partnerów i współużytkowników stanowi istotny wkład w planowaną działalność zmodernizowanej infrastruktury, w tym pomoc w działaniach służących aktywizacji intelektualnej, psychicznej i fizycznej na rzecz społeczności lokalnej.
13.	Rewitalizacja, modernizacja i adaptacja na potrzeby społeczności lokalnej i akademickiej Auli przy ul. Paderewskiego 3	Uniwersytet Śląski w Katowicach - Wydział w Cieszynie: Wydział Etnologii i Nauk o Edukacji oraz Wydział Artystyczny	Projekt inwestycyjny nie przewiduje formalnego partnerstwa. Po oddaniu infrastruktury do użytku, projekt zakłada stworzenie: „Kreatywnego Centrum Aktywizacji Społecznej i Multimediów” i współpracę (w tym formalne partnerstwa, m.in. w ramach projektów) z cieszyńskimi placówkami oświatowymi, ośrodkami pomocy społecznej, instytucjami kultury oraz NGO działającymi na rzecz wzmocnienia aktywności społecznej i zawodowej społeczności lokalnych, w tym włączenia społecznego, profilaktyki i rozwiązywania problemów związanych z uzależnieniami i przemocą w rodzinie, wsparcia dla dzieci i młodzieży z rodzin dysfunkcyjnych oraz osób starszych.

14.	Świetlny zaułek – modernizacja infrastruktury i zagospodarowanie przestrzeni publicznej wzdłuż uliczki Ludwika Kluckiego na cele działań społecznych i artystycznych	Gmina Cieszyn	<p>1. Gmina Cieszyn (UM, MZD) – koordynuje całość zagadnień związanych z realizacją projektu, opracowuje koncepcję zagospodarowania przestrzeni publicznej, opracowuje projekt budowlany, nadzoruje realizację robót budowlanych zawartych w projekcie budowlanym;</p> <p>2. Zamek Cieszyn – uczestniczy w opracowaniu koncepcji zagospodarowania przestrzeni publicznej oraz projektu budowlanego, w zaangażowaniu podmiotów gospodarczych zajmujących się działalnością artystyczną i dizajnem, pracowników naukowych i studentów Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach Wydziału Artystycznego w Cieszynie, Cieszyńskiego Towarzystwa Fotograficznego do udziału w aranżacjach artystycznych tego miejsca, które będą podlegać zmianie w różnych okresach czasu, w zależności od potrzeb.</p>
15.	Aktywny Powiat Cieszyński – Program aktywizacji społeczno-zawodowej w obszarze pomocy społecznej	Powiat Cieszyński, Gmina Cieszyn	<p>1. Powiat Cieszyński (PCPR) - lider projektu – nadzór i kontrola działań partnerów w zakresie realizacji projektu, rozliczanie projektu, prowadzenie bazy danych finansowych, osobowych i zamówień publicznych partnerów w Lokalnym Systemie Informatycznym (LSI);</p> <p>2. Gmina Cieszyn (MOPS) – partner projektu - rekrutacja uczestników, organizacja treningów, szkoleń, kursów zawodowych oraz poradnictwa dla uczestników projektu.</p>
16.	Aktywni seniorzy w Cieszynie	Gmina Cieszyn	<p>1. Gmina Cieszyn (DSS) – prowadzenie Biura Projektu, wybór usługodawców, realizacja programu usług dziennej opieki w środowisku i DSS,</p> <p>2. Gmina Cieszyn (SP 4) – udostępnienie sali gimnastycznej i basenu,</p> <p>3. Gmina Cieszyn (MOPS) – promocja, rekrutacja i ewaluacja,</p> <p>4. Realizator wyłoniony w drodze zapytania ofertowego – organizacja usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych oraz terapii zajęciowej.</p>

17.	Budowa obiektu wielofunkcyjnego z funkcją podstawową szkolnej hali sportowej	Powiat Cieszyński, Gmina Cieszyn	<p>1. Powiat Cieszyński – zaprojektowanie hali sportowej, działania w zakresie powstania pełnowymiarowej hali sportowej z widownią</p> <p>2. Gmina Cieszyn – przejęcie nieruchomości (współwłasność w równych częściach Gmina i Powiat), działania w zakresie części rekreacyjnej przy hali sportowej oraz parkingów. Zasady współpracy w zakresie rzeczowym oraz finansowym ureguluje porozumienie partnerskie w sprawie wspólnego zagospodarowania nieruchomości po Cieszyńskiej Drukarni Wydawniczej. Planuje się, iż w przypadku przejęcia nieruchomości Cieszyńskiej Drukarni Wydawniczej w upadłości likwidacyjnej strony podejmą działania w celu wspólnego jej zagospodarowania.</p>
18.	Muzeum Drukarstwa – adaptacja i remont budynku przy ul. Głębokiej 50	Gmina Cieszyn, Stowarzyszenie Muzeum Drukarstwa w Cieszynie	<p>1. Gmina Cieszyn (UM) – przeprowadzenie modernizacji budynku przy ul. Głębokiej 50 z przeznaczeniem w całości na działalność Muzeum Drukarstwa, realizacja inwestycji w postaci dobudówki parterowej;</p> <p>2. Muzeum Drukarstwa – prowadzenie permanentnej działalności.</p>
19.	Rewitalizacja przestrzeni publicznej wokół budynków nr 4, 6, 8 przy ul. Korfantego Cieszynie	Spółdzielnia Mieszkaniowa „Cieszynianka”	<p>1. Fundacja Aktywności Społecznej "Cieszynianka" – wsparcie w zakresie promocji Projektu;</p> <p>2. Koordynator projektu oraz wykonawcy robót - wyłonieni drodze zapytania ofertowego),</p>
20.	Rewitalizacja przestrzeni publicznej wokół budynków nr 2, 4, 6, przy ul. Gen. Józefa Hallera Cieszynie	Spółdzielnia Mieszkaniowa „Cieszynianka”	<p>1. Fundacja Aktywności Społecznej "Cieszynianka" – wsparcie w zakresie promocji Projektu;</p> <p>2. Koordynator projektu oraz wykonawcy robót – wyłonieni drodze zapytania ofertowego)</p>
21.	Rewitalizacja przestrzeni publicznej wokół budynków wielorodzinnych Górna 29, 29A, 29B, 29C	Spółdzielnia Mieszkaniowa „Cieszynianka”	<p>1. Fundacja Aktywności Społecznej "Cieszynianka" – wsparcie w zakresie promocji Projektu;</p> <p>2. Koordynator projektu oraz wykonawcy robót - wyłonieni drodze zapytania ofertowego);</p> <p>3. Gmina Cieszyn – właściciel sąsiedniej działki 2/12 obr. 46 – w zakresie wydzielenia i zbycia jej części na cele projektu.</p>

22.	Rewitalizacja przestrzeni publicznej wokół budynków nr 1 i 1A przy ul. Kraszewskiego w Cieszynie	Spółdzielnia Mieszkaniowa „Cieszynianka”	1. Fundacja Aktywności Społecznej "Cieszynianka" – wsparcie w zakresie promocji Projektu; 2. Koordynator projektu oraz wykonawcy robót - wyłonieni drodze zapytania ofertowego); 3. Właściciel sąsiedniej działki 11/9 obr. 54 – w zakresie wydzielenia i zbycia jej części na cele projektu.
23.	"Słonecznik Odnowa"	Stowarzyszenie Pomocy Wzajemnej „Być Razem”	Nie dotyczy
24.	Remont sanitariatów w budynku Powiatowego Ośrodka Wsparcia dla Osób Dotkniętych Przemocą w Rodzinie	Stowarzyszenie Pomocy Wzajemnej „Być Razem”	Nie dotyczy
25.	Przystosowanie budynku miejskiego użytkowanego przez stowarzyszenie Pomocy Wzajemnej „Być razem” do możliwości korzystania z pomocy psychologiczno-prawnej dla wszystkich mieszkańców Cieszyna	Gmina Cieszyn	1. Gmina Cieszyn (MOPS) – wyłonienie wykonawcy i koordynacja realizacji zadania; 2. Organizacja pozarządowa realizująca na zlecenie gminy zadanie publiczne.
26.	KAJ INDZI INAKSZY u NAS PO NASZYMU – Kultura ludowa Śląska Cieszyńskiego	Gmina Cieszyn, Cieszyński Ośrodek Kultury "Dom Narodowy"	1. Gmina Cieszyn (UM) – koordynuje całość zagadnień związanych z realizacją projektu, opracowuje koncepcję zagospodarowania przestrzeni publicznej, nadzoruje realizację robót budowlanych zawartych w projekcie budowlanym. 2. Cieszyński Ośrodek Kultury „Dom Narodowy” - uczestniczy w projekcie poprzez 2letnie działania miękkie, otwarcie oraz obsługa Centrum Folkloru Śląska Cieszyńskiego, prowadzenie warsztatów i innych działań kulturalnych w instytucji oraz terenie Cieszyna 3. Miasto Czeski Cieszyn oraz Dom dzieci i młodzieży - realizują projekt po swojej stronie zarówno w części inwestycyjnej jak i informacyjnej.

27.	Likwidacja niskiej emisji zanieczyszczeń w centrum Cieszyna	Gmina Cieszyn, ZBM, Wspólnoty mieszkaniowe, Energetyka Cieszyńska Sp. z o.o.	<p>1. Gmina Cieszyn (UM) – koordynuje realizację całego przedsięwzięcia, zapewnia środki finansowe w zakresie udziału przypadającego na budynki (udziały własności w budynkach) Gminy Cieszyn, składa wnioski o dofinansowanie na zakres dotyczący budynków w 100% własności Gminy Cieszyn, rozlicza zadanie w ramach uzyskanego dofinansowania, prowadzi działania edukacyjno-informacyjne dla całego przedsięwzięcia;</p> <p>2. ZBM – występuje jako inwestor zastępczy w imieniu Gminy Cieszyn (opracowuje dokumentację projektowo-kosztorysową i audyty, przeprowadza przetargi, nadzoruje realizację robót budowlanych, rozlicza inwestycję);</p> <p>3. Wspólnoty mieszkaniowe – występują jako inwestorzy w poszczególnych budynkach (opracowują dokumentację projektowo-kosztorysową i audyty, przeprowadzają przetargi, nadzorują realizację robót budowlanych, rozliczają zadanie w ramach uzyskanego dofinansowania);</p> <p>4. Energetyka Cieszyńska Sp. z o.o. – współpracuje z pozostałymi realizatorami przedsięwzięcia w zakresie ustalenia budynków objętych przedsięwzięciem, pełni rolę inwestora budowy sieci ciepłej oraz węzłów ciepłych (opracowuje dokumentację projektowo-kosztorysową, składa wnioski o dofinansowanie na budowę sieci ciepłej, przeprowadza przetargi, nadzoruje realizację robót budowlanych, rozlicza zadanie w ramach uzyskanego dofinansowania).</p>
-----	---	--	--

28.	Open Air Museum. Cieszyn Czeski Cieszyn	Gmina Cieszyn	<p>1. Gmina Cieszyn (UM, MZD) – partner wiodący projektu – koordynuje realizację projektu. Odpowiada za polską część ekspozycji muzealnej, treść i wyposażenie muzeum oraz elementy architektury miejskiej. Dokonuje rewitalizacji polskiego brzegu Olzy i części brzegu Młynówki;</p> <p>2. Miasto Český Těšín i Biblioteka Miejska w Czeskim Cieszynie – realizują projekt po swojej stronie zarówno w inwestycyjnej, muzealnej i informacyjnej części.</p>
29.	Połączenie śródmieścia Cieszyna i Czeskiego Cieszyna (projekt realizowany w polskiej części miasta)	Gmina Cieszyn, Zamek Cieszyn	<p>1. Gmina Cieszyn (MZD, UM) – koordynuje realizację projektu, opracowuje dokumentację projektowo-kosztorysową, składa wnioski o dofinansowanie, przeprowadza przetarg, nadzoruje realizację robót budowlanych, rozlicza zadanie w ramach uzyskanego dofinansowania;</p> <p>2. Zamek Cieszyn współpracuje na etapie przygotowania dokumentacji projektowo-kosztorysowej w zakresie aranżacji przestrzeni publicznej.</p>

30.	Budowa zintegrowanego węzła przesiadkowego w Cieszynie	Gmina Cieszyn, Powiat Cieszyński	<p>1. Gmina Cieszyn (UM, MZD) – koordynuje realizację projektu, opracowuje dokumentację projektowo-kosztorysową, składa wnioski o dofinansowanie, przeprowadza przetargi, nadzoruje realizację robót budowlanych oraz usług i dostaw, rozlicza zadanie w ramach uzyskanego dofinansowania.</p> <p>2. Zamek Cieszyn – współpracuje w zakresie ustalenia funkcji pomieszczeń budynku dworca oraz opracowaniu projektu wyposażenia budynku i jego otoczenia;</p> <p>3. ZGK – współpracuje w zakresie opracowania dokumentacji projektowo-kosztorysowej, wdrożenia systemu dynamicznej informacji pasażerskiej, wyposażenia budynku dworca;</p> <p>4. Powiat Cieszyński - współpracuje w zakresie opracowania dokumentacji projektowo-kosztorysowej, pełni rolę inwestora dla ronda ul. Bobrecka – Hajduka oraz ronda ul. Bielska-Korfantego-Hajduka (powierając realizację tych zadań Gminie Cieszyn), uczestniczy w kosztach inwestycji.</p>
31.	Rewitalizacja cieszyńskiego Rynku	Gmina Cieszyn	<p>1. Gmina Cieszyn (UM, MZD) – koordynuje realizację projektu, opracowuje dokumentację projektowo-kosztorysową, przeprowadza konsultacje w zakresie wariantów ograniczenia ruchu kołowego, składa wnioski o dofinansowanie, przeprowadza przetargi, nadzoruje realizację robót budowlanych, rozlicza zadanie w ramach uzyskanego dofinansowania, wprowadza nową organizację ruchu;</p> <p>2. Właściciele budynków – współpraca w celu uporządkowania wystroju zewnętrznego budynków (szyldy i informacje reklamowe) oraz odnowienia elewacji budynków w niezbędnym zakresie.</p> <p>3. Restauratorzy – współpracują z Gminą Cieszyn w zakresie aranżacji ogródków gastronomicznych.</p>

32.	Budowa 2 budynków mieszkalnych wielorodzinnych przy ulicy Mickiewicza	Zakład Budynków Miejskich w Cieszynie Sp. z o.o.	Nie dotyczy
33.	Przebudowa budynku Przykopa 9 i Przykopa 7	Zakład Budynków Miejskich w Cieszynie Sp. z o.o.	Nie dotyczy
34.	Remont murów oporowych i historycznych murów obronnych	Gmina Cieszyn, właściele i współwłaściciele murów	<p>1. Gmina Cieszyn (UM) – opracowanie projektów budowlanych dla zakresu dotyczącego murów własności lub współwłasności Gminy Cieszyn, realizacja robót budowlanych, utworzenie programu dotacyjnego dla współfinansowania remontów murów przez prywatnych właścicieli;</p> <p>2. Powiat Cieszyński (SP) – opracowanie projektów budowlanych dla zakresu dotyczącego murów własności lub współwłasności Powiatu Cieszyńskiego, realizacja robót budowlanych;</p> <p>3. Śląski Wojewódzki Konserwator Zabytków – współpraca przy remontach murów będących obiektami zabytkowymi;</p> <p>4. Pozostali właściciele i współwłaściciele murów – opracowanie projektów budowlanych dla zakresu dotyczącego murów prywatnych, współpraca przy realizacji robót budowlanych.</p>
35.	Modernizacja budynku schroniska i noclegowni przy ul. Błogockiej 30	Gmina Cieszyn	<p>1. Gmina Cieszyn (MOPS) – wyłonienie wykonawcy remontów, wyposażenie mieszkań, realizacja bieżąca zadania zgodnie z ustawą o pomocy społecznej;</p> <p>2. Zakład Budynków Miejskich Sp. z o. o – wskazanie lokali z zasobów gminy.</p>
36.	Tworzenie sieci mieszkań chronionych w zasobie mieszkaniowym Gminy Cieszyn	Gmina Cieszyn	<p>1. Gmina Cieszyn (MOPS) – wyłonienie wykonawcy remontów, wyposażenie mieszkań, realizacja bieżąca zadania zgodnie z ustawą o pomocy społecznej,</p> <p>2. Zakład Budynków Miejskich Sp. z o. o – wskazanie lokali z zasobów gminy.</p>

Źródło: Opracowanie własne

Zastosowane skróty: UM (Urząd Miejski w Cieszynie), SP (Starostwo Powiatowe w Cieszynie), MZD (Miejski Zarząd Dróg w Cieszynie), MOPS (Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Cieszynie), PCPR (powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Cieszynie), DSS (Dom Spokojnej Starości w Cieszynie), SP4 (Szkoła Podstawowa nr 4 w Cieszynie), PUP (Powiatowy Urząd Pracy w Cieszynie), ZBM (Zakład Budynków Miejskiej w Cieszynie Sp. z o.o.), ZGK (Zakład Gospodarki Komunalnej w Cieszynie Sp. z o.o.).

12 PARTYCYPACJA I KOMUNIKACJA SPOŁECZNA

Istotnym dla powodzenia procesu rewitalizacji zagadnieniem jest budowanie świadomości interesariuszy *Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Cieszyna* poprzez działania w sferze komunikacji społecznej i public relations. w tym obszarze planuje się realizację następujących aktywności:

- aktualizacja podstrony do strony Miasta Cieszyna dedykowanej rewitalizacji i wdrażaniu programu, na której publikowane będą bieżące wiadomości o projektach i Programie;
- wykorzystanie mediów społecznościowych w zakresie komunikowania o realizacji projektów, jak i bieżących wiadomości;
- indywidualne konsultacje z interesariuszami rewitalizacji, związane z wdrażaniem programu;
- zachęcanie interesariuszy rewitalizacji do udziału w ocenie aktualności i stopnia realizacji programu, dokonywanej raz na 3 lata, zgodnie z systemem monitorowania i oceny określonym w tym dokumencie (m.in. udział w cyklicznym badaniu ewaluacyjnym);
- publikacja artykułów prasowych w Wiadomościach Ratuszowych;
- montaż tablic informacyjnych po zakończeniu realizacji projektu, który jest przedsięwzięciem rewitalizacyjnym, wynikającym z wdrażania *Gminnego Programu Rewitalizacji* i był wpisany do programu.

Za komunikację społeczną programu odpowiedzialne będzie Biuro Promocji, Informacji i Turystyki Urzędu Miejskiego w Cieszynie, które będzie podejmować działania w tym zakresie we współpracy z Burmistrzem, radnymi, pracownikami samorządowymi Urzędu Miejskiego w Cieszynie i partnerami samego programu. Należy zadbać o to, aby informacje przekazywane były w sposób zaplanowany i skoordynowany.

13 OKREŚLENIE NIEZBĘDNYCH ZMIAN W UCHWAŁACH, O KTÓRYCH MOWA W ART. 21 UST. 1 USTAWY Z DNIA 21 CZERWCA 2001 R. O OCHRONIE PRAW LOKATORÓW, MIESZKANIOWYM ZASOBIE GMINY I O ZMIANIE KODEKSU CYWILNEGO

W związku z realizacją Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Cieszyna nie przewiduje się zmian w uchwałach, o których mowa w art. 21 ust. 1 ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego.

14 SPECJALNA STREFA REWITALIZACJI

Przewiduje się wyznaczanie Specjalnej Strefy Rewitalizacji, o której mowa w art. 25 ustawy z dnia 09.10.2015 roku o rewitalizacji (Dz.U. z 2015, poz.1777 z późn.zm.). Strefa stanowić będzie narzędzie ułatwiające sprawną realizację przedsięwzięć rewitalizacyjnych.

15 SPOSÓB REALIZACJI GMINNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI W ZAKRESIE PLANOWANIA I ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

15.1 Niezbędne zmiany w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego

W odniesieniu do art. 15 ust. 1 pkt 13 ustawy o rewitalizacji, w związku z zaplanowanymi do realizacji w ramach Gminnego Programu Rewitalizacji przedsięwzięciami, nie stwierdzono potrzeby dokonywania zmian w Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Cieszyna³¹. Projekty ujęte w Gminnym Programie Rewitalizacji Miasta Cieszyna zlokalizowane zostały na obszarach, które zgodnie z ustalonymi kierunkami zagospodarowania przestrzennego w Studium określone zostały jako:

I – Obszar Śródmiejski „Stare Miasto”

II - Centralna strefa usługowa

III i V - Strefa zabudowy mieszkaniowo – usługowej

IV - Strefa mieszkaniowa.

Sposób zagospodarowania i użytkowania terenów w strefach I – V odpowiada zakresowi projektów rewitalizacyjnych zlokalizowanych na objętych rewitalizacją obszarach.

³¹ Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Cieszyna, zatwierdzone uchwałą NR XXVIII/270/16 Rady Miejskiej Cieszyna z dnia 29 grudnia 2016 r. w sprawie zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Cieszyna.

15.2 Niezbędne zmiany w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego

Nie przewiduje wprowadzania zmian w obecnie obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego Miasta Cieszyna oraz konieczności uchwalenia nowych planów.

15.3 Miejscowy plan rewitalizacji

W związku z realizacją Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Cieszyna nie przewiduje się uchwalenia miejscowego planu rewitalizacji, o którym mowa w art. 37f ust. 1 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.

16 SPIS TABEL

Tabela 1 Wykaz wszystkich czynników (wskaźników) analizowanych w procesie diagnozy obszaru zdegradowanego i rewitalizowanego na terenie Miasta Cieszyn .	11
Tabela 2 Cechy jednostek przestrzennych wyodrębnionych na potrzeby diagnozy obszaru zdegradowanego i obszaru do rewitalizacji w Cieszynie.....	15
Tabela 3 Ocena czynników jakościowych wpływających na delimitację obszarów zdegradowanych i obszarów rewitalizowanych	30
Tabela 4 Wykaz ulic objętych obszarem do rewitalizacji na terenie Cieszyna	35
Tabela 5 Ocena kierunków działań dotyczących rewitalizacji Rynku.....	42
Tabela 6 Ocena działań związanych z uruchomieniem węzła przesiadkowego przy ulicy Hajduka	43
Tabela 7 Propozycje i uwagi respondentów do pytania dotyczącego kierunków zmian przy ul. Czarny Chodnik	44
Tabela 8 Ocena kierunków działań w ramach rewitalizacji Rynku.....	45
Tabela 9 Ocena sytuacji w Śródmieściu	46
Tabela 10 Zestawienie negatywnych zjawisk społecznych w obszarze rewitalizacji	48
Tabela 11 Liczba rodzin pobierających zasiłki stałe w obszarze rewitalizowanym ...	51
Tabela 12 Liczba rodzin pobierających zasiłki okresowe w obszarze rewitalizowanym	52
Tabela 13 Liczba rodzin pobierających zasiłki celowe w obszarze rewitalizowanym	52
Tabela 14 Liczba rodzin korzystających z dożywiania w obszarze rewitalizowanym	54
Tabela 15 Liczba budynków komunalnych z wyłączoną możliwością zbywania lokali	55
Tabela 16 Liczba budynków komunalnych z lokalami socjalnymi oraz docelowo przeznaczonymi na potrzeby socjalne	55
Tabela 17 Liczba przestępstw ujawnionych.....	57
Tabela 18 Liczba wydanych Niebieskich Kart.....	57

Tabela 19 Liczba przypadków problemów alkoholowych oraz zdarzeń niebezpiecznych	58
Tabela 20 Oferta kulturalna Biblioteki Miejskiej w Cieszynie	59
Tabela 21 Liczba osób korzystających z oferty kulturalnej Biblioteki Miejskiej w Cieszynie	60
Tabela 22 Liczba osób korzystających z oferty kulturalnej Domu Narodowego	62
Tabela 23 Liczba osób korzystających z oferty kulturalnej Zamku Cieszyn.....	64
Tabela 24 Ocena oferty dedykowanej dla seniorów	65
Tabela 25 Liczba osób bezrobotnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Cieszynie (dane za 2016 r.)	66
Tabela 26 Liczba podatników, którzy za rok 2015 osiągnęli dochód niepowodujący obowiązku podatkowego	68
Tabela 27 Liczba podmiotów prowadzących działalność gospodarczą na obszarze do rewitalizacji w podziale na poszczególne ulice	69
Tabela 28 Ocena kierunków ożywienia społeczno-gospodarczego ulicy Głębokiej..	71
Tabela 29 Propozycje i uwagi respondentów w ramach działań powodujących ożywienie społeczno gospodarcze ul. Głębokiej.....	73
Tabela 30 Zmiany w ofercie handlowo-usługowej w Cieszynie	74
Tabela 31 Koncentracja dzikich wysypisk śmieci	75
Tabela 32 Ocena kierunków działań na rzecz poprawy jakości powietrza w Cieszynie	77
Tabela 33 Propozycje i uwagi respondentów dotyczące kierunków działań na rzecz poprawy jakości powietrza.....	77
Tabela 34 Ocena funkcjonowania układu komunikacyjnego ulicy Głębokiej	79
Tabela 35 Ocena rewitalizacji Rynku.....	81
Tabela 36 Propozycje i uwagi respondentów dotyczące rewitalizacji Rynku	82
Tabela 37 Analiza SWOT dla obszaru do rewitalizacji	84
Tabela 38 Kluczowe problemy zidentyfikowane na obszarze rewitalizowanym wraz z	

wybranymi wskaźnikami określającymi zjawiska kryzysowe oraz odpowiadającymi im potencjałami	86
Tabela 39 Cel operacyjny i kierunki działań społecznych	114
Tabela 40 Cel operacyjny oraz kierunki działań gospodarczych	114
Tabela 41 Cel operacyjny oraz kierunki działań przestrzenno-funkcjonalnych i technicznych	115
Tabela 42 Cel operacyjny oraz kierunki działań środowiskowych	115
Tabela 43 Wykaz projektów ujętych w Gminnym Programie Rewitalizacji Cieszyna do roku 2023 wraz z odniesieniem do problemów i celów rewitalizacji oraz rezultatów planowanych działań	119
Tabela 44 Harmonogram wdrażania projektów	149
Tabela 45 Wykaz projektów komplementarnych do projektów ujętych w Gminnym Programie Rewitalizacji Miasta Cieszyna do roku 2023	161
Tabela 46 Charakterystyka obszarów współpracy oraz mechanizmów integrowania działań w ramach Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Cieszyna do roku 2023	179

17 SPIS MAP

Mapa 1 Dystrybucja gęstości zaludnienia w mieście Cieszyn w roku 2016 [os./km ²]	14
Mapa 2 Koncentracja osób uzależnionych od alkoholu na terenie miasta Cieszyn [os./100 mieszkańców]	20
Mapa 3 Dyslokacja osób bezrobotnych na terenie miasta Cieszyn [os.]	21
Mapa 4 Liczba dożywianych dzieci w placówkach edukacyjnych na terenie miasta Cieszyn [os.]	22
Mapa 5 Koncentracja miejsc niebezpiecznych i potencjalnie niebezpiecznych na terenie miasta Cieszyn [liczba miejsc/ha]	23
Mapa 6 Dyslokacja przestępstw na terenie miasta Cieszyn [liczba]	24
Mapa 7 Dyslokacja osób korzystających ze wsparcia psychologicznego według miejsca zamieszkania na terenie miasta Cieszyn [os.]	25
Mapa 8 Dyslokacja beneficjentów zasiłku stałego pomocy społecznej na terenie miasta Cieszyn według miejsca zamieszkania [os.]	26
Mapa 9 Dyslokacja podmiotów gospodarczych w skali miasta [liczba]	27
Mapa 10 Koncentracja dzikich wysypisk śmieci na terenie Cieszyna [liczba/km ²] ...	28
Mapa 11 Wyznaczenie obszaru zdegradowanego	33
Mapa 12 Wyznaczenie obszaru rewitalizacji	34

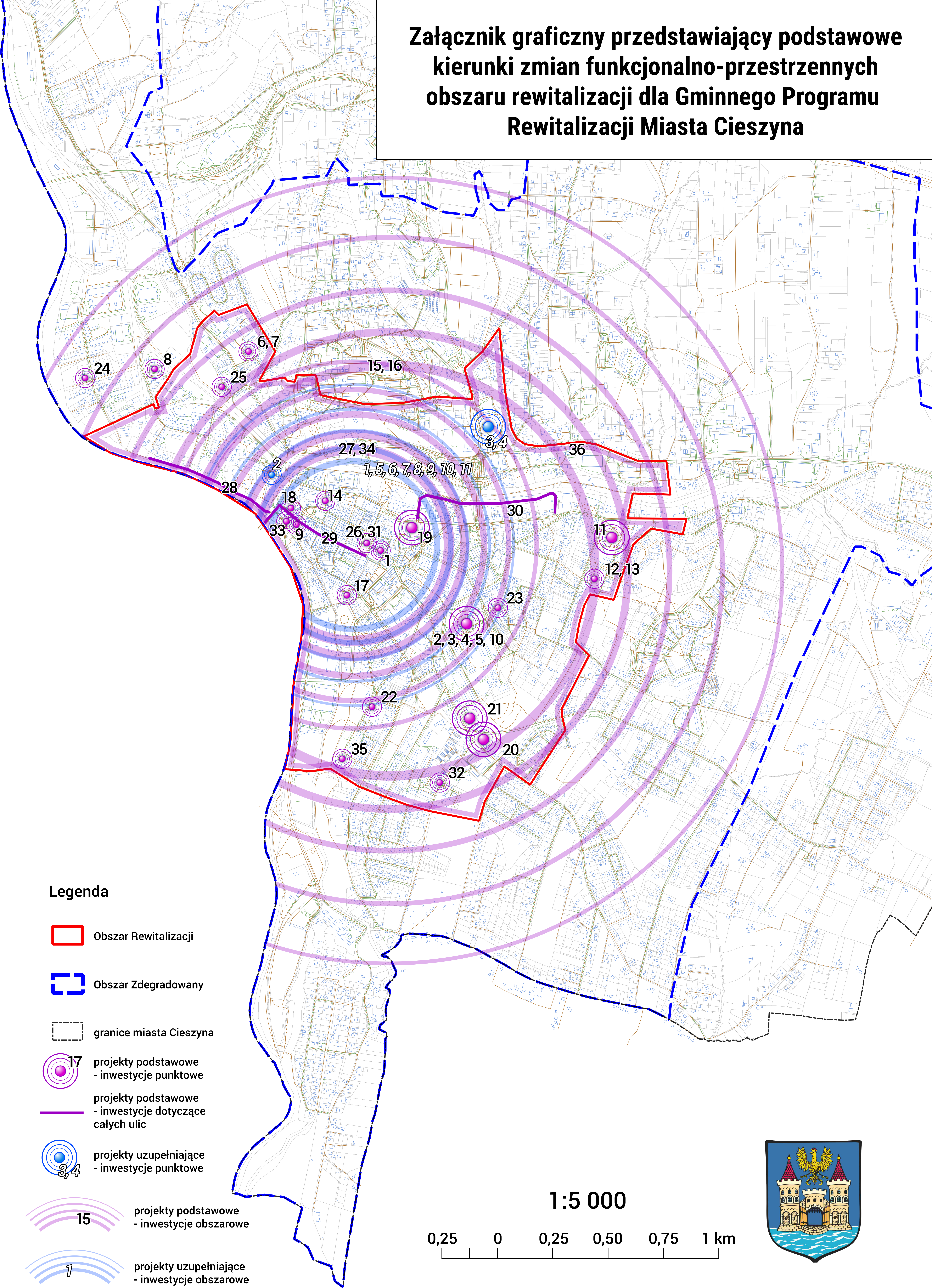
18 SPIS RYSUNKÓW

Rysunek 1 Główne elementy Gminnego Programu Rewitalizacji	16
---	----

19 ZAŁĄCZNIKI

19.1 Załącznik nr 1 Załącznik graficzny przedstawiający kierunki zmian funkcjonalno -przestrzennych

Załącznik graficzny przedstawiający podstawowe kierunki zmian funkcjonalno-przestrzennych obszaru rewitalizacji dla Gminnego Programu Rewitalizacji Miasta Cieszyna

Legenda

- Obszar Rewitalizacji
- Obszar Zdegradowany
- granice miasta Cieszyna
- 17 projekty podstawowe - inwestycje punktowe
- projekty podstawowe - inwestycje dotyczące całych ulic
- 3,4 projekty uzupełniające - inwestycje punktowe
- 15 projekty podstawowe - inwestycje obszarowe
- 7 projekty uzupełniające - inwestycje obszarowe

1:5 000

0,25 0 0,25 0,50 0,75 1 km

